

ENCUADERNACION
R. R. LUNA
CAMPOMANES 12
TEL. 18762
MADRID

Q. 10

42-1/2002

T. 91

Alzabitius Astronomieiu

diciarie principia tractas cū Joannis saronij cō
mētario ordine textus nuperrime difticto. Ad
ditis annotatiōibus et in margine ⁊ in textu
atq; glossa per magistrum Petrū turrel
lum Astrophibilis diuisionē. Gymnasij re
ctoem: cum tractatulo de cogno
scendis infirmitatibus appme

Quedicis necessario e multis
aurozib⁹ per eūdes extra
cto. sine quo reuera sepi⁹
q̄ nauta sine remo me
dicus hebet omis:
quo habito vix
nā videre nō
opus est.

Eiusdem rectoris distichon.
Que pater omnipotens nitidis signauerit astris:
Auroz in hoc paruo codice noster habet.

Prologus. So. ii.
Elibellus isagogicus ab dilazi. id est serui gloriofi
 dei. Qui dicitur alkabitius ad magisterium iudicio-
 rum astroꝝ interpretatus a iobane hispalensi scri-
 ptumq; in eundē a iohanne saxonie editū vtili serie
 connexum incipiunt.

Postulata a domino prolixitate vi-
 te ceyphadala. i. gladii regni et durabilitate sui
 honoris custodia quoq; operū eius siue bonorū
 atq; extensione sui imperij: exordiamur id quod
 volumus narrare. ¶ Cum vidissem cōuentum
 quondā antiquorū ex auctoribus magisterij
 iudiciorū astroꝝ edidisse libros quos vocaues-
 runt introductorios huius magisterij id est iudi-
 ciorum astroꝝ. sed quosdā ex eis non fuisse scri-
 ptos diligentervtūta que necessaria sunt in
 eodem magisterio de his que conueniūt introductorio: quosdā vero ea
 que necessaria sunt protulisse prolixē: et quia quod necessarium est in eo pe-
 rissē cernerem. Quoisdā quoq; in ordinatione eorū que protulerūt nō
 incesisse trinare discipline conspexissem cepti edere hunc librum: et postui eū
 introductorium atq; collegi in eo ex dictis antiquorū quicquid necessarium
 est huic magisterio sū modum introductorium. ¶ Et nō introduxi ratioci-
 nationes disputationi siue defensionī eorū que protulimus necessarias
 cum sint in libro ptolomei qui appellatur alathama calet: id est quattuor
 tractatum: et in libro meo que edidi in cōfirmatione magisterij iudicioꝝ
 astroꝝ et in destructione epistole haiffebenbali in annullatiōe eius ex
 ratiocinatione que ad hoc possint sufficere. ¶ Et diuisi eū in quinque dis-
 ferentias. Prima differētia est in esse circuiti signorū essentiali et acciden-
 tali. Secunda differētia in naturis planetarū septem: et quid illis propriū
 et quid significent. Tertia differētia in his que accidunt planetis septē in
 semetipsis: et quid accidat eis ad inuicem. Quarta differētia in expo-
 sitione nominū astrologorū. Quinta differētia in vniuersitate partium et
 expositione esse earum in gradibus.

¶ Commentum Johannis de saxonis super textu Alkabitij
 partium sū ordinem textus.

Vir sapiens dominabitur astris. Dicit ptolomeus
 in sapientis almagesti. Et pot dekla-
 rari sic. Ille dñabitur astris qui effectus puenientes ex
 ipsis astris pot impedire vñ phibere. sed hoc pot facere
 vir sapiēs quare etc. Astor est manifesta: q; ille dñatur
 alteri q potest sibi dicere fac hoc et facit: et dimitte hoc et
 dimittit. Astor pbatu auctoritate ptolomei in. 5. pro
 positone ceteroqui: vbi dicit Optimus astrologus mul-
 tum malū prohibere potest q; sū stellas venturū est cū eius naturā preser-
 a ii

uicit. sic enim p̄munit eum cui malū venturū est: vt cum venerit possit illud pati. Et p̄firmat auctoritate eiusdē in p̄positiōe. S. eiusdē: vbi dicit. Alia sapiens ita adiunabit opus stellarum: quemadmodū feminator fortitudi nes naturales. Sed aduertendū est de modo per quē sapiēs p̄t impē dire vel adiuuare opus stellarū. Certū est q̄ nos nō possumus simpliciter impedire influentiā celestē: sicut nec cōbustionē ignis. s̄ possumus dispo nere passus ad recipiendū alto: vel alto modo influentiā celestē. Ad demus em̄ q̄ idē calor solis glacies dissoluit & cōstringit lutū. Donit haly de hoc familiare exemplū in cōmento p̄allegare p̄ponit. Optim⁹ astrologus ꝛc. dicens si scuerimus q̄ debeat alicui euenire egritudo calida et sicca de natura martis: poterim⁹ ip̄m ante aduentū illius influētie mutare ad op positum scilicet ad frigiditātē & humiditātē. & sic influētia que deberet sibi facere egritudinē reducet ip̄suz ad temperamentū. Patet etiā cūlis bet q̄ possumus impedire actionē ignis ne cōburat aliqd̄ cōbustibile des terminatū. s̄ remouēdo ip̄m ab igne v̄t p̄uiscēdo aquā super ip̄m. Cūz igitur scientie diuidātur s̄m diuisionē reruz de q̄bus sunt: & quilibet dicat sapiēs in sciētia sua accipiēdo large sapiam p̄ sciētia: sicut accipit albus mazar in multis locis sui introductorū: vt videamus de q̄bus sapiētibus sint dicta v̄ba p̄posita: possum⁹ distinguere inter sapiētes: & sapiētes mō quodā vniuersali. De numero igit sapiētū quidā sunt sapiētes verac ter: quidā apparēt. Hanc dysfunctionē tāgit Aristoteles in primo elen chorūm vbi dicit. Quidā sunt pulchri p̄pter decorē: quidā aut̄ fingūt cōs ponentes se. Et isti. s̄ apparēt sapiētes sunt bipartiti: qm̄ quidā eorum apparēt sapiētes solum s̄m estimationē vulgi sicut diuites huius mūdī. & quidā ap̄d p̄uocatos sicut sopp̄histe. P̄ximī sunt h̄ntes diuitias hui⁹ mūs di: de quib⁹ dicit Albumazar in introductorio suo magno: vbi loquit de sectis p̄t a dicētib⁹ astronomie. Et sunt illi de noua secta. Dicit ibi albus mazar. Dignior ap̄d vniuersitatē vulgi est cui fuerit plus substantie. sicq̄ sit q̄ dignitas substantie ap̄d ipsos est plus dignitate sciētie. Et dicit q̄ cū fuerit hō h̄ns substantiā nō impedit eū si fuerit imperitus in sciētia astro rum: & medicine et ceterarū sciētiarū pbantes p̄batione falsissima: q̄ p̄o bant scientiā p̄ substantiā. Et hec p̄batio erroris est p̄batio falsissima: q̄ res pbant p̄ genus suū. i. p̄ cōsimile. i. sapiētia p̄ sapiētia: substantia p̄ substantiā: & nō pbant p̄ nō cōsimile sibi: ergo nō pbat sapiētia p̄ substantiā. Illi apparēt sciētes vel sapiētes ap̄d aliquos p̄uocatos sicut sopp̄histe. De q̄bus dicit Ari. in p̄mo elēchorū quibūsdā magis op̄erēciū est videri: et nō existere q̄ existere et nō videri: & magister Alanus de insula loquēs de eis dicit. Hui⁹ scholas v̄sitat̄ pauperes legisse: veras lites agūt: sūt agonisse. Hic pbat h̄c ip̄robat: h̄c cōcludit iste. Atq̄ duo centū cōclas māt ore sopp̄histe. Vere sciētes differūt s̄m magis & minus certum: vt dicit Cōmentator sc̄o methaphysice. Sciētie mathematice sunt in p̄mo gra du certitudinis. Naturales nō sequunt̄ eas. Isti min⁹ certi. s̄ logici & na turales nō trāfferēt se ad altas sc̄ias: nō habent de p̄bia nisi verba. de istis etiā dicit magister Alanus. Ille sc̄mp clamat & arḡmētatur: dū Aristotelicas latebras rimat. Sed si q̄ras qualiter aut qd̄ epulā: mens studio viuit: sed venter philosophat. Magis certū sunt mathematici. Et illi sunt bipartiti: qm̄ quidā eoz studēt in mortib⁹ m̄ & nō curāt de iudicijs vel negāt ea. Et isti sunt de q̄bus dicit Albumazar in quarta & quinta se-

cta cōtradictiū iudicij s̄m q̄ videbit̄ posse. Secūdi aut̄ studēt in mortibus & iudicijs: de quibus dicit Alanus loquēs de ip̄o Albumazar. Illuc astrā polos celum septēq̄ planetas cōsultit Albumazar terrisq̄ repositat eorum. Consiū armans terras firmansq̄ caduca. Lōra celestes iras superumq̄ furorē. De istis Ptolomeus dicit verba p̄posita. Vir sapiēs dō minabitur astris. In q̄bus verbis Ptolomeus tangit tres p̄prietates vel cōditiones quas debet verus philosophus habere: & maxime astronom⁹ s̄m quas tria genera hominū ab astronomia repellunt. Prima cōditio est stabilitas intentionis. Secūda est stabilitas dispositionis. Tertia est abdicatio terrene possessiōis. Quā tangit cū dicit: vir. Secūda cū dicit: sapiēs. Tertia cū dicit: minabitur astris. Quāntū ad primam cōditionē dicit Ptolomeus in p̄ma p̄positione cētloqui. Sciētia stellarū ex te & ex illis est. Et haly in cōmento eiusdē dicit. Qui res futuras scire desiderat dua bus vijs op̄oret incedere. Vna vt accipiat motū stellarū & opera que fiūt in rebus s̄m motū earū. Et aspiciat libros quos antiqui scripserunt de significatiōe motū ip̄suz: & adiungat h̄is quecūq̄ pbant in tpe suo. Cū ergo magnus sit labor in aspiciēdo motus stellarū nō potest astronomus esse effeminatus nec remissus. Et cū multū tēpus requirat ad respiciēdū libros antiquoz nō potest esse vagabūndus. Et portet ergo vt astronomus sit firmus & stabilis in meditationē. Et sic effeminati & remissi ab astronomia sunt repulsi. Quāntū ad secūdā cōditionē dicit Ptolomeus in se p̄ma p̄positiōe cētloqui. Nemo poterit dare certa iudicia s̄m stellarū cōplexione: nisi hō qui vim anime et cōplexionē naturalē bene cognouerit. Vult ergo q̄ homo naturaliter debet esse dispositus ad istā sciām qui debet p̄ficere i ea. H̄oc s̄m q̄ mihi videt̄ habere istā sc̄ia p̄e oibus sciētis. Audi em̄ bonos clericos in logica & in naturali p̄bia qui nullomodo poterant aliquid capere de astronomia: imo nec algorismū. Patet ergo q̄ naturaliter indispōsiti repulsi sunt ab astronomia. de q̄bus Albumazar facit sectā s̄m q̄ videbit̄ statim. Quāntū ad tertiā cōditionē dicit haly in cōmento p̄ me p̄positionis cētloqui. Quia op̄oret nos sollicitos esse circa mūdāna: auert̄ a nobis futurorū cognitio: sed si a mūdānis oibus separaremur possem⁹ futura p̄cognoscere: sicut videm⁹ heremitarū q̄ plures qui futura predicūt. Et epilepticorū qui dā dum epilectia torquent̄ futu ra p̄dicunt: q̄ tunc corporis sensibus nō v̄tūtur sed sola vt anime. Patet ergo q̄ philosophus nō debet esse diues teste philosopho septimo politice. Nō op̄oret philosophū esse dñm terre & maris: sed sufficit vt habeat famulū ministrantē sibi olera. Et sic habētes diuitias huius mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertēs Socrates aurū proiecit in mari sicut narrat Valerius. Ista cōditio nō placet multis: nec etiā mihi. Quā tum ad istas cōditiones colofat nos Albumazar in introductorio: & speciat̄ alter quantū ad v̄tīmā: q̄ mutat eā ad oppositū. Dicit sic. Et fortassis non sufficit̄ aliqui ad sapiētia huius magisterū dūz aspiciūt in quibusdam rebus puenire ex veritate & cōprehēsiōe earū ad hoc vt possint erorē a se repellere propter breuitatē exercitij eoz: in cognitiōe oim̄ rerum quarū cognitio necesse est illis in illa cadē intentione: q̄tū ad primā cōditionē. Et paucis interpolis dicit. Et hoies subriles & p̄funde sapiētie forlitan nō sufficit̄ multū eoz qui vtunt̄ eis cōprehēdere eas: cumq̄ fuerit sc̄ia hui⁹ magisterij ceterorūq̄ magisterio & que necessaria sunt in

est ipse q̄ aialia muta sciūt res anteq̄ accidāt. Albumazar etiā cōfirmat scientiā iudiciōū per multas rationes quas nūc oēs narrare esset valde longū. Specialiter aut. Albumazar disputat p̄tra negātes iudicia astro- rum ⁊ diuidit ip̄os in .10. sectas. Et tangā breuiter de qualibet secta duo aut tria verba. ¶ Prima secta dicit q̄ planetis nō esset aliqua significatio super res que sūt in hoc mūdo qui est sub circulo lune. Quibus dicit Albumazar q̄ oēs philosophi cōcordati sunt q̄ ois substantia que mouet motu naturali efficit in essentis rerū sibi cōiunctarū p̄ naturā cōiunctio- nes naturales: ⁊ hoc declarat in actione ignis. Sed corpora celestia mo- uentur motu naturali: ideo efficiūt quattuor: clemētis sibi cōiunctis p̄ na- turam cōiunctiones naturales. Itāc rationē inuuit Albumazar in multis verbis. Possit etiā assumi cōtra illā sectā dictū Aristotelis p̄mo metho- rotum. Necessesse est mundū inferiōrē cōtinguū esse latiorib⁹ superioribus: vt tota eius virt⁹ inde gubernet. ¶ Secūda secta est eoz q̄ dixerūt q̄ pla- netis essent significatiōes tantū sup res vniuersales: vt sunt quatuor: clemē- ta: ⁊ sunt ḡna ⁊ sp̄s. Cōtra quos Albumazar ponit iter alia talē rōnem. Totū nō est totū: nisi p̄ partes suas: ergo si significāt sup totū scilicet sup sp̄m oportet q̄ significēt sup indiuidua q̄ sunt partes specterū. ¶ Tertīa secta est quorūdā disputatū qui dixerunt quō planetis nō esset signifi- catio sup possibile: s; solū sup necessariū ⁊ ip̄osibile. Et dicit Albumazar q̄ dissoluit rōnes istoz philosophoz: ⁊ affirmauit possibile p̄ multas rō- nes. Et inter alias ponit illam quam ponit Aristoteles in primo p̄arme- nias. scil; q̄ nō oportet p̄siliari vel auxiliari. ¶ Quarta secta est quozun- dā q̄ aspererūt in scia totū q̄ est sciētia circuloz ⁊ esse eoz. Isti dixerūt q̄ planetis nō esset significatio sup res q̄ sunt ⁊ cūeniunt in hoc mūdo ex in- diuiduis animalū ⁊ seminū ac metalloz. Et q̄ eoz significatio esset sup corruptionē vel mutationē tēporū tantū. Et dicit Albumazar q̄ isti neque rūt negare hāc quātitatē. s; mutationē tēporū esse ex fortitudine opis pla- nctarū q̄ hoc ex hoc eoz ope iuenit ⁊ apparct ⁊ ei⁹ repulsiō ē dedec⁹. Et postea arguit p̄tra eos ex cōcellis. ¶ Quinta secta ē eoz q̄ aspererūt i scia totū ⁊ anulauerūt sciaz iudicioz ex p̄te experimētōz. Et dixerūt q̄ iudicia astronomie nō sunt: q̄ res p̄tingunt p̄ experimētaz minus q̄ pōt p̄cipi p̄itas rei p̄ experimēta est dū iuenit bis i vno eē. Et hoc ē ip̄osibile in planetis: q̄ planeta cū fuerit in aliquo loco ex signis: fuerit ceteri plane te aspiciēte ip̄m vel cōiuncti ei non reuertunt ad ip̄m eē ex signis nisi post multa milia ānoz ⁊ nō pueniat planetas bis sup vnu eē q̄ren⁹ p̄bet ex redi- ergo ē possibile hōi vt iueniat planetas bis sup vnu eē q̄ren⁹ p̄bet ex redi- tioe eoz ad loca eoz q̄ significēt. Quib⁹ dicit Albumazar q̄ antiq̄ noue rūt planetaz nās ⁊ eoz significatiōes ex multis reb⁹ diuersis quaz qdā sūt p̄ncipales apparētes: qdā nō vniuersales. ¶ Particulares apparētes sunt quēadmodū iuenit ex opatiōe solis i calfactiōe ⁊ lune: in hūiditate ⁊ putredie ⁊ ex opib⁹ planetaz in corruptiōe ⁊ mutatiōe aeris i oī die ac nocte. Vniuersales nō quēadmodū iuenit ex eoz significatiōe i reuolu- tiōe ānoz mūdi ⁊ natiuitatū. Et breuiter p̄tra nō ē q̄ hōi modico tpe pōt expiri illa q̄ cōiter occurrūt: sed quānū ad alia q̄ raro sunt sicut sunt cō- iunctiōes magne debēt nobis sufficere dicta p̄decesioz. ¶ Sexta secta ē quorūdā arismeticoz q̄ pigritabat aspiciere numerū stellaz ⁊ equationē ipsaz ex libro in quo ē scia totius certissime. i. almagesti que p̄tolomeus

presentia rerū p̄e p̄funditate quaz dixim⁹ a sensibus lōginqua q̄stus ad secundā cōditionē. Tunc p̄solatur nos ⁊ dicit. Nō debet annullari quod ex eius scientia pōt p̄tingi propter illud qd nō potest p̄tingi. Et pau- cie interpositis dicit q̄ modicū sapientie multi profectus. Et in hoc mu- rat tertiā cōditionē ad oppositū. Et probat q̄ maior vtilitas sit in astro- nomia q̄ in aliqua alia scientia. Et si cōtingat in ea error tolerabilior est et minus nocet q̄ in ceteris scientiis. Et dicit sic. Videm⁹ nāq; medicos errare in presētia infirmitatū et morboz dum predicūt sanitatis ⁊ eius tar- mo ex grauitate morbi ⁊ eius leuitate ⁊ ex celeritate sanitatis ⁊ medicorum ditate: eius quoq; sanitas vel morte: s; illud modicū erroris medicorum nō impedit eos ab appetitu sui magisterij ⁊ ab eius d. sp̄s iōe ⁊ exerci- tio: nec generat reprehēsiō vel dubiū hōim erga eos qui viderūt ex modi- tio erroris in suo magisterio quereere vtilitatē ⁊ profectū p̄ eozū curatiōē ⁊ acquiescere eoz medicaminib⁹. Similiter d̄spositores nauū nō dimit- tunt magisteriū suum nec dimittūt hoies cursum maris p̄pter modicum erro- ris naturā. Similiter ceterarū sapientiarū et magisterioz auctores vix possunt euadere accidētia erroris seu aduentū alicuius ipedimētū qd̄ euenit eis. sed p̄pter hoc nō annullat eoz magisteriū. Et horum oim que diximus error impeditimētū plus est q̄ error astrologoz: q̄ medicus cum errauerit in p̄scientia infirmitatū: aut curatiōe: aut medicaminib⁹ for- tassit erit hoc causa p̄ditionis animarū. Et cum errauerint naute for- tassit erit hoc perditiois nauū ⁊ carū naufragiū ⁊ eozum qui in eis sunt interitus. Et si errauerint pastores et cōceptionis animalū auctores erit hoc fortassis puocatio perditionis eiusdē generis animalium. Et vero si astrologi errauerit hoc magis ascribit ignozātie astrologi in p̄sciētia rei: omitterit em̄ inquisitor p̄cauere horribilia anteq̄ veniat et propter hoc for- tassit erit illis dimissio cautele puocatio eorundē horribilitū adueniētū et fortassis erit in eis p̄ditio ⁊ fortassis nō. In ceteris aut magisteris nō est ita: q̄ maxima pars erroris eoz auctozū est p̄ditio ⁊ impedimētum absq; dubio. Et in hoc quoq; quod dixim⁹ dignitas ⁊ dignitatib⁹ sciētie astro: si ergo est magisteriū astrozū dignius ac nobilius ceteris magiste- ris: et semita ei⁹ magisterij: in errore in quibsdā hois est infra semita ce- terozū magisterioz ⁊ eozū errore sanior ⁊ minus ipedimenti eoz veritas est maioris p̄ficiū: quare equū est quantum decet oēs hoies intellectuales et sapientes recipere astrologos ⁊ vt eis ⁊ acquiescere veritati eozū in his que dicunt. Itāc aut scientia maxime illa pars que est de iudiciis multos habet emulos ⁊ aduersarios. Quod aduertēs p̄tolomeus in quadrupar- tito suo cōfirmat iudicia astroz. ⁊ Albumazar in magno itroductio suo et cōueniūt ambo in modo confirmādi: nisi q̄ Albumazar plura ponit q̄ p̄tolomeus ⁊ plurib⁹ vtitur rationib⁹. Imbo in cōfirmādo iudicia icipiūt ab opere solis. Dicit em̄ p̄tolomeus in tredecima p̄posicione p̄me partis q̄m sol cū acre operat in rebus oibus existētib⁹ in terra. Et Itāly in cōmēto exponēs p̄ba p̄tolomei dicit: p̄tolomeus vult nobis ostēdere q̄ sphaera ignis et aeris q̄ mutant per corpora celestia mutāt res oēs que sunt in terra. Et Itāly in cōmēto scdē propolitiōis eiusdē dicit q̄ radi- ces hui⁹ scie sunt adeo manifeste q̄ populares nihil sciētes sciunt ⁊ intel- ligunt eas inspiciēdo ⁊ experiendo ipas. Et p̄tolomeus in .21. in p̄posi- tione dicit q̄ p̄fectis populares sciūt res anteq̄ accidāt. Et q̄ magis ē di-

edidit. sed quesierunt loca planetarum per diuersas tabulas et inueniunt
 tabulas differre quantū ad loca planetarum. Ideo dixerunt q̄ iudicia non
 sunt vera ex quo nō habent vera loca planetarū. Quibus dicit albuma-
 zar q̄ astronomi⁹ euz de aliqua re uoluerit indicare in hoc debet cōfiderare
 vt aspiciat naturas planetarū ac proprietates eoz et dñm signi vniuersalis
 q̄ eoz sue exaltationis atq̄ dños triplicitatis sue. locū quoq̄ ei⁹ ex an-
 gulo et succedētib⁹ eius et casu ei⁹ ab āgulo et penitētia eius in domo sub-
 stātie et domo fratū et ceteris domibus circuli et possea iudicet. Gradus
 nō signorū est significatio particularis qua vtunt astrologi in quibusdā reb⁹
 p̄p̄is. Si aut fuerit in loco planete error ex minutis vel gradu vno non
 ipedit hoc magisteriū iudiciorū. Et oportet eū q̄ exercet magisteriū iudi-
 ciorū cū dederit ei calculator loca planetarū ex signis in quibusdā t̄p̄ibus vt
 iudicet p̄ ipsa loca in quibus sunt planete si significet illud vel illud. Certi-
 tudo nō gradus in q̄ loco sint: ex signis suis s̄m vitatē erit sup calculator
 res et ab eis erigit. Et ponit exēplū de medicis dicens: q̄ medic⁹ tenet iudi-
 care naturam vniuersalisq̄ medicaminis et cui rei sit vtilis et quibus infir-
 mitatibus proficiat. In quō sitio vero specterum in regionibus et eaz tritu-
 ra a medicis nō est exigēda: sed ab auctorib⁹ specterum. Ita est dicit ipse
 de iudicij astroz. Ad illū q̄ exercet iudicia p̄inet solū defendere q̄ plane-
 te significat sup res hui⁹ mundi: et qd̄ significet: et p̄inet ad ipm̄ scire pp̄le-
 tates et naturas ipsoz. Ad calculatorē vero pertinet verificare gradus eo-
 rū. ¶ Septima secta est eorum q̄ repulerunt hanc scientiam eo q̄ asperis-
 sent in ea et impossibile fuit eos peruenire ad id quod uoluerunt. Suntq̄
 inuidentes huius magisterij sectatores super scientia eorum in ipsa et re-
 pellunt scientiam magisterij iudiciorum p̄pter inuidiā. Istis non est con-
 tradicendū vt dicit Albumazar cū sit eorum negatio ad hoc magisteriū.
 Nam negator non debet constringi nisi per quod vincatur et cogatur ve-
 nire ad veritatem cōstantē. ¶ Quarta secta est quorūdā qui se lactāt me-
 dicinali scientia: vt acquirāt per eā nō ante medici p̄bi et sapiētes in ma-
 gisterio medicine qui tā legerunt libros antiquorū in scientia medicine ac-
 scierunt radices magisterij eoz diuersitate elementoꝝ seu tempoꝝ ac
 naturarū: corruptionem q̄ eoz et cetera que sunt eis necessaria in magi-
 sterio eoz ex rebus singularibus et rebus cōpositis. Isti nouerunt digni-
 tates scientie iudiciorum astroz. Et sciunt q̄ scientia astroz sit principū
 scientie medicine. Et vtunt magisterio iudiciorū in magisterio medicine
 vtu frequenti in cognitione morborū et augmentatione eorum et diminu-
 tione et in tēpōib⁹ curatonis. Multiplicaturq̄ eoz recta intentio in ma-
 gisterio eorum: et liberātur infirmi p̄ manus eoz. ac multiplicanti p̄fectus
 hominū per eos. Quidā vero ex medicis ex his videlicet quoz imperitia
 abundat: ratio aut abbeuiatur in scientia quorūdā que necessaria sunt
 illis ad hoc contendunt in magisterio suo vt p̄ponāt acquisitionē et possi-
 ponant scientiam: deniq̄ contradixerūt scientie iudiciorum: et dixerunt q̄
 non sit moribus planetarū in hoc mūdo fortitudo. Contra quos Albuma-
 zar allegat dictum Hippocratis dicens. Et tam dixit Hippocras in libro
 aeris dum mentionē faceret de diuersitate aeris et clementoꝝ seu natura
 rum q̄ res quas diximus de diuersitate aeris sunt in scientia astroz. Et
 q̄ scientia astroz non est modica pars scientie medicine. ¶ Nonā secta
 est vniuersitatis vulgi. Et isti diuisiuntur in duas sectas. quaz vna est eoz

qui nesciant dignitatem iudiciorum ceterarūq̄ scientiarū que neq̄ digni-
 tatem prescientie rerum digniorū hominibus apud eos est cui fuerit plus
 substātie. De istis fuit prius dictū. Contra quos dicit Albumazar q̄ sub-
 stantia et fortuna aptant sapienti et insipienti: fortitudoq̄ et debilitas: homo nō
 est laudabilis sup hoc qd̄ aptat ei ex hoc q̄ hoc nō est aptatus et p̄ sciam
 suam neq̄ p̄ insipientiā: neq̄ p̄ fortitudinē seu debilitatē suā: sed laudat
 sup sapiētia et cognitionem: q̄ dignitas homines sup cetera animalia non
 fit nisi p̄ sapientiā et cognitionem et p̄ cognitionē rerū que fuerunt et q̄ fu-
 ture sunt. Et quibusdā interpositis dicit q̄ dignitas rerū in homine est fu-
 turoū scientia. ¶ Decima secta est etiā vniuersalis vulgi. Et isti repule-
 runt scientiā hui⁹ magisterij p̄pter hoc q̄ viderūt de multitudine erroris
 eoz qui se lactant de ea: eo q̄ vulgus recipit res p̄ cognitionē apparētie.
 Quos vidissent multitudinē erroris eoz q̄ se lactant de hac scientia in his
 que interrogant ex scientia iudiciorū astroz mēdacē eā putantes repule-
 runt: et referūt magistros huius scientie ad insipientiā et dixerūt q̄ est san-
 cta casta. Dicit Albumazar q̄ isti nō sunt culpandi in cōtradictione magi-
 st̄ errorū huius scientie: q̄ plurimi eoz qui se lactant de ea sunt homines
 insipientes et imperiti atq̄ caduci. Et quibusdā interpositis dicit q̄ isti ex-
 ercent sub noie hui⁹ magisterij varias seductiōes quib⁹ seducunt hoies
 debiles: vult dicere q̄ quidā operant geomāticam: vel p̄ sortilegia sub no-
 mine huius scientie. Isti nō querūt nisi lucrū. Et dicit cum isti interrogan-
 tur de aliqua retendūt in repositionē ad rem qua gratulatur querens: et
 sibi cōgruit volētes eum leificare causa cupiditatis sue. Hec sufficiat de
 decē sectis quas ponit Albumazar. ¶ Et posset addi vndecima secta. Et
 sunt illi q̄ dicunt q̄ ista scientia sit cōtra fidem. Quib⁹ dico q̄ ipsi non les-
 gerunt libros sapientiū antiquoz: quos si legissent scirent q̄ h̄ scientia nō
 est contra fidē: immo pro fide. Ponunt enim doctores huius scientie mun-
 dum creatum quod est primum fundamentū fidei. Dicit em̄ Ishaq̄ Albera
 gel in prima pte sui libri in capitulo de natura Iouis: q̄ tēpōre quo deus
 incipit creare mundū posuit Iouem in ascendente. Et Albumazar in in-
 troduccio suo dicit. Et dicamus primum q̄ motus circuli sit a virtute pri-
 me cause. Et quibusdā interpositis dicit: Ecce qualiter pertraximus crea-
 toz et rebus apparētib⁹ et notis que p̄tingunt sensib⁹ q̄ sit sempiternus
 habens virtutem absq̄ essentia finis immobilis et incorruptibilis altissi-
 mus sit nomen eius benedictū et exaltatū exaltatione maxima. ¶ De vlti-
 mione astronomie expeditio me breuiter et pono diuisionē quā ponit Albu-
 mazar in introductorio suo magno. Due sunt species astronomie: quarū
 vna est scientia totius. s. de circulis et motibus eoz. Scda est ars iudiciorū
 astronomie. Hanc diuisionem ponit etiā Ptolomeus in principio quadri-
 partiti sui. Et Ishaq̄ in commento idem. Prima species est tradita p̄fecte
 et complete quantū ad principia et conclusiones a Ptolomeo in almage-
 sti. Et posset prima species subdividi. Scientia de motib⁹ est duplex: que
 dam est instrumentalis: quedā tabularis. Illa instrumentalis est duplex:
 quonā quedam sunt instrumenta ad obseruandum siue inuestigandum
 motus: sicut sunt regule Ptolomei armille et cōsimilia. Alia sunt instrumē-
 ta p̄ operationibus quotidianis exercendis sicut astrolabius sphaera so-
 lida et cōsimilia. Secūda species. s. ars iudiciorū astrologie h̄z quatuor par tes
 principales. Quarū p̄ma est de interrogatiōib⁹. Scda de nativitatib⁹. astrologie.

Tertia de reuolutiōib⁹ annoꝝ: & hec est duplex. s. de reuolutiōib⁹ annoꝝ mūdi: & de reuolutiōib⁹ annoꝝ naturarū. Quarta de electionib⁹. De istis quatuor partib⁹ Iohannes Aberragel fecit unū libꝛū p̄pletū. Ptolome⁹ autē in quadripartito omisit duas ptes. s. de interrogatiōib⁹ & horarū electiōib⁹. s. Iohannes q̄ p̄mentauit ipsius: excusat ipsius dices: q̄ satis possunt haberi. Iste due ptes ex his q̄. Ptolome⁹ dicit ibidē: p̄ter istas sunt quā alie ptes iudiciorū. s. de iunctiōib⁹ magnis: de imaginib⁹: de sigillis de qb⁹ parū vel nihil habem⁹. Aduertētes autē plurimi antiquoꝝ & etiā modernoz q̄ iste ptes essent difficiles ad intelligēdū debent⁹ p̄io adiscere illā sectarū fecerūt libros introductorios in qb⁹ posuerūt p̄cipia et expouerūt terminos nos qb⁹ vtunt magistri iudiciorū. Inter autē alios introductorios liber Alkabitij ē magis approbat⁹ apud modernos. Iō dimissis alijs de ipso ad presens intendimus. Ihs vijs ad litteram descendamus.

¶ Glossa proemij.

Quodlibet a domino. In p̄ncipio iustus libri. septē pos sunt queri: p̄mo q̄ sit intentio libri. Secūdo q̄ sit utilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti philosophie supponatur. Quinto q̄n debet legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisione libri. Intentio libri est p̄tes facere scientiam vnicuiusq̄ rei cuius scientia necessaria est incipienti adiscere scientiam iudiciorum astrorum. Utilitas eius patet: quoniam omnis qui vult scientiam iudiciorum incipere doctrina huius libri sufficiens erit et quam si bene intellexerit poterit omnes libros iudiciorum per se intelligere. Titulus huius libri talis est. Incipiunt yfagoge Alkabitij ad scientiam iudiciorum astrorum. Et debet legi ante omnem librum iudiciorum astrorum. De qua parte sit patet et precedentibus. Est enim de parte scientie iudiciorum astrorum. Subiectum eius est illud quod est subiectum in tota astronomia iudiciali scilicet corpus celeste inquantus per motum & lumen causat generationē et corruptionem in rebus existētibus sub orbe lune. Diuisio libri patebit in processu. Diuiditur autē iste liber prima sui diuisione in duas partes scilicet in partē p̄ncipalem: & ceteram. Pars executiua incipit ibi. In nomine domini zodiacus & cetera. Pars executiua diuidit in quinq̄ partes secundū q̄ diuidit auctor in littera quas vocat quinq̄ differentias secundū q̄ patebit statim. Pars p̄ncipalis potest diuidi in quatuor partes quoniam in prima inuocat de unū aurilū pro completionē operis sui: & cum hoc captat benivolētiam regis sui ad cuius instantiā forte hūc libꝛū cōposuit. In secūda parte ostēdit causas sui libri siue moꝝ q̄ mouit eū ad faciēdū hūc libꝛū. In tertia parte excusat se de rōnib⁹. In quarta parte ponit diuisionē sui libri. Secūda pars incipit ibi: cū vidisset. Tertia pars incipit ibi: & nō introduxit. Quarta pars incipit ibi. Et diuisi eū in quinq̄ dīas: p̄mo breuiter sicut hō fidelis petit a deo p̄ritate vite: vt possit op⁹ suū complere. Et petit durabili: atē honoris gladij regis & custodiā operum suorum & ampliatōnem sui imperij. Cum dū hūc libꝛū. Et dicit q̄ cum vidisset multos antiquoꝝ recitē libros introductorios ad scientiā iudiciorū astrorum & quosdā ex eis non pos

fuisse oīa necessaria ad introductionem & quosdā nimis prolixē tradidisse ea que tradiderunt: & inter cōfusa dicta eorum perisse id est obscurata esse illa q̄ necessaria sunt ad introductionē. Et etiam quosdā non processisse in dictis eoz ordine discipline p̄ponēdo illa q̄ debēt p̄poni: & disponēdo illa q̄ debēt postponi: s. fecisse p̄trariū. Incipit edere hūc libꝛū et collegit i eo ex dictis antiquoꝝ ea q̄ erāt necessaria ad introductionē: & inutilia omisit.

Et non hoc libro rōnes q̄ essent necessarie ad defendēdum que dixit: quia iste posuit in libro Ptolomei scilicet in quadripartito. Ibi em̄ Ptolomeus confirmat iudicia p̄ multas rationes. Et dicit etiā se fecisse unū libꝛū de cōfirmatiōe iudiciorū: vbi posuit rationes ad hoc sufficētes. Et diuisi eum in quinq̄ differentias vt patet legendo litteram.

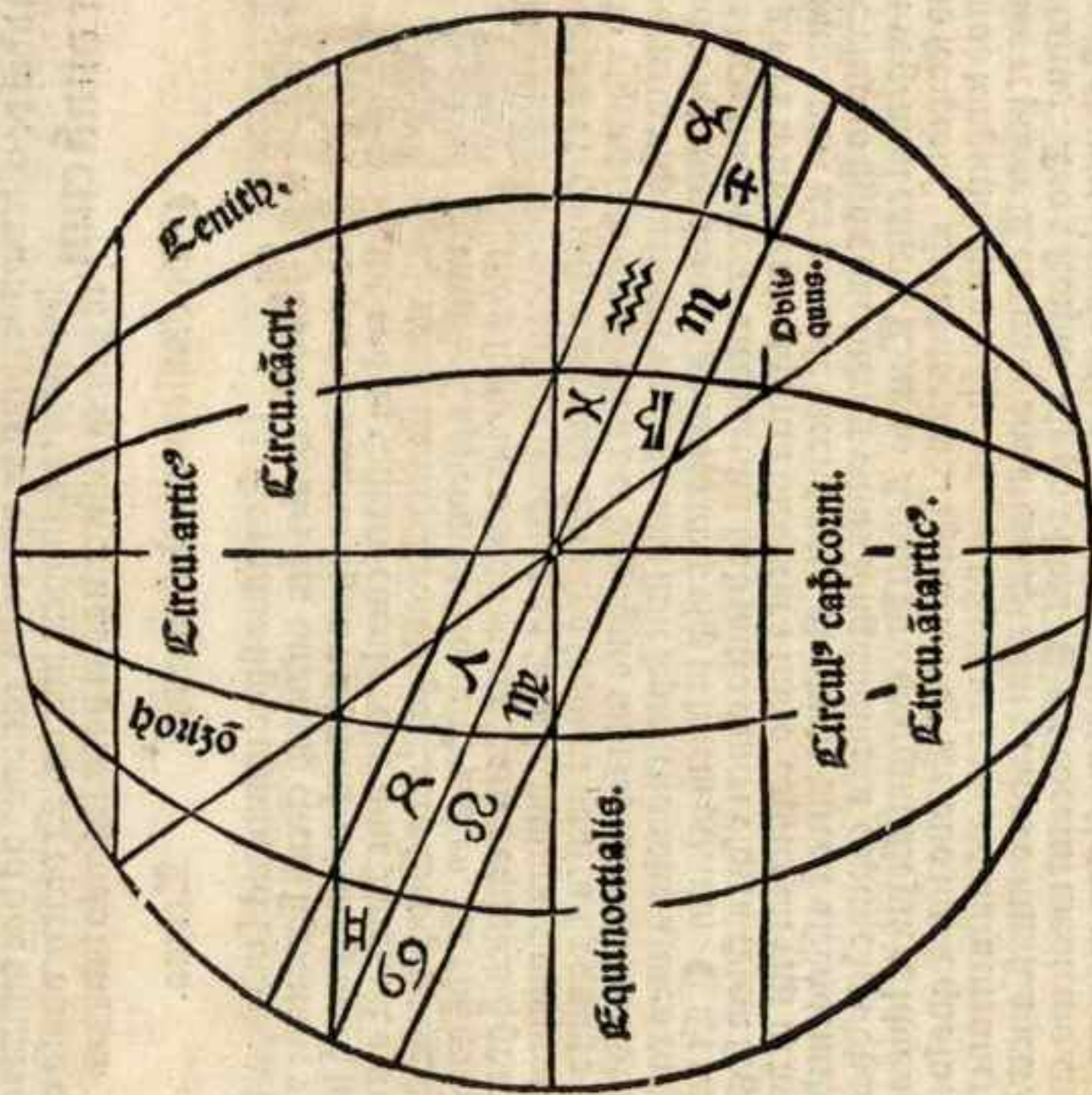
¶ De diuisione circuli signorum. Tertius.

Nid est circulus signorum: diuidit in .xii. partes. Additio. Iste circulus sicut diuisione circuli signorum: & hec dicitur nūc .xii. partes dicuntur signa & referunt ad imagines q̄ sunt rōs septē sub eodem zodiaco circulo: que sunt Arius: Laurus: nari⁹ in oī. Semini: Cancer: Leo: Virgo: Libra: Scorpius: Sagittarius: Sagittarius: Capricornus: Aquari⁹: Pisces. Et unū quodq̄ cer est ex istoz signoz diuidit in .xxx. partes equales. q̄ gradus partibus vocant. Et gradus diuidit in .lx. minuta: & minutum in eius cōfē. lx. secūda: & secūda in .lx. tertia. Similit̄ q̄ sequuntur quarta. s. & quinta aicē et⁹ est nūc dēdo vsq̄ ad infinita. Et sex ex his signis sunt septentrionalia. i. ab imi: mer⁹ duo t̄tio arietis vsq̄ in finem virginis que sunt septentrionalia a linea equino denarius: & sex meridiana. i. ab initio libie vsq̄ in finem piscium. Et sex ex hā tertis illis dicuntur directe ascendētia. i. ab initio cancri vsq̄ in finem sagittae tuoz aut ri. Et sex tortuose ascendētia dicuntur. i. initio capricorni vsq̄ in finem quērtia geminorum. Et tortuose ascendētia obediunt directe ascendētib⁹: duodecim hoc est: duo signa que fuerint vnus longitudinis a capite cancri obediūt faciūt: qui sibi vt gemini cancri. Laurus Leoni: Arius virgini. Et pisces libie aqua nūerusest riuus scorpionis. Et capricornus sagittario. Et duo signa que fuerint duodecim vnus longitudinis a capite arietis dicuntur concordantia in itinere vt signoz 30 aries et pisces. Laurus et aquarius. Semini & capricornus. Cancer et sa diact que gittarius. Leo & scorpio. Virgo & libra. Et vocatur medietas circuli oīum vnus que est ab initio leonis vsq̄ in finem capricorni medietas maxima: & est ventius et medietas solis: quia sol in omni hac medietate habet p̄ncipium sicut se et vita habent planete in suis terminis. Et alia medietas que est ab initio aqua in hec in: riu⁹ vsq̄ in finem cancri vocatur minima: & est medietas lune: quia luna simili: fertora in: ter habet in omni hac medietate p̄ncipium sicut sol in maxima & vo: fluunt vt carur illa medietas que est ab initio arietis vsq̄ in finem virginis me scribit phi: dietas calida: et alia que est ab initio libie vsq̄ in finem piscium voca: losophus: tur medietas frigida. Et vocatur illa quarta pars circuli que est ab ini i libro p̄t: no Arietis vsq̄ in finem geminorum quarta pars calida humida yernalis p̄e mo de ge: rills sanguinea. Et illa que est ab initio cancri vsq̄ in finem virginis dicit neratione: quarta calida sicca estiuas iuuenilis coletica. Et illa que est initio libie & corrup:

Alkabitij astronomi tractatus.

vſq; in finem ſagittarij dicitur quarta frigida ſicca: autumnalis melans colica: & ſignificat initium diminutionis medioctis etatis. Et illa que eſt ab initio capricorni vſq; in finem piſcium dicitur quarta frigida humida defectiva ſenilis hycmalis flatica. ¶ Omnibus autem planetis que feruntur in his ſignis nō q; ſint in eis, ſed q; feruntur ſub eis hoc eſt ſindrescto eorum. Altor & ppior circulo ſignozum & curſu tardior eſt Saturnus: deinde Jupiter: deinde Mars: deinde Sol: deinde Ven⁹: deinde Mer⁹: deinde Luna que eſt terre propior & curſu omnibus velocior. Et ſignificant autem etiam per caput draconis & caudam cum planetis quedam ſignificationes ſicut exponemus in ſequentibus.

¶ Hæc prima differentie.

NA nomine domini zodiacus. Finito proemio inſtituto tractatus. Et poſt dividi in quinq; partes que ſunt quinq; differentie ſm q; auctoꝝ dividit in littera. Prima differentia eſt de eſſe circuli ſignozum eſſentiali & accidentalī. Secunda eſt de naturis ſeptem planetarum. Tertia quid accidit ſeptem planetis. Quarta de eſſe poſitione terminorum ſive nominum quibus videntur magiſtri iudiciorum. Quinta de projectione partium. Secunda differentia incipit ibi: & q; auxiliante deo. Tertia ibi: Nam eſſe planetarum. Quarta ibi. Initium

Differentia prima.

ſo. vij.

horum. Quinta ibi: et cum notaverimus. Prima pars dividitur in duas diuifio. qm̄ in p̄ma parte expedit ſe de eſſe circuli ſignozum eſſentiali. Secundo de eſſe accidentalī. Secūda ibi. Hæc circulus figurat in omni hora. Prima pars poſteſt dividi in q̄tuor partes. In prima determinat de diuifioe circuli ſignozum & his que ſequuntur ipſam diuifioe. In ſecūda parte determinat de dignitatibus planetarum in ſignis. In tertia de figuris ſignozum. In quarta quid habet ſigna ex mēbris hominis: qd̄ habent ex regionibus & planetis. Secūda pars incipit ibi. hñt quoq; planetæ. Tertia ibi. ſequuntur has figuræ ſignozum. Quarta ibi: & vñ quoq;. Prima pars pōt dividi in quinq;. In p̄ma parte ponit diuifioe circuli ſignozum. In ſcda parte cōparat iſta adinuicē. In tertia cōparat ea ad quatuor tpa anni: et ad q̄tuor etates: et ad q̄tuor humores. In quarta ponit ordinē planetarum & exponit quo accipit in. cū dicitur planeta eſt in ſigno. In quinta addit quoddā de capite et cauda draconis. Secūda incipit ibi: & ſex ex his ſignis ſunt ſeptentrionalia. Tertia ibi: & vocat illa quarta. Quarta ibi: oibus aut planetis. Quinta ibi: ſignificat et per caput & caudā. Primo dicit q; circulus ſignozum dividitur in duodecim partes equales que vocantur ſigna & nominantur noibus duodecim imaginū que ſunt in ipſo circulo ſignozum: que ſunt aries taurus gemini. &c. Et quilibet ſignū dividit in triginta partes equales que vocantur gradus. Et quilibet gradus dividit in ſexaginta & vocantur minuta. Et quilibet minutū in ſexaginta & vocantur ſecundū in ſexaginta & vocantur tertia. & quolibet tertiū in ſexaginta & vocantur quarta: et ſic vſq; in infinitū. ¶ Circa iſta ptem pōt moueri duo dubia. Primum eſt de numero ſignozum. Secūda de ordine. De numero ſignozum diſputat Albumazar dicens. Quidam ex his qui diuerſa a nobis ſenſere p̄traxerunt dicitis antiquoꝝ in numero ſignozum. Et dixerunt: cur putatis q; ſigna ſūt duodecim nec plus nec minus: Quibus rēdet Albumazar dicens: q; Aracis philoſophus pateſcit. 48. imagines q; ſunt in circulo. In octava ſphera & carū noia & auctoꝝ r̄zauerunt eius ſniam oēs ſapiētes antiqui & cōcordauerunt cū eo ſup hoc. Et duodecim ex his imaginibus ſunt in circulo ſignozum. Hæc de cā dixerunt q; ſunt duodecim. Alti a3 cām aſſignat Albumazar dicens: q; philoſophi inuenerunt q; oēs res que ſunt & deſtrunt in hoc mundo ſunt cōpoſite ex elementis & omni idividuo qd̄ efficit ex q̄tuor elementis ſunt tria eſſe. ſ. intium mediū & finis. Quatuor: igitur elementa multiplicata p̄ tria faciūt duodecim: igitur ſigna ſunt duodecim. Tertia cā eſt q; per motū ſolis fit generatio & corruptio in rebus inferioribus & eius opus plus appet in hoc mundo q; opus alioꝝ planetarū. Et ipſe rotat in his duodecim imaginibus variatur tēpora anni. Ideo philoſophi poſuerunt duodecim imagines digniores ſignificatione. Et attribuerunt eis ſignificatione vniuerſalem. Leteris vero triginta ſex imaginibus attribuerunt ſignificatione propriam. ¶ Secūda dubitatio eſt de ordine & de p̄cepto. Aliquis enim poſſet dicere quare inceperunt ab ariete cum circulus non habeat principium neq; finem. Ad hoc dicit Ptolomeus in. 156. propoſitioe prime partis quadripartitæ q; ideo eſt principium ab ariete: quia eſt ſignum masculinum: & agens eſt dignius paſſo et equinoctialis trāſit per ipſum: et ab inde. id eſt ab equinoctiali incipit maior mutatio totius firmamēti. ¶ Sed aliquis diceret p̄ iſtam rationem videtur q; initium debeat eſſe a libra: q; eſt ſignum mafca:

Subdiuifio.

Alkabitij astronomi tractatus.

linum et equinoctialis transit per ipsuz et maior motus firmamenti est ibi: quare ergo inceperit ab arietate potius q̄ a libra. Potest solui per dictum p̄tolomei in. 140. p̄positione prime partis ubi dicit q̄ principiu in firma mento est ille locus in quo complexio teporis est humidior: sicut prima etas animaliu est i qua complexio est humidior. Possent aliter dici q̄ ab arietate incipit generatio: a libra vero corruptio. ¶ De ordine diceret aliquis quare posuerit tauru post arietē: et deinde gemini postea cancrū. Dicit Albu mazar q̄ quatuor sunt q̄litates simplices elemētōrū. scilicet caliditas siccitas humiditas et frigiditas. Et due sunt ex istis sic agentia. scilicet caliditas et frigiditas. et alie due sunt sicut patientia. scilicet siccitas et humiditas. Algētia aut sunt digniora patientib⁹: ideo inceperit ab agētib⁹. Et agētū vni est p̄ncipiū generationis scilicet caliditas. et aliud principiu corruptionis scilicet frigiditas. Res aut prius generatur q̄ corrupitur: ideo posuerit arietē in p̄ncipio qd̄ est signū calidū et siccū de natura ignis q̄ est primo calidus. Et posuerit cancrū in fine qd̄ est signū frigidū et humidū de nā aque q̄ est primo frigida. Et posuerit taurū post arietem: qd̄ est signū frigidū et siccū de natura terre que ē p̄mo sicca: q̄ siccitas terre cōueniēs est calori ignis. Et posuerit signū geminoꝝ ante cancrū. q̄ est signū calidū et humidū de natura aeris q̄ est p̄mo humidus: et humiditas aeris est cōueniēs humiditati aque. ¶ Ad euidentiā p̄dictōrū intelligendū q̄ i octaua sphaera sunt quadraginta octo imagines: in quibus est cōcordia apud oēs antiquos sicut dicebat. et sunt in eis. 1022. stelle que dicuntur stelle fixe et mouent oēs vno motu. scilicet ad motū octaue sphaere in centuz annis fere vno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita q̄ illas que sunt maiores posuerit in primo ordine et sunt quidecim. Et q̄ sunt infra has posuerit in secūdo ordine: et sunt. 45. Et que sunt infra has posuerit in tertio ordine: et sunt. 208. Et q̄ sunt infra has posuerit in quarto ordine: et sunt. 474. Et q̄ sunt infra has posuerit in quinto ordine: et sunt. 217. Et q̄ sunt infra has posuerit in sexto ordine: et sunt sexaginta tria. Et his. 48. imaginib⁹. 12. sunt in via solis sicut dictū est: et sunt in eis et stellis. 346. Noia earū imaginum sunt aries taurus et. Et remanēt. 36. imagines quaz. 21. declinat a via solis ad septentrionē et. 15. ad meridiē. Due declinat ad septentrionē habēt ex stellis supradictis. 360. Et noia imaginū sunt hec. Prima est vrsa minor. Secūda est vrsa maior. Tertia draco. Quarta dñs flāme vel succēsa. Quinta canis latrās vel vilulās. Sexta corona septentrionalis. Septima incuruat⁹ vel genuflexus. Octaua vultur cadēs. Nonā gallina. Decima sedēs sup sedem. Undecima deferēs caput algol. i. diaboli. Duodecima tenēs habenas. 13. serpetarius. 14. serpes. 15. amifator. 16. aquila volans. Altitus liber h̄3 vultur volans. 17. delphib⁹. 18. equus p̄im⁹. Altitus liber habet caput equi. 19. equus scdus. Altitus liber h̄3 equus alatus. 20. mulier que nō nouit virū. 21. ē triangulus. Due vero declinat ad meridiē h̄nt ex stellis supradictis. 16. quarū imaginū noia sunt hec. Prima earū est martin⁹ leo quemqdā virū appellat. 2. algebar. i. canis valid⁹. 3. flumē 4. lepus. 5. canis maior. 6. canis minor. 7. archa noue. 8. serpes. 9. vas. 10. corū. 11. deferēs leonē et ipsi⁹ medietas est humane figure et altera equi. 12. leopard⁹. 13. thuribulū. 14. corona meridionalis. 15. piscis meridianus.

Et sex ex his signis. In ista parte cōparat auctor signa adiuuis et pot̄ diuidi in tres p̄tes. P̄mo cōparat

Differentia prima.

So. viij.

rat ea quantuz ad partes mundi: vel quantū ad declinationes. Secundo quantū ad ascēiones. Tertio quantū ad qualitates. Prima in p̄ncipio. Secūda ibi: et sex ex illis dicuntur directe ascendēta. Tertia ibi: et vocatur medietas. Quarto dicit q̄ sex ex p̄dictis. 12. signis sunt septentrionalia: q̄ declinat aliena equinoctiali versus polū septentrionalē. scilicet a p̄ncipio arietis vsq̄ ad finē ḡginitis. Et alia sex. scilicet a p̄ncipio libe vsq̄ ad finē pisciū. sunt meridionalia: q̄ declinat ab equinoctiali linea vsq̄ ad finē meridionalē. Juxta quā partē est intelligēdū q̄ equinoctialis est circulus que describit sol rapu firmamētū. scilicet p̄ motū diurnū q̄ est in p̄mo puncto arietis et eundē describit in p̄mo puncto libe. Ideo vocat a p̄tolomeo equator: diet et noies: q̄ tunc p̄tis dies et noies sunt eiusdē lōgitudinis p̄ vniuersum mundū vbi sol orit et occidit. Hoc ideo dico q̄ duo sunt loca in mūdo sup que sol nō oritur nec occidit q̄ est in p̄ncipio arietis vel libe: quoz vnus est sub polo arctico et alter sub polo antarctico. ¶ Ibi posset moueri illa q̄stio. Vtrū sub equinoctiali sit habitatio. Aides q̄ non. ¶ Vbi est p̄petua caliditas ibi non est habitatio: sed sub equinoctiali est p̄petua caliditas. sol em̄ semp̄ decurrit super illā partē et modicū declinat ab illa. ¶ Ite auctor: sp̄es re dicit q̄ quicq̄ sunt zone in celo. quaz vna est torrida zona: et illa secūdu eum est sub equinoctiali et ex vtraq̄ parte vsq̄ ad tropicos et due sub polis et due medie. Ibi vult qd̄ tres eaz sunt inhabitabiles. scilicet torrida zona p̄pter nimiu caloriē: et due existētes sub polis p̄pter nimiu frigus et alie due fm̄ eum sunt habitabiles q̄ teperate. Breuiter ego credo cuz Aluicenna q̄ sub equinoctiali sit habitatio et optima habitatio. Et breuiter pono vna rōnem que mouit me. Ibi est optima habitatio vbi est maxima teperies: sed sub equinoctiali est maxima teperies: ergo et. ¶ Ite auctor est nota p̄ minorē declaro: sub equinoctiali em̄ dies non sunt eales sicut dicitū est: et tantum pot̄ infrigidari aer in nocte sicut calescit in die. Item declinatio solis maxime variat ibi. ¶ Ite auctor em̄ declinatio in vno die per. 24. minuta. Ideo forte vir pot̄ accipere qd̄ sol trāseat directe supra capita eorū. q̄ hoc non accidit nisi sol intraret p̄ncipiū arietis vel libe recte in meridiē. Item sol nūq̄ manet in eadē altitudine sup ipsos: sed statim i nstāri si esset motus in nstāri variat altitudo. Ita em̄ velocit̄ sicut p̄mum mobile mouet accidit ad meridiē et recedit a meridiē. Et vbi debet fieri magna calefactio oportet qd̄ radij infingant per aliquō tepus. sicut videm⁹ in speculo ardenti si mo ueret speculū nō incēderet se lucas v̄ alia rem q̄ opponeret. ¶ Ite plane frigidit̄ refrenat ibi caliditatem calidiorū: q̄ oēs semp̄ sunt ibi p̄pinquit̄ quous quidā dicāt q̄ planete nō caulant frigiditatem sed corū frigiditas ē calor: minor. In veritate hoc nō credo salua grā illoꝝ. Aidi em̄ qd̄ eadez causa frigoris nō facit tantū frigus in p̄tibus multū septentrionalib⁹ quas tum facit in minus septentrionalibus. Possent etiaz p̄bati rōne. Si esset ita q̄ null⁹ planeta influeret frigiditatem s̄ causaret caliditatem sequeret q̄ p̄sentia saturni in estate essas fieret calidior: q̄ tale additum tali: facit ipm̄ magis tale: sed hoc non videmus quare et. Et si diceret aliquis q̄ minor caliditas sua temperat maiorem caliditatem solis sicut aqua tepida calidat. Hoc non valet: quia ibi fit mixtio materialis. in influentijs autem celestibus fit mixtio virtualis. Et est imaginandū in influentijs de maiori calore et minori: sic de duobus ignibus calefaciētib⁹ vnam ollam quoz rum vnus esset fortior: alio. ¶ Tertium est quod minor ignis non infrigidabit

Alkabitū astronomi tractatus.

Que sunt p naturas sunt domus exaltatio triplicitas terminus et factes. De his autē dignitatibus quas habent per accidens vult posita dicere.

Domus be sunt. Dicit q artes et scorpis sunt domus martis thaurus et libra domus veneris: gemini et virgo domus mercurii: ceter domus lune: leo domus solis: sagittarius et pisces domus iouis: capricornus et aquarius domus saturni. Postea dicit q. 7. signum a domo cuiuslibet dicit eius detrimentum: ubi gra. sicut leo est domus solis sic aquariū qd est signū oppositū leoni est detrimentū solis: et eodē mō in reliquis de alijs. Deinde duo q duo signa q sunt dum vni planetē dñr cōcordāta in circulo signorū siue zodiaco qui est latus in medio et in ligatura stricta iuxta polos. Ad q intelligendū opz imaginari dicitur cōcordāta in circulo signorū et p polos zodiaci: et totū spaciū com cūlos trāscentes p principia signorū et p polos zodiaci: et totū spaciū comprehensum inter quoslibet duos circulos est vni signū sicut exēplificatum fuit in lectioe precedēte. Ista cōcordāta videt mibi parū facere ad hoc q duo signa debeāt esse domus vni planetē q dñbet duo signa illo mō cōcordant. Nō pōt aliter exponi siue glosari ubi auctoris q quelibet duo signa que sunt domus vnius planetē dñr cōcordantia in zodiaco qd rñ ad distantia a domib⁹ luminariū: et illo modo est verū: ubi gra: gemini et virgo sunt domus mercurii et cōliter distāt a leone et a cancro q sunt domus luminariū: et thaurus et libra q sunt domus veneris equiter distāt a leone et cancro. Et hāc cōcordantia iuvenies in oib⁹. Ptolome⁹ assignat cāz qre leo est domus solis et cācer dom⁹ lune et sūt de alijs in. 173. ppōne et. 6. ppōntibus se quētib⁹ pme pris de domib⁹ luminariū solis et lune dicit duo signa septē trionalia q sunt ppinquiora zenith capiti nroz qd alia et hac rōne faciūt calorē q sunt cācer et leo posuerūt ambo p domib⁹ duoz luminariū magis de nobilib⁹. Leonē q masculus domū solis et cācrū q femia domū lune. Ithaly dicit in cōmēto exponēs uba p dīcta q duo signa marie septē trionalia sunt cācer et gemini s; gemini est signū calidū et hūidū. Iō nō cōcordat cū aliq eoz. In hoc q humectat nō cōcordat cū sole q calefacit et desiccatur: nec cū lūa q feminea est si nocturna. signū aut gemini est masculinū et diurnū. Sed leo cōcordat cū sole: q est signū calidū et siccū. Iō cōuenit vt leo sit dom⁹ solis et q luna sequit solē: iō cōuenit vt dom⁹ lune sit circa domū solis. Tunc diceret aliq qre ergo virgo nō est dom⁹ lune cū sit circa leonē qui est dom⁹ solis. Dicit haly q lignu virginis nō cōuenit lunc: q est hūmidus siccū luna vero hūmida. Et ppter hoc posuerūt cācrū q est hūmidus domū lune. de domib⁹ alioz planetarū assignat duas cās: quūvna accipit ab ordine planetarū et signorū. Alia ab aspectib⁹. Sicut vt concludā intētionē suā paucis verbis vult dicere q capico: nus et aqr⁹ sunt domus saturni q: hec duo signa maxime distāt a domib⁹ luminariū et saturnus est superior oium planetarū. Et sagittarius et pisces sunt domus Jouis: q: hec duo signa sunt iuxta domus saturni: sicut Jupiter est sub saturno. Scorpis et aries sunt domus martis: q: sunt iuxta domus Jouis sicut mars sub Jove. Libra et thaurus sunt dom⁹ veneris ppter eandē cāz. Et virgo et gemini domus mercurii. Et si inceperit ordine ab inferiori iuvenies scd: ubi gra: virgo et gemini sunt iuxta domos luminariū et sunt domus mercurii: q: mercurius sequit post lunā in ordine: et sic de alijs. Alia cā quā assignat accipit ab aspectibus et vult dicere q saturnus est maio

Differentia prima.

fo. i.

in fortuna: deo dom⁹ sua debet distare a domib⁹ luminariū aspectu opposito q est aspectus pfecte inimicitie. Ista autē mō distāt capico: nus et aquari⁹. Capico: nus est in opposito dom⁹ lune. s. cācrū. et aquari⁹ in opposito dom⁹ solis. s. leonis. Et Jupiter est fortuna maior. Iō domus sue debent distare a domib⁹ luminariū aspectu trino. i. aspectu pfecte amicitie. hoc mō distāt sagittarius et pisces: sagittari⁹ est aspectu leonē aspectu trino. et pisces cācrū. Et mars est in fortuna minor. Iō dom⁹ sue debet distare a domib⁹ luminariū aspectu qro q est aspectus medice inimicitie. hoc mō distāt scorpis et aries: scorpis est aspectu leonē aspectu qro et aries cācrū. Aen⁹ est fortuna minor. Iō dom⁹ sue debet distare a domib⁹ luminariū aspectu sextili: q est aspect⁹ amicitie medice. hoc mō distāt libra et taur⁹. Libra est aspectu leonē aspectu sextili: et taur⁹ cācrū. Et reliquunt mercu rīo duo signa remanētia. s. virgo et gemini q sunt iuxta domos luminariū: q mercurius nunq̄ pōt elongari a sole vltra vni signū: imo nō pōt elongari a sole scdm equationes tabularū Alfonso vltra. 28. gradus et. 7. minuta.

Signa autem in quibus. Lum qlibet quinqz planetarum habemus pncipalis cuiuslibet eoz. Dicit q saturn⁹ gaudet i aqrio. Jupiter in sagittario. Ithars in scorpis: ven⁹ i thaurō: mercurius i virgine. Et addito. Scito q caput et cauda draconis nō habet aspectū nisi p solā cōiunctiōē corporalē q nullo gradu distare debet.

De exaltationibus planetarum. Textus.

Sunt exaltationes planetarum. Sol exaltatur in arietē: hoc est in. xix. gradu eius. Luna in. iij. gra. in. Tauri. Saturn⁹ in. xvi. libe. Jupiter in. xv. gradu canceri. Ithars in. xvii. gradu Capico: ni. Venus in. xvij. gradu piscium. Ithercurius in. xv. Arginis. Caput draconis in. iij. gradu geminorū. Et cauda in. iij. gradu sagittarij. In septimo autē signo ab exaltatiōe vniuscuiusqz planete: in simili gradu erit eius descensio: verb⁹ gratia: sicut sol exaltatur in. xix. gradu arietis. ita in. xix. gradu libe cadit: et sic de ceteris. Ptolomeus autē ponit arietem totū exaltationē solis. Et taurū totū exaltationē lune et cetera similiter.

Postea sup textu de exaltatiōibus planetarū.

Sunt exaltatiōes. Dicit q sol exaltat in. 19. gradu arietis. et. 20. gra plana est. Ptolome⁹ assignat cāz exaltationū planetarū. i. 199. ppositiōe pme pris qdripartit⁹ et. 6. sequētib⁹. Vult dicere q iō aries est exaltatio solis: q: dū sol irrat arietē dies incipit augmētari supra noctes et calor et⁹ incipit tibi apparere magis. Et libra est casus et⁹: q: tibi incipit noctes augmētari supra dies et calor incipit tibi dimmut. Et q: saturn⁹ est opposit⁹ soli: q: vbi crescit calor minuit frigus et cōtrio. Iō libra est exaltatio saturni. aries nō casus. Et cū lūa coniungit soli i arietē incipit lumē et⁹ pmo apparere i thaurō: iō thaur⁹ est exaltatio iūe et scorpis casus su⁹: q: est signū oppositū. Et q: Jupiter facit vltos septentrionales et cancer est signū septentrio:

b ij

Differentia prima.

Cliffosa super textu de triplicitatibus.

Riplicitates vero. Pius determinavit auctori de do... riu. Sic determinat de triplicitatibus. Et q: aspectu comitant...

Alkabitij astronomi tractatus.

nale. Ideo cacer est exaltatio Jouis et signu oppositu. f. capricornus est ei? ca...

De triplicitatibus. Textus.

Riplicitates vero sic distinguiuntur. Omnia em tria... cõcordari faciunt triplicitate et eode noie vocant: hoc est tripli...

Tabula domoz exaltationu Saudoz casuz Riplicatuz planetaz.

Table with 12 columns: Day (die), Hour (h), Planet (p), and Riplicata (r). Rows correspond to planets: V, S, M, J, S, M, J, S, M, J, S, M.

Significantes

Alkabitij astronomi tractatus.

cancer scorpio et pisces: quia tria sunt femina nocturna septentrionalia
africa frigida et hūda sapore salia. Luna dñi sunt in die: p̄m̄ ven̄. Scōs
mare. Tertius luna. In nocte p̄mus est mars. Scōs venus. Tertius luna.
Dicit Albumazar quod p̄m̄ signū huius triplicitatis facit humiditatem
peratā. Scōm abūdantē. Tertius destruentē. Quā aliq̄d signoz istoz fue-
rit i ascēdere cōiunctōis vel oppositōis solis et lune p̄sumēdū ē de pluuia
illo mēse. Ab ista em̄ triplicitate et a venere et a luna marie incipiūt pluuię.
Dicit Albrahaz aueneyre quod si in cōiunctōe vel oppositōe q̄pcedit introi-
tū solis in arietē: siue fuerit cōiunctio siue oppositio fuerit aliq̄d istoz signoz
rū ascēdēs: et cū hoc luminaria fuerit in āgulis. Ii ascēdēt vel medio celi:
v̄l occidēt: aut i āgulo medie noctis erit nimia pluuia i illo āno. Si lu-
minaria fuerit in casu ab āgulis nō descēdet pluuia i illo mēse et i maior
p̄te ill̄ āni. Et ego ex p̄tus sup̄ plures quod n̄ ascēdēs cōiunctiois est signū
aquatū: et luna añ oppositōis irrat ill̄ signū i eodē die quā luna irrat gra-
dū quod fuit in ascēdētē incipit pluuia et durat ad min̄ t̄m̄ quātū luna morat̄
in illo signo. Et suo mō intelligas de v̄tōsis signis et frigidis. Hoc iuenit
p̄ experientia: si postea hoc inueni i libro Albrahā dicit quod hoc marie est verū
ius fuit: quod magis fuit cert̄ de v̄tate: si Albrahā dicit quod hoc marie est verū
si signū ascēdēs fuerit aliq̄s āguloz figure illi terre h̄telligo de figura
reolutōis illi āni i terra illa. Illa em̄ diuersificat fm̄ diuersas regiōes.
Et nō fuerit aliq̄s āguloz figura illi terre erūt nubes sine pluuia. Cause
triplicitatū fere sunt eodē cū causis domoz: iō p̄traleo.

De signis mobilibus fixis et cōmibus. Textus.

Quod ex his signis dicuntur esse mobilia. I. Arietes. La-
tattuo. et Libra et capcom. Et quatuor fixa. I. Taurus
Leo Scorpium et aq̄r. Reliq̄ nō quatuor fixa. I. Gemini Virgo
Sagittari et pisces sunt cōia. Dicunt aut mobilia fixa v̄l cōia
quod quā Sol igredit aliq̄d istoz mouct. i. mutat ips̄ v̄l figit. i. in
eodē statu p̄seuerat: aut sit cōe. i. medietas illi v̄ni t̄pis erit medietas al-
teri: v̄bi gr̄a: quā sol igredit signū Arietis t̄pis mutat. i. v̄t̄ h̄yems in ver.
Et quā irrat Taurū figit id ē t̄ps v̄nale. quā nō sol igredit geminos sit t̄ps
cōe. i. dimidiū veris et dimidiū estatis et sic de ceteris.

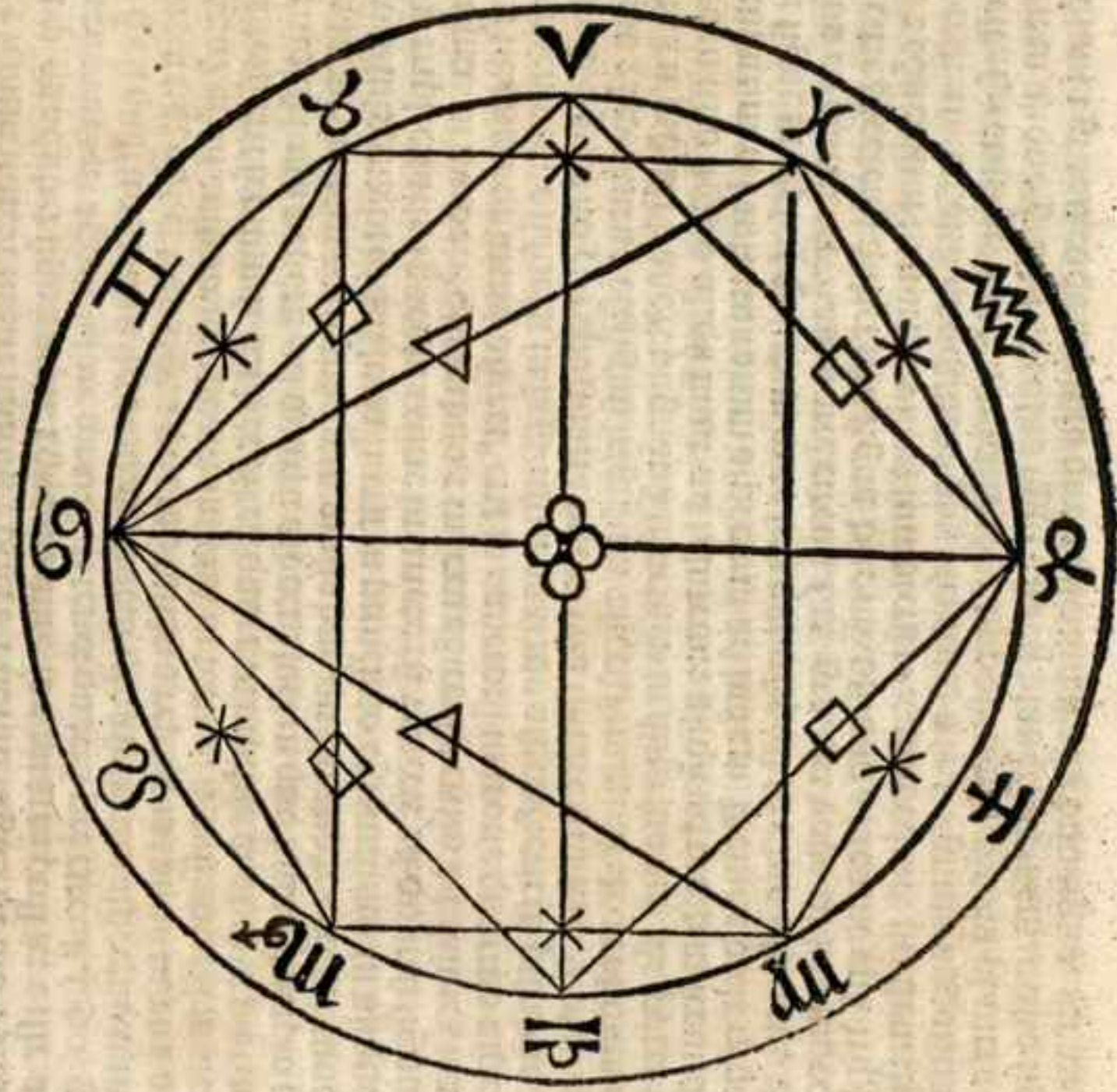
Nota sup̄ textu de signis mobilibus.

Nota quod ex his signis. Nota cōdit quod sunt si-
gna mobilia et quod fixa
ta et quod media siue cōia. Et assignat casus et potest exēpla. I. si a pla-
na. I. Notādū ē hic quod Ptolomeus dicit in. 2. 2. Ppositio cōe celo
quā. Nota v̄l similita facere vel exercere luna i leoe exite timē
dū ē. Et dicit Alaly in cōmēto eiusdē p̄pōis quod oia signa fixa i hoc sunt p̄s
hibita: et marie leo: quod cū hoc quod fixū est signū magne victo: i. et si victo
riā oim̄ rez quod exercēt et malū dñm̄ in eis. Et dicit quod p̄ facere irēdit p̄tolo-
meus sciādētē et suere. Per exercere intēdit iduere et v̄t̄ ex hoc possum̄ ac-
cipe regulā quod oēs res quod volum̄ h̄ere fixas debem̄ icipere luna existēre i si-
gno fixo: sicut edificare domos et cetera. Et res quod volum̄ cito mutare de-
bem̄ icape luna existēre i signo mobili sicut iter et cetera.

Differentia prima.

De aspectibus planetarū. Textus.

Scuntur etiā signa se aspiceret: hoc est oē signū aspicit ter-
tius nū an se et tertiu post se quod est v̄ndecimū et hic a-
spectus dicitur fertilitas et aspectus dilectiois et medie amicitie: et dicitur
fertilitas eo quod teneat sextā p̄te circuli. I. 60. gradus: v̄bi gr̄a: pla-
neta quod fuerit i initio Arietis aspicit eū quod fuerit i gemini an se:
et cū quod fuerit in aq̄rio post se quod est aspectus amicitie. Et aspicit quātū an se et
quātū post se. I. decimū. et hic aspectus vocat̄ tetragonus eo quod tenet quātā p̄te
celi. I. 90. gradus: et aspectus discordie atq̄ medie inimicitie et aspicit quod quā
nū signū an se et quātū post se quod est nonū: et hic aspectus dicitur trigonus vel trigōa
radiatio eo quod terna p̄te celi. I. 120. gradus teneat: et aspectus discordie et diles-
ctiois p̄fecte. Aspicit aut septimū p̄ oppositōis: et aspectus inimicitie p̄fe-
cte. Et si i his signis: ita se aspiciētibus fuerit plācte dicitur se aspiceret h̄ est
aspectus: et si duo planetę fuerit i v̄no signo dicitur p̄iuncti. Cū nō fuerit pla-
neta in aliq̄ signo erūt radii illi i signis illis quod aspiciūt ipsuz signū i simili
gradu atq̄ minuto: v̄bi gr̄a: si fuerit mars i p̄io gradu arietis et i p̄io mi-
nuto eiusdē gradus erūt radii et i p̄io gradu signi libie et i p̄io minuto eius
de gradus: et sic itellige de ceteris aspectibus v̄t̄ hac figura p̄s euidentissime.

b. iij.

¶ Glossa super textu de aspectib⁹ planetarū.

Uncuntur aut signa se asplicere. Prius auctor dicitur
 minuit de dignitate planetarū que vocatur triplicitas. Et q³ triplicitas accipitur a triplo
 aspectu: ideo in hac parte incidentaliter determinat de aspe-
 ctibus: et potest diuidi in duas partes: quoniam in prima par-
 te determinat de aspectibus. In secunda parte de projectionibus radioz
 Secunda ibi: cum fuerit planeta in aliquo signo. Prima pars potest di-
 uidi in quatuor partes secundum quatuor aspectus. In prima determinat de
 aspectu sextili. In secunda parte de aspectu quarto. In tertia de trino. In qua-
 rta de opposito. Secunda ibi: et aspiciat quatuor an se. Tertia ibi: et aspiciat etiam quā-
 tuor an se. Quarta ibi: aspiciat etiam septem inter se. Dicitur primo signa dicitur se aspiciere
 hoc modo. Omne signū aspiciat tertium post se et tertium ante se sicut aries aspiciat
 cit signū geminorū quod est tertium ante se: et signū aquarū quod est tertium post se.
 Et hic aspectus dicitur sextilis eo quod tenet sextā partē circuli. f. 60. gradus quod est
 quārtas duorū signorū: et vocat⁹ hic aspect⁹: aspect⁹ amicitie medie et potest
 esse rō: quod quilibet duo signa isto modo distantia conueniunt in vna qualitate et cū
 hoc in sexu: verbi gratia: aries et gemini conueniunt in caliditate et in mas-
 culinitate: et similit⁹ aries et aquarius: taurus et cancer conueniunt in frigiditate
 et femineitate: et similit⁹ taurus et pisces et sic intelligas de oib⁹. Postea
 dicit quod quilibet signū aspiciat quartū ante se et quartū post se: et iste aspe-
 ctus dicitur terragonus siue quart⁹: quod tenet quartā partē circuli. f. 90. gradus
 quod est quārtas trium signorū. Et vocat⁹ hic aspectus: aspectus inimicitie
 medie: quod quilibet duo signa hoc modo distantia repugnant aliquā in vna qualitate
 litate: aliquā in ambabus: discordant etiam in sexu: quod si vnu eorū est masculinum
 nū: alterū erit femininum. Et hec est causa quare in morbis acutis: vt plurimum
 fit crisis cū luna venerit ad quartū aspectū loci in quo fuit in principio mor-
 bi: maxime si fuerit repugnātia in ambabus qualitatibus: et cōter tunc fit
 crisis salubris: vbi gra: si luna fuerit in principio egritudinis in aliquo sig-
 norū triplicitatis ignee maxime in ariete cū venerit ad quartū signū quod
 repugnat in ambabus qualitatibus et in sexu cōter fit crisis ad salutes sicut si
 fuerit in ariete quartus aspect⁹ erit in cancro: si in leone quartus aspect⁹
 erit in scorpione si fuerit in sagittario quartus aspect⁹: erit in piscibus. In
 alijs aut signis nō est repugnātia nisi in vna qualitate et in sexu. vbi gratia:
 taurus et leo: taurus est signū frigidum et sicū femininum: leo calidum et sic
 cū masculinum. Et hanc repugnātiā inuenies in alijs suo modo. Et ppter hoc
 crises in istis signis aliquā sunt ad salutem: et aliquā ad mortem secundum
 fortunarum vel infortunarum aspectum ad lunam. Deinde dicit quod
 libet signū in aspiciat quintum ante se: et quintum post se: et hic aspectus dicit⁹
 trinus eo quod tenet tertiam partē circuli. f. 120. gra. Et vocatur hic aspectus
 amicitie pfecte: quod quilibet tria signa hoc modo distantia faciunt vna triplici-
 tate et conueniunt in naturis sicut sunt dicitur in. c. immediate pcedenti: post
 ea dicit: aspiciat etiam quodlibet signū septimū a se. i. signum oppositum: et
 iste est aspectus perfecte inimicitie rōne oppositionis. Et ois planeta qui
 fuerit in aliquo gradu alicuius signi aspiciat planetā exātem in alio signo
 in cōsimili gradu eodē aspectu quo aspiciunt se illa duo signa. Et auctor

loquitur de gradibus zodiaci: sed secundum doctrinam Ptolomei accipiuntur
 aspectus equinoctiales. ideo potest littera sic glossari. Et hoc intelligendū de
 gradibus equinoctialibus. vbi gra: si fuerit aliquis planeta in ariete: et alter in
 geminis et subtrahere fuerint ascensionēs circuli directi illius quod est in ariete
 ab ascensionibus circuli directi illius quod fuerit in geminis si remanserint. 60. gra-
 dus aspiciunt se aspectu sextili. hoc modo intellige de alijs aspectibus.
Unum vero fuerit planeta. In hac parte auctor tangit projectio
 cens. Si fuerit aliquis planeta in aliquo signo proicit radios suos in con-
 simili gradu signi: quod aspiciat ipsum aliquo aspectu. verbi gratia: si ali-
 quis planeta in primo gradu arietis et in secundo minuto proicit radios
 suos sextiles ad primum gradum geminorū in secundo minuto eiusdem. Au-
 ctor nūm⁹ breuiloquus fuit in hoc capitulo. ideo oportet aliquantulum im-
 morari circa explanationem aspectuum et projectiones radioz. Intelligē-
 dum est primo quod aspectus consideratur tribus modis. Vno modo secundum gra-
 dus equales: et secundum hunc modum auctor in littera locutus est de aspe-
 ctibus et projectionibus radioz. Et vocant⁹ gradus equales gradus zodiaci
 non considerando ascensionēs. Secundo modo considerantur aspect⁹
 secundum gradus equinoctiales in circulo directo: et hoc modo Ptolome⁹ ius-
 bet accipere aspectus in. 60. propositione cetero loquitur: vbi loquitur de causis
 dierū creticorū et hoc modo accipit cōter aspectus in interrogationibus: et re-
 uolutioibus annoz mundi: et in multis alijs. Tertio modo considerant aspect⁹
 et projectiones radioz secundum directionē: et hoc modo accipiunt in nas-
 tuitatibus. ¶ Intelligendū est iuxta capitulū de aspectibus quod aspect⁹ acci-
 piuntur tribus modis: et tot modis etiam accipiuntur projectiones radioz.
 Vno modo accipiuntur aspectus et projectiones radioz secundum gradus circuli
 signorū: ita quod computant⁹ gradus zodiaci quod sunt inter vnu planetā et aliū: et
 iste est modus quem ponit auctor in lra. Et hūc modum tenet Abrahā auer-
 nezre. Et dicit quod quasi infinites est exptus quod aspectus debet accipi in 30
 diaco et nō in equinoctialibus: et hic modus est facilis valde. Et explicitiō
 fuit sufficiens de hoc in finiando litterā. Secundo modo accipiunt aspectus in
 equinoctiali secundum ascensionēs circuli directi secundum quem admodum iubet Ptolome⁹
 accipere sicut dicitur super lras. Et igitur secundum hūc modum volueris eque aspe-
 ctus quere ascensionēs planetarū in circulo directo quod incipit a capricorno: et
 serua eas. Deinde eodē modo quere ascensionēs gradus alterius planetarū in eo
 de circulo directo: et serua eas. Deinde subtrahere ascensionēs illius qui lo-
 quior fuerit capricorno secundum ordinem signorū ab ascensionibus illius qui lo-
 quior fuerit: et si remanserint. 60. gradus aspiciunt se aspectu sextili. Si res
 manserint. 90. gradus aspiciunt se aspectu quarto. Et si. 120. gradus res
 manserint aspiciunt se aspectu trino. Duo aspectus autem oppositi nō oportet
 ret querere ascensionēs: quod quod duo planetarū opponunt in zodiaco: opponū-
 tur et in equinoctiali. Hic modus facilis est ideo cō oportet hic multū sta-
 re. Tertio autem modus aspectuum et projectionis radioz est multus difficilis
 maxime nō exercitatis in calculationibus. Intelligendū est primo circa
 hūc modum quod projectio radioz accipit secundum ascensionēs circuli directi quod pla-
 neta cuius radios volumus proicere est in medio celi vel in angulo ter-
 re. Et quando est in gradu orientis: vel in gradu occidentis accipitur secundum

ascensiones regionis siue orizontis obliqui s'm tabulas factas ad illam regionem. Si aut non fuerit planeta in aliquo quatuor horu locoru, sed in locis intermedijs tuc accipiunt mixtum. Cum igit volueris proscire radii os alicuius planete consideras si planeta ille cuius radius vis pscire sit in medio celi, vel in angulo terre: tuc quere ascensionem illius gradus in circulo directo sup quas addas. 60. gradus si volueris radiationem sexilem sinistra. s. illam q' pcedit s'm ordinē lignoz a loco planete. Et gradus post additionem puenietes reduc ad gradus equales in circulo directo s'm doctri na canonij pmi mobilis: et gradus zodiaci qui puenit i illo sunt radii sexiles: et sicut dixi de 60. gradib' p radiatione sextili: ita intelligas de 90. p radiatione q'rtā: et de 120. p radiatione trina. Si aut volueris radiationem de sexilib' gradus planete. 60. gra. p radiatione sextili. 90. p radiatione quartā: vel 120. p radiatione trina. Et numeru q' remanet reduc ad gradus equales sicut pri' et gradus zodiaci q' exiuerit in illo sunt radii. Exeplum in radiatione sinistra: pono q' saturnus sit in angulo medijs celi in fine sexti gradus: gignis ascensionem illi' gradus in circulo recto sunt. 247. grad' 48. minuta, voto habere radiationem sexilem addā ergo 90. gradus. et puenient. 307. gradus. 48. minuta q's reducā ad gradus equales i circulo directo: et exeunt. 10. gradus. 14. minuta. s. da scorpionis. ibi sunt radii sexiles saturni sinistra in h' casu. Exeplū in radiatione sextili dextra: subtrahā ab ascensionib' p'dictis. 60. gradus: et remanēt. 187. grad' 2. 48. minuta. reducā ad gradus equales in circulo directo. et exeunt. 7. gradus. 9. minuta et 15. scda cātri. ibi ergo i pposito sui radii sexiles dextra saturni. Si s' planeta cui' radius vis pscire sit in gradu orientis q're ascensionem gradus planete p tabulā ascensionū circuli obliqui deseruiete tue regioi. Et si volueris radiationem sinistra adde sup ascensionem gradus planete. 60. gradus p radiatione sextili. vel. 90. p' q'rtā radiatione: vel. 120. p trina radiatione. Exeplū in radiatione sextili sinistra: pono q' Jupiter sit in gradu orientis i fine. 10. gradus sagittarij ascensionis illi' grad' in orizonte obliqui sunt. 275. gradus: et 27. minuta: et volob habere radiationem sexilem sinistra addā sup ipos. 60. grad' et pueniet. 335. gradus et minuta. 27. q's reducā ad gradus equales in circulo obliqui et exeunt. 12. gradus. 44. minuta. 12. scda aquarij ibi ergo sunt radii sexiles Jouis. Exeplū in radiatione sextili dextra subtrahā ab ascensionib' gradus Jouis. 60. gradus et manēt. 215. gradus. 27. minuta. reducā ad gradus equales et exeunt. 25. gradus. 54. minuta. 50. scda libe. ibi sunt radii sexiles Jouis. Si s' planeta fuerit in gradu occidentis op abertis cū gradu oppolito. s. accipies ascensionem nadir gradus planete in orizonte obliqui: et facies p'ntus eodē modo quo dictū est. Sed postq' reduxeris ad gradus equales loc' radioz est locus oppolitus illius loci que inuenis. Et ut clarus pateat ponā in hoc exeplū. Pono q' Jupiter sit in gradu occidentis in fine. 10. gra. sagittarij: queram ascensionem. 10. gra. geminoz et inuenio 41. gradus. 9. minuta. addā. 60. gradus p radiatione sextili: et pueniunt. 101. gra. 9. minuta. reducā ad gradus equales in orizonte obliqui: et exeunt. 2. gradus. 30. minuta. 45. secunda leontis. sunt ergo radii in oppolito suo illius. s. 2. gradu. 30. minuta. 45. secunda aquarij. Si aut planeta cui'

radius vis pscire nō fuerit in aliquo locorum dictoru. tuc opz accipere radiationes mixto mō s'm p positionē distātie gradus planete inter unuz angulu et aliū. Modus aut est iste si planeta cui' radius vis pscire fuerit in ter mediū celi et gradū ascendente: accipe pmo ascensionem gradus medijs celi quas subtrahē ab ascensionibus gradus planete in circulo directo: et qd remanet est distātia a medio celi quā serua. Deinde sup ascensionem gradus planete in circulo directo. 90. grad' adde p radiatione sextili vel. 90. p radiatione. 4. vel. 120. p trina: et qd puenit reduc ad gradus equales in circulo directo: et qd puenit serua. et vocet radiatione circuli directi. Deinde quere ascensionem gradus planete in orizonte obliqui per tabulam regionis tue sup q's adde s'lr. 60. gradus p radiatione sextili vel. 90. p radiatione. 4. vel. 120. p trina: et qd puenit reduc ad gradus equales p tabulas tue regionis: et qd exiuerit serua: et vocet radiatione regionis. Deinde vide differētiā inter radiationem circuli directi et radiationem regionis: quā differētiā multiplica p distātiā gradus planete a medio celi et productū vide per medietatē arcus diurni gradus planete. et pueniet pars ppositio nalis quā adde super radiationes circuli directi. si radiatio circuli directi fuerit minor radiatione regionis et subtrahē ab ipsa si fuerit maior: et qd puenit erit loc' radioz. Medietatē aut arcus diurni gradus planete inuenies subtrahēdo ascensionem gradus planete in circulo obliquo ab ascensionib' ei' nadir et mediādo illud. Possit etiā alio mō inueniri pars ppositio nalis d'ite duaz rōnū. s. q' accipere sexta pars d'ite et multiplicare per horas distātie planete a medio celi. Sed hic modus ē magis tedious q's prim': q' oportet scdm hūc modū diuidere distātiā gradus planete a meridie p partes horarū gradus planete ad hoc q' inueniant hore distātie a meridie. Exeplū in hoc pono q' gradus medijs celi sit 20. gradus leontis cōpletus et saturnus sit in sexto gradu gignis p'lecto. Queram distātiā saturni a medio celi p ascensionem circuli directi. Et inuenio in distātia. 15. gradus. 22. minuta. seruabo itaq' eam. Deinde subtrahā ascensionem gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionibus gradus oppoliti. Et remanent. 20. 1. gradus. 20. minuta q' est totus arcus diurnus saturni que diuidā p mediū. et veniūt. 100. gradus. 40. minuta qui est medietas arcus diurni saturni: seruabo itaq' eū. Deinde queras ascensionem gradus saturni in circulo directo et inuenio. 247. gradus. 48. minuta q'bus addā. 60. gradus: q' volo radiationem sexilem sinistra. et puenient. 307. gradus. 48. minuta quos reducā ad gradus equales i circulo directo: et inuenio. 10. gradus. 14. scda scorpionis. et hec ē radiatione circuli directi. Deinde quā ascensionem gradus saturni in circulo obliqui radiatione cui' latitudo est. 48. gradus: Et inuenio 47. gradus. 11. minuta q'bus addā. 60. gradus: et pueniūt. 207. gradus. 11. minuta. q's reducā ad gradus equales in circulo obliqui et inuenio. 19. gradus. 52. minuta. 14. scda libe. Et ita deo q' radiatio circuli directi est maior q's radiatio regionis subtrahā minorē de maior: inuenio in d'ita. 20. gradus. 22. minuta quā reducā ad idē genus: et pueniunt. 122. reducā etiā distātiā saturni a medio celi ad idē genus distātia fuit. 15. gradus. 22. minuta reducā ad idē genus. s. 920. minuta multiplicabo d'iam p distātiā et pueniunt. 1126684. secunda da. Deinde reducā medietatem arcus diurni saturni ad idē genus.

Alkabitij astronomi tractatus.

planeta existente in vna quadra ad locū existētē in illa q̄dra. Itē modus nō vidi expolitū nec positū aliquo libro. ¶ Est plani pateat qd̄ dixi ponā in s̄ exēplū. pono q̄ gradus medij celi sit in 20. gra. cancri. et saturni sit in quarto gradu signis: et gradus ascēdes in orizzonte obliq̄ in regione cuius latitudo e. 40. gradus sit. 7. gradus. 59. minuta libie. Quēsiut ascēsiōes gradus medij celi in circulo directo et inueni. 190. gra. 53. minuta. Deinde quēsiut ascēsiōes gradus saturni in circulo recto et inueni. 245. gradus. 55. minutā. Subtraxi ascēsiōes medij celi ab ascēsiōib⁹ gra. saturni et re māserūt. 55. gradus. 2. minuta: q̄ est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascēsiōes gradus saturni in circulo obliq̄ ab ascēsiōib⁹ gradus oppositi in eodē circulo obliquo et remāserūt. 203. gra. 3. minuta. et hic fuit arcus diurni gradus saturni quē mediauit et inueni 101. gradus. 13. minutā. 30. scdā q̄ est medietas arc⁹ diurni gradus saturni. Subtraxi ascēsiōes gradus saturni in circulo directo q̄ fuerūt. 245. gra. 55. minuta ab ascēsiōib⁹ gradus ascēditē in eodē circulo directo q̄ fuerunt. 277. gra. 19. minutā et remāserūt. 31. gra. 24. minuta. q̄ fuit pars radiatiōis circuli directi. Deinde subtraxi ascēsiōes gradus saturni in circulo obliquo q̄ fuerūt. 144. gra. 277. minuta. ab ascēsiōib⁹ gra. ascēditē in eodē circulo obliquo que fuerūt. 190. gra. 53. minuta: et remanserunt. 46. gra. 26. minuta q̄ fuerūt pars radiatiōis regiois siue circuli obliq̄. vidi qd̄ ps radiatiōis circuli obliq̄ fuit maior pte radiatiōis circuli directi. Subtraxi ergo minorē de maiori et remāserūt. 15. grad⁹. 2. minuta q̄ fuit differentia duarū partū quā multiplicauit p distantia saturni a medio celi et diuisi p medietatē arcus diurni. gra. saturni et exiuerūt. 8. gra. 8. minuta. 59. scdā et hec fuit pars pportionalis differentie quā addidi supra partē radiatiōis circuli directi et prouenerunt. 39. gra. 32. minuta. 59. scdā. Ipsi sunt gradus ascēsiōis num qui fuerunt in ngura a saturno vsq̄ ad gradū ascendētē: et qui fuerūt pauciores q̄. 60. scilicet q̄ radij sexiles saturni in hac figura ceciderūt vltra gradū ascendētē. Subtraxi ergo hos gra. a. 60. p radiatiōe sexili. et remāserūt. 20. gradus. 27. minuta. 1. fm quos addidi super ascēsiōes gra. ascēditē in circulo obliq̄ q̄ fuerūt. 190. gra. 53. minuta: et prouenerūt. 211. gradus. 20. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliq̄ et inuēni. 22. gra. 54. minuta. 52. scdā libie ibi fuerūt radij sexiles saturni in proprio exemplo fm hunc modum debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiatiōibus sufficiant.

De terminis planetarum. Textus.

Ant quoq̄ planetarū in signis terminū vel finē: q̄ terminos p diuersos gra. dispositos: nā ab initio arietis vsq̄ ad sextū gradū eiusdē arietis ē termin⁹ Jouis: et a sexto vsq̄ ad. 12. termin⁹ venēs: et a. 12. vsq̄ ad. 20. termin⁹ Mercurij. et a. 20. in 25. termin⁹ martis Saturni: et ppter diuersitatē eorū: gradū: et grauitates eorū memoue descripsim⁹ eos in tabula vt leuius esset opus. Termini egyptiorum et dñr esse hermetis.

¶ Glossa sup̄ textu de terminis planetarū.

Differentia prima. fo. xvj.

Ant quoq̄ planetarū in signis terminū vel finē. Dñs auctor determinauit de tribus dignitatib⁹ essentialibus planetarū. In ista parte auctor determinat de q̄tra dignitate essentiali quā hñt planete in signis. Et diuidit in duas partes: qm̄ in p̄ma pte ponit terminos planetarū. In scdā parte soluit quādā q̄trouersā q̄ est inter aliq̄s de triplicitatibus terminis. Scdā pars incipit ibi. Quidāz pponuntur. Prima pars diuidit pōt in duas partes: ista q̄ p̄mo incipit tractare de terminis planetarū s̄ aliter. Scdō ponit tabulā de sp̄is terminis. Scdā incipit ibi: et ppter diuersitatē eorū. Deicit p̄mo q̄ q̄nq̄s planete. f. Saturnus: Jupiter: Mars: Ven⁹: et Mercurij hñt terminos dispositos p diuersos gra. Et p̄m⁹ termin⁹ est Jouis a principio arietis vsq̄ ad finē sexti gra. eiusdē. Et a principio septimi gra. eius de arietis vsq̄ ad finē. 12. est terminus Venētis. Et a principio. 13. gra. vsq̄ ad finē. 20. est termin⁹ Mercurij. Et a principio. 21. vsq̄ ad finē. 25. est termin⁹ Martis. Et a principio. 26. vsq̄ ad finē Arietis ē termin⁹ Saturni. Poslea dicit. et q̄ isti grad⁹ sunt diuersi: ita q̄ nō vadūt eq̄litter nec fm ordi nē planetarū graue eēt eos tenere i memoria: iō posuit eos in tabula fm q̄ videtur in littera.

Digitates

V		7		6		9		6		8		5		h		5				
8		9		8		6		7		8		h		5		δ		2		
II		6		7		6		9		5		δ		7		h		6		
69		δ		7		9		6		6		7		h		h		4		
80		7		6		9		5		h		7		h		δ		6		
np		8		7		9		10		7		4		δ		h		2		
h		6		9		8		7		9		7		δ		h		2		
m		δ		7		9		4		8		7		h		h		6		
7		7		12		9		4		8		h		5		δ		6		
h		8		7		7		9		8		h		4		δ		4		
ww		8		7		9		6		7		δ		5		h		5		
h		9		12		7		4		8		3		δ		9		h		2

¶ Tabi preponuntur triplicitates terminis. Textus. **Quidam** autē preponunt triplicitates terminis eo q̄ dñs significat nutritionē: et q̄ nulla discordia est i triplicitate: sicut est in terminis cum preponunt: et quidam preponunt terminos triplicitatib⁹: eo q̄ dñi terminoz suz fortiores in directione.

¶ Glossa super textu vbi preponuntur triplicitates terminis. **Quidā autē pponuntur triplicitates terminis.** Itē soluit quādā cōtrouersā que est inter sapientes de triplicitatibus terminis. Et dicit quidam preferunt triplicitates terminis. Et quidā preferunt terminos triplicitatib⁹. Soluit istā cōtrouersā et dicit q̄ dñi triplicitatū sunt fortiores q̄m

Alkabitij aastronmi tractatus.

ad nutritione pueroru: q: in natiuitatib' significat nutritione et ab eis accipit significatio: vru' puer sit vitalis aut no. Dicit aut terminoz sunt fortiores in directio: q: du' dirigat gradus ascendens alicui' natiuitatis dirigat ad terminos fortunaz et informaru. et dñs termini illi' vocat diuisio: vel dispositio: q: diu durat directio in illo termino: et si fuerit ibi aliq: planeta vel radij ei' erit particeps. De hoc diffusi' dicit in sequentib' dño pcedete. ¶ Notadu' est hic de terminis q: discordia fuit inter sapietes antiquos de terminis. Et fuerit tres opiniones famose de terminis. quaz vna fuit indou. alia egyptioz. tertia caldeo. Ptolome' i. 2. 18. ppositione pme ptis qdrpartit magis approbat terminos egyptioz et dicit se inuenisse vnu li bñ de terminis antiquu' q: pte vetustate erat p maiori pte fact'. Et ille co cordabat cu' terminis egyptioz. et i illo libro summa graduu' terminoz cui insilbet planete erat tan' quap' nueros annoz suoz maioru' quos dat in natiuitatib'. Verbi gra: ani maiores saturni sut. 57. ani. Jouis. 79. Martis. 66. Venetis. 82. Mercurij. 76. et oes isti collecti faciut. 360. Si volueris hoc expiri cõputa gradus oium terminoz alicuius planete: sibi gra: Jouis et inuenies numeru' annoz suoz scilz. 79. et sic de alijs. Itaq: in cõputo. 206. ppositiois pme ptis qdrpartit dicit. Illi de egypto fuerit sapietes magici q: fuerit ab antiquo tpe. na' isti fuerit studij et exercij magni in sciētis et sapientis oibus de qb' hō se inuare pōt. Et scimus hoc p chironicas sapientu' antiquoz fm q: loq: bant de ipsis et ea q: de suis operib' remaserūt a multis milib' annoz vsq: ad hodierna die. Tñ ego dico illud q: ego vidi de vna experētia quā inueni in loco q: dicitur est oculus solis: q: in modico tpe miracula magna vidi. hec sunt pba Italy. de experētia aut tacet. In centiloquo in cõmento illius ppositionis vul' hui' pōt ibi videri: et q: voluerit videre ibides videat.

Oculus solis.

De faciebus signorum et cui planetarum attribuuntur. Textus.

Facies aut signoru' sunt he. vñquoq: signu' diuidit in tres pars eqles: qlibet pars cõstat ex. 10. gradib' et vocatur facies quaru' initium est a pmo gradu arietis. Prima ergo facies a primo gradu arietis vsq: in. 10. et datur Marti. Secda vsq: ad. 20. gradū. et dat Soli q: succedit ei i ordine circulo. Tertia vsq: ad finē pdicti signi. et est Venetis. Simil' prima facies. Tauri est Mercurij q: Venetis succedit: et ita vsq: in finē signoz. ¶ Cū igit habueris gradu' in aliquo signo et volueris scire ex cuius planetaru' facie sit: sume ab initio arietis signa integra vsq: ad signu' de quo volueris scire et triplica ea et q: d' sup' fuerit adde super hoc q: pterit ex faciebus illius signi de quo facie scire volueris cum eadē facie cuius dñm scire volueris et proice a planeta qui est dominus facie signi arietis qui est Martis secūdu' successione circulo. 7. 7. et q: remaserit infra septē numeros a Martis p successione planetaru': et quo finitus fuerit numerus erit prima facies illius signi vnde fuerit gradus vsq: in. 10. et iudē signi illius planete apud que numer' erit finitus. et a. 10. vsq: in. 20. alteri' planete q: illum succedit: et a. 20. vsq: in finē alterius signi q: et succedit: et in cuius decimo

Diuisio signorum.

Differentia prima.

So. xvij.

fuerit gradus ex signo erit facies illius planete. vocatur etiam domini facierum istarum a quibusdam decani cuius sequitur tabula.

In	V	♂	10	10	10	10	♀	10
In	♃	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♄	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♅	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♆	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♇	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♈	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♉	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♊	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♋	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♌	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♍	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♎	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♏	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♐	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♑	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♒	♂	10	10	10	10	♂	10
In	♓	♂	10	10	10	10	♂	10

Blolla super textu de faciebus signorum.

Facies autem signoru' illic dterminat de quinta dignitate vltima eentia qua hnt planete i signis q: vocat facies. Et pōt diuidi in tres ptes: qm in pma pte ponit diuisio: ne et ordinatiōm facieru'. In scda pte docet iuenire facies p nueros. In tertia pte ponit de eis tabulā. Scda pars icipit cū habueris grad' in aliq: signo. Tertia ē in fine vbi ponit tabulā. Dicit q: qlibet signu' diuidit in tres ptes eqles q: vocant tres facies: et qlibet facies est ex. 10. gradib'. Et icipit iste facies a principio arietis et pcedit p ordinē signoru' et planeta. ita q: pma facies est martis. i. pmi. 10. grad'. scda facies arietis. f. 10. grad' sequētes sunt solis q: succedit marti i ordine spheraz. tertia ē vener' q: succedit soli. Et pma facies tauri est mercurij q: succedit veneri. Scda lune q: succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminoru' Jouis. et sic fm huc ordinem vsq: ad finē signoz. Postea docet inuenire p numeros cui' planete sit aliq: facies. Et dicit cū habueris gradū alicui' signi et volueris scire cui' planete facies sit in illo gradu cõputa numeru' signoz a principio arietis vsq: ad pncipiū signi ppositi: et multiplica illu' numeru' p tres: et cū nuero pducto adde facies cõpletas signi ppositi: sibi gra: si trāserint. 10. gradus cõpleti adde vnitatē. Si. 20. ppleti adde duo. Et inde a toto nuero subtrahē. 7. q: tēs poteris: et q: remaserit pputa a parte scdō ordinē planetaru'. et vbi numer' finit' fuerit sequēs planeta est dñs facie qlite: sibi gra: pono q: habēa. 15. gradus leonis voblo scire cui' facies sit. 15. grad' leōis: scio q: a pncipio arietis sunt. 4. signa cõpleta. multiplicabo ergo. 4. p. 3. et erūt. 12. Et scio q: de leōe trāsiit vna facies cõpleta. ideo addā vnu et erunt. 13. facies cõplete a pncipio arietis. subtrahā inde septē et remanēt. 6. dabo pma vnitatē marti. secudā soli. tertiā veneri. quarta mercurio. quita lune. sexta saturno. Et g: facies sequēs q: nō fuit cõpleta Jouis. Postea ponit tabulā cui' op' facile est. Queres em̄ nomē illi' signi cui' dñs facie q: tēs et iuenies i directo q: sit dñs pme facie et quis secunde et quis tertiē.

dignitates

Alkabitij astronomi tractatus.

De virtutibus planetarum. Tertius.

Quia iam annuete deo tractauim⁹ de potestatib⁹ plane-
taru in signis q⁹ sunt dom⁹: exaltatio: triplicitas: ter-
minus: et factes. Hunc igitur tractemus de virtutib⁹ seu fortit-
udinibus eoru in ipsis. Na⁹ dñs dom⁹ h⁹ 3. 5. fortitudines: et dñs
exal. 4. et dñs tripl. 3. dñs termini duas: et dñs faciet vnā. In
tellige ergo ex hoc numero fortitudines planetaru. qui em magis abundat
in numero magis abundat in fortitudine. et quida⁹ pponit terminu triplis-
citati. i. voluit vt dominus termini sit fortior dño triplicitatis: sed iam ex
posuimus superius in quo valet vnusquisq⁹. Quidā etiā de hac re talē de-
derunt cōparationē dicentes qd planeta cū fuerit in domo sua est similis
viro in domo atq⁹ in dominatione sua: et cū fuerit in exaltatione sua est si-
milis viro in regno suo et gloria: et cū fuerit in termino suo est sicut vir inter
parentes: et cognatos suos atq⁹ gentes: et cū fuerit in triplicitate sua erit si-
cut vir in honore suo. et inter auxiliatores atq⁹ ministros suos. et cū fuerit
in facie sua erit sicut vir in magisterio suo. Hæc sunt vniuersæ potestates plane-
tarum essentiales in signis et sequuntur has figure signorum.

Glossa super textu de virtutibus planetarum.

Quia auxiliante deo. Possip auctor determinauit
in signis. In ista parte determinat de fortitudinib⁹ quas hnt
in istis dignitatibus. Et pot⁹ diuidi in duas partes: qm in pri-
ma parte ostndit quot fortitudines habeat planeta in qualibet
dignitate. In scda parte cōparat istas dignitates ad res sensibiles: scilicet
da est ibi. vñ quidā de hac re. Prima pars pot⁹ diuidi in duas. qm pmo cō-
tinuat se ad dicenda. scdo psequit⁹ ibi: na⁹ dñs domus. Dicit q⁹ adiuuante
deo cōpleuit de dignitatibus planetaru in signis: modo vult ostendere quot
fortitudines habeat qlibet in ipsis dignitatib⁹. Postea dicit q⁹ dñs dom⁹
h⁹ 3 quos fortitudines: dñs exaltationis h⁹ 4 quos: dñs triplicitatis h⁹ tres:
dñs termini duas: dñs faciet vnā. Postea replicat illā cōtrouerſia de ter-
minis. Et ponit cōparationē in dignitatib⁹ planetaru dicens q⁹ quidā de
dignitatibus planetaru fecerūt talē cōparationē q⁹ planeta exisset in sua
domo est sicut viro exsistenti in domo atq⁹ dñatione sua. Et planeta in ex-
altatione sua est sicut viro in regno atq⁹ gloria sua et patet in ista. **¶** Ex ista
ista pot⁹ notari si aliqs planeta patiat magnū infortunū i homo v⁹ exalta-
tione sua hoc est multū detestabile: sicut multū cēt detestabile si rex viceret
in pprio regno suo et i fortiori loco regni sui. Ideo qñ luminaria eclypsan-
tur in proprijs domibus vel exaltationibus suis hoc est malum signum.

De essentijs signorum et quid significant in semetipsis. Tertius.
Vnia in signis sunt qda signa q dicunt rationalia. i. Virgo:
gittarij q: eoru imagines in circulo ad imagines hoim figurā
tur. hec quoq⁹ dicunt signa pulchras voces habētia: hec quo
q⁹ vigent cū fuerint in oriente. Et quedā dicunt alias habētia

Differentia prima.

So. xvij.

scilicet Gemini: Virgo: et Pisces. Et quedam quadrupedia: vt Leo et
Sagittarius. Quedam eoru sunt domelica: vt Aries: Taurus: Capricor-
nus et hec vigent cum fuerint in meridie. Virgo autem et Capricornus
et Aquarius vigent cum fuerint in Septentrione. Et ex signis quedam
sunt toruosa et vitiosa. i. Aries: Taurus: Lancer: Scorpio et Capricorn⁹.
Et quedā ex eis dñr plures proles habētia. i. Lancer: Scorpio et Pisces.
Et hec vigent cū fuerint in occidente. Et quedā ex eis sunt sterilia: vt Be-
mini: Leo et Virgo. Et quedā sunt paucos filios habētia: vt Aries: Lau-
rus: Libia: Sagittarius: Capricornus et Aquarius. Et quedā dicunt mul-
tum luxuriosa. i. Aries: Taurus: Leo et Capricornus. Et ex signis quedā
dicuntur mediam vocem habētia que foimantur ad imagines anima-
liū balantū: et mugientū et rugientū: vt Aries: Taurus: Leo et Capricor-
nus. et vltima pars Sagittarij. Et qdā sunt voce carentia. i. illa q foiman-
tur ad imagines animalū voce carentium. i. Lancer: Scorpius et Pisces.

Glossa sup textu de essentijs signorū et qd significant in semetipsis.

Vnia in signis. Pius auctor determinauit de dignitatib⁹
quas habent in istis dignitatibus. In ista parte determinat
de figuris siue formis ipsoꝝ signorū hoc est ostendit no-
bis que signa habent formas humanas. et q⁹ habent formas
alioꝝ animalium et manet indiuſa. Dicit quod quedam signa dicuntur
rationalia scilicet illa quoru imagines sunt figurate ad imagines ho-
minum. Et illa sunt gemini virgo aquarius libra et medietas puma sagit-
tarij. et ista dicuntur habētia pulchras voces. Et virtus eorum est ma-
ior cum fuerint in oriente. Et quedam ex signis dicuntur habētia alas
scilicet Gemini: Virgo et Pisces. Quedam ex eis dicuntur quadrupedia
scilicet Sagittarius: Leo: Aries: Taurus et Capricornus. Et eorum que
dam sunt domestica scilicet illa que sunt figurata secundum figuras ani-
malium domesticorū. Et hec sunt Aries: Taurus et Capricornus. Et
eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie. Virtus autem Vir-
ginis: Capricorni et Aquarij magis apparet cum fuerint in septentrione.
Et quedam ex signis videntur vitiosa et turpia et toruosa scilicet Aries
Taurus: Lancer: Scorpius et Pisces. et virtus eorum magis apparet in
occidēte. Quedā vero sunt sterilia scilicet Gemini: Leo: et Virgo. Et que-
dam dicuntur habētia paucos filios scilicet Aries: Taurus. Libia Sa-
gittarius: Capricornus et Aquarius. Et quedam ex his signis sunt multis
luxuriosa scilicet Aries et Taurus: Leo et Capricornus. Et quedam
dicuntur multum filioꝝ scilicet Lancer: Scorpius et Pisces. Et que-
dam ex signis dicuntur habētia dimidiam vocem: illa scilicet que ha-
bent vocem animalium balantium: rugientium et mugientium. vt
Aries: Taurus: Leo: Capricornus et vltima pars Sagittarij. Quedam
ex signis dicuntur carentia omnino voce scilicet illa que figurantur
secundum imagines animalium carentium voce: vt Lancer: Scorpio:
et Pisces. Hæc alij albenragel breuiter expedit se de formis signorū dicens.
Signorum alia sunt in forma hominum. Alia in forma bestiarum. Alia

Alkabitij astronomi tractatus.

in forma bestinglorum. Alia in forma reptibilium. Que sunt in forma humana sunt gemini: libra: aquarius: ygo. In forma bestiarum: aries: taurus: capricornus et sagittarius. In forma bestinglorum: i. animalium rapacium leo. In forma reptilium: cancer: scorpius et piscis.

De significationibus signorum. Textus.

A vnū quodq̄ signum habet propriam significationem in his q̄ significant ex creatioe mēbroium et motibus omnium et regionum et feminum et arborū et cetera. Aries habet ex corpore hominis caput et facies et ex regionibus bebil et ferim. Id est babiloniā et persidā et arabīā et salastim et palestina. Taurus habet arbores q̄ plantant: et ex corpore hoīs h3 collū et gutturis nodū. et ex regiōib3 exetimet et almechim: sande et aratrad. Gemini ē signū largū boī animi et h3 ex corpore hoīs humeros et brachia et man3: et ex regiōibus vegeti et armenīā nuthrabigē etelenimset. i. egyptū et barba. Lacer h3 ex arborib3 eas q̄ fuerint eq̄les lōgitudie. et ex corpore hoīs pectus et costas splenē et pulmonē: et ex regiōibus armenīā minore et ouctalē plagā buthabē et massē et acin: et h3 participatiōne i barach et attrabicē. Leo h3 arbores pceras id est lōgas calid3 et v̄situs: et multe angustie atq̄ tristitie: et ex corpore hoīs stomachū cor do: sum lar3: et ex regiōib3 artiri vsq̄ in fines regiōis habitabilis. Virgo h3 quicquid feminatur ex feminibus et est larga boni animi: et habet ex corpore hoīs veniētem et interiozem. f. telam. i. dyastragma et intestina: et ex regiōibus argumenta et assēm id est quedam regio circa hierusalem et alio ras id est eufratem et insulam que hispania et festix vel afeum. Libra habet arbores pccetas et est larga boni animi: et habet ex corpore hominis lumbos et interioza ventris vmbilicum et pectines et verenda anchas et illa et nates: et ex regiōibus terram romanorum vel grecorum et que succedunt eis affines vsq̄ ad Africam: habet etiam araffe vel azim vsq̄ in finem ethiopiē et bartham: habet et carmen et fegelem et thebis vel thebil et tabastem barah et ambarath. Scorpius habet arbores longitudine equales largus boni animi et habet ex hominis corpore verenda testiculos vesicam anum et femora et ex regiōibus belehiget et rura Arabum et fines eius vsq̄ in allegem: et habet in alchach participatiōnem. Sagittarius ingentiosus et calidus habet ex corpore hominis femora: et ex regiōibus ethiopiā et maharāhen et achit vel acenit vel achiehit que est india. Capricornus bone vite tracundus cautus et calidus: multe tristitie habens ex corpore hominis genua et ex regiōibus ethiopiā annabanalcon et acuth et mahamē vsq̄ ad duo maria etahant et achuit que est india. Aquarius habet ex corpore hominis crura vsq̄ ad infertora cauil: larum id est talloum et ex regiōibus azenes id est nigredinem et almaspha et partes eius et terram elices et partem terre egypti et occidentalem plagam et terre achit. Pisces calidus et cautus commixtus multicolis habens ex corpore hominis pedes: et participatiōnem in romas et septentrionalem plagam terre iurgem et participatiōnem in romas vsq̄ ad effen habet insulam et egyptū et alexandriam et mare licū.

Differentia prima.

So. xix.

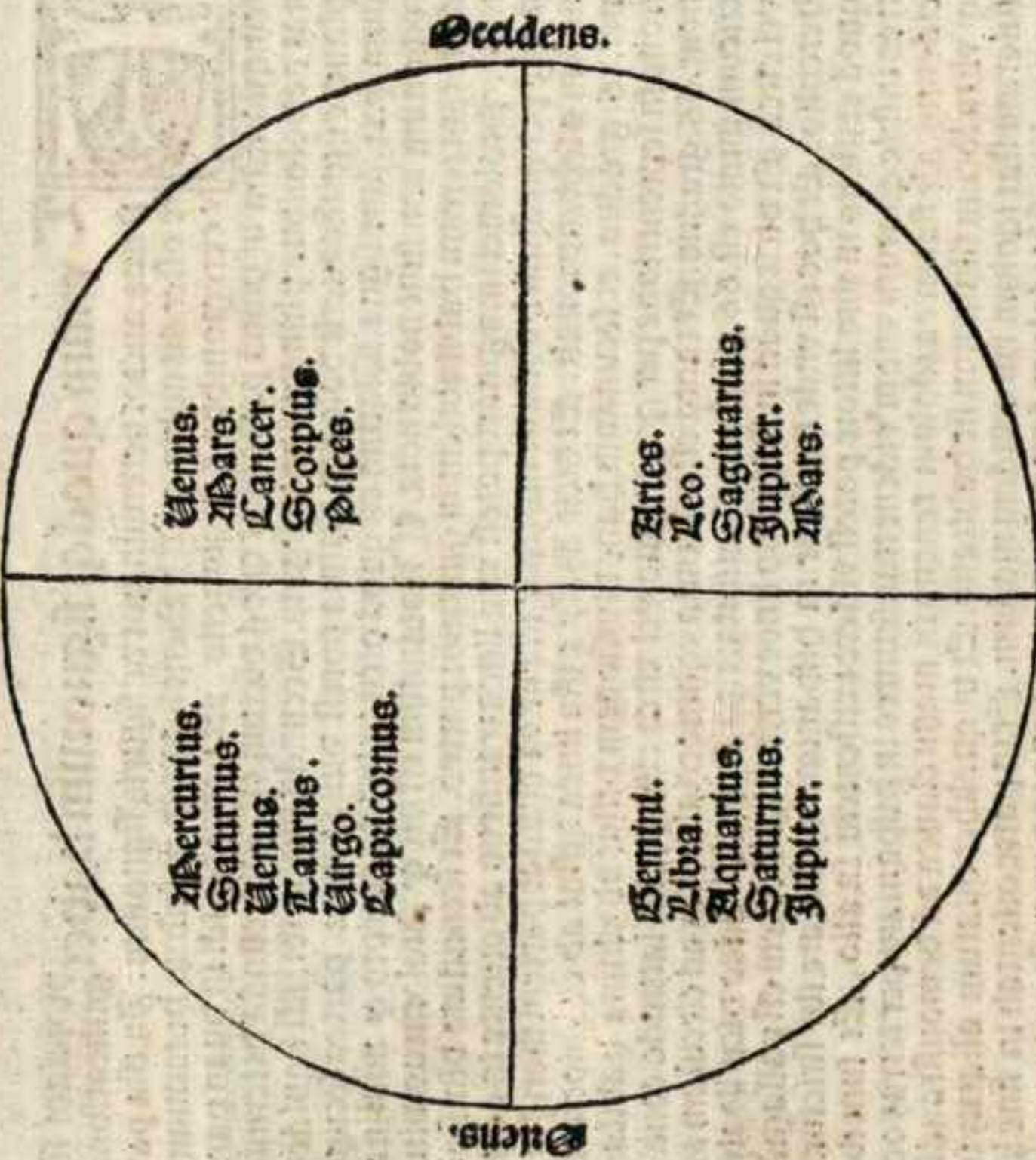
Cloussa super textu de significationib3 signorū.

A vnū quodq̄ signorum habet propriam significationē prius auctor determinauit de figuris signorum. In ista parte ostendit nobis quid habent signa ex membris hominum: et ex regionibus et ex planetis. Et potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte facit quod dictum est. In secunda determinat de doloribus planetarum in signis. Secunda incipit ibi. Et siquidem planete significauerit dolorem. Prima potest diuidi in. 12. partes secundum q. 12. sunt signa. Larum est quod dicit in littera excepto q̄ nomina regionum non sunt nobis nota. Notandum est hic q̄ Ptolomeus diuidit totam terram habitabilem in quattuor partes. Et secundum diuisionem. Ptolomei imaginari potest vna linea transiens ab oriente in occidente per medium habitatiōis ita q̄ ista linea diuidat partem meridionalem a septentrionali. Et dicit Isaly et ista linea distat ab equinoctiali per. 36. gradus. et secundum hanc diuisionem distat ab vltima habitatiōne in septentrione per. 30. gradus vel circa: ita q̄ tota latitudo continentis. 66. gradus. Et tanta est distantia equinoctialis vsq̄ ad circulum arcticum: immo est. 66. gradus. 26. minuta: et. 30. secunda. Ideo dicit Isaly vel circa. Et dicit quod in fine istius linee versus occidentem est passagium herculis. Et hoc est vnde transitur in hispaniam: et est mare ibi strictum quod existens in vno litore potest videre existentem in alio. Et sunt ibi tres insule quarum vnam vident transeuntes in hispaniam per terras occidentis. Et stat in ea idolum tenens in manu clauas ad demonstrandū sularum stat idolum fm eundem modum. Et in qualibet duarum altiarū in nec predicta stāt idola eodem mō tenentia clauas et demonstrantia q̄ non sit vltra illum locum habitatio versus orientem. Dicit Isaly q̄ hercules posuit ista idola in signum q̄ ipse adquisiuerat totum mundum. Longitudo linee predictae secundum q̄ dicit Isaly est. 180. gradus. Iste visis secundū sententiā Ptolomei imaginetur ista linea diuidi per medium ita q̄ remaneant. 90. gradus versus orientem: et alij. 90. versus occidentem. Et imaginetur transire vna per polos mundi per mediū diuisionis linee supradictae. ita videlicet q̄ transeat per medium terre habitabilis secundum latitudinem. Prima autē linea dicebat transire per medium terre habitabilis secundū longitudinem. Patet itaq̄ q̄ due linee supradictae que diuidunt totam terram habitabilem in quattuor partes coniunguntur in loco intersectionis linearum qui est punctus in medio terre habitabilis.

Sequitur figura.

Alkabitij astronomi tractatus.

zodiacus.

Septentrio.

Hec diuisione intellecta facile est videre sententia Ptolomei in partitione signorum zodiacorum. Dicit itaqz Ptolomeus qd hec tria signa aries leo z sagittarius que faciunt primam triplicitatem pntinet ad quartam partem terre habitabilis que est inter septentrionem z occidentem. z illa quartam gubernat Jupiter eo qd septentrionalis z mars h3 participationem cum eo: qd pntinet ad partem occidentalem. Et tria signa triplicitatis secundae. i. taurus virgo capricornus pntinent ad partem que est inter meridiem z orientem z gubernat ipsam venus: qd est meridionalis z h3 participationem cum ea saturnus: qm ad partem orientalem pntinet. Et tria signa triplicitatis tertiae. i. gemini libra z aquarius pntinent ad partem que est inter orientem z septentrionem: z gubernat ipsas saturnus eo qd pntinet ad orientem z h3 participationem cum eo Jupiter eo qd pntinet ad septentrionem. Et tria signa triplicitatis quartae. i. cancer scorpius z pisces pntinet ad partem que est inter meridiem z occidentem. z gubernat ipsas mars: qd pntinet ad occidentem. z habet participationem cum eo venus. Et pndictis poterit qlibet colecturare ad qd signum pntineat quelibet terra. Sicut enim p longitudinem z latitudinem regionis de qua qrtia sit. Verbi gra: omnis terra cuius latitudo est maior. 36.

Differentia prima.

So. xx.

gradibus. z longitudo eius ab occidente minus. 90. gradibus fuerit est de quarta septentrionali occidentali z sic de alijs suo modo. Cognita igitur quarta in qua est terra tua scis qd vnu signum ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illam terram z poteris scire qd ex illis tribus respiciat eam per vires z consuetudines hominum habitantium in ea. Verbi gra: scis qd terra xpianorum est in parte septentrionali occidentali scio qd aries leo z sagittarius dñantur sup ipsas. Et si velis scire supra qua parte est dñatur quodlibet istorum signorum respicio ad mores z conditiones hominum cum quibus signis magis concordant. Cōstat autē qd romani sunt famosiores z nobiliores istis quarte: z ideo cōuenit vt attribuatur eis signus nobilius inter hec tria. z hoc est leo domus solis. Cōstat etiā qd almani sunt homines iracundi z furiosi de natura maris: z ideo conuenit vt attribuatur eis aries domus maris. Cōstat etiā qd hispani sunt boni milites exercitij magni in armis: ideo cōuenit vt attribuatur eis sagittarius qd est signum militarium z bellicum. Et hac partitione ponit Ptolomeus in littera in scda parte quadripartiti. Dicit enim sic z prouincie cum ariete concordantes sunt terra bitannice z terra de salacia. Lredo qd deberet dici de scalania z germania. Et q concordat cum leone sunt italia: gallia: apulia: z cecilia. Et Isaly dicit ibi: qd hi sunt terrae mini rome. Et q concordant cum sagittario sunt terre de turcia calcata z hispania. De partitōe aliorum signorum cum alijs terris parū curo. Quia nec nota earum nec conditiones hominum sunt mihi nota nec faceret mihi aliquam utilitatem hoc scire. Si quis autē cognoscat eas z voluerit in eis morari applicet sibi modum dicitur in tribus signis pndictis. Dicit abrahā auenezre qd primū clyma est capricorni z aqrii: z gubernator: ei est saturnus. Secundū clyma est sagittarij z piscis z gubernator: ei est Jupiter. Tertium clyma est scorpij z arietis z gubernator: eius est Mars. Quartū est leonis z gubernator: ei est sol. Quintum clyma est tauri z libe z ei gubernator: est venus. Sextum est geminorum z ygnis z eius gubernator: mercurius. Septimum est canceri z gubernat illud luna. Abrahā auenezre ponit conditiones nascentium sub quolibet signo z est sicut ista. Qui natus fuerit sub prima facie arietis erit rufus z sim: veter ei erit puus z strict: carne extenuatus: habebit supra pedē sinistrū signū z in cubito manū sinistre: z amici ei erit plures z ipse odiet malū. Qui vero natus fuerit sub scda facie ierit et nigrescat pulchritudini faciet cōiuncta: corp ei sepe ratū pcepit in ira aio occulitā voluntate malā: estqz alti cordis: inimici ei plures erit. Qui natus fuerit sub tertia facie ei erit rufus: color ei croceus est z erit solitari. Qui natus fuerit sub prima facie tauri erit breuis stature: sui oculi magnilabia spissa: z habebit signū i collo: z est corde festus: amici ei plures: z maneribz delectabit ipse. Nas aut sub facie ei scda: habebit facie rotunda: vtrūqz oculos pulchros: z ei aia volucaria resqz cito ppedet: z circa spatulas pilosus erit. z habebit signū in lūbis. Et q natus fuerit sub tertia facie pulchri coloris erit pulcherrimus: z habebit signū in oculo sinistro: vtrūqz laboriosus erit. nec i mulieribz fortunat: erit. Qui aut natus fuerit sub fine huius signi erit carēs testiculis nalter z sine vli hermafrodit. Qui natus fuerit sub prima facie geminorum erit pulchri corpis z decetis: z oculo z pulchri: habebit signū in capite vel i oculis. Alius ei acut: minime iracundus: estqz laborator: z cum mulieribus minime fortunatus erit. Et qui natus

Alkabitij astronomi tractatus.

fuerit sub sc̄da facie erit brevis stature et niger et sup̄ eius cubitū signum nigredinis: eiusq̄ ꝑ̄ba pulchra et dulcia. **Har̄** sub tertia facie nimis habeat oculos paruos: eritq̄ vir suspicatos et leuis: et loquet̄ ꝑ̄ba iratioabilia: eritq̄ mendax. **Qui** natus fuerit sub prima facie cancri erit corpore et ꝑ̄lis decēs: sup̄cilia eius erūt stricta narcesq̄ lōge et sp̄arule late: et hēbit signū in cubito dextro: aut eiꝑ̄ brachio: et aia eiꝑ̄ bōa: amici eiꝑ̄ plures: eritq̄ sc̄c̄s et ingeniosus. **Qui** natus fuerit sub secūda facie: erit color eius rubeꝑ̄ bies uisq̄ stature: carens barba: et hēbit signū in oculis. **Qui** sub tertia facie natus fuerit: erit crassus breuisq̄ stature: et hēbit multitudinē pilorū in supercilijs. **Qui** natus fuerit sub prima facie leonis erit pulcher corpore: et facie: et color vultus eius erit rubeus albo commixtus: oculi eius commixti: pectus rectum: et crura sua patientur morbum in parte superiorū. et erit cognitus inter gētes: et simplex immixtusq̄ consortio regum. **Qui** natus fuerit sub secūda facie erit pulcher: pectus eius erit latum: resiliuit et crura gracilia: eritq̄ honoratus inter familiam eius ac alti cordis. **Statur** autē sub tertia facie erit aliquantulū brevis stature eritq̄ color eius albus roseo permixtus: eius vox vehemens amans mulieres: et hēbit plenitudinē nez amicosū et morbos plures sustinebit. **Qui** natus fuerit sub prima facie virginis erit decentis stature: erit corpus eius erectum et pulchrum: et erit sciens et aptus: eius capilli scripti: et erit diligens iustitiam: eius vox vehemens: serilis existet: anima eius bona: facies pulchra: eritq̄ scriba et bene doctus. **Qui** autem natus fuerit sub secūda facie erit pulchre appearance: oculi eius parui: nasus eius pulcher: eritq̄ disciplinabilis et simplex preuoluntarius corde: diligit laudari. **Statur** sub tertia facie erit pulcher aspectu pceptibilis discipline: veri sensus ac simplex et sapiens. **Qui** natus fuerit sub prima facie **Libre**: erit pulcher facie: et in eius capite vulnera ierūt: erit laborator et simplex ac disciplinabilis. **Statur** sub secūda facie erit pulchri vultus et inerit ei impedimentū in oculis: estq̄ color de puoluntarius. **Statur** tertia facie erit pulcher et erit cognitus et honoratus inter gentes ipsiꝑ̄. **Et** qui fuerit natus sub fine signi huiꝑ̄ erit nullus serus aut vniuſq̄. **Qui** fuerit natus sub prima facie scorpionis parū pulcher existet: et hēbit signū in capite: et pectus eiꝑ̄ erit latū. **Et** hēbit signum in pede sinistro vel in manu dextera: estq̄ hō castigatōnis bonaq̄ discretione plenꝑ̄ ac in loquela festinus. **Statur** sub secūda facie caput eius erit magnū: eritq̄ modice pulchre figure: et hēbit signū in genu et dorso: et erit homo discipline ꝑ̄ba sua multiplicans. **Qui** natus fuerit sub tertia facie erit brevis stature oculi eiꝑ̄ cōtori appetens comedere amās mulieres. **Qui** aut natus fuerit sub fine huiꝑ̄ signi aut erit nulliꝑ̄ aut vniuſq̄ serꝑ̄. **Qui** natus fuerit sub prima facie sagittarij erit pulcher speciet decois aspectu recte stature: diligēs bonū: regibus ac magnatibus se cōmiscēs. **Har̄** sub secūda facie corpꝑ̄ hēbit ꝑ̄decenas facies. tñ eiꝑ̄ crocea sup̄cilia cōpresfa et hēbit signū in pectore. **Statur** sub tertia facie erit lōgus: pulcher facie: oculi eius vt murilegi: pectus latum: et hēbit signū in sinistro crure. **Qui** sub prima facie capricorni natus fuerit corpus suum concedens: pectus latū. et hēbit signū nigrū in cubito: erit astutus disciplinabilis simplex et preuoluntarius. **Statur** sub secūda erit pulcher: hēbit narces longas: oculi eius pulchri: voluntas eius mala et iracundus: et homo

Cancer.

Leo.

Virgo.

Libra.

Scorpio.

Sagittarius.

Capricornus.

Differentia prima.

So. xxi.

scientie. **Statur** sub tertia facie erit pulcher corpore: eiꝑ̄ tñ facies cetrina: et in eiꝑ̄ brachio sinistro erit nota vel in ipsiꝑ̄ genu: festinus in irā. despiciens malū vel pugnas ꝑ̄ malo: diligens mulieres: hō discipline diligensq̄ sodales. **Qui** aut natus fuerit in fine huiꝑ̄ signi erit filius adulterinꝑ̄ et oino huic idest signo minime in mulierū natiuitatibꝑ̄ valere. **Qui** aut natus fuerit sub prima facie aquarij erit corpꝑ̄ et facie formosus: et hēbit in pectore aut pede sinistro signū: eritq̄ hō disciplinabilis et sodales diligēs. **Statur** sub secūda facie erit lōgus: facies eiꝑ̄ erit rubea: et signū hēbit in dorso et sub eiꝑ̄ cubito eritq̄ q̄ oibus diebꝑ̄ suis in dolore. **Har̄** sub tertia facie corpꝑ̄ pulcher stature breuis: facie roseus: et hēbit signū sub cubitis: et erit mulierū amator. **Et** q̄ sub fine huiꝑ̄ signi natus fuerit diuersificatꝑ̄ erit in eiꝑ̄ figura atq̄ in oibus suis opibus. **Qui** aut sub prima facie pisciū ougi: et ꝑ̄sces: ne traxerit: corpus eius erit album: et facies similiter: pectus eius latum: barba pulchra: frons preclara: oculi eiꝑ̄ magis nigri q̄ albi. **Et** forte aliquid quod membrū sibi deficiet. diligit dormire: eritq̄ gulosus et ebriolus. et hēbit signum sub cubito vel in pede. **Statur** vero sub sc̄da facie erit breuis stature: decois aspectu: barba nigra: pilosus: et erit ambulans in duritia cum filijs hominum. **Statur** sub tertia facie piscium: erit aspectu preclarꝑ̄: oculi eius pulchri: eritq̄ morbosus.

De significatiōe planetarꝑ̄ in signis sc̄dm mēbia hoīs. Tertus.

Si quidem planete significauerint dolorem vno quoq̄ signo membrum sibi proprium. **Tractemus** ergo de doloribus planetarum in signis: et primum incipiamus ab Ariete. **Satur** in ariete habet pectus. **Jupiter** ventrem. **Mars** caput. **Sol** femora. **Venus** pedes. **Mercurius** crura. **Luna** genua. **In tauro.** **Satur** ventrem. **Jupiter** dorsum. **Mars** collum. **Sol** genua. **Venus** caput. **Mercurius** pedes. **Luna** crura. **In geminis:** **Satur** ventrem. **Jupiter** verenda et que succedunt. **Mars** pectus et que succedunt. **Sol** crura et chauias idest talos. **Venus** collum. **Mercurius** caput. **Luna** femora in cancro. **Satur** virilia et omnia eis succedentia. **Jupiter** femora. **Mars** pedes. **Venus** brachia et hūeros. **Mercurius** oculos et guttur. **Luna** caput. **In leone.** **Satur** verenda et que succedentia. **Jupiter** femora et guttur. **Luna** tollum. **In virgine.** **Satur** pedes. **Jupiter** genua et eorum succedentia. **Mars** verenda. **Sol** collum. **Venus** ventrem. **Mercurius** cor. **Luna** humeros. **In libra** **Satur** genua et eorum succedentia. **Jupiter** oculos et eorum succedentia. idest partes capitū. **Mars** verenda et eorum succedentia. **Sol** humeros. **Venus** caput. **Mercurius** ventrem. **Luna** cor. **In scorpione.** **Satur** caput brachia. idest talos et eorum succedentia. **Jupiter** pedes. **Mars** caput brachia et femora. **Sol** cor. **Venus** verenda et eorum succedentia. **Mercurius** dorsum. **Luna** ventrem. **In sagittario.** **Satur** pedes. **Jupiter** crura et caput. **Mars** pedes et manꝑ̄. **Sol** vētrē. **Venus** femora et brachia. **Mercurius** verenda et cor. **Luna** dorsum. **In capricorno.** **Satur**

Aquarius

nus et caput et pedes. Jupiter genua et oculos. Mars crura et humeros. Sol dorsum. Venus femora et cor. Mercurius verenda et eorum succedentia. Luna femora. In aquario. Saturnus caput et collum. Jupiter humeros pectus et pedes. Mars caullas et cor. Sol verenda et eorum succedentia. Venus genua et eorum succedentia. Mercurius femora et cor. Luna verenda. In pisce saturnus humer os brachia et collus. Jupiter cor et caput. Mars caullas et ventrem. Sol femora et eorum succedentia. Venus collum et dorsum. Mercurius crura et verenda. Luna femoralia.

¶ Glossa super textu. de significatione planetarū ꝛc.

Si quidem planete. Pilius auctor ostendit qualia humani corporis. In ista parte ostendit nobis quater planete respiciunt membra corporis humani in ipsis signis. Et potest hec pars dividi in 12. partes secundum. 12. signa ubi partes incipiunt patet. Prima pars dividi potest in duas: quoniam primo proponit. Secundo persequitur ibi in ariete. Dicit primo quod si aliquis planeta signifi- cauerit aliquam infirmitatem siue debilitatem in corpore humano habebit in quolibet signo membrum proprium in quo erit illa infirmitas. Et quia ista est conuenit tractare de doloribus planetarum in signis. Et incipit ab ariete procedendo secundum successionem signorum et planetarum. Quod dicit auctor planum est in littera. Ad euidenciam vnius prius po- no vnum exemplū. Pono quod in aliqua nativitate saturnus significauerit nato debilitatem alicuius membri et sit saturnus in ariete. Dico quod illa debi- litas vel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa infir- mitas i ventre et sic intelligas de ceteris signis. Pono etiā quod mars in nativ- itate intelligas de reuolutione annorum nativitatis significauerit vulnera- tionē et sit mars in ariete erit vulnus in capite. Si in tauro erit vulnus in collo. et sic de ceteris signis et planetis intelligas. Ptolomeus vult quod membra in quibus cadit morbi et cetera impedimenta accipiunt a figura celi i hora nati- vitatis vel reuolutionis. Dicit em̄ i. 74. ppositioe ceteroquid cum fuerit mars in ascendente alicuius nativitatis erit cicatrix in facie vel capite nati. Dicit enim Isaly quod caput est ascendens et sic hoc collum est sede domus. bna chya terrie domus et sic sic ordinem domorum sic quod dictum fuit de signis. De hac materia diffusius loquetur domino concedente in capitulo sexte domus.

¶ De gradibus signorum masculinis et femininis. Tertius.

Sunt quoque in vnoquoque signo gradus qui proprie dicuntur masculini atque feminini. Nam ab initio Arietis versus in 8. gradum dicuntur esse masculini: et ab 8. in 9. femini- ni: et a 9. in 15. masculini: et a 15. versus in 22. feminini: et a 22. versus in finem arietis masculini quos decrevimus describere e- sicut descripsimus terminos: et hic modo de pingimus tabulam ut les- nus reddatur opus deo auxiliante.

V	mas.	8	femi.	1	mas.	6	femi.	7	mas.	8
♃	femi.	5	mas.	6	femi.	6	mas.	4	femi.	3
♂	femi.	5	mas.	11	femi.	6	mas.	4	femi.	4
♁	mas.	2	femi.	6	mas.	2	femi.	11	mas.	4
♄	mas.	5	femi.	3	mas.	7	femi.	8	mas.	7
♅	femi.	8	mas.	4	femi.	8	mas.	10	femi.	1
♆	mas.	5	femi.	10	mas.	5	femi.	7	mas.	3
♇	mas.	4	femi.	10	mas.	3	femi.	8	mas.	5
♈	mas.	2	femi.	3	mas.	7	femi.	12	mas.	6
♉	mas.	11	femi.	8	mas.	11	femi.	11	mas.	2
♊	mas.	5	femi.	10	mas.	6	femi.	4	mas.	2
♋	mas.	10	femi.	10	mas.	3	femi.	5	mas.	2

¶ Glossa super textu de gradibus signorum ꝛc.

Sunt quoque in vnoquoque signo. In ista parte au- de quibusdam specialibus proprietatibus planetarum que sunt in diversis gradibus circuli signorum et sunt sex. sunt enim ibi quidam gradus masculini et quidam feminini. Et sunt ibi quidam gradus lucidi et quidam tenebrosi. Etiam sunt ibi quidam gradus qui dicuntur putel. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur azemena. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur augmentantes fortunam. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur consortes. Et sic hoc ista pars potest divi- di in sex partes: quoniam in prima parte enumerat gradus masculinos et fe- mininos. In secunda parte enumerat gradus lucidos et tenebrosos et fu- mosos. In tertia parte enumerat gradus qui dicuntur putel. In quarta parte enumerat gradus qui dicuntur azemena. In quinta parte enumerat gradus qui dicuntur augmentantes fortunam et gradus sublimitatis. In sexta parte enumerat gradus qui dicuntur consortes. ¶ Prima pars incipit in principio. Secunda incipit ibi: et in vnoquoque horum signorum. Tertia incipit ibi: et in signis sunt gradus. Quarta ibi: et sunt in signis quidam gra- dus. Quinta ibi: et in circulo. Sexta ibi: et omnes duos gradus. Prima pars potest dividi in duas partes: quoniam in prima parte incipit enume- rare gradus masculinos et femininos litteraliter. In secunda parte ponit tabulam de eis. Quod dicit patet in littera. Postea dicit quod sunt quidam gradus in circulo qui dicuntur lucidi et quidam tenebrosi: et quidam fu- mosi et quidam qui vocantur vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulam ut patet. Postea dicit quod sunt in circulo quidam gradus qui dicuntur putel. et enumerat illos omnes in littera. et quidam li- tera qui dicuntur putel. et enumerat illos omnes in signis sunt quidam gradus qui dicuntur azemena. Et dicit quod azemena est quedam debilitatio corporis ut est cecitas vel surditas vel aliquid salium vel amissio membri.

Juxta qđ notandum qđ dicit Iſaly Albenragel in pmo capitulo domus ſexte libri ſui de nativitatibꝫ. Et ſi pars aſemena fuerit in partitioe aſcendētis z luna iūcta cū ea vel dñs aſcendētis ſignificat qđ aſemena erit in illo mēbro nati qđ cadit in partitioe illius ſigni. ¶ Notandum eſt etiā qđ ſi ſol in nativitate alicuiꝫ fuerit in gradu aſemena erit debilitatio in oculo dextro: ſi luna erit in ſiniſtro. Poſtea dicit qđ ſunt qđā gradus in circulo qđ dicunt aſcendētes fortunā z enumerat eos in li. a. Juxta quā partē notandum eſt qđ Iſaly dicit in cōmento. 22.9. ppoſitionis pime partē qua dīpartit ſcite te cōvenit qđ gradus aſcendētes fortunam ſunt gradus exaltationis ſolis z planetarū fortunarū ſicut. 19. arietis. 3. tauri. 15. cācri. 27. piſcium. Similiter ſunt illi in quibꝫ adiungunt termini fortunarū. Et ſicut. 13. ſagittarij: z piſcū. z ſunt etiā gradus terminoz fortunarum. Et gradus in quibus ſunt ſelle fixe de natura fortunarū. Et contratio in quibus ſunt ſelle de natura infortunarū. Et poſtea dicit qđ omnes duo gradus qui ſunt eiꝫ eiuſdē longitudinis a capibus ſignozū mobilū ſunt eiuſdē fortunadinis. Et dñr conſortes ſicut. 20. gradus capricorni. z. 10. gradus ſagittarij. Iſti em̄ duo gradus equaliter diſtāt a capite capricorni. z. 20. libe. z. 10. virginis equaliter diſtāt a capite libe. Et. 20. cācri. z. 10. gemi noij eūliter diſtāt a principio cancri. z. 20. gradus arietis. z. 10. piſcū eūliter diſtāt a principio arietis. Ptolomeꝫ dicit. 22.9. ppoſitione pme ptis. Aſtologi cetere multū locuti fuerunt de gradibus z diuilerūt eos in gradus lucentes lubricos z fumofos. Et ſunt ex eis aſemena z ſunt ex eis putet. Et locuti fuerūt dealijs multis ſicut inuenies p multos libros aſtromeie. Et ſi hoc inuenit expientia bonū eſt qđ operis p hoc. Et forſitā ſi eis accidit qđ aliqđ planeta vel ſtella fuit in gradu vel eiꝫ radiꝫ z fecit fortunā ceciderūt qđ gradus hoc fecerit. Et ſiquē ita eſt puenit vt te mutes devno gradu in aliū. Et hic finē imponamus noſtre rationi. Et dē p iſſa litteraz qđ Ptolomeus non multū approbat gradus aſcendētes fortunā zc. Et dicit enim ſi ita eſt cōvenit vt te mutes de vno gradu in aliū. gradꝫ em̄ dicitur lucidū vel tenebroſi. ppter ſtella ſ fixas ibi exites. Et vult Iſaly ſm qđ p allegariū fuit qđ gradus dicitur agmētates fortunā in quibꝫ ſunt ſelle de natura fortunarū. ¶ Loſiat aut qđ ſelle fixe mutāt loca ſua reſpectu 30 diaci none ſphere. Ex illa littera Ptolomei pōt trahi qđ iudicia debēt fieri ſm nonā ſphere z non ſm octauam. Ex quo enim vult qđ iſtos gradus oportet mutare: conſequens eſt qđ gradus ſcōm quos debēt fieri iudicia nō mutant. Albumazar in introductorio ſuo ponit iſtos gradus. ſ. maſculinos z femininos lucidos z tenebroſos zc. Et dicit ibi ſi planeta in nativitate vel interrogatioe maſculini fuerit in gradu maſculino vel in nativitate feminine vel interrogatioe in gradu feminino erit eius ſignificatio fortior. De gradibꝫ lucidis tenebroſis z fumolis dicit ſi ceciderit planeta i gradu lucido: erit eius ſignificatio fortior: in ſignificatioe honoz z ſignificat pulchritudinē. Et ſi ceciderit in gradu tenebroſo ſignificat duritiē z tarditatē z horribilem rē z tenebroſam z malā. Et cū ceciderit in gradu ſuſco: vel vmbroſo vel fumoſo: vel in gradu vacuo ſignificat modicū horribile. Et ſi ceciderit planeta in gradu putei abibit eiꝫ pulchritudo et aſpectus et debilitatur in ſignificatione ſua. Fortune namqꝫ cum ceciderint in eos debilitantur in ſignificatione earum. Et alii vero cum ceciderint in eos debilitantur in ſignificatione earum.

blilitatur ſignificatio eoz. Et forſitā ſignificabit fortunā accidētalē propter debilitatē eoz ſuper malū. De gradibus aſcendētibꝫ fortunā dicit. antiqđ putaverunt qđ in circulo erūt gradus aſcendētes fortunā. Et dixerunt qđ planeta cū nō fuerit in locis ſignificatibꝫ fortunā nati z fuerit lucida vel pars fortunē in hīs gradibꝫ aut fuerit ipſi gradꝫ aſcendētes augēt fortunā nati. Et ſi planeta ſignificauerit ſibi caſus. Iſti gradus mouent eū in ſublimitationē p aliquā quantitatem quodā motu. De gradibus ſublimate dicit. Quidā dixerunt: qđ cū aſcendens fuerit aliqđ iſtoꝝ graduū: aut fuerit ſol in nativitate diurna: aut luna in nocturna in quibꝫ dā eoz z fuerit in loco optimo in figura. Et cū hoc ſignificauerit planete radictis nativitate fortunā perducet natum ad ſublimitatē z ſedes nobilitatis et dominabit terris z civitatibus: z poſſidebit diuitias multas.

De gradibus lucidis: tenebroſis z fumolis z vacuis. Tertius.

In vnoquoꝫ iſtoꝝ ſignoz ſunt gradꝫ qđ dñr lucidi: z gradꝫ qđ dñr tenebroſi z gradꝫ qđ dñr fumoli: z gradꝫ qđ vocantur vacui. Dicit em̄ qđā qđ ab initio arietis vſqꝫ in tertium gradū ſunt tenebroſi: z. a. iij. i. 8. lucidi: z ab. 8. i. 16. tenebroſi: z a. 16. iij. 20. lucidi: z. a. 20. vſqꝫ ad. 24. vacui. z. a. 24. vſqꝫ i. 29. lucidi: z. a. 29. in finē arietis vacui. de quibꝫ faciemꝫ tabulā ſi deꝫ voluerit.

V	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va	4	lu.	5	va	1
8	te.	3	lu.	4	va	5	lu.	3	va	5	lu.	8	te.	2
II	lu.	4	te.	3	lu.	5	va	4	lu.	6	te.	5	va	3
69	lu.	12	te.	2	va	4	lu.	2	lu.	8	va	2		
80	te.	10	lu.	10	va	5	lu.	5						
ny	te.	5	lu.	3	va	2	lu.	6	lu.	6	va	5	te.	3
2	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va	3		
m	te.	3	lu.	5	va	6	lu.	6	lu.	2	va	5	te.	3
f	lu.	9	te.	3	lu.	7	lu.	4	lu.	7				
z	te.	7	lu.	3	lu.	5	lu.	4	te.	3	va	3	te.	5
w	lu.	4	lu.	5	te.	4	lu.	8	va	4	lu.	5		
X	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va	3	lu.	3	te.	2

De gradibus putcalibus. Tertius.

Et in ſignis ſunt quedam gradus qui vocantur putei: cuiꝫ fuerit placeta in aliquo eozum dicitur eſſe in puteo: vt eſt ſex gradus arietis et cetera. vt in hac tabula ſequenti oſten datur.

V	6	11	16	23	29	36	41	7	20	30				
8	5	12		24	25		m	9	10	22	23	27		
II	2	12	17		26	30		1	7	12	15	24	17	30
69	12	17	23		26	30		2	7	17		22	24	28
80	6	13	15		22	23	28	w	1	12	17	22	24	29
ny	8	13	19		21	25		X	4	9	24	27	28	

Alkabitij astronomi tractatus.

De gradibus azemena id est debilitatis corporis. **Textus.**

Sunt in finis quidam gradus qui dicuntur gradus azemena. I. gradus debilitatis corporis. Est enim azemena quodammodo debilitatio corporis reposita: ut surditas: cecitas: mēbris amissio: et c. talia que quodammodo vixit hō semper habebit: nisi miraculose sanet. **L**us ergo fuerit luna in his gradibus in natiuitate alicuius pueri: accidet ei predicta azemena secundum significationem loci et aspectus seu loca planetarum. Significatur quoque azemena per astra diuersis modis: sicut in libris naturarum inuenies. gradus autem azemene sunt hi qui describuntur hic in tabula.

♌	16	17	18	19	10	♍	19	29	1
♎	9	10	11	12	13	♏	1	17	18
♐	18	27	28	14	15	♑	26	27	28
						♒	18	19	

De gradibus augmentantibus fortunam. **Textus.**
Est in hoc circulo sunt quidam gradus qui dicuntur agentes fortunam: qui in ista tabula descripti sunt.

♌	13	15	17	18	20
♎	11	13	14	15	16
♐	11	12	13	14	15
♒	13	14	15	16	17

De gradibus competentibus. **Textus.**
Duo gradus qui fuerit vnus longitudinis a capite signorum mobilium dicitur competentes. I. vnus fortitudinis et plures seu participes in vrute: vt. 20. gra. capricorni vel cancri cum. 10. grad. sagitta. vel gemino. et. 20. gradu. artetis vel libie cum. 10. gradu piscium vel virginis.

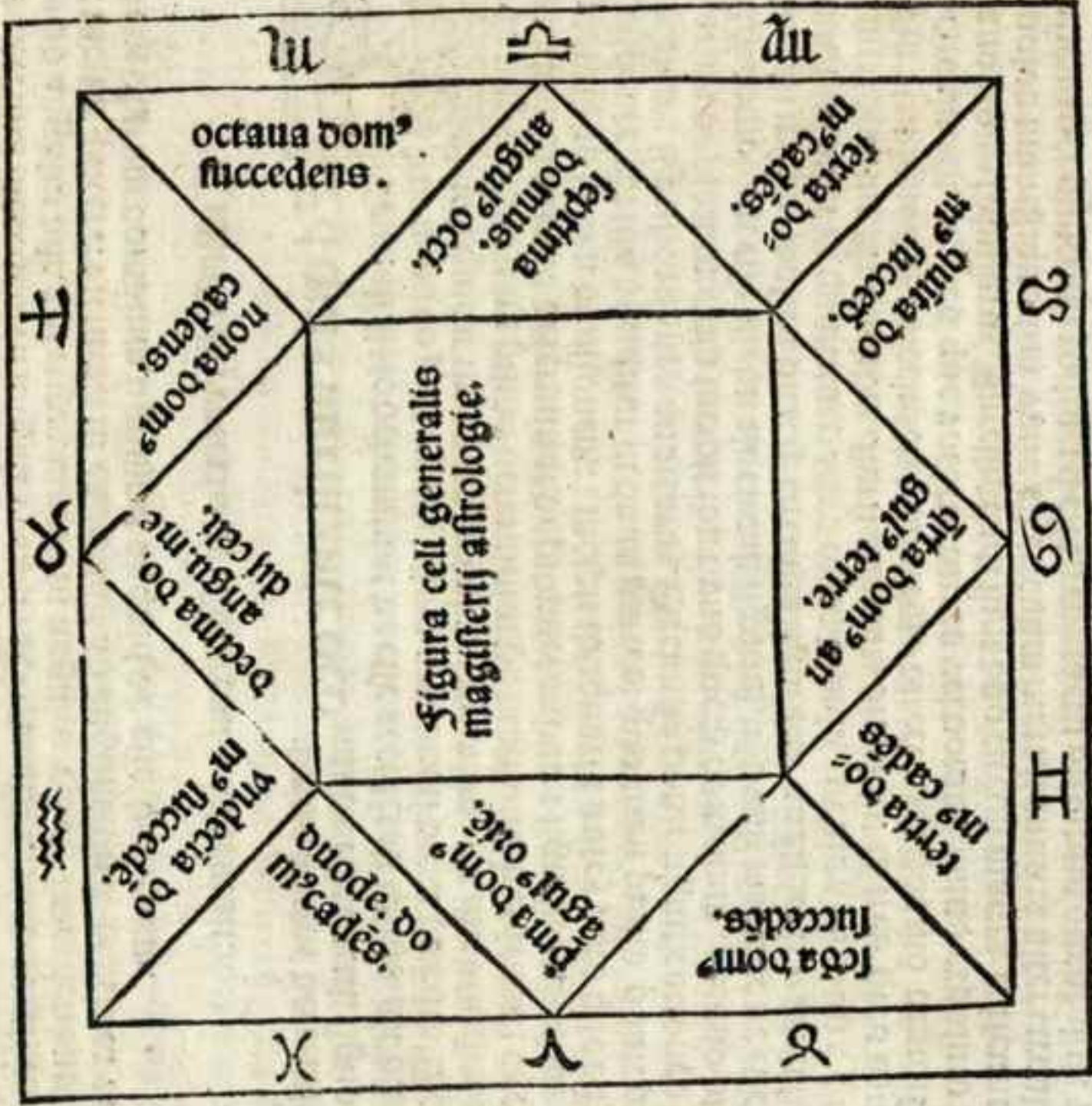
De esse circuli occidentali. **Textus.**

Edquia auxiliante deo iam ptulimus esse circuli signorum essentialium: nunc peramus accidentale. **N**am circulus figuratur in omni hora tali figura: que diuiditur in quatuor partes: quas diuidit circulus hemispheri: et circulus meridie. I. circulus medij celi: qui facit mediu diem: vna que pars usarum partiu diuiditur in tres partes inaequales secundum ascensionem signi ascendentes atque hoc modo diuiditur circulus in. 12. partes que vocantur domus nominantur quoque et cuspides et turres: cuius opus expressum est in libro. **E**st ibi id est in libro curus syderum. **P**uncipiu quoque diuisionis est boreoscopus: hoc est ascendens cuius initium est super circulum hemispheri orientalis deinde secunda domus sequitur et tertia: ceterae domus vsque ad. 12. **Q**uarta autem pars que est ab ascendente vsque ad mediu

Differentia prima.

celi: que est domus. 12. 11. et. 10. dicitur quarta pars orientalis masculina: et adueniens significat initium vite: et vocatur puertiles angustia ver nalis. **E**t pars alia que est a medio celi vsque ad gradu occidentalis signi id est septime qui est super circulum hemispheri occidentalis que est domus no-

Additio.
 Habet domus alias
 vrutes. nam
 prima domus
 duodecim
 habet vrutes
 res. 2. quar
 tuor. 3. quia
 os. 4. octo.
 5. septem. 6.
 vna. 7. no
 uem. 8. tres
 9. sex. 10.
 vndecim. 11.
 decem. 12.
 duas.

na: octaua et septima: et est meridiana femina recedens significat media etatem: et vocatur profecto iuuetutis estualis colerica. **T**ertia quoque pars que est ab occidente vsque ad gradus quarte domus que est super circulum meridiei sub terra que est domus sexta. 5. et. 4. est occidentalis masculina adueniens significat finem vite: et vocatur autumnalis melancolica et est senilis et est mediocris etatis. **Q**uarta pars que est a quarta domo vsque ad ascendens que domus est tertia secunda atque ascendens est septem trionalis femina recedens significat quod accidit homini post mortem eius et ad quod deuenit corpus eius vel eius dispositio de dimissa substantia: aut quod dicitur de eo. I. virum laudetur vel vituperetur: et vocat hęc pars senilis flegmatica defecitina hęc malis. **E**t ille due partes que sunt a medio celi vsque ad ascendens: et ab ascendente vsque ad quarta domus: ista medietas vocat medietas ascendens: et

Alkabitij astronomi tractatus.

¶ Additio. Habet domus quelibet alias virtutes. nā prima. 12. habet virtutes. secūda. 4. tertia. 5. quarta. 8. quinta. 7. sexta. 1. septima. 9. octava. 3. nona. 6. decima. 11. vndecima. 10. et duodecima. 2.

¶ Glossa super textu prime domus.

Vna queq; istarū domozum. ponit si significaciones pprias cuiuslibz. 12. domoz. Et tota ista ps pot diuidi in quatuor. qm in prima pte ponit si significaciones. 12. domozū quātū ad esse hoīm. In secūda parte ponit significaciones domozū quantum ad colores. In tertia parte ponit quasdam regulas que possunt dici amphorūm. In quarta parte docet eligere significaciones. Prima incipit in principio. Secūda incipit ibi: significans: 7. 12. domus colores. Tertia ibi: et dicitur in si significatione domozum. Quarta ibi: et cum volueris scire planetam dominatōre rei. Prima pars potest diuidi in duodecim partes secundum q ponit si significaciones. 12. domozū et vbi incipiunt patebit. Primo dicit q vna queq; domus significat aliqd de esse hominum. Nam prima domus que incipit ab oriente orientali q vocatur ascendens significat corpora hominum et vitam initia omnium operum in interrogationibus et locutionibus et rumoribus et ceteris talibus. Et significat cogitationem que tenentis scilicet quod querens habet in animo et significat principium vite. Et dominus triplicitatis pme domus primis significat vitam et naturam natū seu interrogantis: et eius delectationes atq; voluntates: quid diligat vel quid odio habeat: et quid boni vel mali accidat ei in initio vite. Et secundus dñs triplicitatis huius domus significat vitā et virtutē sine fortitudine nati et medium vite. Et tertius dominus triplicitatis significat idem q socij et significat p se sine vite. Ex ista littera potest colligi q si primus dominus triplicitatis huius domus fuerit fortior: alijs duobus erit prima pars vite melior: et sic de alijs duobus intelligas. ¶ Circa istam domū quedam sunt notāda. Notandū est primo de intentione querentis quod dicit. Ptolomeus in. 94. propositione centiloquij. Locus fortioris significatoris in ascendente est id qd est in aīo interrogantis. Itē cū volueris scire intentionē qretis: vide qd planetarū habeat plures fortitudines in ascendēte i illa hora quū venit ad te aīo interrogādi: et vide in q domo ex. 12. domibz sit ille planeta: et dicas p̄m significaciones illi domo in qua fuerit. Aerbi grā. Pono q ascendēs sit leo et sol hēat plures fortitudines in gradu ascendēte: et pono q sol sit i. 2. domo dico q iūcto sua ē petere de substantia sua vel de lucro: vel de aliquo p̄simi li. Et si sol fuisset in tertia domo dixissem q vellet petere aliqd de esse fr̄is v̄ fratrū et sic de alijs domibz suo mō. Et si volueris scire substantiā et naturā illi rei a spice planetā fortiorē in ascendente si aspexerit ascendens erit illa res de substantia signi ascendentis. Si nō aspexerit ascendēs erit de substantia signi in quo est planeta. Si fuerit signū terrēū: erit de natura terre vel aliq res q nascit de terra. Si fuerit signū aq̄ticū: erit aliq res de nā aq̄ vel q nascit in aq̄. Si fuerit aereū: erit aliq res de nā aeris. Si fuerit signū

Differentia prima.

So. xxvj.

ignēū erit aliqua res q operat p ignē. Et si volueris scire colorē rei a spice dñm hore et p̄m colorē illi iudica. De coloribz planetarū dicit postea. vbi loquet de naturis planetarū dño pcedente. Et si volueris scire vtrū res sit noua vel antiqua a spice lunā: si fuerit sup terrā erit noua: si fuerit sub terra erit ātīqua. Et si volueris scire vtrū sit longavel breuis a spice dñm terminū gradus anguli terre q si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposito auge erit breuis. Si in longitudinibus medijs mediotris inter longū et breue. Hec est snia Ptolomei in. 90. propositione centiloquij. Cū aspexerit significator ascendēs 2c. Dicit haly Abēragel si aliqs que rit a te de vita sua vtrū sit longa vel breuis: a spice dñm ascendētis et lunā. Si fuerit salui ab infortunis significat longa vitā. Et si fuerit cōbusti vel infortunati significat parua. ¶ Notādū est circa nutritionē. f. vtrū puer sit vitalis vel nō. Dicit haly Abēragel qm dñi triplicitatis luminarijs sp̄is vult dicere dñi triplicitatis signi i quo est sol si fuerit nativitas diurna vel signi lune i nativitate nocturna fuerint i ascendēte: vel in. 10. domo. vel. 11. vel. 5. est significatio bone acleuis nutritionis. Et si fuerint i septima. significat malā nutritionē: et anxiā atq; laboriosam. Et si grad⁹ ascendēs et luminare sp̄is dñati fuerint: significat q nō nutrit nisi dñi triplicitatis fuerit salui et h̄mi in angul. Et si luna fuerit infortunata in ascendēte nutritionē nō significat. Et si luna fuerit in. 4. domo iūcta cōpalter cū infortuna aut de q̄tra vel oppositione aspicit infortuna significat q non nutrit et mater et est in piculo: aut forsitā moriet. Dicit Abāhā Auenezre. Si dñs ascendēs fuerit cōbustus natus nō viuet spaciū. 8. dierū. Portata fuit mibi natiuitas vnius pueri cui⁹ ascendēs erat virgo: et Zhercurius fuit in piscibz in detrimēto suo retro gradus et cōbusti. et ego credidi huic dicto et dixi q puer nō viueret p octo dies et mortuus fuit in sexta die. Dicit haly Abēragel. cōiunctio planetarū humanitatē nō significat. Vult dicere cōiunctio plurū planetarū in ascendēte nō significat nutritionē. Et ponit ibi vtrū exēplū notabile. Dicit vocauit me rex nīe ciuitatis: et vna ex mulieribz pepererat filiū: et fuit ascendēs libra. 8. gradus termin⁹ Zhercurij: et fuerit in eo Zupiter: Aer⁹: Zhercurij: et cōuenit ibi vna societas astrologorū et quilibet eorū suā opinionē dixit: et ego tacui. Rex dixit mibi qd habes q non loqueris. Cui rēdi date mibi terminū trū dierū: q: si fili⁹ vester trāsicrit tertū diē erit de ipso miraculū magnū. Et qm natus cōpletas habuit 24. horas posuit se ad loquendū: et locutus fuit et fecit signū cū manuz rex multū expauescebat inde. Et dixit possibile esse q diceret aliquā pphetiā vel aliquod miraculū. Et rex iuit ad natū. et nos cū eo ad audiendū quid diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortunatus et natus sum ad iudicandū amissionē regni et destructionē gentis almane. Hinc statim cecidit natus et mortuus est. ¶ De his qui mouent anteq; recipiant cibum dicit Ptolomeus in quadripartito generaliter dico qm aliquid luminare fuerit in aliquo angulo et fuerit similiter aliqua infortuna p̄cipationē habēs cū eo in longitudine q sit cū eo gradu p gradū: vel ipsum aspiciens in figura duorū alterū equalitū. Hec habuerit cū eo fortuna participatiōem de figura. Et dispositio luminariū loci inuentus fuerit in locis planetarū infortunarū nā ille nō recipiet cibū et moriet hora q nascit. Dicit Abāhā cum fuerit cauda diaconis in ascendente nativitas natus ille erit cecus

Alkabitij astronomi tractatus.

et sim distantia eius a gradu ascendētis erunt anni. Verbi grā: si fuerit in 10. gradu ab ascendēte cecabit in 10. anno. Electiones huius domus sunt in ceptionē rerū. sicut incipere edificare vel aliqd cōsimile. Dicit hy spalen sis in electiōibus p me domus. Si sciueris naturā alicuius caueas in electiōe sua ne ponas signū in ascendēte in quo fuit infortuna in sua natura. Si autē ignoraues naturā eligēte scdam naturā rei p qua fit electio. verbi grā: si fit electio p incipiēdo scribere aliquid libru fornicetur mercurius. Si p eūdo ad bellū fornicet mars. Si p edificādo ponat signū fixum in ascendente. Dicit idē hy spalen sis volens horā sanguinis minuēdi eligere fac vt sit luna in trino vel fertili aspectu martis: et caue ne sit cōiuncta cū eo corporaliter vel in quarto vel in opposito eius. Et fac vt sit luna in signo humoris minuēdi. ¶ Additio. In planeta fuerit a cuspidē vel angulo vltra quinqs gradus elongatus dī cadens ab angulo vt si nonus arietis gradus ascēderet alicqs planeta esset in eius. 3. vel 4. gradu dice ret cadēs. Et dicit haly. q significator in pposito nō est luna neq ille q p fuerit ascendenti tm̄ s3 planeta cui iungent fortitudines dignitatu in ascēdente et in locis luminariū et fuerit vacuus cursu. i. nulli iunct? et nō cōmiserit dispositionē suam alteri et si forte illa qui p fuerit ascendenti iungatur alteri et ille iterū alteri et ille ad quē puenerit cōiunctio vltima nulli iungat talis erit significator. ¶ Planeta dī eē sub radijs solis qm̄ inter ipm̄ et solē sūt duodecim grad? tm̄ vel minus et plus sexdecim minutis qm̄ cū fuerint inter planetā et solē sexdecim minuta tm̄ vel minus dī esse fortis q tūc est in corde solis. hoc dicit Suidō bonatus consideratione. 53.

Sanguinis electio notabilis.

Additio.

¶ De secunda domo.

Tertius.

Scōda domus.

Scōda domus est domus substantia ac victus et ministrorū et auxiliatorū: et significat finē annorū vite. i. si nō inuenturis. Et dicit alendegod de dominis triplicitatis domus substantie: de primo. s. secundo ac de tertio vide quis eorū sit fortior esset loco hūc facies merito auctore substantie et lignificatore acq sitonius: q si fuerit in medio celi inueniet hāc a rege: et si fuerit i domo fidei fiducie est mel? . Similiter dñs triplicitatis p m? dat substantiā in initio vite: et secūdus in medio vite: et tertius i fine eius.

¶ Glossa super textu de scōa domo.

Scōda domus. ¶ Hic auctor ponit significationes domus significat substantiā et victū et auxiliatores et ministros et significat finē inuenturis. Et Anduzgā dicit vide qs ex trib? dominis triplicitatis domus substantie sit fortior in se. i. in loco in quo est in figura et hūc facies significatore substantie. Qui si fuerit in decima domo habebit substantiā a rege. Et si fuerit in domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia ista h3 si fuerit i domo fidei erit magis. ¶ Secundo qd pma ista sit vera. Domus em̄ fiducie est domus substantie regis. Et p m? mus dñs triplicitatis dat substantiā in pncipio vite: qui si fuerit fortunat?

Differentia prima.

So. xxvij.

erit natus diues in principio vite. secundus dat substantiā in medio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in medio vite. tertius dat substantiā in fine vite. qui si fuerit fortunatus natus erit diues in fine vite. Et similiter intellige de infortunatis eorū. i. si aliqs eorū fuerit infortunat? amittet natus substantiā in illa parte vite q ei attribuit. Dicit hy spalen sis in cano nibus huius domus cōsidera vtrum dñs scōe domus sit in ascendēte vel dat vim suā dño ascendētis et nō sit in domo lapsa si sic habebit lucrū sine labore. Et si e contra fuerit sit cōuerso. Et si iupiter fuerit in natali angularis vel sit in suo honore vel habeat vim in ascendente vel consideret pte fortune: vel sit dñs domus solis in natali diei: vel dñs dom? lune in natali noctis: vel sit dñs hore nō deierit nato census in vita sua: q h3c id est Jupi ter est dñs substantie. Si hō dñs ascendētis aspiciat dñm substantie vel suā domū vel pte fortune aspectu inimicitie destruet substantiā manu sua ppria. Si dñs ascendētis fuerit in secūda domo infortunatus dabit pprio velle substantiā suā. Si hō sit ibi planeta infortunatus q nō sit dñs ascendētis capiet ab ipso vt siue furto. Si capicōmus sit ascendēs natus erit cupid? et auarus: q dñs ascendētis et dñs secūde sunt idē. s. saturnus. Dicit Ptolomeus in canonib? hui? domus res ptinentes ad lucra substantie quō erūt cōuenit nobis perquirere a parte fortune solūmō quā scimus semp per id qd est inter solē et lunā et p rōicif ab ascendente in nascentibus de die et in nascentibus de nocte. Iuxta quod notandū est qd pars fortune secundū Ptolomeū p rōicif hoc modo. subtrahat verus locus solis a vero loco lune et qd remanserit cōputat a gradu ascendētis et vbi numerus finit ibi sunt ptes fortune. hoc mō tubet Ptolomeus semp facere siue fuerit in die siue in nocte. De hoc plurius dicit deo concedente in expositione quinte differentie. ibi em̄ h3 locū. Postea dicit Ptolomeus iudiciū hui? est istius maneret. Solo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi haly qd regula p quā scim? nati diuitias est accipere planetas gubernates locū partis fortune et ppones illū q habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolomeus et qn gubernatores partis fortune fortes et potentes fuerint. erit natus magnaz diuitiarū: maxime si duo luminaria testificabunt ibi testimonio concordato. i. aspectu trino vel sextili. Ptolomeus scias qd saturnus significat qd diuitie nati erunt ex parte mulierū: aut p labore terre: aut p maria. Et Jupiter significat qd diuitie erunt p senescalia vel p donis bonorū et religiosorū. Et mars significat qd diuitie erūt p dūce do milites: aut gubernādo hoies armorū. Et Venus significat qd diuitie erūt p donis amicorū et mulierū. Et mercurius significat qd diuitie erūt p scientijs mercimonijs. Dicit haly abernagel debemus in hoc p m? inspicere ad stellas fixas q sunt pume et secunde magnitudinis. Et si alis quā earū inuenerim? in gradu ascendētis: vel in gradu decimo domus. aut in gradu septimo: aut in gradu quarte: aut in gradu solis si natuitas fuerit diurna. vel in gradu lune si natuitas fuerit nocturna. Et melior hō rū locorū oim est gra. ascendens. deinde gra. 10. dom? deinde grad? septis me: deinde quarte. Et si de predictis stellis fuerit in duob? locis vel in tribus: aut pluribus si natus fuerit cū hoc de pgenie regis erit rex altus. Et si de pgenie regali nō fuerit: habebit potentia et mādātū simile potentie et mādato regis. et perueniet ad magnā nobilitatē et altū dominū et pceptet

d. iii

Alkabitij astronomi tractatus.

ciuitatibus villis et genti. Et scias quod stelle fixe. scilicet primi honoiois eleuant
hanc ad altum gradum: et magna dignitate et pmutat de infimo ad supremum.
hoc idem dicit Ptolomeus in. 2.9. ppositione centiloqui stelle fixe dant do
na modum excedentia: sed multotiens finiunt in malum. Dicit Ithaly in comen
to eiusdem propositionis cum he stelle sole presuerint. i. sine testimonio fortu
narum planetarum erit mors illorum mors pessima. Dicit Ithaly Ebenragel quod
pars fortune fuerit cadens. et in malo loco vel fuerit sub radijs solis: aut in
radijs infortune et dñe eius in loco peregrino. i. in loco in quo nulla hz di
gnitate et dñs secunde domus non aspererit ascendens: nam erit la borioius
et pauper et angustia et miseria vita uiuet. Non est bonum sol neque mare neque
saturus in secunda domo in aliqua nativitate nec inde natus bonum habet
quod sol destruet planetas: et auferet eis lumen: et mars est significator
impedimentoium laborum et defectus substantie. Saturnus significat pauper
tatem et indigentiam et penus hoc toto est si dñs domus substantie fuerit cõbussus
cum dñatione pñs fortune. Dicit abiah aueneyre: si uolueris sciri quod nascẽ
tium fuerit pauper vel diues aspice dñm secunde domus quod si fuerit fortunatus
erit diues: si cõbussus vel retrogradus vel in casu suo erit pauper: sicut dicitur
est in nativitatibus: ita intellige de questionibus. De electionibus quod sunt in hac
domo dicit hispaleis si uolueris emere aliquam rem cum lucrandi aspice ut sit
luna in aspectu trino vel sextili: et caueas ne sit sub luce solis: et melius est ut
dñs ascendens det vim planete existet in decima vel undecima domo: ita
quod recipiens non sit retrogradus. Si Jupiter sit in ascendente quarta decima vel
undecima vel secunda domo bonum est. Aspice etiam ut sit pars fortune in
bono loco et melius est ut dñs partis eam aspiciat vel Luna vel sol.

De tertia domo.

Tertus.

Tertia do
mus.

Tertia domus est fratrum et sororum et propinquorum ac dilectorum
num. atque itinerum minorum: et significat esleuite ante mortem. dicit
alandezgod dñs triplicitatis domus fratrum. primus signat fra
tres maiores: et secundus medios. tertius minores: et quos eorum
dignitas et eorum esse secundum loca eorum.

¶ Glossa super textu tertia domus.

Tertia domus. ¶ Hic ponit significaciones tertia domus:
et dicit quot tertia domus significat fra
tres et sorores propinquos et cognatos et dilectos: et significat fi
de ac religionem madata et legationes mutationes: et itinera bre
uia. Et significat esse vite ante mortem. Et dicit Anduzgam dñs
triplicitatis huius tertia domus primus significat fratres maiores. Secun
dus mediocres. Tertius minores. et eorum statum et dignitas iudicat secundum statum
istorum dñorum. Dicit Ithaly Ebenragel quod sol fuerit dñs tertia domus ab ascende
te et cõbussit dñm secunde domus aut partem substantie significat quod nas
tus perdet substantiam occasione fratrum: et soluet pro eis impositiones
amissiones et dāna multa. Quando dominus tertia domus et pars fratrum vel
Jupiter fuerint in signis comunibus vel signis multorum filiorum et fortune

Differentia prima. So. xxviii.

aspererint eos aspectu amicitie: et cum receptione: sicut quod natus ille p̄moge
nitus est a fratribus suis: et quod habeat fratres potentes et bonos. Si dominus
domus fratrum fuerit cõbussus aut pars fratrum fuerit cõbussa vel si sol fue
rit in domo fratrum. aut in opposito Iouis: he sunt significaciones pauco
rum fratrum et quod destruent et expurgent. Quando dominus domus fra
trum infortunatus fuerit super terram: significat quod dānum et occasio p̄ues
niet in fratribus qui fuerint ante eum. Et si habuerit illud infortunium eo ext
sente sub terra malum: et dānum istud perueniet ad fratres qui erunt post eum.
Et hoc modo dices in bono et fortuna quod fortunatus fuerit in locis bonis
et fortibus. si dñs domus fratrum fuerit in ascendente: significat natum esse
primogenitum: vel erit solus sine hoc quod unquam fratres habeat vel sorores
vel quod inter ascendens et medium celi non fuerit aliquis planeta significat si
mili ter quod natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascent post eum
perdent. Et si forte aliquis ex eis remanserit tempore tunc erit maior et melior.
Quando in aliqua revolutione annorum nati fuerit dñs tertia domus in de
cima ab ascendente nativitate aliquis fratrum eius morietur in illo anno.
Similiter si dñs tertia radice nativitate fuerit in decima domo reuolu
tionis: hoc est ideo quod decima domus ab ascendente est octava a domo tertia.
Si aliquis quiesuerit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascende
te est domus fratrum et dñm sue triplicitatis et dñm illius domus: que ex for
tunis vel infortunis aspicit ipsum et in quo loco est: quia si inuenieris domi
num tertia domus in sexta domo vel applicante dño sexte domus: aut
dñm sexte in tertia. dicas quod frater eius est infirmus. Et si ipsum inue
neris in quinta vel. i. dicas quod frater eius non est in loco suo: quod tuit extra
locum suum. Et si inuenieris dñm tertia domus infortunatum: aut in. 12. dicas
quod frater eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si inuenieris dñm
tertia cum parte ambo conuinctos et cõbustione intrantes sub radijs so
lis. dicas quod non euadet ab infirmitate. Et si ambo cõbussit fuerint iudica
modis oibus mortem. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in reb
p̄tinentibus ad alias domos ut de patre vel filio vel uxore et. Dicit hispale
lensis volens incipere primum iter fac ut planeta fortuna aspiciat domum ter
tiam vel eius dñm: ita quod non sit ibi malus vel eius quartus aspectus vel op
positus. Si est luna in tertia domo bonum est. Lacer Leo et capricornus mali
sunt pro breui itinere. Luna in ascendente vel in quarta domo in omni electione
malum. Lauendum est ne Luna sit in via p̄busta que est a. 19. gradu libre usque
ad tertium Scorpionis. Lauendum est etiam ne sit luna pro caput vel cauda
draconis infra. 12. gradus.

¶ De quarta domo.

Tertus.

Quarta domus est patrum hereditatum finis rerum et thesauro et omnia ab
scindit atque occultorum: signat de esse vite huius sine dicit
alandezgod quod dñs triplicitatis domus patrum signat p̄tes: secundus
ciuitates et terras. tertius fines rerum et carceres.

¶ Glossa super textu quarta domus.

Quarta domus. ¶ Hic ponit significaciones quarta domus.
Et dicit quod quarta domus significat partes et
hereditates et fines rerum et significat thesauros et omnes res oc
cultas et absconditas: et significat finem vite. Et dicit Anduzgam dñs triplicitatis
d. liij

Quarta
domus.

quarte domus primus significat patres. scds significat ciuitates et terras. tertius significat sine reru et carceres. Dicit Ithaly Abenragel. Aspicit status patris a dominis triplicitatis qrite domus. Si dñs triplicitatis qrite domus primus fuerit in domo vel in exaltatõe sua: aut in suo haim recepit a sole vel Joue et fuerit in alto loco medij celli vel in quinta domo signat bonu statu patris nobilitate altitudinẽ et diuitias posse et longam vitã et bonã fortunã. et hoc si signu in quo fuit hic planeta fuerit masculinu: tamen si signus ipsius fuerit femininu significat matrem ea que diximus: et maxime si planeta fuerit femininu. Quid sit haim exponet postea deo cõcedete. Et si scds dñs triplicitatis quarte domus fuerit fortunatus pater habebit terras et populabit eas et laborabit in eis: et habebit ex hac parte bonã vtilitatez aut lucrũ. Et si fuerint hi planetae in esse diuerso seu contrario contrarium iudica. Et si dñs triplicitatis quarte domus tertius fuerit fortis et fortunatus: vt pdicim: pater erit hõ q extrahet thesauros et vineas incidet: et aptabit lapides preciosos. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qd diximus erit incisor lapidũ vel laborabit in materijs malis et feretibus. Si sol in nativitatibus diurnis vel saturnus in nocturnis. Et pars pris similiter aspererint ascensões vel ei dñm de quarto vel oppositiõe signat qd pater nati filiu abhorrebit et odiet eũ et procurabit vt interficiat. Et si luna et pars matris aspererint ascendens vel ei dñm abhorribilitas illa et malvolentia in filium erit a matre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetaru qm est in fundo circuli celi et infirmitate: et est in trino aspectu. 12. domus q est domus tenebrarũ laborũ anxietatus et carceru: et est gaudiu infortune maioris: et est in ferili aspectu sette domus. q est domus tenebrosa infirmitatis et dani et gaudiũ infortune minoris. Qñ aliquis planeta fuerit in quarta domo et in suo casu est sicut homo in solitudine suffocatus donec exeat inde. Dicit Ithaly abenragel qñ pars fortune fuerit infortunata. in signo masculino iudica quod pater prius mouet qd mater. Si in signo feminino mater prius mouet qd pater. Pars patris accipitur de die a sole in saturnum et de nocte econtra et proicitur ab ascẽdete. Pars matris accipitur in die a venere in lunã et de nocte econtrarioz pñctur ab ascẽdete. Si dñs partis patris fuerit sup terrã et dñs partis matris sub terra iudica qd mater prius mouetur qd pater. Et si contrarium fuerit contrarius iudica. Dicit Ithaly Abenragel dixit alhezen. filius alhezib. Quadam die cum esset cum abolaben et fuit cũ eo metaceo venit ad me quidã senex et dedit mihi chartam vnã in qua scripta erat vnus nativitas figura. et dixit mihi q aspicerem in ea de figura. et ego quesivi ab eo cuius erat illa figura seu nativitas. q respondit qd erat cuiusdã filij sui et dũ inspicerem et cogitare in ea abolaben accipit eam de manu mea et aliquantulu aspexit in ea et dixit. Puniũ q in hac nativitate videmus est q natus iste ortus est de adulterio quia non est filius illius q dicit qd filius eius est. Ego dixi vnde habes hoc et respondit senex iste dicit quod hec nativitas est filij sui et pater nati cuius est hec nativitas iam sunt quattuor anni qd decessit et obiit eodem anno quo natus ortus fuit. Et ego qñi vnde habebat hoc: ipse dixit: ego aspexi ad gradus patris et inueni cum in opposito matris et non erat inter eos plus vno gradu. Et inueni partem patris in vndecima domo ab ascendente que est octava et quarta et erat inter partem et saturnus vnus gradus propter

quod iudicauit qd pater huius nati anno quo natus fuit ortus decessit. et hic senex dicit qd est filius eius: vnde natus adulterinus est: et tũc senex dixit: ego nõ sum pater huius nati. sed est filius filij mei: et filius meus pater eius decessit eodẽ anno nativitatis istius: sicut hic homo bonus dixit.

De quinta domo. Textus.

Quinta domus filioru et dilectionu legatoru atqz donatio: numi: et significat qd futurũ sit post morte ex laude scilicet et vituperio. Dixit alendezgod qd dñs triplicitatis domus filioru. primus significat filios et vitam. secundus dilectionem. tertius vero legatos.

Glossa super textu de quinta domo.

Quinta domus. domus. Dicit qd hec domus signat filios tam masculos qz feminas. Et signat dilectiones et legatos siue nuncios et dona. Et q futurũ sit post mortẽ ex laude et vituperatione. Et dicit Anduzgã qd dñs triplicitatis domus filioru. primus significat filios et vitã eoz. Scds designat dilectiones. Tertius signat legatos siue nuncios. Dicit ptolomeus in rõnibus huius domus: vneit vt inspiciam ad planetas existetes in loco zenithi capitum nostroru: et ad locũ q sequit illi: et est locus fortune: et ad locũ participẽ cũ illis in figura. Dicit Ithaly in cõmento: locus q est zenithi capitũ nostroru est. 10. domus et locus q sequit est. 11. domus q est domus fortune. Et regula qua sciẽtur esse filioz est accẽpra a plãctis existẽtibz in his locis: aut existẽtibz in locis participãtibz cũ eis: sicut est ascẽdens: et 7. domus quãtraqz eaz participat cũ. 10. et 11. Et si nõ inuenierim in his locis planetã inspiciẽtur: si quos inuenierim in 4. domo. vel in. 5. et accipiemus inde significationẽ. Dicit ptolomeus et luna venerẽ: et Jouvẽ iudicabimur in dãdo filios. Solẽ maritẽ et saturnũ in auferẽdo et dabimus mercuriũ participatorẽ cũ quocũqz eoz q secũ participet si gura. Dicit Ithaly in cõmẽto. Si fuerit in locis predictis aliqs ex planetis fortunis signat qd habebit filios. Si aliqs ex infortunis nullũ habebit filiu: et si habuerit erunt debiles et pauci. Et si mercurius participatiõe habuerit cũ fortunis erit fortuna: si cũ infortunis erit ifortuna. Dicit ptolomeus et est ppositio. 144. qrite partis res pticulares filioz poteris scire p consideratiõe qñ bene inspexeris in quolibet eoz ad planetã dante filios: ita qd cum ponas loco ascẽdẽtis: et scies cetera particularia filioz generaliter sicut p nativitatẽ. Dicit Ithaly in cõmẽto. Quod aut vult ptolomeus in hoc loco narrare est id qd accidit in nativitate mea. Inspexi et inueni Jouvẽ in decima domo et in. 28. gradu capicoini aspiciẽte se cũ luna saturno et significabat hoc qd haberẽ filios: et qd morerent: q saturnus erat cũ Jouve in. 10. domo. et q Jupiter erat in signo feminino: et luna signat significat qd essent plures vno: et qd essent plures femine. Et q Jupiter erat octalis: significabat qd haberẽ masculũ: et sic habui tres filios. vnũ masculũ et duas feminas: et ocs obierunt: erat aut gradus ascendens nativitatis masculi circa

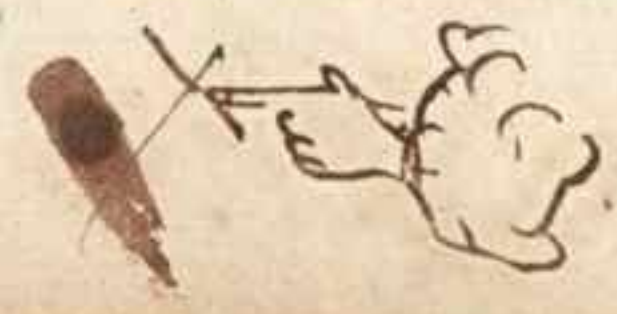
gradū saturni in mea nativitate: ppter hoc mortu' est cito. Et erat gra-
dus ascēdēs vni' femine in piscib' in sextu. Jouis in mea nativitate et in
trino lune mee nativitate: et erat sol hylech in signo capcorini. Et erat gra-
dus ascēdēs alteri' femie in capcorino: et h' est mirabile. ppter qd sciri pot
q nativitates sp iter se pccordant vna cū illa. Dicit hy palēsis volēs horā
generādi filiū eligere masculū: sit Jupiter in quōs āgulo v' sit solt orientā:
lis sitq dñs hora mascul': et meli' est vt signū ascēdēs sit masculinū: et ē
eius dñs: et si luna sit fortunata a iove erit meli'. Pro femina accipe signa
feminia et plātas feminios et sit Jupiter occidētalīs. Dicit Ithaly aberagel
qn in qnta domo fuerit aliq fortuna et dñs quire dom' liber ab ifortunis
et aspexerit mediū celli nā' multos hēbit filios et viuet ac ibunt ad bonū.
Et si fuerit ortariū: p'rium sigt. Aspice in oibus nativitatib' si inueneris
luminaria ifortunata nō habētia viliū aspectū fortune: nā' hēbit paucos
filios. In sciendo temp' in q habent filij aspice ad planeta q habuerit
plures dignitates in domo filioz si eū inuener' in pte ouētalī hēbit filios
a inuirtute sua si eum inueneris in medio celi habebit eos in medio etas-
tis sue. Et si in septima habebit eos in principio senectutis. Si in quar-
ta hēbit eos circa finē vite sue. Si in q' annu' puenerit ad signū in q fuerit
Jupiter vel ven' in radice nativitat' hēbit filios in illo anno. Dicit Ithaly
aberagel si interrogat' fueris p muliere si est pgnans aut nō aspice si dñm
ascēdētis et lunā abos inuener' in domo filioz: aut si inueneris dñm dom'
filioz in ascēdēte liberū ab ifortunis: dicas qd mulier illa sit pgnās. et si
dñs ascēdēt' aut dñs dom' filioz dederit vi suā planeta existēt āgulo. et
si dñs ascēdēt' recepit' fuerit et recipiēs ipz recepit'. dicas qd ē pgnās. et
si dñs ascēdēt' dederit vi suā planete cadēt ab āgulo: sigt qd nō ē pgnās.

De sexta domo.

Sexta domus est infirmitatū et seruoꝝ: et sigt finē vite: et dē-
citatis dom' infirmitatū pum' sigt infirmitates et valitudines
ab infirmitatib' et a malis et deteriorationes. scdus sigt ynacu-
los et seruos. terr' sigt quid euertit ex eis et eoz utilitatē atqz
opa. et sigt: est bestiaz ac pecoz: et oim quadrupedū: et fortitudinis eoz
multitudinis qz eoz ac paucitatis moꝝ: eoz in manu ei' vel egressionis
eoz ab ea. f. manu: carceris qz atqz retētionis. Additio. Locus corū:
pēs cuz planeta corrupēte: morbi nām patefacit pbi loco. Si planeta corū
rūpens. d. dñs sexte dom' sit in ascēdēte morb' est in capite. In. 2. domo ē
in collo: in. 3. in humeris et brachijs: in. 4. in pectore et stomacho: in. 5. i epa-
te vel lūbis supiorib': in. 6. in corde vel ppe cor' vt in pellicul' dy' apbragma
te in itestinis et in pte inferiori vētris. Et qm ista dom' est infirmitatis sepe
egritudinē totū corp' inficit. Si in. 7. in inguinib' vbi sepe accidit bonū
ex expulsione epatis: si in. 8. erit in mēbis pudibūdīs: si in. 9. in coris siue
femorib': si in. 10. in genib': si in. 11. in suris: si in. 12. in pedib'. v' sic cogno-
scitur locus morbi si dñs sexte dom' sit ifortunat' in ariete morb' erit in ca-
pite: si in tauro in collo: si in gemini in humeris et brachijs et sic de alijs p'
ordinē supradictū.

Sexta domus. Ithaly ponit signationes. 6. dom'. Dicit sexta do-
mus sigt infirmitates et seruos: et sigt finē vite et
qd futurū sit an senectutē. Dicit andrvgā q pum' dñs triplicitat'

Sexta do-
mus.

huius domus sigt infirmitates et coualescēcias siue deteriorationes infir-
mitatū. Scdus sigt ynaculos et seruos. Nota distas iter ynaculū et seruū
ynaculus em idē est q famul' et vocat' pūus pductict'. seru' ē q est p dūctio-
nis pūilis. An dicit qdā ynificator. Est prob' hic ynā cui nō est cara taber-
na. terr' dñs triplicitatis sexte dom' sigt qd bōi v' mali euentat sibi ex ser-
uis et eoz utilitatē atqz opa. Et cū hoc ē significator bestiaz et pecoz et
oiz q drupedū q nō eqtant et sigt multitudinē vel paucitatē et fortitudinē
eoz et quātū māebūt in manu ei' et qn recedēt a suis māib'. sigt et carceres
et retētiōes. Dicit ptolome' i. 60. p pōc cēti loqui. Alboh arā sane et certe
sunt hore in qb' declarant mutatiōes morboꝝ ad bonū vel ad malū velo-
citer p' loca lūe in āgulis qdrati pclusi a circulo directo. Alteratiōes pō q
pcedūt has et indicāt sunt p' loca lūe in āgulis almutemō. Que at pcedūt
has sūt loca lūe in āgulis hñtib'. 16. latera. Et h' possiō pcesserit ē egritudis
p' eqūtatē nō acciderit aliqd extrisē qd p'urbet infimū. cū igit inuenerim'
hic fortunā taz de hñs qz de errantcis significabit alteratiōē p' sperā. Si
pō ifortunāz alteratiōē aduersāz nisi fuerit egritudinē ipā ifortuna p'iaz
in suo haim. Luna pō in his āgulis sigt morbos auctos et sol p'lixos. Et
sūt ois planeta fm p'pūas p'fuctudines. Ithaly in omēto eiuldez dicit q
ptolome' docuit nos cām dierū determinabiliū et qd sint qn determinēt
de bono vel de malo et alteratiōes fm ordinem. Utilitas pō i hoc maior
est medicis qz astrologis. et hoc iō qz multi philoſophi pueniūt sup deter-
minatiōes dicētes q sunt alteratiōes et plā iter nām egi et morbi acuti in
qtra die et septia die. 1. 4. die. 2. 1. et q augēt p' hoc accepta solo auditu et
doctrina sine sciētia: et nō rōnant in hoc nisi p illud q pterist de expimētis
suis. Sz ptolome' dixit cām ei' et patefecit vñ fiat. et cā fm ptolomeū est
q: nā deuicta est a morbo in initio ei' et phibet eā ne pcedat ei' opa p'z eqū-
tatē nec repugnat illa morbo in hora q vincit: sz expectat vt sit luna in con-
trario loco illi in quo fuit in pncipio morbi qz tūc nō erit vis humoꝝ q mo-
uent in eo sicut fuit in pncipio morbi tūc em incitat vt repugnet illi sicut
nō agit prudēs actor cū accusato insipētē cūvoluerit illi repugnare nisi cū
ei' v' v' debilitata fuerit et i illo loco in q careat auxiliatorib'. Et excitat il-
lā. f. nām in qto signo a signo in q incepit egritudo et lūa existēte in illo qz
ab omni signo qrtū p'rarū est nature eius: et sūt septimū: qz hec loca: scily
quart' aspect' et oppositus significāt inimicitias et cōtrarietates. Et tem-
pus qd est inter initū morbi et introitū lune in gradu qdrati in quo fuit in
initio morbi p ascēsiōes signoz in circulo directo et p'iectiones radiorū
sunt septē dies et eodē mō qd est inter lunā in initio morbi et ipsaz in oppo-
sitione sunt. 14. dies: et qd est inter initū morbi et quartū aspectū scdm qui
est cōtrarius initio morbi sunt viginti vnus dies: et secundū hunc modum
p'cedit modus alioꝝ dierum. Et erunt hec puncta anguli quadrati quē
includit linea/circuli directi: et illis pūctis alia pūcta sunt indicatiua: est vt
puentat luna ad pūctū q abscondit vnūqueqz arcū cui subtrēdit' latus de
laterib' quadrati p mediū. Et in his arcubus sunt latera figure habentis
octo āgulos. Et oia hec puncta cōtraria sunt punctis in qbus incepit mor-
bus p naturā. Igitur obseruet astrologus qd fuerit in his punctis taz de
stellis hñs qz de errantcis siue fuerit fortune siue infortune. Et si fortune
fuerint iudicet qd significāt victoriā nature super colera. infortune vero

significat qd colere separabit naturā nisi fuerit infortunata. P̄ia morbo
 z fortis i suo haim. nō em̄ fortunabit lunā cū fuerit in suo haim. s; remoue
 bit morbu per hoc quod est illi cōtraria: z per hoc qd infortunata est contra
 ria morbo vt si fuerit frigida z morbus calidus: z si fuerit calida z morbus
 frigidus z cū his similib; in spece diuersitatu. Et dicit qd esse solis in mor
 bis plixis sit sicut esse lune i morbis acutis quoniam maius tepus erit orbis
 lune z in plixis orbis solis. Annuit etiā nobis p̄tolomeus subtile qd: cū
 diceret ois stella secundū quod est illi de morib; . Dicit it̄ q̄ppe nos quod
 quicqd̄ immoderatū est in nobis z fuerit in moribus quos in cōsuetudine
 nō habemus dicit pro morbo. Et dixit iustum est hoc nisi accidat aliquid
 extrinsecus quod disturbet ordinē determinationis: z locuti sunt de re q̄
 destruit d̄terminationē hi qui exposuerūt libru amphoismoū ypoctatis
 et ideo nō necesse est nobis recitare in hoc libro. Tota intentio p̄tolomei
 et haly stat in hoc qd causa quare septē dies. et. 14. z. 21. sunt dies cretici
 est quia luna in septima die vt frequenter venit ad quartū aspectū loci in
 quo fuerit in principio morbi: z vt frequenter luna decimo quarto die venit
 ad locū oppositū z in. 21. die vt frequenter venit ad secundū quartū aspe
 ctū. Ideo dicit haly cū voluerit astrologus iudicare de die cretica debet
 obseruare tps quo luna veniet ad quartū aspectū loci in quo fuit in puncto
 morbi: z si tūc cōiungat cū planetis beneuolis vel aspiciat ipsos aspe
 ctu laudabili: vel si cōiungatur vel aspiciat stellas fixas que sunt de natu
 ra fortunariū significat qd crisis erit ad bonū. Et si cōiungat vel aspiciat in
 fortunās significat qd nisi infortunē fuerint cōtrarie materie morbi: z cū
 hoc fuerit infortunā in suo haim: qz tunc pot̄ significare bonū: sed h̄ est p̄
 accidēs. Verbi gr̄a: si egritudo sit fleumatica z luna aspicat martem s̄git
 bonū. Et qn luna puenit ad bonū locū cui subterdit̄ latus octogoni in
 equatore erit dies idicattua. Latus octogoni sunt. 45. grad⁹ et est medie
 tas aspect⁹ quartū. z licet nō sit a spectus habet tñ maiorē cōueniētā cum
 aspectu q̄ alia loca: z ideo qn luna in quarto aspectu debet coniungi fortu
 nis cū in medietate illi⁹ loci puenit iā natura sentit iuuamētū et incipit
 insurgere p̄tra materiā morbi digerēdo ipas: z iō tūc apparēt signa dige
 stionis in vna. z aliquid sit crisis in quarta die. s. qn luna iuenit ibi planetā
 fortunā: z tūc signa digestiois debet p̄cedere in tepore quo luna puenit
 ad locū cui subterdit̄ latus. 16. angulorū z hec ē medietas octogoni. Suf
 ficiat hec de causis dierum creticoꝝ. Dicit p̄tolomeus in. 70. p̄positioe
 centiloqui cum fuerit luna in oppositioe solis mirra stellis nebulosis s̄git
 morbos inseparabiles in oculis. Et similt̄ si fuerit occidentalis luna z in
 angulo z fuerit vtriq; mali occidentales ascēdētes post lunā et sol in āgulo
 et vtriq; mali ascēdētes ante soles z illi oppositi. s. vn⁹ alteri p̄det natus
 vtriq; oculū. Dicit haly in p̄mēto eiusdē maius ipedimentū in duob⁹
 luminariibus est cū fuerint duo mali. i. saturnus z mars ascēdentes ante
 solem z post lunam: z vnus eorum in oppositioe alterius: z sol significat
 oculū dextrū luna p̄o sinistrū. Et inuisabile est quin nat⁹ amittet vtriq;
 oculū cum fuerit significato: in ei⁹ naturitate hoc modo. Stelle p̄o nebu
 lose sunt he achoray: caput geminoꝝ: z locus in q̄ cadit aqua quā sū it
 squari gutte leonis z alie q̄ non lucēt. Dicit haly Abenragel in rationi
 bus hui⁹ domus p̄mitus loqui volumus in hoc capitulo in occasioib; z

accidentibus que accidunt in spiritu z sunt infirmitates spūs. Posmodū
 loquemur in his q̄ accidunt in corpore z sunt infirmitates corpis. Posica Demonia
 dicit dico qd demoniaci sunt illi q̄ nō habēt in nativitatibus suis z̄hercu ci.
 riū cū luna in aliquo aspectu: nullo eoz aspiciēte ascēdēns: z fortior in na
 tivitate sua si diurna fuerit q̄ sit saturni: z nocturna z̄bars: z q̄s eoz sue demonū
 rit sit in āgulis z hec est nativitas demonū. Nō sol dāminatū fuerit ab in
 fortunis vel a dño dom⁹ infirmitatis z fuerit sup terrā in nativitate diur
 na vel luna in tali dānatione sub terra in nativitate nocturna accidet na
 ra cecatio in oculo dextro. Et si hoc ifortunū solte fuerit sub terra i nativ
 tate nocturna vel super terrā lune in nativitate diurna iftud dānū z ceca
 tio erit in oculo sinistro. Nō sol z luna fuerint ambo in sexta domo infor
 tunati natus sine aliq̄ dubitatioe cecabit. Nō z̄hercuri⁹ fuerit iunct⁹ cūz
 saturno vel in ei⁹ aspectu q̄ro vel opposito: aut fuerit cadēs ab angulo in
 loco vili z infortunato: aut cōbustus fuerit vel retrogradus: aut peregrin⁹
 in signo muto nat⁹ ex quacunq; h̄az significatio nū erit lingua dānatus
 vel mutus. Nō z̄hercurius fuerit dñs sexte domus: vel in oppositioe sa
 turni natus surdus erit. Nō z fortior significatio mutitatis est qn dñs
 ascēdētis z dñs exaltationis sue: z dñs t̄ replicatatis eius: z mercurius z
 luna sint oēs in signis mutis. Nō sol fuerit ifortunatus vel dānatus sub
 terra significat dānationē stomachi. Et qn luna fuerit dānata sub terra si
 gnificat dānationē pulmonis. Et si z̄bars fuerit hoc mō: significat dāna
 tionē epatis. Et si Saturnus hoc modo fuerit: significat dānationē sple
 nis. Et si z̄hercurius hoc mō fuerit: fellis dānationem significat. Dicit
 p̄tolomeus in. 89. p̄positioe centiloqui detestabilis in significatioe
 egritatis ē vt sit significato: interrogationis ingreditens sub radijs vel sit
 pars fortune infortunata. Dicit haly Abenragel in questionibus huius
 domus si queretur a te pro aliquo infirmo vitrum sanabitur aut non: aspi
 ce lunam z solem z almutem ascendentis: z si fuerit liberi ab infortunis
 z non habuerint aspectum cum domino domus mortis. dic qd euadet ab
 illa infirmitate. Et si duo eorum fuerint sicut diximus similiter euadet. Et
 si luna z almutem ascendentis: z maxime si ipsa fuerit domina temporis. Luna quā
 idest si questio fuerit nocturna habebunt aspectum cum domino domus do domia
 mortis non poterit liberari a morte. Et qualibet vice aliquis significato: r̄pis lit.
 rum applicuerit infortunē fortificabitur infirmitas quousq; separatur ab
 eo. Tempus mortis erit quando almutem ascendentis: aut luna se con
 iunxerint cum domino domus mortis: aut cum infortunata que ipsam infor
 tunant: aut qd applicet ad quartum vel oppositum aspectum eius.

De septima domo. Tertius.

Septima domus est mulierū: nuptiarū: cōtentionū quosq;
 dicitatē finis vite erga senectutē. Dicit alēd r̄god qd dñs tri
 plicitatis domus. vij. p̄mus significat mulieres. secundus
 contentiones. tertius cōmitiones z participationes. Ad
 ditio. Tu debes differre iudiciū tuum in dominus septime fuerit impedi
 tus siue infortunatus.

Septima domus. Ad ditio.

Alkabitij astronomi tractatus.

¶ Glossa super textu septime domus.

Septima domus. ¶ Hic ponit significatiōes septime domus. Et dicit q̄ septime domus si gnificat mulieres et nuptias et cōditiones et oppositiōes. Anduzgam dixit q̄ p̄m̄ dñs triplicitatis septime domus significat mulieres scōs significat cōtētiōes. tertius participatiōes et cōmixtiōes. Dicit Ptolomeus in rōnib⁹ huius domus puenit vt aspiciamus in cōiugio viroz statū lune hora natiuitatis viri ita q̄ p̄mo aspiciam⁹ ad lunā si fuerit in duab⁹ q̄rtis orientālib⁹ erit cōiugii viri in sua pueritia aut copula bit cū puella postq̄ dies intrauerit. Et si fuerit in duab⁹ quartis occidentā lib⁹ cōiugii erit tardū aut copulabit cū vetula. Et si luna fuerit sub radijs et participata fuerit cū saturno nunq̄ copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cū muliere laboriosa et p̄ua. Et si applicuerit Joui erit miser abstinente bone et boni ornamentū. Et applicuerit marti erit audax et superba. Et si applicuerit veneri erit pulchra leta et bone receptionis. Et si applicuerit mercurio erit bona intelligēs et bonorum verborū. Et conuenit vt aspiciamus cōiugiu⁹ mulierū a statu solis hora sue natiuitatis ita q̄ si fuerit sol in duab⁹ q̄rtis orientālib⁹ cōiugii mulieris hñtis talē natiuitate: erit in sua pueritia vel copulabit puero postq̄ in dies processerit. Et si fuerit in duabus quartis occidentālib⁹: copulabitur tarde aut vetulo postq̄ in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cū saturno erit martius bōe legis amator laboris. Et si habuerit participatiōē cū Joue erit abstinentē bone nobilis cordis. Si cū marte erit fortis cordis sine villo amore. Si cū venere erit limpidus. Si cū mercurio erit p̄fectuosus in suis factis et factor: multarū rerū. Dicit Ibalay abēragel in q̄stionib⁹ hui⁹ domus.

Quādo nuprie mulieris.

¶ Si quis a te quesierit pro coniugio si erit vel non aspice ascēdens et eius domus et luna et planeta a quo separata et da hos pro significatiōibus q̄rentis et septime domus et eius domus et planeta cui applicuerit luna pro significatiōibus suis et fac eū participem in significatiōe. et si querens fuerit mulier da sibi venere: et fac eā participem in significatiōe. et si querens fuerit mulier cui applicatiōē habeat dñs ascēdētis vel luna cū dño septime domus et cuiusmodi applicatiōē habeat planeta a quo separata luna applicuerit dño septime domus vel planeta a quo separatur luna plane: te cui applicat. vel fuerit dñs ascēdētis vel luna in septime domo significat ob q̄rens habebit rē quesitā tñ cū petitiōibus et p̄ctib⁹ multis. Et si applicatiō fuerit de q̄rto vel oppositiōe significat q̄ res ista erit tñ cū tarditate et labore et pena. Et si dñs septime domus applicuerit dño ascēdētis vel planeta cui applicat luna plane a quo ipsa separata vel fuerit dñs septime domus in ascēdētē res illa leuiter fiet et cū magna voluntate mulieris et sue p̄ris: maxime si applicatiō illa fuerit de tertio sextill. Et si non inuenieris aliquā applicatiōē iter significatiōes sigt q̄ res non erit. Si aliquis q̄rat a te si nocte illa copulabit voluntate suā cū muliere vel non aspice si inuenieris in q̄one venere aspiciētē ascendēs. dic q̄ q̄stio sua copulabit illa nocte. Et si q̄stio fuerit si habuerit rē cū muliere illa nocte p̄terita vel non iudica hoc eodem mō nec

Differentia prima.

So. xxxij.

plus nec min⁹. Si q̄rat a te pro aliqua muliere si est p̄go vel non aspice ascē. Si spōsa sit deus et dñm eius et lunam et si eos inuenieris in signis fixis. dic q̄ est virgo corrupta vel salua ab omni labe lipida. Et si fuerit in signis amunibus vel mobilibus. non. dic q̄ est mulier et h̄z vel habuit maritū. Et si q̄stio fuerit p̄ puella q̄ dicit se virginem: et dic q̄ est corrupta. et q̄ habuit aliquis rē cū ea. Si querat a Quos maritus te pro aliqua muliere quot maritos habebit aspice a dño decime vsq̄ ad ritos sit ha gradū martis. et quot planetas inuenieris iter eos tot maritos hēbit. Et si bitura. mars fuerit in septime domo aspicias a marte vsq̄ ad Jovem hoc eodem modo et iudica secundum id et certificabis cum deo.

¶ De octaua domo. Tertius.

Octaua domus est mortis: significat timorē et mortē atq̄ alia mauerit. i. substantias vel hereditates mortuorū. Octaua q̄s debet heredes post mortē ipsorū possidere et sigt annoz vi se sine post senectutē dixit alendezgod q̄ dñs triplicitatis domus mortis. p̄mus sigt mortē. scōs precepta seu res antiquas tertius almauerit id est que hereditanda sunt ex mortuis.

¶ Glossa super textu octauae domus. Octaua domus. ¶ Hic ponit significatiōes octauae domus. Et dicit q̄ octaua domus est domus mortis timoris et sigt hereditates mortuorū q̄s heredes debet possidere post mortē. et sigt sine annoz vite post senectutē. Dicit Anduzgam p̄mus dñs triplicitatis hui⁹ domus sigt timorē. Scōs sigt precepta et res atq̄. Tertius significat hereditates mortuorū: dicit Ptolomeus puenit vt inspicias ad statu gradus interficiētis q̄s planetaz sit ibi vel aspiciat ipsum: et scōm naturā illius erit iudiciū de morte: ita q̄ si saturnus fuerit dñs mortis accidet p̄pter infirmitates lōgas p̄pter p̄tiliz. i. et reumata et p̄pter defectū nature et cetera talia. Et si Jupiter fuerit dñs mortis erit mors p̄pter apostemata gule et pulmōis et cetera h̄mōi. Et si fuerit mars erit mors p̄pter febres p̄tinuas et acutas. Et si fuerit ven⁹ accidet mors p̄pter infirmitatē stomachi et epatis et cordis et p̄ fluxū sanguinis et apostemata cūria p̄ corpus et fistulas et si fuerit mercurius erit mors p̄pter epilepsiā et p̄pter stultitiā et amissionē sensus. Ibalay dicit i amēto decimo octauo p̄positiōis q̄rte p̄tis. Ptolomeus diuisit nobis mortē i duas maneres. vna est pueniēs ex infirmitatib⁹. Alia est pueniēs a re in q̄ non h̄z physis vel aq̄ submersiōe et alijs multis occasiōib⁹. Et q̄n planeta gubernatores salui fuerint ab infirmitate et in suis met dignitatibus et potentijs et q̄n super eos nullus planeta cōtrarius eleuatur: tunc accidet mors p̄pter infirmitates. Alia aut mors accidet q̄n planeta fuerint infortunati vel debiles vel in dignitatib⁹ alienis eis cōtrariis aut planetae cōtrarij eleuati fuerint super eos. ¶ Plarrare aut oēs maneres quibus contingit mors esset hic nimis longū et qui voluerit hoc inueniet in quarta parte quadripartiti Ptolomei. Dicit Ptolomeus in. 74. p̄positione centiloqui. Cū fuerit mars cōtrario iunctus capiti algol et non aspexerit luna ascēdētē nec fuerit for

tuna in .8. domo et dñs anauba luminarium oppositis fuerit marti vel in
 ei⁹ aspectu quarto nati caput iruc abif. Quod si luminare fuerit in medio
 celi suspēdet. Et si fuerit in alt⁹ aspectu a geminis et pisce abscondent ei
 manus et pedes. Dicit Haly in comēto qñ fortuna fuerit in domo octava
 prohibet malam mortē. Audiui siquidē a quodā qui erat cum filio Haly
 valde animoso in mari q̄ cū vellet ingredi mare nimis tumultuosum ven-
 tis vendas agitantib⁹ ipsum increpasset dixit. nō timeo mihi mortē in ma-
 ri. Jupiter em̄ fuit in nativitate mea in domo mortis et orientalis qui p̄bi-
 bet mihi malā mortē. et vidit inquit in lecto illū moī. Accidit etiam mihi vt
 quidam feruens ostenderet mihi naturatē filij domini sui inveni solem
 in medio celi: et ipse erat domini⁹ anauba et ylech et martē in quarto aspe-
 ctu eius et saturnū in angulo terre eius ascedēs pisces: vñ exterritus distul-
 si dare iudiciū dicens oportet vt anteq̄ iudicē cōpleantur dies nutritio-
 nis. Lū aut̄ de puero valde sollicitarer circa inuestigationē motuū vel mo-
 rum suorum nihil intellexi vnde sibi timere truncationē manuū et pedum
 et infurcationē cū esset mansuetus et verecundus. Lūq̄ peruenisset ad .30.
 annū. ingressi sunt quidā domū eius fugientes eo q̄ accusati erant de do-
 lo super eū qui preerat vbi et deprehensi fuerant in domo illa et ipse cum
 eis amittit manus et pedes et infurcatus est. et ego vidi eū absq̄ manibus et
 pedibus infurcatū. Dicit Ptolomeus in .59. propositione cenloquij cum
 interrogatus fueris de ab ente nō iudices de eo mortē donec removeas
 ebrietatē ab eo nec vulneratū donec tollas sanguis minutionē. nec substā-
 tiā acquisitā donec pecuniā sibi p̄missā removeas. est em̄ in his hoibus
 idē iudiciū. Dicit Haly in comēto ibidē. qui tractat de iudicijs iudicat p̄
 formas que sunt p̄ veritatem. iō nō inuenit in fortitudine iudicio: vñ p̄rio
 inter sopitiū et motuū: et inter vulneratū et minutū: nec inter illū cui p̄missa
 est pecunia: et illū qui acquisiuit illā. Audiui siquidē a patre meo cui deus
 parcat q̄ cū ipse fuisset cū his qui se absconderunt a facie imperatoris. cū
 abrahā filio almothedi q̄ quotidie visitabat eū occulte abasēn filius
 abrahā astrologus: qui precepit vt afferret concam eneam magnam aqua
 plena in qua ponēs scabellū cōsuluit ei vt desuper sederet in maiori parte
 dicit. et hoc iō p̄cepit vt faceret errare astrologos impatoris in esse abicon-
 ditū: et cū impator: querebat ab astrologis suis vbi ille esset dixit q̄ esset in
 medio maris. Dicit Haly abenragel qñ mars fuerit in octava domo dā-
 nificans dñm octave dom⁹ mors nati erit ex ferro. Et si saturnus fuerit in
 octava domo dānificans dñm octave dom⁹ mors nati erit p̄pter carcerē
 et penas. Et si luna fuerit in octava domo cū cauda diaconis significat q̄
 mors nati est p̄pter secessum vel medicinā laxatiuā. Et si mercurius fuerit
 in octava domo cū cauda significat q̄ mors nati erit p̄pter mala opa aut
 p̄pter torcū aut facta nigromantie. Et si gradus occidentis et ei⁹ dñs abo
 dānati fuerit nato significat malā mortē. Et si sol fuerit dānati⁹ in nativita-
 te diurna vel luna in nocturna significat illud idē. Et si significatores dā-
 nati fuerint sup̄ terrā manifestā mortē significat et patentē. Et qñ dānati
 fuerint sub terra mors erit abscondita et occulta. Et si aliqua infortunariū
 fuerint in octava domo vel iuncta dño octave dom⁹ significat fortē et ma-
 lam mortem. Et si aliqua infortunariū fuerit in octava domo vel iuncta
 domino octave domus significat bonam et pulchram mortē. Et si iupiter

vel venus fuerit in hac domo fortis et liber a radijs infortunarium natus
 erit fortunatus et laudatus et viuet annis. 73. et forte plus.

De nona domo. Tertius.

Nona domus est peregrinationū itinerū fidelit atq̄ religio
 sapientie p̄bie et libroꝝ epistolaru quop̄ ac legatorum
 narrationū seu rumorū atq̄ somniorū: et initium dimidiē vite
 significat. dicit alendegod q̄ dñs triplicitatis domus pere-
 grinationis. primus significat peregrinationē et omne qd̄ ac-
 cidit ei. scds significat fidem atq̄ religionē et valitudinē harū atq̄ modū
 earum. tertius significat: est sapientie somniorū et stellarum et augurioꝝ
 et veritatis experientium in eis atq̄ mendacijs.

Nonna do-
 mus.

Glossa sup̄ tertiu none domus.

Nona domus. Hic ponit significatiōes none domus.
 ga itinerat et sigt ep̄lasz legatos et rumores atq̄ somnia. Dicit
 Anduzgas q̄ prim⁹ dñs triplicitatis hui⁹ dom⁹ sigt p̄grina-
 tiones et oē qd̄ ei accidit in p̄grinatioib⁹. scds sigt fidē ac relē-
 gionē. tertius sapientia et somnia. Dicit Haly abenragel i rōnib⁹ hui⁹ dom⁹
 aspice in itinerib⁹ nati p̄mis⁹ a dño triplicitatis dom⁹ itineris: qñ qñ dñs
 triplicitatis dom⁹ itineris p̄mis fuerit in bono statu et fortis fortunat⁹ et re-
 cept⁹ sigt q̄ nati p̄ itinera et mouebit se de vno loco ad aliū et erit fortis
 nati⁹ in itinerib⁹ suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qd̄ dixim⁹ habebit
 ipedimēta et grauamēta et motib⁹ suis et erit vilipēsus i eis et extra
 hē et expellet de terra et loco suo: nec i suis itinerib⁹ aliqua vtilitatē lucrū
 hēbit. Et si dñs triplicitatis dom⁹ itineris scds fuerit i bono statu fortuna-
 tus et recept⁹ nati⁹ erit bone legis religiosus custos legioꝝ et si fuerit in diuer-
 so statu erit male legis noia bilis malus. et de malis opib⁹ et incredul⁹. Et si
 dñs triplicitatis terrē fuerit i bono statu nati⁹ erit iudicōꝝ somnioꝝ: et qd̄
 qd̄ videbit in somnijs iudicū erit: nec mētet. Dicit idē haly scias q̄ mercu-
 ri⁹ h̄z posse ac significatiōē p̄p̄tā in cā legis et legalitatis separatim ab
 alijs planetis. Et scias q̄ qñ fuerit in domo saturni vel i aspectu ei⁹ nati⁹
 erit p̄fundarū cogitatio nati⁹ i credulitate: laudat res alteri⁹ mūdi ma-
 gis q̄ isti⁹: et credit eas ac multū cogitat in illis et amat eas: et t̄z q̄ res illi⁹
 mūdi sunt meliores q̄ isti⁹ abhorret ludos loculatiōes et solatia: hūilis et
 paties laboris ac idigētia maxie si fortune cadētes fuerit non aspicientes
 ascēdēs. Et si Mercuri⁹ fuerit i domo Jouis vel i ei⁹ aspectu nati⁹ erit bōi
 nois bone legis et legalitatis et legis i q̄ fuerit obseruator. Et si fuerit i do-
 mo maris: vel i ei⁹ aspectu: et fuerit idē aspect⁹ de q̄ro vel oppositiōe nati⁹
 erit homicida irascibilis male factor: male legis et vilipēdet legē suam.

Decima domus est regina et operū sublimatiōis: vel exalta
 tiois regni q̄z atq̄ memorie et vocis scilz imperij et
 magisterioꝝ atq̄ matru: et sigt dimidiū annoꝝ vite. Dicit alē
 deggod q̄ dñs triplicitatis domus regle: primus sigt opus et

De decima domo. Tertius.

Decima
 domus.

Alkabitij astronomi tractatus.

Aspice primus ad dñm triplicitatis huius domus primus: et si iueneris eum fortunatum forte et alium iudica quod inimici nati appodiabit eum super eo et de se faciet quod voluerit. Et si fuerit cadens dñam et cōbultus et pegrinus natus appodiabit se super inimicos suos: et ipsi ipedient et accidet eis malū quod credebāt facere nato. Et dñs triplicitatis secundus huius domus fuerit fortunatus natus habebit modicas tristitias et anxietates. Et si fuerit in diverso statu erit multax impietati et tristitiaz et accidet ei labores et ipedimēta et dāna magna in eo quod h3 in corpore suo. Et si dñs triplicitatis huius domus fuerit fortunatus natus erit dyalecticus et eloquentie bone et felix in rōnib⁹ et causis suis: et cōtra quēlibet aduersantē sibi psperebitur. Et si fuerit in diverso statu erit debilis rationis ac loquēle impedite non habebit ius de aduersarijs et suis malefactoribus.

¶ De coloribus duodecim domorum. **Tertius.**

Significant **Estia**. xij. domus colores: et hi sunt: nā domus ascendens vel prima. et xij. sunt albe. ij. et xij. virides. iij. et xj. croceae. iij. et x. rubee. v. et. ix. mellite. i. habent mellis colorem. vi. vero. et. viij. nigre sunt.

¶ De gaudijs planetarum in domibus. **Tertius.**

Vnusquisq; planeta habet in vnaqueq; starum domorum quandam potestatem ex potestatibus. scilicet accidentalibus que dicuntur gaudijs: quia mercurius gaudet in ascendente. Luna in domo. iij. Venus quoq; in. v. et mars in. vi. Sol in. ix. Jupiter in. xi. Saturnus in. xij.

¶ De fortitudine angulorum. **Tertius.**

Dicitur In significatione domorum et anguli significant fortitudinē et perfectionē. Ladetes vero ab angulis debilitate et detrimētum. nisi q. ix. et. iij. significant rem apertā et detectā cum fama. xij. et. vi. significant occultationē et retentionē et vilitatē rerum. Anguli autē et dñi angulorum significant magnitudinem honorū precij atq; fortune fortitudinem et exercitationē et elongationem a casu: et presentia eorū in cadentibus est contraria fortune. scilicet dedecus et casus. De succedentibus vero angulorū. domus que succedit deces. i. vndeclima significat fortitudinē et fortunā mediā amicum. et ex ea parte in qua erat fiducia. et illa que sequit quartā. i. v. significat fortunam mediā p donationes et venerationes et causa filiorū cum veneratione leticia et gaudio. que aut succedit ascendenti que est sedā significat similiter fortunam mediā ex causa substantie et ministeriorū: quā vero succedit septime. i. octava significat similiter fortunā mediā et almaueritū id est ex substantia que hereditat a mortuis et rebus occultis.

¶ De significationibus domorum angulorum. **Tertius.**

Differentia prima. **fo. xxxv.**

Quod sunt significationes domorum angulorum dum fuerint presentes in angulis. Presentia domini ascendētis in ascendere significat et fortunā per semetipsum: et per eius acquisitionē: et significat presentia eius. i. x. per regē et magisteria altiora. et cū fuerit. i. vi. per cōventiones et factores atq; viros per presentia quoq; eius in quarta significat fortunā per hereditates et causas patrum et per pductiones aquarū et populationes vel plantationes. i. edificationes et ex rebus antiquis et radicalibus. ¶ Significat quoq; dñe. x. per presentia suā in eadē decima fortunā vel per regē vel per regnū magnū et magisteria altiora: et significat presentia suā in septima regnū victoriā cōtentionū et ex causis virorū et presentia eius in quarta significat regnū p amicitia nobilitū et regis eius presentia in quarta significat regnū et cultus terrarū et edificationes civitatum et p diuisiones fluminū et cūdiā civitatum et ex rebus antiquis: et presentia suā in ascendente significat regnū p ingenia et per ppinquitatē regis rebus vulgi. ¶ Presentia autē dñi septime in septima significat fortunā p negotiationes et p cōventiones et nutritiones quoq; et mulieres: et factores: et significat presentia eius in quarta p cōventiones mulierū: et negotiationes: et p causas patrū et hereditatū et cultus terre et presentia suā in ascendente p cōventiones et negotiationes p causas medicine atq; astronomie: et p opera spiritualia atq; ingenia et cōn similia: et significat presentia suā in decima fortunā p cōventiones et negotiationes et p viros et p causas regis. Presentia vero dñi quarte in quarta significat fortunā ex cultu terre: et fructu p causas patrū atq; res antiquas et p presentia eius in ascendente significat fortunā ex cultu terre et fructu p ingenū et cōsiliū p fundatē: et presentia sua in. x. significat presentia eius in terra et fructu p causas regis et magisteriorū. Et presentia sua in septima significat fortunā ex cultu terre et fructu p causas virorū et latiorū: et p negotiationes. Hec significant dñi angulorū presentia suā in angulis suis. Similiter facies de presentia domorum ceterarū domorū: et iō introduximus tñ domos angulorū vt essent exēplar in ceteris. ¶ Additio. Cū planeta fuerit in primo gradu anguli h3 totā suā potētā que est vt octo: cū aut distat ab angulo quinq; gradibus perdit vna potētā: si per decē perdit duas: si p quindecim perdit tres: si per viginti perdit quattuor: si per vigintiquinq; perdit quinq;. Jam restat quinq; gradus sapiunt virtutē domus sequentis. Nota tñ q nona pars alicuius domus remanet alicui⁹ p truitis expers.

¶ Glossa super textu de significationibus domorum angulorum.

Significant et duodecim domus colores. ¶ Hic ponit significationes. 12. domorum: quantum ad colores. Et dicit q prima domus et. 7. sunt albe. et. 12. virides: et. 3. et. 11. sunt croceae. et. 4. et. 10. sunt rubee. et. 9. sunt habetes colorem mellis. et. 8. sunt nigre. Postea dicit q quilibet planetarū habet in aliqua starū domorū quādā potētā que vocat gaudiū. Adhuc in. 6. Sol in. 9. Jupiter in. 11. Saturnus in. 12. Deinde dicit q anguli sunt

gnificant fortitudinem et perfectionem. Cadentes vero ab angulis significant debilitatem et detrimentum excepto q. 9. domus et. 3. significat rem apertam: et detectam cum fama: et hoc ideo quia sunt gauda luminaria: sicut iam dicebatur quod sol gaudet in. 9. et luna in. 3. Et. 12. domus et. 6. significant occultationem et vilitatem rerum. postea dicit quod angulus. s. prima domus. et. 10. et. 7. et. 4. et domini ipsorum angulorum significant magnitudinem honoris et fortunam: et elongationem a casu et infortunio. Et presentia dominorum angulorum in cadentibus ab angulis significat infortunium et dedecus et casum. Et. 11. domus que succedit decime: et eius domus significant fortunam mediam. i. significant fortunam: sed non tantam quantum. 10. Et. 5. domus que succedit quartae significat fortunam mediam per donationes et causas filiorum. Et secunda domus et eius domus significant fortunam mediam ex causa substantie ministrorum et auxiliorum. Et. 8. domus et eius domus significant fortunam mediam ex substantia que hereditatur a mortuis et a rebus occultis. Postea ponit significationes dominorum angulorum cum fuerint presentes in ipsis angulis. Et dicit quod presentia domini ascendentis in ascendente significat eius fortunam per semetipsum et per propter: am acquisitionem. Et si fuerit in. 7. significat acquisitionem per conventiones et viros. Et si fuerit in. 10. significat acquisitionem per magistrata. Et si fuerit in quarta significat acquisitionem per hereditates: et ex causa patrum: et per productionem aquarum et populationem terrarum et ex rebus antiquis et radicalibus: alia littera habet eradicibus: presentia vero domini decime in. 10. domo significat fortunam per regem et regnum magnum et per magistrata alta. Et si fuerit in. 7. significat regnum per victoriam contentionum et per causas viros. Et si fuerit in. 4. significat regnum per causas ministrorum regis et per cultus terrarum et per edificationes ciuitatum et diuisiones fluminum et per causas ciuitatum et rebus antiquis. Et si fuerit in ascendente significat regnum per ingenia et propinquitatem regis ex rebus vulgi. presentia domini. 7. domus in. 7. domo significat fortunam per negotiationes et per conventiones et comendationes. i. depositiones et per mulieres et per satores. Et si fuerit in. 4. significat fortunam per conventiones et negotiationes et per causas patrum et per causas patrum et hereditatum cultus terre. Et si fuerit in ascendente significat fortunam per conventiones et negotiationes et per causas medicine et astronomie et per opera spualia atque ingenia et cetera filia. Et si fuerit presentia in. 10. significat fortunam per conventiones et negotiationes et viros et per causas regni. presentia vero domini. 4. domo significat fortunam ex fructu et per causas patrum atque per res antiquas. Et si fuerit presentia in ascendente significat fortunam ex fructu et fructu per profunditatem consilij et ingenij: et si fuerit presentia in. 10. domo significat fructum ex cultu terre et fructu per causas regum et magistratorum. Et si fuerit presentia in. 7. domo significat fortunam ex cultu terre et fructu et ex parte mulierum et per causas viros et satorum et per negotiationes. Deinde dicit hec quod diximus significant domini angulorum quando fuerint presentes in ipsis angulis. Et sicut dictum est de angulis: ita intellegas de alijs domibus suo modo secundum naturam. s. cuiuslibet domus: et dicit quod ideo introduxit dominos angulorum: ut sint exemplar in alijs domibus.

Qualiter sciatur quis planeta sit dominator. **Textus.**

Cum volueris scire planetam dominatorem rei aspicias quis planetarum sit plures auctoritatis in domo rei: et planeta que significat naturam illius rei: sicut dicemus in naturis planetarum vide ergo que planetarum sit fortior in domo rei: et in parte eius ex fortitudinibus quas proximis idest ex numero que proximis du de fortitudine planetarum et parte tractauimus et que fortior omnibus fuerit in loco rei: ipse erit dominator eius: sibi gratia: si interrogatio fuerit de substantia et volueris scire que sit dominator eius: quod domus est martis: h3 in h3 loco mars quinquaginta gradus signi arietis: quod domus est solis: h3 in eo tres fortitudines. e. etiam ipsi solis triplicitas: h3 in eo tres fortitudines. h3 g sol ibi septem fortitudines: et est terminus Jouis et h3 ibi duas fortitudines: et est etiam facies martis: et h3 ibi vnica fortitudinem g mars h3 ibi sex fortitudines: quos ex domo et vnica ex facie: et sol septem: et talis planeta vocat almura. i. vincens. Sol ergo accipit ibi precipitum: quod h3 ibi septem fortitudines zipsse dicit ibi i domo substantie. Sicut accipies in loco partis substantie et partis fortune et precipitum illorum facies Jouis que est significator substantie numeraliter et comitibus partium et placentiarum resumonia: et facies hoc idem de omnibus domibus et scies dominatorem earum.

Glossa super textu et cum volueris.

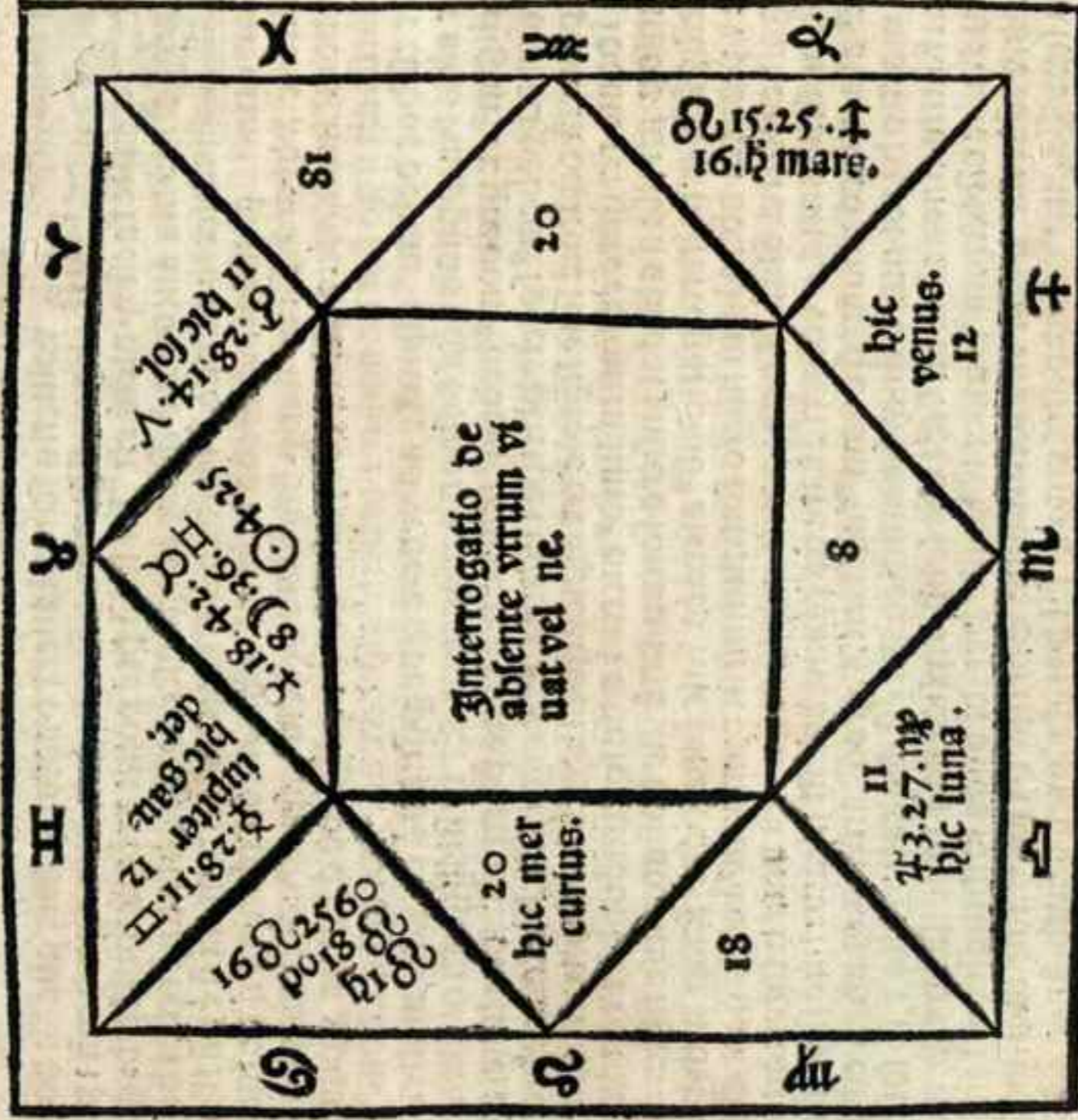
Cum volueris scire planetam dominatorem. Hic auctor docet te facit que dicitur est. In scda parte ponit exemplum ibi. Verbi gratia. Scia auctoris est ista que cognoscendo significatorem rei debemus aspiciere ad duo. primo debemus aspiciere ad domum i que est illius rei cuius significatorem. Scda debemus aspiciere ad planetam que de sui natura signat illam rem. sibi gratia. Si quod fiat per substantiam debemus aspiciere ad scdam domum que est domus substantie: et cum hoc debemus aspiciere ad Jouis que signat de propria natura: et cum hoc debemus aspiciere ad venerem que de propria natura est significatorem que alijs secundum proprias naturas domorum et planetarum. Et tunc intelligendum que planetam que eligimus ex parte domus debemus tenere per signatorem principalem. Et planetam que signat naturam rei debemus facere precipitum i signatorem. Est ergo scia scire: cum volueris scire planetam dominatorem rei aspice que placentia: h3 et plures fortitudines i domo rei quante ex fortitudinibus dicitur i. c. de fortitudinibus et dignitatibus ipsorum. Et ille que abundat i numero fortitudinum ille est dominator: siue signator. Et est intelligendum que in interrogationibus ascendens siue prima domus semper attribuitur et planeta abundans in numero fortitudinum in domo illius rei de que fit questio est significator rei quante. Auctor ponit exemplum in scda. Et dicit si interrogatus fueris de substantia. et volueris scire que planetarum sit dominator: siue significator eius et fuerit scda domus que est domus substantie. gradus arietis. quod aries est domus martis h3 ibi mars quos fortitudines. Et est exaltatio solis et 16 sol h3 quatuor fortitudines rone illius. Et est solis triplicitas et rone illius h3 ibi tres fortitudines: et est terminus Jouis: et rone illius h3 ibi duas fortitudines: et facies martis. et rone illius h3 ibi vnica fortitudinem. Sol igitur h3 ibi. 7. fortitudines. et mars sex: Juppiter duas: patet ergo que sol h3 ibi plures fortitudines. Et talis planeta. sc3 habes plures fortitudines vocat almura idest vincens. ergo sol in tali figura esset significator substantie et eodem modo factendum est de alijs.

Alkabitij astronomi tractatus.

¶ Glossa super textu ex potestatibus.

Potestatibus quibus planetarum accedentibus. ¶ In pars continetur sic. Pius autor de terminavit de dignitatibus planetarum essentialibus. Hic de terminat de dignitatibus ipsorum accidentalibus: et expedit se brevissime dicens quod est una dignitas accidentalis planetarum que vocatur haim. et est hec ut planeta diurnus sit in die super terram et in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte super terram et in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus quod sit in signo masculino. et femininus in signo feminino: tunc dicitur planeta esse in suo haim in sua similitudine: et erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui profectus et lucis atque fortune. Et si completa est expositio pame differencie alkarbitij inductorum ad magistrum iudiciorum astrorum. ¶ Quidam homo interrogavit de quodam absente utrum esset mortuus vel vivus et fuit ascendens questionis. 20. gradus leonis et incidit talis figura.

Differentia secunda. So. xxxvij.

Asperi in hac questione et dedit ascendens et eius dominum et lunam absentem pro quo facta fuit questio. Asperi et inveni dominum ascendens in medio celi: propter quod videtur prima facie quod viveret in prosperitate: sed quod inveni saturnum in angulo ouentis prope angulum infra duos gradus ubi tibi de vita illius specialiter: quod ibidem infortunavit parte fortune. Deinde asperi ad domum mortis: et inveni venerem fortiore ibidem id est in domo mortis plura habere testimonium quod exaltatione et triplicitate asperi ad locum eius in figura qualiter se haberet ad ascendens et ad dominum ascendens et ad lunam et inveni eas aspicientem ascendens aspectu quarto et saturnum ibidem existentem eodem aspectu propter quod magis dubitavi de vita. Deinde asperi ad lunam et inveni eam oppressam sub radiis solis hoc fuit unum signum mortis. Inveni etiam lunam separata a venere euntem ad conjunctionem domini ascendens et transiit naturam domini domus mortis ad dominum ascendens. Hoc fuit certius signum mortis. Ex his col legi quod homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus: inuentumque est ita. Et quia saturnus existens in ascendente fuit dominus septime domus significator uxoris illius pro quo facta fuit questio: et venus significatrix mortis asperit eum significabat hoc quod forte interfecto commiserat fornicationem cum uxore illius pro quo questio facta fuit.

¶ Differentia secunda in naturis planetarum septem et quid sit illis proprium et quid significent de esse rerum. ¶ Nota quod saturnus habet regnum. Iupiter iusticiam. Mars militiam. Venus questum. Mercurius scribendam. Et scire debes unum scitu dignissimum quod marci sic in libro de triplici vita dicit genter notavit. Hoc illud est. In ordine saturnino inferiori quiete querit a superiore. In ordine iouiali inferiori venerat superiorem. In marciali ordine inferiori timet maiorem. In solarium adurat. In venereo amoris dulce digne trahitur. In mercuriali discere querit et in Lunari moueri desiderat.

De differentia secunda. Textus.

Quia auxiliante deo iam peregrinus quod propositus cidentibus prosequamur nunc intentionem septem planetarum et naturas eorum esse quod eorum et quid significet. ¶ Additio. quibus placentia pax et firmitates quod scilicet si gradus azemena lucidos vel tenebrosos: angulos vel cadetes crevit durant vel minuitur. ¶ Saturni egritudines sunt pituitas catarrus febres ethica splenetica ydropilis ventris solutio. Drauciores morbi ut lepra elephanta alopecia podagra cancer et lisa que proueniunt ex frigiditate saturnina. Cetera textus habet.

De saturno. Textus.

Saturnus est masculinus malus diurnus et est significator parum si fuerit pueri naturas in nocte: et significat senectutem ultimam si fuerit occidentalis: et initium senectutis si fuerit orientalis: et significat grauitatem frigiditatis et siccitatis.

¶ Additio. Aur sanus ni est circiter princeps sagitta rit. Asedi cursus saturni cymo die duobus minutis et triginta quinque minutis.

Alkabitij astronomi tractatus.

et ex complexione corporum melancolicam: et augmentum eius atque dissillationem. Et fortassis erit quandoque completio frigida humida ponderosa et fetida est odoris: et multe comestionis et vere dilectionis et significat profunditatem consilij: et multitudinem silentij: et ex magisteris res antiquas et preciosas: et significat cultus agrorum et populacionem terrarum et fluminum si fuerit fortunatus: et res viles et laboriosas si fuerit malus: ut confectiones in balneis: et fullones et nautas. Et si fuerit fortunatus erit vere dilectionis spaciosus et patiens. Et si fuerit malus erit indiscretus instabilis tristis et merens male suspitionis multum suscipiens et moyens homines in susurracionibus. Et si fuerit fortunatus significat de substantia res antiquas et durabiles et hereditates terre cultus: et si fuerit malus significat aquas sordidas et mali saporis veteres atque conuertibiles. Et ex infirmitatibus morbos flegmaticos et melancolicos et viscosos et congelatos acutos: ut lepram morpheam podagram et cancos et cetera humisimodi: et significat peregrinationes longinquas carceres et vincula laborem quoque ac tarditatem et afflictionem et alia ueritatem idest substantias mortuorum: patres etiam et auos et fratres maiores eunuchos seruos et viles homines: et significat ex operibus operacionum si fuerit solus significator: absque complexione alicuius planetarum: quod si complectitur et Juppiter significat opus pergamini in quo scribuntur diuini libri. Et si complectitur sibi mars significat soleas sorularum et preparationes earum. Et si complectitur sibi sol significat opus consuetorum cohorum. Et si complectitur et venus significat opus cohorum ex quibus fiunt tumpana et alia instrumenta quibus vtimur in ludis. Et si complectitur et mercurius significat opus cohorum in quibus scribuntur testamenta et numeri supendiorum. Et si complectitur et luna significat preparationem cohorum ferarum et montanorum animalium ex huiusmodi similia: et significat de sectis eam que vnitates confitetur: si fuerit fortunatus: et si fuerit malus significat credentiam vnitatis cum multa tamen hebitatione idest dubitatione. Et dixit meschala idest que voluit deus exaltari: qui fuit vnus astrologus in scientia perspicuus iudicis: quare sic dicitur est quod significat fidem iudicium ideo quia antiquioribus: et omnes confitentur eam et ipsa nullam aliam: sicut Saturnus cuius sunt quidam alij quod Saturnus significat quoque indumenta nigra. Et dixit stomachum: et habet ex coloribus significat interiora auris et splenem: ac et accitosos. Et ex diebus sabbatum. et ex noctibus eas que precedit quartam feriam. Et quantitas orbis eius est nouem graduum. Et anni fridarie eius sunt .xj. maximam vero .465. et maiores .57. et dimidium minores .30. Fortitudo eius in plagis circuli est in dextra septentrionis. Et dixit meschala quod significat de inguris hominum hominem inter nigros croceum: qui cum ambulauerit mergit oculos suos in terras ponderosius incessu adiunges pedes: et macer recuru habes paruos oculos: et sicca cutem venosus rara habens barbam in maxillis labia spissa callidus ingeniosus seductor: interfecto. Et dixit Dorotheus hic significat hominem corpore valde pilosum iunctis supercilij: habet ex regionibus Aethiopiae et indiae et omnem terram nigroli. Et ex partibus habens partem fortitudinis et stabi-

Ad ditto.
Inter saturnus significat velicam melancolicam cum partitioe patrie flegmas acris.

Differentia secunda. fo. xxxviij.

litate significat terras vel res terrarum et hereditatium: et eos qui presunt operibus et audacia et labore ingenua et causas mortis: et habet ex partibus mundi achiud et alchid et eorum confinita et terras nigrorum et montes eorum. **Ad ditto.** Saturnus habet torpore ignaue. Juppiter qui est dator substantie dat ardorem auaricie. Mars dat feruorem iracundie. Sol ambitioem dignitatis. Venus dat incendium luxurie. Mercurius dat desiderium curiositatis. Luna dat dispendium inconstantie.

Stoia super textu scde differentie.

Differentia secunda in naturis septem planetarum.

Haec est secunda differentia huiusmodi in planetarum. qua auctor determinat de naturis septem planetarum. Et potest diuidi in quatuor partes: quoniam primo determinat de naturis et proprietatibus septem planetarum. Secundo determinat de ordine seu partu planetarum in conceptionibus. Tertio de natura capitis et caude draconis. Quarto determinat de ordine planetarum in domino dierum et horarum. Secunda pars incipit ibi: de ordine vero planetarum. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si aut fuerit aliqua dies. Prima pars diuidit in septem partes: quoniam primo ponit naturam saturni. Secundo iouis. Tertio maris. Quarto solis. Quinto venenis. Sexto mercurij. Septimo lune. Vbi partes incipiant patet in littera. Pulo ponit naturam saturni et quid significat ex reb et moribus hominum et ex sectis et cetera. que oia plane apparent in littera vsque ad illam partem de annis fridarie. Circa quam partem est intelligendum quod dicitur anni fridarie saturni sunt .11. intelligendum quod in nativitate diurna incipit fridaria a sole et gubernat ipsum .10. annis postea gubernat ipsum venus secundum quantitatem annorum suorum. Deinde mercurius: et sic secundum ordinem planetarum eundo vsque ad finem vite. Si autem nativitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna et gubernat ipsum secundum quantitatem annorum suorum. Post lunam gubernat ipsum saturnus secundum quantitatem annorum suorum: et sic secundum ordinem planetarum. De hac materia est capitulum proprium in quarta differentia et ibi diffusius loquitur de hac domino concedente. Quando autem dicit in littera: maximum vero: intelligendum est de annis quos dant planete in duratione rerum scilicet in sectis et in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores et medij et minores intelligendum est de annis quos dant planete in nativitatibus hominum ad viuendum: et sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolomeus in .82. propositione prime partis matris ac fortius opus saturni est in frigidare et desiccare modicum propter fortitudinem frigoris: et videtur hoc esse pro eo quod est elongatus multum a calore solis et humidis fumositatibus terre. Hic Albumasar redarguit Ptolomeum et ponam deo dante rationes suas in fine

Alkabitij astronomi tractatus.

Flux mar-
tis est circ-
ter scōs gra-
dū leonis
medius est
mor^{us} est in
ginta vni^{us}
minuti et
sexdecies se-
cundorum.
tatem quā facit saturnus. et magnum calorem quem facit mars. et hoc as-
firmat id quod dicitur quod calefacit humectat. Dicit Iulius abenragel Sup-
ter est planeta equalitatis: communitatis: bonitatis: melioramenti: intelles-
tus: sensus: pietatis: quia temperatus est qualis et fortuna per aspectū
et corporalem iunctionem significat bonitatem meliorationem legem sim-
plicitatem et castitatem dirigit et non damnat: populat et non destruit. ab-
horret saturnum et eius naturas. Quando deus incepit et care mundum
erat in domo ascendente: lucet in arte theatro et gemini: et minuitur lux sua
in cancro leone et virgine: obscuratur in libra scorpione et sagittario: et mi-
nuitur eius obscuratio in capricorno aquario et piscibus. Dicit alfraganus
quod corpus iouis est. 95. tantum quantum terra.

De Marte.

Textus.

Ars masculinus nocturnus malus: operat calorem et
grinationum: et habet ex etatibus iuventutem vsq; in finem
iuuentutis: et natura eius colerica amari saporis et ex magis
nerijs omne magisterium igneum et quod sit per ferrum et ignem:
sicut est percussio gladio cum martellis. Quos et cōplectitur Satur-
nus significat percussione ferrum. Si Jupiter significat percussione eris.
Si sol significat percussione nummorum aureorum. Si venus significat
magisterium ornamentorum. Si mercurius percussione acum. Si luna
significat percussione lancearum et librorum. significat etiam cum solus
suicipit significacionem opus medicine. Si nullus planeta et cōplectitur
significat minutionem: et vulnerationem et operationem et horum similia. Et
si cōplectitur et Saturnus significat opus medicine et vulnerum. Et si
Iupiter significat opus naturarum. Et si sol significat curam oculorum. Si
venus significat opus ornamentum: et consuram crinium et barbarum et
et abscisionem vngularum: et si mercurius significat abscisionem venarum.
Si luna significat eradicationem dentium et purgationem aurium. Et per
se significat iniurias miserorum et effusionem sanguinis et oppressiones per
viam et abscisiones viarum et iracundiam et ducatum exercitus et festinationem in
uercundiam et peregrinationem extra patriam. et feditatem coitus. et casus pue-
rorum. et abortiuorum: et fratres medios atq; sorores: scientiam ac discretionem
cure bestiarum. Et ex infirmitatibus febres calidas et sanguineas et pulsus
las sanguineas alabaha quod est rubedo corporis cum asperitate et feditate et
comestione carniū cum putredine: et dimidij capitis doloris: et igne sacrum et pa-
uore et cogitationes horribiles que inquietant homines et commouent et impe-
diunt atq; inanes reddunt: et quicquid fuerit cum inflammatione caloris. Et ex
qualitate animi commotionem. scilicet animi et commotionem. Si asperit cum Sa-
turnus significat odium et maximam inuidiam: et ex seclis ea in qua bellum fuerit
et vnitatem et celeritatem mutationis a fide: et multitudinem peritationis et
mutationem de testamento in testamentum: erunt tamen hec omnia sub vnitatem. De-
xerunt quidam quod habet ex mēbris fel renes et venas et decursum spermatis et
dorsum: et habet ex coloribus rubedinem: et ex saporibus amarum: et quantitas orbis
est. 8. gra. et ex diebus habet diem martis et ex noctibus noctem sabbati: et anni sri-
dante eius sunt septem et anni eius maximus sunt. 264. malos sunt. 66. me-

Differentia secunda.

So. xl.

dit aut. 40. et dimidij: et minores. 15. et fortitudo est in plagis circuit in mē-
die. Et dicit mescala quod significat de imaginibus hominum hōiem rubeū habē-
bentē capillos rufos et faciē rotundā leuiter hōies de honestatē habentē
oculos croceos horribilis aspectus audacē als citū habentē in pede signū
vel maculā. Et dicit Boethius quod significat habentē acutū aspectū: et ex
partibus parre audacie et significat perferantiam calliditatem et super-
biam et leuitatem et mobilitatem et audaciam et negociationem acuitatem
et festinationem in omnibus rebus: et habet ex partibus mundi Afce et
terras romanorum vsq; in occidentem: et terras tuscanas: continuas: epi-
demia: emicranea: herispillā et illas quod pueniunt ex colera maxime rubia.

Stoffa super textu Martis.

Ars masculinus. in littera. Dicit Ptolomeus mars p-
prie desiccatur et pervim nature sue cōburit eo quod igneū habet colo-
re et circa solē est. et quod sphaera in qua sol cōsistit posita est sub
eo. Dicit Iulius in cōmento. Ptolomeus vult dicere quod op^{us} vir-
tutis martis. i. quod experimur inuenimus siccitatis magne. Ad id quod dicit quod
Ptolomeus cōburit eo quod igneū habet colorem. dico quod stelle sunt substantie simi-
plices et non cōposite ex naturis diuersis elementorum: apparitio sui coloris
est recta eo quod ibi non est aliqd quod mutet colorem cōuenientē eidē substantie.
Ptolomeus aut docet nos per hoc dictū: regulā qua scimus virtutē stellarū
quā per nos intelligere non possumus et possumus eam intelligere per colo-
rem. In hoc enim dicto adest dubiū quod nos soluere oportet. Nam multi cre-
dunt quod color non ostendat virtutē rei et hoc est veritas in terrenis propter cōmixture
elementorum quod in eis est tamen in celestibus non est ita: quod eorum substantia non est villo modo
cōposita ex aliquo elemento. Et propter hoc redit Ptolomeus ad probandum hanc
virtutē alio modo dicens. et quod existit circa solē: et quod sphaera in qua est sol posita est
sub eo vult dicere quod accidit: ut sit virtus res ista quod virtus martis cōburit eo
quod existit circa solē: et quod sol est sub eo et cōmiscet virtus sua cum illa solis sit cas-
ludus multū et siccus: ita quod sine seperamento cōburit. Dicit Iulius abenragel
mars est planeta calidus et siccus igne: destructio: iras: victuosis: diligēs
occidere et interfectiones rixas litigia cito irascit ira forti: totū cor suū expo-
nit in rebus suis agēdis: plia facit et destruit populos et gēte stultā
in domo saturni. scilicet in capricorno quod liget clamores impedimēta et gēte stultā
et guerrationes. Cōuenit saturnus marti in infirmitate: et resistit ei in frigi-
ditate et tenebrositate et icinat sol amorem sui et defendit auxilio eius: quod sol
exaltabit in domo sua et gubernat eum de calore et siccitate quā recipit ab eo.
de: pietas et natura sua cōuenit et appropinquat propter art et nature solis
necius est et obliuio sus modici intellectus et diminiuit sensu nec considerat re-
rum fines per eum et per ascensum et per descensum eius in circulo suo crecit et decrescit
estatis calor: et hyemis frigiditas omni anno. Dicit alfraganus quod mars cō-
sinet quantitatē terre semel et dimidij et octauā partē eius.

De sole.

Textus.

Al per aspectū fortunatus est: et malus per cōmixture in vno si-
gno et est masculus diurnus operatur caliditate et siccitate: et
significator patrum si fuerit natus in die sigt regni maximū:

Nota de
marie sciru
dignissimū
mars in suo
destrimēto
remouet
bella sed in
sua exalta-
tione gene-
rat prelia.

z aiam vitalē z lumē z splendore z intellectu z pulchritudinē z mundiciam z aiam vitalē. Et ex etate sine inuenturis. Et participat vniuersis planetis in circiter de dispositione annorū. Et ex magisteris regimē z principatū: z significat iaculationē iaculorū z venationē purgationē cū oī specie purgandi qua cor purgatur: z exterioris purgant. Et ex infirmitatibus significat infirmitates calidas z siccas i corporib⁹ apparentes. Et ex substantia aurū plus minus gradū rimū z vniuersas species substantie. Et ex qualitate ipsius animi sublimi tate prudentiā z que sequuntur honestatē. largitatē z gloriā: z pleritatē mentis. Et ex sectis culturā bonā z eis similia. Et significat imperiū vocis z fortitudinē celeritatis. Si cōplectit et saturnus significat villicationē et huiusmodi principatū. Si iupiter significat in fide principatū z religionē z etiā iudicē inter hoīes iudicantē opera oppressorū vel iniuriarū zc. Si mars significat ducatum exercit⁹ z inuestigationē bellorū. Si venus significat regnū per mulieres z p obsequiū potentū. Si mercurius significat cōsulatores regū z opus librorū z hereditariū z maioriū operū. Si luna significat opus legatorū z detectionē cōsistorū z hmoi similia. Et dixerūt quidam q sol significat imaginē vultus hoīs: z pprie ex viris oculū dextrū: z ex mulieribus oculū sinistrū: z dixerunt quidā q hz cor z medullā z femora. Et ex infirmitatibus cōmitionē carnū in ore: z detrimentū oīs pprie z descensionem aque in oculū: potestas eius in capite. Et dixerūt indi q cū fuerit in ascende erit cōburens. z habebit signū in facie. Et habebit ex colorib⁹ qcqd videt peregrino colore: z ex saporibus acrē. Et quantitas orbis ei⁹ est. 15. gradū. Et ex diebus die habet dominicā: z ex noctib⁹ noctē Jouis anni fridari e eius sunt decem. Et anni eius maiores sunt. 120. maximi sunt in 14-60. medij. 39. z dimidiū vel s⁹ quosdā. 69. z dimidiū: minores vero. 19. Fortitudo eius ex plagis circuli est in oriente. Et dixit mesceala q signa de figuris hoīm eū q hz colorē inter croceū z nigrū. i. fuscū tectū cū rubore breui stature crispū calū pulchritudo corporis: z habet ex saporib⁹ acutum. Et dixit Dorothy q figura solis z lune est figura planetarū qui fuerint cū eis: z ei⁹ q dignior fuerit in loco eorū. Si g velis scire figurā solis scito q sit crocea habes partē ruboris capilloū oculi ei⁹ aliquid tūli crocei. Et ex pib⁹ habes partē futurorū. i. partē diuinationis z est significator naturarū z spūs sapientie eleuationis z pfectionis fidei quoq sciētiarū z laudū. Et ex pib⁹ mūdī hz amarach z cura z ferit z ei⁹ terminos z terras romanorū.

Ad ditto. Sol hz influentiā sup fluxū reumatismis descendētis ad oculos z super oīs lesione z super morbos siccos z calidos qui non proueniunt ab influentiā martis.

Glossa super textu solis.

Al per aspectum fortuna. Sic ponit naturā solis z littera glossa nō indiget. Dicit ptolomeus cognita res est qd opus substantie solis est calefacere z dare aliquantulū siccitatis z hec opera magis propie sentiuntur z leuius scita sunt omnibus alijs propter magnitudinē solis z propter manifestam mutationē quā per tempora ani facit z quāto magis accedit ad nostra capita tāto magis calefacit.

Dicit Italy abenragel scito q sol est lumē z candela celi gubernator: mūdī factor temporū: per eum fiunt planete orientales z occidentales: et p euz fiunt apparatus z occulti: et per euz mouetur oīs res se mouēs: et per eum nascitur oīs res nascens: crescit omne foliū: z maturatur oīs fructus. Ipse est spiritus celi magnus cū eo viuificat signa: z quodlibet signū qm est in eo habet maioritātē super alia signa. qm ipsum viuificat z illuminat et dat ei fortitudinē et calore: z applicat calorem z fortitudinē et virtutem illius signi terre: q natura z facta sua apparēt in oibus rebus et in cūctis animariis z inanimatis existētibus in terra. Et qm ex de signo in quo est remanet illud signū in similitudinē corporis defuncti. Est planeta magni domini: potentie: nobilitatis: altitudinis z magnitudinis. est fortuna per aspectū et in fortuna p cōiunctionē corporale. Eides em qm aliquis plane ta cōiungitur sibi: cōburit z vincit eum z extinguit lumē z lucem suā. Loc⁹ suus in celo est quartus. scilicet medius. 7. planetarū sicut rex sapiens qui per sensum manu tenet regnū suum: z per cōsiderationē ponit sedē suam in medio regni sui vt per oīa latera attingat. Dedit marti militiā suā z qd esset dux militie sue: q celum solis est sub celo martis et cōuenit natura et calor: suus cum natura z calore illius. Dedit ioui suā iudiciā ppter tepetiem honestatē saluatiōē z sue cōplexionis salutē: et q non est in eo qualitas mala nec peccādī natura. Dedit regnū saturno quia oīs planete sua lumina mittunt ad eū. et suas cōsideratiōes. Dedit veneri collectionē reddituum z vendēdi redditus et emēdi. qz celus eius applicat suo z sunt vicini. Dedit mercurio scribanias: qz status eius est sicut status scriptoris regis qui vadit qm ille vadit et sedet quando ille sedet. Dicit lune algazilaticum: quia est similis algazilo regis qui facit sua mandata z desert ea quocunqz precipit. Dicit alraganus auctoritātē ptolomei q corpus solis contri net corpus terre centies sexagesies sexies et aliquantulū plus.

De venere.

Textus.

Venus fortuna femina nocturna et est significatrix musiciterum et vxorū ac matrū si fuerit naturitas diurna et operat frigus z humiditatē temperatā: z ex etate habebit iuuetutē vel adulescentiā: z ex magisteris instrumenta ludoz ornāmētā quoqz z figuras pulchras: z lud os aleaz z schacorum z saltationes et octa z fornicationes ac fornicatores z filios fornicationis z multitudinē coitus: z vniuersa genera luxurie et cōpulationes corronarū z vius earū: et pulchritudinē ac mundiciā vestimētā etiā z ornāmēta. Aurū z argentū z dilectionē ludos riuos z gaudiū z vnguetis diuersis speciebus vt potationes z ebrietates: scqz credit oīs: largitate quoqz significat: et dilectionē diligētā amorē iustitiā z domos orationis tectis net quoqz fide: z sūt magisteriū oīm signoz veluti musica zc. q si cōplectit et Saturnus sūt sonū cantationū quib⁹ descendunt aliqñ mortui: vel quas cantat edificatores qm edificant edificia. Et si cōplectit et Iupiter sūt sonum lectionū vel cārationū quib⁹ vntur dñi sectarū in altarib⁹ et locis ofonis eorū in laudē dei oipotētis. Et si Mars sūt sonos quib⁹ vntur seculares z cārus vulgi in quib⁹ fit mētio blaphēmie vel pūoz: vel in quo

Alkabitij astronomi tractatus.

fit mēto carceris vel laboris et horū similia: vñ cāp^o in quo fit mēto captio nis et alligatiōis et percussiois flagelloz. Si sol signat sonū ligni q̄ cātat cor rā regib^o et nobilib^o. Si Mercuri^o sonū q̄ exercetur in cōpositiōe versuū. Et si luna signat canē naturā in nauib^o et ex infirmitatibus morbos h^o frigidōs et humidos q̄ accidūt p̄p̄te et multoties in mēbris genitalibus. Et ex substantiā q̄ acquirūt p̄pter pulchritudinē: vt sunt ornāmeta mulierū: et vestimenta eaz margaritas atq̄ p̄cturas. Et ex q̄litate animi suauitate et amicitia et cōmestione et his similia: et cupiditates: potioneis et cōmestioneis ac coit^o. Et ex sectis culturā idolorū: et eos in qb^o marie exercēt cōmestioes atq̄ potatiōes. Et dixerūt q̄dā q̄ signat anchas et spinas dozi et sperma. Et alij dixerūt q̄ h^o significare pinguedinē et carnes et renes et vuluā matricē ventre pectinē et vmbilicū. Et h^o ex colorib^o albedines: et ex sapouibus vitiuolus. Et quātrās orbis ei^o 7. graduū. Et h^o ex dieb^o diez veneris: et ex noctib^o noctē martis. Et anni fridarie ei^o sunt octo. Et anni ei^o maiores 82. marini. 151. et medijs. 45. minores 70. 8. Fortitudo ei^o in plagis circuit est in dextra oisētis. Et dicit Mesceala q̄ signat de figuris hoim hominē albu trahentē ad nigredinē pulchri coloris oculos: et eius nigredo oculos dā: et parūā habentē maxillam pulchri coloris: et eius nigredo oculos est plusq̄ oportet. Et dicit Dorotheus signat hominē pulchri facie habentem pulchros oculos et multos capillos et plus album cōfectū rubore et sum ostendentē venuositas. Et habet ex partibus partē desiderij et signat amicitia et ludū et dilectiones et patientia et cōiunctiones masculoz. Et habet ex partibus mundi albiget et altemē et terras arabū. Additio Venus habet influētia sup morbos frigidos et humidos vt apostema fistule: humores supfluitates maxime circa genitalia et mulierū pudibunda.

Uelossa super tertu veneris.

Venus fortuna femina nocturna. naturā venis. et patet in isa qd dicit Ptolome^o ven^o ipsamct opera. Vos vults facit ppter temperamentū sue cōplexionis excepto qd est Joui in re vna cōtraria. qd calefacit parū: eo qd existit circa solē et humectat scdm lunā ppter magnā lucē quā habet hic planeta eo qd attrahit ad se fumositatē que eleuatur ab humouib^o terre. Dicit haly in cōmēto vult dicere qd eius calor est multū minor illo iouis: et ppter humiditātē quā facit dicit^o qd ē quo dāmodo frigida et plus humida. Quod aut dicit eo qd existit circa solē. dicit eo qd vir^o sua veluit cū illa solis. Et id qd dicit humectat sicut lūa: vult dicere qd ven^o facit humiditātē circa eā quā facit luna. Et id qd dixit ppter magnā lucē vult dicere qd modic^o calor facit hūiores currere. Dicit haly abēragel ven^o ē fortia frigida et hūida nocturna hylaris gaudiosa apparēte boe limpidā formosa: diligit iculatiōes cōtatiōes cōmestioes potatiōes et vitia: ē māsueta et pauci mor^o ē mulier^o significat^o et tacēdi cū eis amor^o amicitie et societatis: et recipit martē p natūram cōiunctionis et limpidamenti abhor et ipsus ppter contrarietate nature sue que est caliditas et siccitas. Sciparat se ab eo et malus et infortuna suam repellit a se ipsa ppter mansuetudinem bona verba solarium bonū: et mansuetam loquelam. Concordat cū saturno in frigiditate et cō-

Differentia secunda.

mententia quā habet cum eo in libra: quia est domus vnus et exaltatio al terius. Et discordat cum eo in moribus tristis et doloubus suis et eo qd saturnus est vnus modici cum mulieribus. Status veneris cum statu solis est similis statui mulieris versus virum. Dicit alfraganus qd corpus vneris est vna pars 37. partibus terre.

De Mercurio.

Tertus.

Mercurius masculinus diuinus inclinatur per naturā suā ad eū qui cōplectit ex planetis et ex signis: et est significator fratru minorū: et signat seruos et dilectionem cōcubinariū: signat etiā deitātē et oracula pphetaz et crudelitātē et opus et honore vel ofonē. Qui sit in natura sua fuerit et nullus planeta ei cōplectit significat res terreas et rerū augmentatio nē crescendo: et ex etate iuuenturē: pfectū in ea: et ex operib^o opa q̄ generant cognitionē predicationē et rhetoricā et negociationes et eximatiōnē et geometriā: et dispo sitionē rei et philolophiam et auguria et puerbia et scri pturā: et versificandi scientiā: et opus numeri maxime. Qui si cōplectit Saturnus significat ex opere numeri opus mēsure terrarū et hereditatē et numerū librorū diuinoū. Si mars significat numerū qui sit in donatiuis exercituum et pugnantium et numero regnum et subsiantie domoium. Si venus signat numerum choridarum lignoū seu cythararum numerum sonozum et p̄p̄tularum. Si luna signat numerum ferculoz q̄ sunt ad cōmestio nes itinerantium extra domum. Et signat de infirmitatibus infirmitates spirituales anime. i. cogitationes horribiles: et inquietudinē mentis atq̄ dubitationes et cetera similia. Significat etiā animi q̄litate et cetera similia p̄m cōplexione suā et cōiunctionē: cū fuerit fortunatus erunt bonitates p̄m gen^o fortune que facit eū fortunatū: et p̄m locū in quo fuerit fortunatus mercurius: et cū fuerit malus erunt iniquitates p̄m malū qd cum facit malum: et p̄m locum in quo factus est malus. Et significat ex sectis culturam vnitatis et horū similia: et hoc secreto cū hypocrisi et simulatione. Et dixerunt quidā qd significat femora vmbilicū et pectinē et crura neruos atq̄ venas et ex coloribus habet omnē colorē cōmptū atq̄ variatū: et alezmeuū qui est color flois lilij agrestis: et ex sapouibus acetosum. Et quantitas orbis eius est 7. graduū: et habet ex diebus diez mercurij: et ex noctib^o noctē diez dominice. Anni fridarie ei^o sunt. 13. et anni eius maiores. 76. maximi 460. medijs. 48. minores vero. 20. Fortitudo eius in plagis circuit est in se p̄tione. Et dixerūt quidā mercurius a medio retrogradationis ei^o vsq̄ ad stationē secundā significat pueritiā: et a statione secundā vsq̄ ad cōiunctionē solis iuuenturē: et a cōiunctione solis vsq̄ ad stationē primā mediā etatē: et a statione sua prima vsq̄ ad mediū retrogradationis signat senectutem et contrarietate: et in cōiunctione sua per directionē vsq̄ ad stationem primam significat dilectionē et amicitia et amoris imitationē: et ex statione sua secunda ad cōiunctionē iens significat inquisitionē dilectionis et cōcordiam: et a statione sua prima iens iterum ad retrogradationē significat

Mercuri^o habet locum nonē: deli^o berationē: memoria: li guā et scri^o bantiam.

Alkabitij astronomi tractatus.

inquisitione contrarietatis et dissimilationis tarditate et verecundia parua et occupatione et stupore in rebus: et in medio retrogradationis significat celeritate temperata propter ingenij debilitate. et apud statione secundam significat stupore et occupatione ingenij et tarditate et egressus ab hac celeritate et aperture ingeniorum: et conjunctione sua soli per directione significat celeritate et passione ingeniorum et latitudine vel augmentatione eorum. Similiter veneri accidit in his locis et planetis astroib. Et dixit mescala mercurius significat ex figuris hoium non multum albu neq nigru habent colore: fronte habent eleuata et longa: in facie longitudine et nasum longu rara habent barba in maxillis et oculos pulchros non ex toto nigros: longos quoq habent digitos. Et ex partibus habet parte negotiationis: et significat timore et in festinatione et bellu et inimicitias et seductiones et contrarietates: et significat quoq perfectu magistroru et subtilitate in opere et inquisitione: et in ceteris que sunt in hominibus ex actis contentionibus. Et ex terris habet adelech alcuidem et maxime in meridie: et terras indoium. Et additio. Mercurius habet mentis perturbationem: et antiam: et illam: et epilepsiam: et precipitationem: et solum: et sputu habundantiam. Et opus eius est in Arabia.

Ad ditio.

Et glossa super textu Mercurij.

Mercurius commixtus. Illic ponit naturam mercurij et patet in ista. Dicit ptolomeus siccitas vero et humiditas mercurij est per vnu equaliter quoniam aliquando deliquat et effugit humores eo quod nunquam elongatur multum a calore solis etiam nullo tempore: aliquando humectat eo quod politus est super sphaeram lune que est circa terram magis quam omnes alie sphaere et mutat ad hos duos status: et facit veteris propter serotinas mutationes eius circa cuncta que solis. Dicit haly in cometo. Auit dicere quod opus mercurij non est vna res sola: quoniam aliquando deliquat et aliquando humectat cum autem desiccatur est quoniam solis applicat: et est tunc opus suum in calefactione et siccatione circa istud solis. Item mectare autem suum est propter vim suam que commiscetur cum illa lune que posita est sub eo et quod est opus suum sicut opus lune. Et ptolomeus quoniam comparationes facit de opere mercurij cum illo solis inuenit quod aliquando faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multoties et inuenit quod semper aliter duo illi operum faciebat. et scuit per certo quod opus suum est secundum opus aliarum stellarum cum quibus inuoluit: et opus proprium in se non habet. Dicit haly Abenagel. Mercurius est planeta maleficiorum violentiarum documentorum scribantie computationum scienciarum: calidus est et liccus forme et nature peritibilibus: masculus cum masculis: femineus cum femininis: fortuna cum fortunis: infortuna cum infortunis: bene loquens: ausus in loquendo: pulchre apparatus: copiose pronos: diligit libros et computationes. Placet ei magisteria: res bene facte rationes verificari libu ac scientie: agilis est in motu et peritatis ardens: alacer et mobilis in omnibus rebus suis: et est vnu trium planetarum significatiu pluuas et per eum et per mutatione suam de signo in signum: et per eum et statu ac retrogradatione et directione ipsius et per oppositiones

Differentia secunda.

So. xliij.

et conjunctiones suas scient motus ventorum et eius fortitudines scilicet fuerunt fortes vel debiles in omnibus partibus illius anni: quoniam quoniam erit de vno signo et intrat aliud: vel quoniam est stationari aut retrogradus significat veteres fortitudines humiditates et pluuia et in aere accidentia de nubibus turbationes et his similia. Similiter quoniam est in oppositio lune existente luna in aliquo signo aquae: vel aere: vel significat quod diximus. In reuolutioe annorum mundi habet magnam et veridicam significationem super tenetes officia regum. Astraganus dicit quod quantitas corporis mercurij est vna pars de 321. millibus partibus corporis terre.

De Luna.

Textus.

Luna fortuna femina nocturna operat frigiditate et humiditate: et est significatrix matrum: si fuerit in altitudinis nocturna: et est in ea falsus temperatus et significat etate puerile et in partu crescenti. Et ex operibus habet legationes mandata: et opera aquarum atque terrarum secundum quantitatem fortunij vel infortunij vel mali quod si fuerit bona significat bonum et econuerso. Significat etiam principatum si fuerit vel fuerit domina aliquibus rebus ad regem pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu et in bono loco. Et de substantia significat argumentum et terre cultum si habuerit auctoritatem in quarta et ex fide religionis. Et ex infirmitatibus epilepsiam paralisim gutta caducam et vultus torsione: enodatione mebroium et comotione: et quicquid fuerit in similitudine frigiditatis et humiditatis. Et qualitate animi secundum conjunctionem suam cum planetis. Et si complectitur fortunata: et fuerit fortunata ipsa venus significat curialitate et benignitatem: et animi suauitate: et motum honestatem: et motus celeritatem: et diuinitatem obsequium. Si fuerit iupiter significat honestatem cautelam et societatem et benignitatem et vite pulchritudinem. Et si coplera fuerit malis et fuerit mars significat studium susurratonis inter hoies et vsum in talibus. Et si saturnus odium simulatione ac inuidia. Si fuerit sol ab aspectu laudabili significat dispositionem regale. Et si fuerit mercurius significat rhetoricam. I. facundiam et bonitatem lingue scripturam. Et dixerunt quidam quod significat cogitationem et nouitatem animi et debilitatem sensus et grauitatem lingue: et mulieres honestas: et nutrices paruulorum et matres et materteras. et preparationes ciborum. Et dixerunt alij quod significat cerebrum proprie et pulmonem. Et ex coloribus habet croceum: et ex saporibus salsum. Et quantitas orbis eius est .12. graduum. Et significat ex virtus oculum sinistrum: et ex mulieribus dextrum. Et ex diebus habet die lune: et ex noctibus noctem venets. Anni fridarie eius sunt noue maiores aut. 180. maxim. 520. et medij. 66. et dimidiu: et secundum quosdam. 39. et dimidiu: minores vero vigesimo quinto. Et fortitudo eius ex plagis circuli in dextra occidentis. Et dixit mescala quod significat de figuris hoium album confectum rubore iunctis supercilis: beneuolus: habentem oculos non ex toto nigros faciem rotundam pulchram staturam et in facie eius signum. Et ex terris habet arcech et timaniam et aldelam. Et quidam dixerunt quod significat pueritiam ab initio mensis usque ad .7. dies: et a .7. diebus usque ad .14. dies inuentutem: et significat etatem perfectam: et a .14. diebus usque ad .21. dies et noctis: et senectutem usque ad com-

f. liij

Alkabitij astronomi tractatus.

functionem. i. vsq; in finem mensis quando coniungitur soli. Et cum fuerit sub radijs solis significat secreta et res occultas: et similiter omnis planeta et in initio mensis quando crescit significat omne quod faciendum est: et in impletionem sua quod destruendum est: quod decreuit: et in initio mensis ipsa: et sol significat accusatores: et in fine mensis accusatos: et significat in initio mensis lucrum et continentiam in fine mensis stipendia et dispersiones et significat in oppositione contrarietate: et in initio mutationis ad oppositionem id est cum fuerit inter ea et oppositionem. 15. gradus significat initium contrarietatis et eius causam: et cum separata fuerit ab oppositione significat causas exceptionis a contrarietate: et in exitu suo de sub radijs solis significat exitum ab occultatione et his similia. et in introitu sub radijs significat aptationem ad occultandum: et hora diuisionis a sole significat aptationem exitus sui ab occultatione: et hora exitus sui de sub radijs significat apparitionem et aduentum ab absentia et dum fuerit in quarto aspectu solis significat diminutionem rei seu descensionem ab alto in infimum. Similiter in quarto aspectu secundo sed in quarto aspectu primo significat apparitionem rerum et lucrum et augmentum continentie: et in quarto aspectu secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidam quod luna in coniunctione quidem vsq; ad dimidium luminis sui primum erit natura eius humida et medietate luminis sui vsq; ad impletionem erit natura eius calor: et ab impletionem vsq; ad dimidium sui luminis secundum erit natura eius siccitas: et a dimidio luminis sui secundum vsq; ad coniunctionem erit natura eius frigus. Reliqui vero planete ab ortu suo vsq; ad stationem suam primam in natura humiditatis erunt et significat puritatem: et a statione sua prima vsq; ad oppositionem solis erit natura eorum contraria: et significat inuenturam: et ab hoc loco vsq; ad stationem secundam erit natura eorum siccitas: et significat perfectam etatem: et a statione sua secunda vsq; ad occultationem suam primam erit natura eorum frigus: et significat senectutem frigidam. Et dixerunt quidam quod sol significat spiritum. vitam vitalem. Luna cogitationem et sensum. Saturnus merorem et tristitiam vitalem malum. Jupiter sapientiam et rationem. Mars iram furiam et celeritatem. Venus ludum et gaudium. et dicitur rationalitatem seu dialecticam et disciplinam. Et quia diximus in hoc capitulo de significatione planetarum dum conplectuntur alteri planete. Si militer etiam est considerandum in ceteris rebus que significant planete.

¶ Additio. Luna habet paralisim: vultus obliquitate: membrorum comotionem et quod ex opilatione nervorum pueniunt. Placet naturam signi obtinebit quod sequitur signum a luna hodie nascete occupatum: ubi loco. Si quis nascat luna existeret in virgine talis habebit naturam libere quod libra virginem sequitur.

¶ Additio.

¶ Glossa super textu Luna fortuna.

Luna fortuna femina nocturna. Et hic ponit natura littere patet. Dicit ptolemeus maior virtus lune est humectare: pro eo quod est multum circa terram et propter humiditatem frigidam que per eam eleuat. et propter hoc ad statum tale mutant corpora manifesta mutatione: quod facit mutari et putrefcere corpora ut plurimum: et hoc etiam cum sole participationem modicam in calore pro eo quod recipit lumen ab eo.

Differentia secunda.

So. xliij

Albuniazar redarguit ptolemeum in causa et natura planetarum. et sunt yba sua ista: quoniam plures reges greci fuerunt sapientes post alexandrum filium philippi: vocabaturque vnuquisque eorum ptolemeus: fuerunt numero decem et vna mulier: et regnantes in egypto: et fuerunt anni regni eorum. 275. fuerunt vniuersi sapientes ex quibus fuit ptolemeus vnus qui edidit librum ab magistro super causas motus circuli et quicquid in eo est ex planetis. Et quidam eorum edidit librum de iudicijs astrorum referens eum ad ptolemeum auctorem libri almagesti. Diciturque quod ille qui edidit librum iudiciorum ipse edidit librum almagesti: nec esturque veritas huius rei: sed ille qui ex eis edidit librum iudiciorum narrauit in libro suo naturas planetarum et eorum causas. Inceptisque dicere quod sol calefacit in sua uirtute ac mora et quod opus eius sit in hoc eundem et fortius opere ceterorum planetarum propter magnitudinem eius et quanto magis eleuat ad zenith capitum nostrorum auget nobis calor. Et putauit quod natura lune sit humida propter proximitatem circuli eius a terra et propter receptionem vaporum qui ad eam eleuantur ex ea. Et putauit quod natura saturni sit frigida et sicca. propter longitudinem circuli eius a calore solis et longitudinem eius ab humiditate vaporum terre. Et putauit quod mars natura esset calidus et sicca eo quod color eius similis est igni: et quod est prope solem et quia est sub eorum calorem: et quod calefacit eum. Et putauit quod iupiter sit equalis complexionis: eo quod sit eius circulus inter circulos saturni et martis. Et propter hanc causam est natura eius calida humida calida et temperata. Et putauit quod veneris natura sit calida humida equalis. calor autem eius ex proximitate circuli eius a sole. Humiditas vero ex vapore humido qui contingit eam ex terra. Putauitque quod natura mercurij sit in quibusdam houis sicca et in quibusdam humida. Siccitas eius propter proximitatem eius a sole et quod non elongatur ab eo elongatione maxima. Humiditas vero eius propter proximitatem circuli eius a circulo lune. Hoc est quod putauit. Ptolemeus in naturis planetarum: et hec est ratio qua vnus est super hoc. Sed nos dicemus nunc quod sit in eius dictis pungendus id est reprehensione dignus. nam quod putauit ex sole et calefactione rerum ab eo in sua uirtute et mora hoc inuenit ex suo opere: quod autem dixit quod natura lune sit humida propter proximitatem circuli eius a terra et receptione vaporum qui eriguntur ex terra ad eam hoc repellitur a sapientibus eo quod spacium huiusmodi fere ea mensura qua sit vnum miliarium. 3000. cubitoz. Et hoc patet in libro in quo narratur longitudo terre secundum ptolemeum quod 16. stadia eleuantur vapores a superficie terre secundum quod narrauit ptolemeus quod 16. stadia secundum quod stadiis quadringentorum cubitorum est: nam. 16. stadia faciunt duo miliaria et decimam ac tredecimam vnius miliarij fere. longitudo vero lune quoniam magis prope est superficie terre ut diximus. 128044. miliarioz fere. unde erit go vel quomodo applicat vaporum terre ad lunam quousque corripat vel mi. et naturam eius. Per modum similem reprobat ipsum in naturis alioz plane tarum: sed pertranso causa breuitatis. Haly in commento propositionum preal legate de natura lune ridet ad rationes Albuniazaris. Dicit enim haec ex ponens yba ptolemei primo. Postquam docuit nos ptolemeus quod virtutes stellarum corporum suorum sequuntur magnitudinem et corpus lune paruum est sicut in almagesti narrauit et eius opus sequitur opus solis parte vna. Dicit hic quod est hoc pro eo quod multum est prope terram et peruenit ad nos eius virtus antequam

Quantus eleuantur vapores a superficie terre vel martis.

mutet & ppter hoc apparet eius opus magis q̄ opus aliarū stellarū. Et videmus visibiliter q̄ attrahit humores terre & corporē eā sequētū & pro eo q̄ habet lucē a sole operat̄ in terrenis calorē modicū accidentales cum quo facti putrescere & mutari humores existētes in corporib⁹ sicut ostēsum est in p̄p̄lica & in natura. Et manifestū est q̄ lux facit calorē: & p̄ hoc pro bari p̄ specula q̄ cōburūt & similia. & q̄ luna lucē h̄ a sole conuenit vt h̄ beat modicū calorē quem facit sicut p̄ accidēs. Et hoc est id quod vult dīcere p̄tolomeus. Et q̄ hoc nō intellexit Albūmazar creditit q̄ erraret in dicto suo dicēs: quō p̄t fumositas hūida ad lunā ascendere cū fumositas accēdere nequeat vltra. 16. stadia & luna satis lōgius est. Ego nō rīsi de dīctis talib⁹ qualia sunt hec: & dixi qualiter nō intellexit hoc: q̄ p̄tolomeus noluit dicere q̄ fumositas hūida ascēdat vsq̄ ad lunā: sed dixit q̄ ascensū fumositaris hūide q̄ est h̄sus lunā docet nos q̄ attrahit hūiores terre & alioz corporū eā sequentū sicut adamas trahit ferrū. Alfraganus dicit auctoritate p̄tolomei q̄ magnitudo corporis lune est vna pars de. 39. partibus terre: & dicit q̄ maius corpus oīm corporū vniuersū est sol & post solē 15. maxime sūt stelle: dicit em̄ q̄ vnaqueq̄ earū tenet corpus terre centis septis. Tertius in magnitudine est Iupiter: quart⁹ saturn⁹. Post saturnū sunt stelle fixe secūdi ordinis quarū quelibet cōtinet terram non agelies. Post ipsas sunt stelle tertij ordinis quarū vnaqueq̄ cōtinet terrā septuagesies & bis. post ipsas sunt stelle quarti ordinis quarū quilibet cōtinet terrā 54. post ipsas sunt stelle quinti ordinis quarū quilibet cōtinet terrā. 37. post ipsas sunt stelle sexti ordinis & minor illarū. imo minor oīm que vident̄. q̄ tū probatio est possibilis continet terras. 18. Iustius corpus post ipsas est mars. post mattem terrā: post terrā venus: post venērē luna: & vltimo mercurius. patet igitur scdm̄ alfraganū q̄ maius oīm corporū est sol & minus mercurius exceptis generabilibus & corruptibilibus. De lōgitudine istorū corporū a terra dicit alfraganus q̄ p̄p̄io: lōgitudō lune a terra est. 33. t̄m̄ quantū dimidiū diametri terre & 2.0. pars ei⁹: eritq̄ hoc. 10412. miliaria. Et est lōgitudō lōgior lune que est p̄p̄io: lōgitudō mercurij sexagesies: quater t̄m̄ quantū dimidiū diametri terre. & 6. pars ei⁹ q̄ est. 208542. miliariorū. & lōgitudō longior mercurij que est p̄p̄io: venēris est centū sexagesies septies t̄m̄ quantū dimidiū diametri quod est. 542750. miliariorū. Et lōgitudō venēris longior que est p̄p̄io: lōgitudō solis est millesies & cēties & vigesies t̄m̄ quantū dimidiū diametri terre q̄ est. 3640000 miliariorum. Et lōgitudō solis longior que est p̄p̄io: lōgitudō martis est. 1220. tantū quantū semidiāmeter terre quod est. 33365000. miliariorū. Et lōgitudō martis lōgior que est p̄p̄io: lōgitudō iouis p̄p̄io: est. 8876. t̄m̄ q̄rū semidiāmeter terre q̄ est. 28847000. miliariorū. Et lōgitudō iouis longior que est p̄p̄io: lōgitudō saturni est. 14405. Tantum quantū semidiāmeter terre q̄ est. 46816250. miliariorum. Et lōgitudō saturni longior que est equalis lōgitudini stellarū fixarū & est quantitas dimidiū diametri circuli signoz est. 20110. tantum quantū semidiāmeter terre q̄ est 6357500. miliariorū. Et cū duplicatum fuerit hoc proueniet quantitas totius diametri circuli signoz: id est octaue sphere que est. 130715000. miliariorū. Et cū multiplicatum fuerit hoc per. 3. & septimam vnius proueniet quantitas circūferentie circuli signoz vel cuiusq̄ alterius circuli maioris

Differentia secunda. So. xlv.
descripti in octaua sphaera que est. 41081850. miliariorū: eritq̄ mensura vniuscuiusq̄ gradus circuli maioris. 1141160. miliaria.

De ordine planetarū. Textus.

Ordine vero planetarū seu principatu eoz in cōceptiōe puerorū: & q̄diu fuerint i vētre matris. Sciēdū est q̄ p̄mus mēsis ab hora: scilicet cōceptiōis est Saturni. Scōds Jouis. Tertius Martis. Quart⁹ Solis. Quint⁹ Venēris. Sextus Mercurij. Septim⁹ Lune. Octauus Saturni: & 10. novius q̄ nascit i octauo mēse eo q̄ sub ptāte Saturni nascit: non⁹ Jouis. P̄cipat⁹ q̄s siue ordinatio planetarū in vita humana. i. qualiter disponat vitā nati ita diuidit. Luna incipit ab ingressu nati id est a natiuitate pueri: & disponit s̄m̄ quantitatē annorum nutritiuorum qui sunt quattuor anni. Deinde Mercurius post decē. deinde Venus octo. postea Sol. 19. postea Mars quindēcim. postea Iupiter duodecim. deinde Saturn⁹ vsq̄ in finem vite.

Glossa super textu de ordine planetarum.

Ordine vero planetarum. Hic ponit ordinē planetarum in conceptionibus puerorū. i. ordinē in gubernādo fetum q̄diu est in vētro matris. Dicit q̄ saturnus gubernat ipsum ab hora conceptionis vsq̄ ad finē vnius mēsis. In secundo mēse gubernat ipsum iupiter. In tertio mars. In quarto venus. In sexto mercurius. In septimo luna: & propter hoc vt dicit puer in septimo mēse petit exitum: q̄ opera omnium planetarū sunt in eo cōpleta: & qui tunc nascuntur possunt viuere p̄pter eandē causam. Deinde reuertitur gubernatio ad saturnū & gubernat ipsum in octauo mēse. & tunc qui nascuntur nō viuunt propter maliciā saturni. Deinde gubernat ipsum iupiter in nono mēse: & tunc cōmuniter nascuntur & viuunt propter bonitatē iouis. Deinde ponit ordinē planetarū in regimine corporis post natiuitatē quantum ad processum in etatibus: & dicit q̄ luna incipit natum regere ab ingressu eius in mundum & regit ipsum quattuor annis qui sunt anni nutritiōnis. Deinde mercurius regit ipm̄ decē annis. Deinde venus octo. Deinde sol nouē. Deinde mars. 15. post hoc iupiter. 12. Deinde saturn⁹ vsq̄ ad finē vite.

De natura capitis diaconis & caude. Textus.

Apud diaconis est masculinus. Similit̄ etiam est fortuna. et natura ei⁹ est p̄posita ex natura Jouis & Venēris: et hoc significat regnū et fortunā atq̄ substantiam. Et dixerunt quidā q̄ natura eius est augmētatio: q̄ cum fuerit cū fortuna auget fortunam eorum: et cum fuerint cum malis auget malis eorum: & anni fridate eius sunt tres. **Lauda** vero eius est mala: & natura eius est composita ex natura Saturni et Martis: et significat delectionem et casum atq̄ paupertatem. Et dixerunt quidam q̄ natura

Alkabitij astronomi tractatus.

ac cursu vel velocior: et si fuerit positio: et equata min⁹. 180. gra. erit augens numeru. et si fuerit plus erit minus numerus: et si fuerit positio et equata ex. 180. gra. vel. 360. erit nec augens nec minus: et si addatur equatio contra sup. mediu. cursum dicitur augens cursum vel numerum: et si minuitur eius equatio dicitur minus numerum. Et quoniam aliquis planetarum altiorum. 3. vadit plus medio cursu suo dicitur augere cursum: et si minus vadit dicitur minuire cursum: et si vadit tantum dicitur cursu equalis et quando aliquis planetarum inferiorum vadit plus medio cursu solis erit augens cursum. quando vadit minus dicitur minuere cursum: et quando vadit tantum erit cursu equalis. Luminariu autem est i. cursu est sicut est trium altioru planetaru. Sit quoque planeta septentrionalis cum transierit genzahar suum. i. cum transierit per viam Solis tens a meridie septentrionem ille transitus. i. illa absilio circulo: dicitur genzahar. cum ergo planeta transierit ipsam absilio nem et fuerit inter planetam et ipsam absilio nem minus. 90. gra. erit planeta septentrionalis ascendens: et cum fuerit a. 90. vsq. ad. 180. erit septentrionalis descendens: et cum transierit hunc numerum. i. cum habuerit plus tens ad. 270. erit meridianus descendens: et cum transierit hunc numerum tens ad. 390. erit meridianus ascendens. hoc est esse planetarum in se metipsis.

De esse planetaru.

De esse. aut planetarum ab invicem tractem⁹. s. qd. accidat. 5. plameus de almugea h. e. de visione inuicem faciet ad faciem. h. est cum fuerit iter planetarum et solis: dum fuerit planeta occidetalis id est dum sequit solē tantu quantum est iter domum illius planetarum et domum solis de signis: aut cum fuerit iter ipsius planetarum et luna cum fuerit orientalis a luna id est dum succedit luna tantu quantum est iter domum planetarum et domum lune ex signis id est cum fuerit planeta tantu distans a sole post quantum distat domus eius a domo solis: sicut de luna dicitur in. 5. mars in. 4. ven⁹ in. 3. mercuri⁹ in. 2. tunc dicitur esse i almugea solis. Similiter cum fuerit inter unumquemque planetam et luna succedentem hic numerus signorum uniuscuiusque planetarum dicitur esse in almugea lune.

De esse planetaru.

De esse autem ipsorum ab invicem tractem. sicut dicitur de esse planetarum in seipsis. Hic determinat de esse eorum ad invicem. et primo de esse quoniam planetarum respectu luminariu. Et dividitur in quatuor partes secundum quatuor esse que habent planetarum erga solē et lunam. Primum est visio faciet ad faciem. Secundum de securitate. Tertio de terminat de visione faciet ad faciem. Secundo de securitate. Tertio de combustione. Quarto de orientatitate et occidetalitate. Primum pars est in principio Secunda incipit ibi: et ex hoc ductoria. Tertia ibi: et ois planeta. Quarta ibi et ex quibus altiores. Sententia parte partis est. Quoniam aliquis planeta fuerit occidetalis a sole scilicet quoniam orientis ortu et fuerit inter ipsum et solem tot signa quanta sunt inter domum illius planetarum et leonem qui est domus solis talis planeta dicitur esse in visione solis faciet ad faciem. Verbi gratia: capicor nius est domus saturni et est sextu signum a domo solis: scilicet: leone cum

Differentia tertia.

So. xlvij.

igitur fuerit saturnus in sexto signo a sole computato numeru signorum a sole versus saturnu secundum ordinem signorum. Aliter enim non esset occidetalis si non computaretur hoc modo. tunc dicitur ipsum videre faciem ad faciem. Et signu sagittarii est quintu a leone. cum igitur Iupiter fuerit in quinto signo a sole inchoato a sole versus leonem secundum ordinem signorum dicitur videre ipsu faciem ad faciem: et sic de alijs. Et quoniam aliquis planeta fuerit orientalis a luna et fuerit inter ipsu et lunam secundum ordinem signorum tot signa quot sunt ter domu ipsius planetarum et domu lune: scilicet cancrum. tunc dicitur esse in eius visione faciet ad faciem. Verbi gratia: cancer est signu sextu ab alia domo saturni: scilicet ab aquario: ideoque cum fuerit luna a saturno in sexto signo est inter eos visio faciet ad faciem. Et etiam cancer est signu quintu a domo iouis: scilicet a piscibus: ideoque cum fuerit luna in quinto signo a ioue secundum ordinem signorum est inter eos visio faciet ad faciem: et sic de alijs suo modo poteris explicare.

De ductoria. i. securitate planetarum.

Tertius.

Hoc ductoria planetarum. i. ut sit planeta in suo habitatu. i. in parte sibi propria et aliquo angulo ascendens: et aliquo luminariu: similiter in loco sibi consimili in quadrante videlicet in aliquo angulo ita quod sit planeta in die orientalis a sole in nocte occidetalis a luna et omnis planeta dicitur esse in sua ductoria secundum quosdam cum fuerit inter planetam orientalem et solem. 60. gra. Et omnis planeta ex quo tegitur a radijs solis donec appareat de subradijs vocatur combustus: et dum incipit intrare radios dicitur inchoasse comburi: et dum absconditur sub radijs et fuerit prope solem per 12. gra. dicitur oppressus et cum fuerit cum sole in uno gradu fueritque inter eos. 16. minuta: vel infra et latitudo eius similiter vocatur vitus: et cum transierit eandem visionem petens exitum donec videatur vocatur euasus.

Et ex quo apparent tres altiores de supradictis et incipiunt ortu. i. appaerere mane ante solem: hoc est cum fuerint per iniquiores circulo hemispherij orientalis donec veniant ad oppositionem vocantur orientales dextri: et ex quo transierit oppositionem donec coniungant iterum soli vocantur occidetales sinistri. Venus vero et Mercurius ex quo sepeant aliquis eorum a gradibus solis in medio retrogradationis sue: et apparent donec comburantur a sole in sua directione vocantur orientales: et ex quo separantur a sole in medio directionis sue donec iterum comburantur in retrogradatione sua vocantur occidentales: et cum fuerit in ortu suo. i. cum fuerit orientales vocantur dextri: et dicuntur esse masculi: et occiduo suo. i. cum fuerit occidentales vocantur sinistri et dicuntur esse femine: et tunc sunt fortiores. Tres vero altiores postquam exeunt de subradijs solis vocantur orientales et dicitur autem gmetari in fortitudine vsq. ad. 30. gra. a sole et vocantur post hoc vsq. ad. 30. gra. altiores orientales fortes vel fortiores: et cum transierint solē. 60. gra. vocantur planeta orientales eutes ad debilitatem donec veniant ad retrogradationem tunc nominantur orientales retrogradi: donec sint et veniant in oppositionem: et post hoc erunt occidentales retrogradi cum transierint oppositionem. donec perueniant ad directionem: deinde a directione vsq. ad. 60. gra. post directionem donec sit longitudo eorum a sole. 30. graduum dicitur occidetales fortes: deinde a

Alkabitij astronomi tractatus

longitudine. 6. gra. post directionē dicunt occidentales cūtes ad debilitatē: deinde sunt occidentales debiles donec intrēt sub radijs solis. ¶ In fortiores quos ex quo separant a sole: et ipsi retrogradi vocantur orientales debiles: sicut esse non desistunt donec veniāt ad directionē suā: et tūc sunt orientales fortes: donec longitudo eorū sit a sole sicut longitudo solis ab eis fuit dū cepissent debilitari cūtes ad retrogradationē: deinde sunt orientales debiles donec supponat radijs solis post hoc sunt cōiuncti: deinde cōbusti cūtes ad apparitionem donec videantur: et ex quo separantur a sole in directione vsq; ad 60. gradus sunt fortiores: et a 60. vsq; ad horā sue retrogradationis erunt occidentales fortes: et donec fuerint cum sole erunt debiles: et planeta cū erit de subradijs solis: et nulli planete iunctus fuerit dicitur qd sit in lumine suo: hoc est esse planetarum cum luminariis.

¶ Glossa super textu de ductoria. i. securitate planete.

Planeta i suo haim.

Hoc ductoria planete. ¶ Hic determinat de scō luminaria. s. de ductoria: quod idem est qd securitas. ¶ Et est sententia talis qn aliquis planeta est i suo haim et in aliq; angulo ascendens. s. in ascēdēte vel in 10. vel 7. vel 4. domo et aliq; luminariū sit in aliq; angulo: ab ipso planeta. ita qd sit planeta in die orientalis a sole et in nocte occidentalis a luna hoc est vt sit in die in 10. signo a sole. tūc em̄ est in angulo a sole et orientalis. vel in nocte in q̄rto signo a luna. tūc est in angulo a luna et occidentalis. tūc dicitur esse in sua ductoria. In gulo aut oppolitōis nō habet hic locū. Ratio est qd planeta existens in oppolito solis vel lune nec est orientalis nec occidentalis. Postea dicit qd ois planeta a spe quo abscondit sub radijs solis vsq; ad tpe quo incipit apparere dicitur cōbustus. ¶ Et incipit comburi qn incipit intrare radios: et cū venierit ppe solē infra. 12. gradus vocat oppellius: et cū fuerit cū sole in eodem gradu et fuerit inter eos minor semidiametro solis et cū hoc latitudo plane te fuerit minor semidiametro solis dicitur vltimus vel incorporatus solis. ¶ Et cum transierit hanc vltionem dicitur esse in consulescentia. donec sit liberus a radijs solis.

Cōbustio. ¶ Oppressio

Et ex quo apparēt altiores tres. ¶ Hic determinat de ois planetar. Dicit qd tres planete superiores qn exiūt de sub radijs solis et incipiunt apparere de mane ante ortū solis quousq; veniāt ad oppositū solis hoc est qd sint p̄p̄iniores circulo orientis orientales qd occidentales qn sol ē in linea medie noctis. tūc vocat orientales et dextri. Vocant orientales eo qd oriuntur ante solē: et vocat dextri eo qd sūt in dextra parte celi a sole. Pars ei occidentalis est dextra et orientalis sinistra. Ponat ei qd hō vertat faciem suā versus meridiē patet qd oriens est sibi a sinistris et occidens a dextris. ¶ Et quando aliquis trium superiorum planetarum transierit oppositōnem solis dicitur occidentalis sinistra. dicitur occidentalis nō qd sit in parte occidentali celi a sole: immo huius contrariū est verum. Sed dicitur occidentalis pro tanto. quia occidit post solem. ¶ Et dicitur sinister quia est in parte orientali celi a sole que est sinistra secundum qd dicitur est. Genus

Differentia tertia. So. xviii.

vero et mercurij quilibet eorum infra tpe quo circuit epicyclū suū coniungit solē bis vna vice p directionē scz in superiori parte epicycli. Alia vice p retro gradationē scz in inferiori parte epicycli. ¶ Igitur aliq; eorū separant a coniunctōne solis in medio retrogradationis. scz in inferiori parte epicycli recedit a sole vsq; ad partē occidentālē celi. ¶ Et qn elongatus fuerit a sole tūc pot videtur de mane ante ortū solis iō tūc vocat orientalis dextra donec comburatur a sole id est donec iungatur soli in superiori parte epicycli p directionē. ¶ Et cū separatus fuerit a sole p directionē videtur de vespere post occasum solis. iō tūc vocat occidentalis sinistra donec iterū comburatur. ¶ Et est dicitur inter venere et mercurij et tres superiores. ven⁹ et mercurij quousq; in recessu eorū a sole siue in exitu de sub radijs sūt orientales et quousq; in exitu eorū de sub radijs sūt occidentales. ¶ Planete aut superiores semp cū exiūt de sub radijs solis sūt orientales. ¶ Et dicitur augmētari in fortitudine donec sint elongati a sole p. 30. gradus. et a. 30. vsq; ad 60. dicitur fortes. ¶ Et postq; elongati fuerint a sole infra. 60. gra. dicitur orientales cūtes ad debilitatē vsq; ad p̄cipiū retro gradationis. ¶ Et a p̄cipio retrogradationis vsq; ad oppositōnem solis dicitur orientales retrogradi. ¶ Et ab oppositōne vsq; ad directionē dicitur occidentales retrogradi. ¶ Et a directione vsq; ad 30. gra. post directionē dicitur occidentales fortes. ¶ Et a. 30. gra. post directionē quousq; veniāt ad 30. gradū. ppe solē dicitur occidentales cūtes ad debilitatē. ¶ Et postea dicitur occidentales debiles quousq; comburant. Gen⁹ 30. et mercurij quousq; separant a sole p retrogradationē sūt orientales et vocant debiles quousq; veniāt ad directionē: et a directione donec sint elongati a sole tantū quantum solēt elongari in p̄cipio retrogradationis dicitur orientales fortes. Deinde sūt debiles orientales et quousq; opprimant sub radijs solis: et postea dicunt vniū cū sole. Deinde cōbusti cūtes ad apparitionē et ab apparitione eorū vsq; ad elongationē eorū a superiori parte epicycli p. 60. gradus sunt occidentales fortes: et ab hoc loco vsq; ad retrogradationē sunt occidentales cūtes ad debilitatē: et postea vsq; cōiunctio sunt occidentales debiles. Si vero nō intelligeret ista hoc mō eē falsa cū nō sit possibile eos elongari a sole vsq; ad 60. gra. in 30. diaco. Postea dicit qn aliquis planeta exiit de sub radijs solis et nulli coniungitur corpore vel aspectu est in suo lumine proprio.

¶ De his que accidunt planetis ad se inuicem. ¶ Tertius.

De se autem. ¶ Illorum erga se inuicē hoc est idem qd cōiunctio. ¶ Cuius fuerint duo planete in duobus signis aspectibus se et fuerit leuior in signo suo minus gradibus qd fuerit p̄derosior in signo suo: fueritq; inter eos. 6. gra. vel infra: tunc dicitur qd leuior eat ad coniunctioē p̄derosioris: et cum gradus eorum fuerint equales perficiunt coniunctionem eorum: et cum transierit eum erit ab eo separatus coniunctio hec dicitur coniunctio longitudinis. ¶ Coniunctio vero latitudinis est: vt duo planete iungantur per latitudinem. ¶ Et si fuerit applicatio coniunctionis oportet vt latitudo eorū equalis in vna parte: et si fuerit coniunctio ex oppositōne oportet vt sint latitudines eorū equales: ita vt latitudo vni⁹ sit ascendēs in septentrione: et alterius descendēs in meridie: aut si fuerit applicatio ex aliq; alio aspectu:

Alkabitij astronomi tractatus.

et hoc est qd sit latitudo vnus septentrionalis ascendens: et alterius meridiana descendens: et eouerso in meridie: et hec est applicatio latitudinis que dicta est. ¶ Et cum separatur vnus planeta ab alio et nulli planetarum iungitur quod in eodem signo fuerit: et cursu vacuus. ¶ Et cum fuerit planeta in aliquo signo: et aliqde planeta non aspererit hoc signum alter planeta quod in eodem fuerit: et feralis vel aggressus. ¶ Et cum separatur planeta leuis a planeta ponderosior: iunctus fuerit alteri transfert naturam primi ad secundum. ¶ Transfert etiam planeta naturam alio modo: hoc est vt planeta leuis iungatur planetæ ponderosiori se: et ipse ponderosior iterum alteri se ponderosior: tunc melius transfert naturam leuioris ad ponderosiorē. ¶ Si autem non iungitur vnus istorum alteri: et iungitur vterque alteri: tunc si aspererit ille tertius planeta aliquem locorum circuli redditur lumē eorum ad locum ipsum: et hoc vocatur redditus luminis. ¶ Iterum si vnus planeta non iungitur alteri: sed alter planeta tertius in vtroque transitur lumē: tunc hec coniunctio dicitur etiam redditus luminis. ¶ Sequitur prohibitio et fit duobus modis. Vno. scilicet ex coniunctione hoc cum fuerint tres planete in vno signo: sed in diuersis gradibus: et fuerit ponderosior plus gradibus tunc ille qui est medius prohibet priorem illum. scilicet qui est minus gradibus ne iungatur ponderosiori donec pertranseat eum. Secundo modo vt duo planete sint in vno signo: et leuior iungatur ponderosiori: alter quoque iungatur eidem ponderosiori per aspectum: ille ergo qui est cum eo in vno signo aspicientem prohibet a ponderosiois coniunctione: si fuerint tamen gradus illius qui iungitur: et ipse qui aspiciat equales. i. vnus numeri. Si vero ille qui aspiciat fuerit prior gradum ponderosiois erit coniunctio aspicientis. ¶ Et si coniungitur planeta domino illius signi in quo fuerit: vel domino exaltationis seu domino ceterarum dignitatum in quibus fuerit: dicitur pulsare. i. mittere naturam illius planete domini. scilicet eiusdem dignitatis ad eum. ¶ Et si fuerit planeta in aliqua dignitate suarum fuerit iunctus alij planete que habeat etiam partem dignitatis in eodem loco mittit et etiam vtramque naturam suam. scilicet illius cui iungitur: et hec missio ois vocatur alcohol. i. receptio.

¶ Glossa super textu de his que accidunt planetis ad se inuicem.

Secillorum erga se inuicem. ¶ Prius determinant planetis in semetipsis: et de his que accidunt quibus planetis erga luminaria. Iste determinat de his que accidunt. 7. planetis ad se inuicem. Et possunt diuidi in tot partes quot sunt modi accidentium que accidunt planetis ad inuicem. Et possunt reducti ad 16. modos secundum sententiam littere que sunt isti coniunctio: vacuatio: cursus: feralitas: translatio luminis: redditus luminis: prohibitio: pulsatio: nature: receptio: redditus nature: refrenatio siue contrarietas: frustratio: abscissio luminis: veneratio: destructio: obsecro: dilectio et odium. Ista exponit autem in littera per ordinem usque ad finem istius differentie. Sententia prime partis est talis. Coniunctio est cum fuerint duo planete in duobus signis que se aspiciunt aliquo aspectu: et ille qui fuerit leuior inter eos. i. velocior in motu transierit de suo signo pauciores gradus quam ponderosior. i. tardior motu de suo signo. ita que differentia ista sit. 6. gra. vel infra: tunc dicitur quod leuior vadit ad coniunctionem ponderosioris: verbi gratia: pono quod sol sit in arietate

Differentia tertia.

So. xlix.

et transierit de ipso ariete. 6. gra. et mars sit in leone et transierit de ipso 12. gra. ista duo signa aspiciunt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in motu quam mars transierit pauciores gradus de ariete quam mars de leone: et sunt in differentia. 6. gra. In proposito exemplo sol vadit ad coniunctionem in arietis de aspectu trino. Et si sol esset in 12. gra. arietis: et mars in 12. gra. leonis: tunc ellet coniunctio completa. Et sol esset ultra duodecim gradum arietis Marte existente in 12. leonis: tunc esset inter eos separatio. Et hec vocatur coniunctio longitudo. Coniunctio autem latitudinis est cum fuerint duo planete in vno signo coniuncti corporali et fuerint equalis latitudinis ab egyptica ita quod latitudo vnus sit ascendens in septentrione et alterius descendens in septentrione vel vnus ascendens in meridie et alterius descendens in meridie. Vel si fuerit coniunctio ex aliquo aspectu et altitudo vnus fuerit septentrionalis ascendens: alterius meridiana ascendens. Verbi gratia: pono quod luna coniungatur saturno in aliquo signo: et in aliquo gradu et minuto illius ita quod saturnus sit iuxta genzabar suum vadens ad septentrionem in altitudine: et sit eius latitudo 3. minuto: et luna appropinquet ad eandem diaconis veniens a septentrione minuens latitudinem: ita quod eius latitudo similiter sit. 3. minuto tunc hec est coniunctio verissima quantum ad longitudinem et latitudinem. Et in hoc casu luna eclipset saturnum nisi diuersitas aspectus lune esset tanta quod impediret. Licet auctor dicat quod latitudo vnus debeat esse ascendens et alterius descendens: tamen videtur mihi quod in coniunctione corporali in omni casu quo coniungere poterit quod latitudines ambo sunt equalis ad eandem partem. Solo dicere quod ambe latitudines sint septentrionales vel ambe meridionales erit coniunctio latitudinum veridica: et in aspectu oppositionis si latitudines fuerint equalis in diuersis partibus ita quod vna sit meridionalis et alia septentrionalis erit aspectus veridicus quantum ad latitudines.

Et cum separatur vnus planeta ab alio. ¶ Iste ponitur sus. Dicitur quod aliquis planeta fuerit coniunctus alteri corpore vel aspectu: et post separationem ab illo non coniungitur alteri alteri corpore vel aspectu quod diu fuerit in illo signo: tunc dicitur esse vacuus cursu. Verbi gratia: pono quod luna iungatur ioui corpore aliter in sagittario: et post separationem eius a ioue non sit aliquis planeta in sagittario cui possit coniungi: nec radij alicuius que possit aspiceri in hoc casu luna est vacua cursu donec crearet de sagittario et iungatur alicui corpore vel aspectu.

Et cum fuerit planeta in aliquo signo. ¶ Dicitur quod aliquis quo signo vbi nullus alter planeta sit nec radij alicuius ille planeta fuerit in alio diu fuerit in signo illo sic se habente dicitur esse feralis: siue iuuestris in similitudine hominis non habentis societatem cum aliquo.

Et cum fuerit separatus. ¶ Dicitur quod planeta velocioris motus et in separando se ab eo iungatur alteri. tunc transfert naturam primi ad secundum. Verbi gratia: pono quod luna separatur a coniunctione corporalis iouis: et antequam compleatur separatio coniungatur saturno aliquo aspectu: vel corporaliter luna transfert tunc naturam iouis ad saturnum. Sit etiam alto modo do translatio scilicet quando planeta leuis coniungitur ponderosiori se: et

Alkabitij astronomi tractatus.

ille ponderosus alteri adhuc ponderosior. se tunc medius transfert naturā leuis ad ponderosiorē. ubi gra: pono qd luna aspiciat iouē aliq aspectu. & iupiter aspiciat saturnū. Iupiter in h̄ casu trāffert naturā lune ad saturnū.

Si autem non coniungitur. ¶ Dicit qd qñ duo planete iouē eorū nō iungit̄ alteri. sed ambo iungunt̄ alicui tertio. tūc si ille tertius aspiciat aliq locū ex locis circuli p̄iicit̄ lumē illoꝝ duorū ad illū locū. Et si aliquis planeta fuerit in loco radioꝝ suorū reddidit̄ illi lumen illoꝝ duorū. Verbi gra: pono qd sol sit in capricorno & venus in piscibus: ita qd nō aspiciant se. Deinde pono qd mars sit in cancro aspiciens solē de opposito et venerē de tertio in hoc casu mars recipit lumē solis & veneris: & reddidit̄ luminā ipsorū ad loca circuli in quibus sunt radij martis: & hoc vocatur redditus luminis. Sit etiam alio modo redditus luminis quando duo plane te non aspiciunt se: sed tertius transfert lumen vnius ad alterum ita qd separetur ab vno & iungatur alteri: et tunc idem est qd transfatio.

Sequitur prohibitio. ¶ Dicit qñ tres planete fuerit in vno signo tardior motu trāsiuerit plures gradus illius signi qñ aliquis alioꝝ duorū. tunc medius eorū prohibet coniunctionē leuioꝝ cū ponderoso. ubi gra: pono qd saturnus sit in .12. gradu virginis: pono qd mars sit in quinto gradu eiusdem virginis. in hoc casu mars petit cōiunctionē saturni. Sed pono qd luna sit in .8. gradu eiusdē virginis in hoc casu nō esset iudicandū qd mars cōiungeret̄ saturno: qd luna est in medio & phibet ei cōiunctionē. Sit etiam phibitio alio modo: ita qd duo planete sint in vno signo & leuior iungit̄ ponderosior & alter planeta aspiciat eundē ponderosum & aspiciat eus sit ita ppe sicut cōiunctio corporalis alterius: tunc ille qd corporaliter iungit̄ phibet aspicientē ne aspiciat. Et si in hoc casu vnius illoꝝ fuerit p̄pinq̄ior qñ alter ille qd fuerit p̄pinq̄ior obtinetz dicit̄ iungi ponderosior. Verbi gra: ita: pono qd saturnus sit in .12. gradu virginis: & mars in .8. gradu eiusdē. Et pono qd iupiter p̄iiciat radios suos ad octauū gradū virginis in hoc casu mars phibet aspectū iouis. S; si iupiter p̄iiceret radios suos ad nonū gradū esset iudicandū qd iupiter aspiceret saturnū. & cū hoc phiberet cōiunctionē martis. Et si iupiter p̄iiceret radios suos ad .7. gra. esset iudicandū qd mars iungeret̄ saturno & cū hoc phiberet aspectum iouis.

Et si iungitur planeta domino illius signi. ¶ Dicit quā neta iungit̄ per aspectū dño illius signi in quo fuerit vel dño exaltationis vel triplicitatis vel termini vel faciet dicit̄ mittere naturā domini illius dignitatis ad ipsum cuius fuerit dignitas. Verbi gra: ita: pono qd sol sit in capricorno aspiciens saturnū existentē in virgine in hoc casu sol est in domo saturni & mittit naturā ipsius saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliquo loco ubi h; dignitatē aliquā. Verbi gra: ita: pono qd sit domus sua vel exaltatio &c. & aspiciat aliquē planetā ponderosiorē se & qui nullā habeat dignitatē in loco eius dicit̄ leuis mittere suā fortitudinē ponderoso. Verbi gra: ita: pono qd luna sit in thauro. i. in exaltatione sua & aspiciat saturnū existentē in virgine de trino. in hoc casu luna naturā suā inuevitutē mittit ipsi saturno: licet saturnus nullā habeat dignitatē in loco lune. S;

Differentia tertia.

So.1.

si saturnus habeat dignitatē in loco lune. Verbi gra: ita: pono qd luna sit in 24. gradu tauri in exaltatione sua & in termino & facie saturni & aspiciat saturnū mittit saturno naturā ppriā & nām saturni rōne termini & faciet sic.

Et quādo fuerint aliqua dignitatū suarū. ¶ Dicit plas spicit̄ p̄derosiorē se & leuior h; dignitatē in loco in qd est et ille quē aspiciat etiā habet ibidē aliquā dignitatē: tunc leuis mittit ponderoso vtraq; naturas. i. suā ppriā & illius quē aspiciat. & hoc missio vocat̄ receptio. ubi gra: ita: pono qd sol sit in ariete in exaltatiōe sua & in domo martis & aspiciat martem aliquo aspectu in hoc casu sol mittit marti naturā suā ppriā & cum hoc naturā martis rōne domus sue. & mars recipit solē a domo sua. Et si contingat qd inferior sit in dignitate superioris & econtra superior in dignitate inferioris illa est melior receptio qd esse pōt. Verbi gra: ita: pono qd sit sol in ariete in domo martis & mars in leone in domo solis & sol aspiciat martē aspectu tertio talis receptio erit integra et perfecta.

¶ Tertus.

¶ Anc sequit̄ redditus. i. qñ iungit̄ planeta alicui planete quid dicit̄ cōburit̄. i. qui fuerit sub radijs solis vel fuerit retrogradus reddidit̄ ei virtutem ppter debilitatē suā quā nō valet retinere: tūc si fuerit vtriusq; planete in angulo vel succedentib; anguloꝝ erit redditus cū pficuo: similiter si fuerit qui coniungitur ei tantū in angulo: & ille cui cōiungit̄ receperit eū. Si autē fuerit planeta qui iungit̄ cadens ab angulo: & ille cui coniungit̄ in angulo vel in sequenti anguloꝝ: aut si vtriusq; fuerint cadentes erit redditus cū detrimēto.

¶ Glossa super textu nunc sequitur redditus.

¶ Anc sequitur redditus. ¶ Dicit qñ inferior planeta aspiciat superiorē: & ille quē aspiciat est cōbustus sub radijs: vel retrogradus. in hoc casu superior reddidit̄ inferiori virtutē quā sibi misit. qd ppter debilitatē suā nō pōt retinere eā. Et si in tali casu vterq; fuerint in angulo vel in succedentib; erit redditus cū pficuo. Et si inferior fuerit in angulo & superior nō ita tñ qd superior recipiat inferioriē talis redditus etiā fit cū pficuo. Et si inferior fuerit cadens ab angulo & superior in angulo fit redditus cū pficuo. Et si ambo fuerint cadentes redditus fit cū detrimento. Verbi gra: ita: pono qd luna sit in thauro & aspiciat mercuriū existentē in capricorno cōbustus in hoc casu luna mittit mercurio naturā suā. S; qd mercuri⁹ est cōbustus nō pōt retinere naturā sibi missam: iō reddidit̄ lumen illud quod recipit ab ea & si in hoc casu abo fuerint in angulis reddidit̄ est pficuus &c.

¶ Tertus.

¶ Ade sequitur almenē. i. refrenatio qd fit qñ planeta vult coniungi alteri: sed aqñ iungat̄ accidit retrogradatio et sic destruit ei cōiunctio. ¶ Itac sequit̄ alichoꝝ ad. i. Pictas accidēs: h̄ fit cū aliq; planeta leuis fuerit mltiorū sduū i signoz

Alkabitij astronomi tractatus.

alter illo ponderosior minus gradibus tertius quoque leuior: primo volens coniungi ponderosior: sed antequam coniungatur sit retrogradus ille leuior qui habet plures gradus coniungitur et applicat illi ponderosior transiens illi iungitur et alteri planete leuior: sic destruit coniunctio illius postquam ponderosior.

¶ Glossa super textu. Unde sequitur.

¶ **Unde sequitur almenem.** Dicit quando planeta inferior vult coniungi superior: sed antequam coniungatur sit retrogradus hoc vocat refrenatio. Verbi gratia: pono quod saturnus sit in 12. gradibus virginis: et venus in principio virginis vadens ad coniunctionem saturni. Sed cum puenit venus ad 8. gradum vel nonum: antequam coniungatur saturnum incipit retrocedere: in tali casu refrenatur venus ne coniungatur saturno: et idem intellige de aspectu si iret ad aspectum: si antequam aspectus completeret inciperet retrocedere.

¶ Glossa.

¶ **Quanc sequitur alborad id est contrarietas.**

Dicit quod contrarietas est quando tres planete fuerint in vno signo quoque vnus ponderosior: et alij duo leuior: et vnus duorum leuium transiuerit ponderosiorum et alter petat coniunctionem ponderosi. sed antequam coniungatur ponderosio: ille qui transiuerit ponderosior sit retrogradus: et coniungitur ponderoso per retrogradationem: et obuiat alteri leui: tunc retrogradus destruit coniunctionem illi cui obuiat cum ponderoso. Verbi gratia: pono quod sit saturnus in 8. gradibus virginis: et mars sit in 12. gradu eiusdem: et iupiter sit in principio virginis petens coniunctionem saturni: sed antequam coniungatur sibi: mars incipiat retrogradari et coniungi saturno per retrogradationem et obuiet iouem in hoc casu mars destruit coniunctionem iouis cum saturno.

¶ Tertius.

¶ **Equitur alfazim.** i. frustratio. hec quoque fit cum aliquis planeta petat coniunctionem alterius planete sed antequam pueniat ad eum mutatur iste in aliud signum et erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciens ipsum signum et erunt radij eius in initio signi. Quis exierit sequens planeta de primo signo iungitur isti aspicienti et annullat coniunctio quam habebat cum illo. scilicet primo.

¶ Glossa super textu. Sequitur alphazim.

¶ **Equitur alphazim id est frustratio.** Dicitur frustratio est quando planeta leuis petat coniunctionem ponderosi. sed antequam compleat coniunctio ponderosior intrat aliud signum et sunt radij eius alterius planete in principio illius signi. tunc quando leuis volens coniungi ponderoso intrat illud signum coniungitur radijs illius planete ibi aspicientis: sic annullat coniunctio prima. Verbi gratia: pono quod saturnus sit in 29. gradibus iulij: et mars sit in 24. gradu eiusdem petens:

So. li.

Differentia tertia.

gens coniunctionem saturni. Sed antequam iungatur mars saturno: saturnus intrat virginem: et pono quod iupiter aspiciat primum gradum virginis. in hoc casu mars exiens de leone coniungitur radijs iouis: et sic annullat coniunctio martis et saturni.

¶ Tertius.

¶ **Hinc quoque sequitur abscisio luminis.** hoc est quando aliquis planeta petat coniunctionem alterius et fuerit in secundo signo a signo illius cui iungitur alter planeta: sed antequam iungatur et prius sit ille qui est in secundo signo retrogradus coniungitur et abscindit lumen suum a planeta qui volebat coniungi ei. Similiter si fuerit planeta leuis ad coniunctionem alterius planete: et ipse alter planeta cui vult iungi petat coniunctionem alterius planete se ponderosioris: sed antequam pueniat leuis ad gradus ponderosioris iungitur ipse ponderosior alteri seipso ponderosior et abscindit lumen illius a planeta primo leuior.

¶ Glossa super textu. Hinc quoque sequitur abscisio luminis.

¶ **Hinc quoque sequitur abscisio luminis.** quod abscisio luminis est quando aliquis planeta leuis petat coniunctionem ponderosi. et in secundo signo a signo ponderosi sit alter planeta. sed antequam leuis iungatur ponderoso. ille qui est in secundo signo sit retrogradus et iungitur ponderoso. in tali casu retrogradus abscindit lumen ponderosi a planeta qui volebat ei iungi. Est est quasi idem quod contrarietas sed differt in hoc quod in contrarietas planeta retrogradus non solum iungitur ponderoso sed etiam iungitur leui qui volebat iungi ponderoso per obuiationem. et potest exemplificari sicut ibi fuit dictum. Sit etiam alio modo abscisio luminis. scilicet quando planeta leuis petat coniunctionem ponderosi et ille ponderosior petat coniunctionem alterius ponderosioris et antequam leuis iungatur primo ponderoso. ubi gratia: pono quod mars petat coniunctionem iouis et iupiter petat coniunctionem saturni et antequam mars iungatur iouem iungatur saturno: in tali casu saturnus abscindit lumen iouis a marce.

¶ De locis fortunatis et malis.

¶ Tertius.

¶ **Ant** quoque his planetis loca in quibus constant et in quibus debilitant: et loca in quibus sunt fortune: et loca in quibus sunt mali. Sed loca in quibus sunt fortune sunt hic: vt. scilicet. in aspectibus bonorum. i. in aliquo aspectu vtili. scilicet sextili: aut in trino aspectu quod a quibusdam ita nominatur eragona radiatio quoque ac trigona: vt sint mali cadentes ab eis sintque separati ab infortuna et iuncti fortune: aut sint obfessi a fortunis vel radijs eorum. i. vt sint iter duas fortunas vel inter radios fortunaru. Hec est enim obfessio vt habeat planeta fortunam vel radios eius ante se et aliam fortunam: vel eius radios post se. Et quidam vocant hoc altifert. i. veneratio: aut sint iuncti cum sole in vno gradu aut sint in aspectu eius scitili sine trino: vel simili aspectu lune et luna tunc sit fortunata: et vt cursu sint veloces aucti lumine et numero: aut sint indignationibus suis vel in suo haim. i. in sua similitudine vt sit vellecet planeta masculinus in signo masculino et femininus in signo feminino: vt dicitur

Alkabitij astronomi tractatus.

eius quarto. Etiaꝫ infortunant qñ sunt in capitibus suorꝝ genzahar idest in interfectionibus deferentium eorꝝ cū egyptica siue in capite vel cauda diaconis eorꝝ: vel ppe hec loca per. 12. gradus vel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis: vel sol scilicet vt luna: vel sol iungat eis in his locis vel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio aut quare infortunant in his locis est qd possunt ibi eclipsari. Infortunant etiã qñ distat a sole per quatuor gradus ante vel retro. Et qñ fuerint inter coꝝpa vel radios duos in malo: ita qd separentur ab vno malo corpore vel aspectu: et iungant alteri malo: aut fuerit malus: vel radij eiꝝ in signo qd est ante eũ: et alter malꝝ vel radij eius in signo qd est post eũ. tñc enim dicitur obfessus. Verbi gra: pono qd iupiter sit in virgine et in. 11. gradu: et mars vel radij martis sint in 10. gradu eiusdẽ et saturnus vel mars sint in. 12. gradu eiusdẽ in hoc casu iupiter diceret obfessus a duabꝝ infortunis. Eodẽ mō dicit de signis qd sũt obfessa qñ vnus malus est in eius principio et alter in eius fine. Sz qñ sol vel fortuna aspiciat planetã vel signũ obfessum aspectu sextili: vel tertio: ita qd sit aspectus ad. 7. gradus ppe vel infra: tñc p talem aspectum soluis obfessio. Infortunant etiã qñ sunt retrogradi vel cõbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitantur qñ sunt tardi cursus qd vadant minus medio motu eorꝝ. Et qñ sunt in statione prima euntes ad retrogradationẽ: aut qd sint in gradibus tenebrosis: aut planete masculini in signis vel gradibus femininis: et in die sub terra et in nocte sup terrã: aut feminini in signis masculinis: et in gradibꝝ masculinis et in die sup terrã et in nocte sub terra. Hoc etiã est cõtrariũ haim idest similitudini eorꝝ. Et debilitant siue infortunantur qñ sunt in locis oppositis dignitatũ suarũ: aut qd sint in latitudine meridiana ab egyptica maxime si fuerint descendentes in eadez latitudine: aut sint in via cõbusta. s. a medietate librevsꝝ ad mediũ scorpionis: aut sint functi planete retrogrado: aut cadẽti: aut qd non sint recepti. Et tres superiores. s. saturnus iupiter et mars debilitant cū fuerint occidentales a sole: aut in qrtis femininis: et sol debilitat in signis et in qrtis femininis: nisi fuerit in nona domo: qd i illa gaudet. Tres inferiores. s. venus mercurius et luna debilitant in signis et in qrtis masculinis. Et de de planetis qd sunt qdã eorꝝ seivnicem diligẽtes. Dicit qd quidam planete diligunt se inuicẽ et quidam habent se odio: et patet in littera: et sic cõpleta est expositio tertie differentie alkabitij introductorij ad iudicium.

¶ De amicitia et odio planetarũ. Textus.

Dicitur in planetis qd sint quidã eorꝝ se inuicem diligẽtes et odietes: nã de diligentibus qdã antiquorũ dixerũt qd iupiter diligit oēs planetas et sit amicus eorꝝ et ipsi illius pter martẽ. Veneris amici sunt oēs planete et oēs diligũt eũ pter saturnũ. Saturni aut amici sunt iupiter sol et luna et inimici eiꝝ mars et venus et ipsa plus hz eũ odio. Et amica martis est venus et ceteri planete odio habent eũ et plus iupiter et sol. Solis vero amici sunt iupiter et venus: et inimici mars et mercurius et luna. Mercurij amici sunt iupiter venus: et saturnus tñc: et inimici eiꝝ sunt sol et luna et mars. Lune aut amici sunt iupiter et venus: et saturnus

Differentia quarta.

So. liij.

nus: et inimici mars et mercurius. Capitis diaconis amici sunt iupiter et venus: et inimici saturnus et mars caude vero amici saturnus et mars inimici sol et luna iupiter et venus. Et sunt alie spēs inimicitie cū fuerit duo planete habẽtes domos suas oppositas. vt mars et venus: et cū cõs iunguntur: aprio portat. Tertia qz spēs inimicitie est: vt sint duorꝝ planetarũ exaltatiões opposite. Fortior aut planetarũ amicitia est: vt concordet planeta cū planeta in natura et in qualitate atqz substãtia et piãte sicut concordat mars cū sole: qd vterqz concordat in caliditate et siccitate et acuitio eius: et celeritate: et est dñs exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo: et vt concordat luna et venus in frigore et humiditate: et est dñs exaltatiõis eius. Luna aut concordauerũt duo planete in natura et substãtia: vt iupiter et venus sunt amici.

¶ Differentia quarta in expositione nominum astrologorꝝ. Textus.

Prosequamur nũc expositionẽ nominũ astrologorũ. Initium horꝝ est. Cõiunctio et res significãtes destructiones seu mutatiões qd sũt in hoc seculo ex cõiunctionibꝝ: quãz numerꝝ est sex: maior aut oibus cõiunctionibus est cõiunctio saturni et iouis in initio arietis et hic fit in. 960. annis. Secũda aut eorꝝ cõiunctio est in initio vniuersitatis triplicitatis et hec fit in. 240. annis. Jungũtur etiã in vnaquãqz triplicitate duodecies: et fortassis faciũt in vnaquãqz triplicitate. 13. cõiunctiones: deinde mutat eorꝝ cõiunctio ad triplicitatẽ qd huic succedit. Tertia aut cõiunctio est saturni et martis in initio cancri que fit in omnibꝝ. Quarta quoqz est cõiunctio iouis et saturni in vnoquoqz signo que fit in omnibꝝ. Quinta est descensio luminaris maioris in punctum et equinoctij vernalis tempore: scilicet ingressus solis in capite arietis que fit in omni anno. Sexta est cõiunctio luminarium et oppositio eorꝝ que fit in dimidio cuiusqz mensis lunaris. Et quando dicitur ascendens cõiunctionis dicitur vel significatur ascendens mundus. Idest signum quod ascendit hora introitus solis in predictum punctum equinoctij vernalis in initio scilicet illius anni quo debet fieri cõiunctio predicta.

¶ Blosa sup textu differentie quarte.

Differentia quarta in expositione nominũ astrologorũ. Cõpletis tribus differentis huius libri in quibus auctor determinauit de esse circuli signorum essentiali et accidentali in prima differentia et de naturis septem planetarũ in secunda differentia: et de his que accidunt septem planetis in semestribꝝ: et adiuicem. s. in tertia differentia. Sequitur quarta differentia in qua exponit nomina quibus vtunt magistri iudicioꝝ et docet ea applicare ad opus. Et pot tota illa differentia diuidi in. 16. partes fm. 16. capitula qd ponit in ea. In primo capitulo loq̃

de coniunctionibus magnis connumerando eas. In secundo capitulo docet investigare gradum ascendente alicuius natiuitatis. In tertio capitulo docet eligere locum vite in natiuitatibus. In quarto capitulo docet eligere datorem annorum vite in natiuitatibus. In 5. docet eligere planetam dñatorem natiuitatis qui preest nato post hylch et alio modo. In 6. tractat de profectu annorum natiuitatis et mundi. In 7. cap. docet dirigere significatores quilibet ad quilibet locum circuli. In 8. docet dirigere gradum ascendente in natiuitatibus. In 9. docet inuenire duodenarias planetarum et domorum. In 10. docet inuenire no uenarias. In 11. docet inuenire decanum. In 12. docet inuenire dñm orbis sine hora. In 13. docet inuenire annos fridarie in natiuitatibus. In 14. docet cognoscere quos planetarum cleuas super alterum. In 15. docet inuenire quoniam sit apertio portarum. In 16. loquitur de bonis fortunatis et infortunatis: ubi pariter incipiat patebit in processu. In primo ergo capitulo loquitur generaliter de magnis coniunctionibus et dicit quod coniunctiones magne sunt res significantes de structiones siue mutationes que sunt in hoc seculo et sunt 6. in numero. Primum maior orbis coniunctionibus est coniunctio iouis et saturni in principio artis et hoc fit in 960. annis semel. Secunda coniunctio est mutatio coniunctionis iouis et saturni de una triplicitate ad aliam: hoc fit in 240. annis semel. Et quando venit coniunctio eorum ad aliquam triplicitatem ante teque exeat illam duodecies coniungitur. Verbi gratia: coniunctio iouis et saturni nunc est in triplicitate aerea et incipit in signo geminorum anno dñi 1325. ab illo tpe in 20. annis. Anno dñi 1345. coniungent in aquario. et ab illo in 20. annis coniungent in libra et postea in geminis: et ita semper hunc ordinem donec tribus signis duodecies coniungant et si multiplicaueris 20. per 12. inuenies 240. annos post quos coniunctio mutabit se et intrabit triplicitate aquaticam et stabit ibi similiter per 240. annos et sic de aliis triplicitatibus intelligas: et intelligas quod sicut dicit quod coniunctio maxima reuertit in 960. annis ad principium arietis. id est triplicitate ignea: ita coniunctio intras principium alicuius arietis triplicitatis non reuertit ad principium eiusdem nisi post 960. annos stabit igitur supra dictum est in quilibet triplicitate. 240. annis. triplicitates sunt quatuor: multiplica igitur 240. per quatuor: et inuenies 960. annos. Tertia coniunctio est maris et saturni in cancro in quibuslibet 30. annis. Quarta coniunctio est iouis et saturni quocumque signo fuerit: hoc fit in 20. annis semel. Quinta coniunctio est iouis magni iouis minoris in primu minutu equinoxij vernalis. i. arietis. Sexta coniunctio est solis et lune et eorum oppositio. Et quod dicitur ascendens coniunctio magne intelligit de ascendente. Introitus solis in arietem in illo anno in quo debet fieri illa coniunctio. Verbi gratia: coniunctio iouis et saturni fuit in geminis anno dñi 1325. Et ascendens introitus solis in arietem in illo anno fuit taurus 20. gradus: taurus ergo est ascendens illius coniunctio. Iste coniunctio quod dicitur vocatur coniunctio magne. Alie multe sunt coniunctioes in planetis quoniam numerus est 120. per ptolomeum in 50. positione centri loquitur. Dicit ei ibi non obliuiscaris esse 120. coniunctioes que sunt in stellis erraticis. In illis enim est maior scilicet eorum que sunt in hoc mundo suscipiendi incrementum et decrementum. Ibi in commento numerat eas: dicit quod quedam sunt coniunctioes binarie et quedam trinarie que dam quaternarie quedam quinarie quedam senarie quedam septenarie. Binaria autem coniunctio est quando duo planetae tantum coniunguntur: et hoc

potest 21. modis variari. Ternaria coniunctio est quoniam coniungunt tres planetae et hoc potest variari triginta quinque modis. Quaternaria coniunctio est quoniam coniungunt quatuor planetae: et hoc potest variari similiter 35. modis. Quinaria coniunctio est quoniam coniungunt quinque planetae et hoc potest variari 21. modis. Senaria coniunctio est quoniam coniunguntur sex planetae: et hoc potest variari 7. modis. Septenaria non est nisi una scilicet coniunctio omnium septem planetarum. Et si putaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuenire inuenies 120. Qui volunt singulas numerare inuenient eas numeratas in commento propositionis preallegate.

De annimodar. i. gradus ascendente natiuitatum inuestigatioe. Lex

Lex hoc annimodar quod est inuestigatio gradus ascendente alicuius natiuitatis: et putant multi astrologorum quod inueniat per eundem idem gradus ascendente natiuitatis alicuius. sed hoc falsum est. et hoc ita patefecit in libro meo que fecit de annimodar. scilicet inuenit per eundem dignior omnibus gradibus circuli post gradum ascendente in eadem hora semper cursum naturalis: et concordat multo tamen id est accidit aliquid inueniat per eum gradus. Cur per cognitio est ut consideretur gradus coniunctiois vel gradus preuentiois que fuerit ante ipsam natiuitatem: et si fuerit coniunctio illi natiuitati proprio: vocat ipsa natiuitas in qualicumque eorum fuerit natiuitas in coniunctione. scilicet vel preuentioe eodem modo et nomine natiuitas predicta nuncupat. et quod gradus coniunctiois est idem gradus in quo iungunt luminaria nulla est inquisitio: nec indiget expositioe sua in preuentioe autem quod uniuersum luminarium est in gradu. Id est in diuersis gradibus. Necessario est nobis scire quem horum graduum velit intelligi gradum preuentiois: etiam dicit ptolomeus: quod gradus illius luminaris quod fuerit super terram est gradus preuentiois. et quidam sapientium dixerunt quod si venerit in preuentioe quod unum luminarium sit in gradu orientis et alterum in gradu occidentis: tunc gradus orientis erit gradus preuentiois. Et dicit Helius: quia gradus preuentiois est gradus in quo fit impletio volens intelligi gradum lune. sed quod hoc est opus ptolomei opus in hoc nos redire ad eius sententiam. cum ergo gradus coniunctiois vel gradus preuentiois certissime patuerit constitues gradum ascendente per estimationem horum natiuitatis et quatuor angulos reliquos domos: deinde aspicias gradum coniunctiois: vel gradum preuentiois que fuerit ante natiuitatem: et quis planetarum in eo fuerit dignior vel fortior: in eadem hora coniunctiois vel preuentiois per multitudinem dignitatum seu potestatum. id est considerabis quis planetarum habet maius dominum in eodem loco. Iam ergo planetam equabis ad horam optinatam natiuitatis. deinde aspicias utrum sit gradus illius planetae in signo in quo est proprio: gradum. x. domus aut gradum ascendente et cui horum proprio fuerit facies hunc angulum ad instar gradus ipsius planetae et eius minutum et diuides. xij. domus per eum dicit. ptolomeus si planetae plures conuenerint in domino eundem locum et fuerint equales in fortitudine constitues dominum locum qui fuerit dominus basiam quod si in hoc etiam conuenerint constitues eum qui velocius debet mutari ab esse suo ad id quod fuerit melius. id est cum qui

voluerit exire de aliquo signo in quo fuerit: et intrare aliud in quo habuerit plures dignitates: vel si fuerint orientales a sole eliges eum qui soli fuerit propinquior: non fuerit sub radiis. Si vero in angulo fuerit ille est eligendus qui gradui eiusdem anguli fuerit propinquior: et hoc intellige.

¶ *Stola sup textu De inuestigat. de gradus ascendentes.*

Lex hoc animodar quod est. In hoc capitulo inuestigare gradum ascendente alicuius nativitate supposito quod sciat signum ascendens et ignoscet gradus. et hoc docet per sententiam ptolemei non per propriam intentionem. Dicit enim ptolemeus in 34. propositione centiloqui Almuifeli sup locum conjunctionis vel preventionis est in simili gradu anguli ex angulis ois nativitate hanc que fuerit in illa conjunctione vel preventionem. Et ois gradus non est similis gradui almuti sup locum conjunctionis vel preventionis non est angulus alicuius nativitate humane. Sententia littere talis est cum volueris iungere gradum ascendente nativitate alicuius consideranda conjunctionem solis et lune que precessit nativitate vel oppositionem si precessit oppositio. Si precessit conjunctionem nativitas dicit conjunctionalis: si precessit oppositio siue preventionem quod idem est nativitas vocat preventionalis. Si nativitas fuerit conjunctionalis: consideranda gradum in quo conjunctionis luminaria. si gradum zodiaci in quo fuit conjunctionis precedes illa nativitate. et vide quod planetarum sit sortio in gradu per multitudine testimoniorum ille enim est almutem super locum conjunctionis. Equa ergo eum ad horam nativitate quo equato consue ascendes ad horam nativitate per estimationem. ita itamque si certus de signo ascendente. Si enim defices res in signo hec regula non valeret tibi habito igitur signo ascendente horam nativitate: considera virum locum planetarum que equasti talis dispositione si autem sit propinquior gradui ascendente vel gradui decime domus: et cui eorum fuerit propinquior: huic hunc angulum facies simile gradui planete hoc est: pone tot gradus signi existentis in angulo quot gradus pertransiit planeta de sinu in quo est. Et vult evidentem pateat sententia littere pono in hoc exemplum. Pono quod in hora nativitate alicuius ascendens fuit libra si nescio quis gradus eius: et pono quod nativitas fuit conjunctionalis et conjunctionis precedes ea fuit in 6. gradu aquarivideo quod saturnus est sortio: in illo gradu: ergo equabo saturnum ad horam nativitate et ponam quod inveniatur in 20. gradu virginisvideo quod saturnus in hoc casu est propinquior ascendente et si fuerit gradus saturni hoc est ponam 20. gradum libere in ascendente et si fuerit per partem medio celi fecissem angulum medij celi. 20. gradum signi ibidem existentis. Et ita fac in septima vel quarta vel quido bonatus sentit. Si autem nativitas preventionalis fuerit operaberis per gradum oppositionis sicut nunc tibi dixi de gradu conjunctionis idem considerabis planetam habentem plures fortitudines in gradu oppositionis. Sed dubium est de gradu preventionis cum in preventionem siue oppositionem sol sit in vno gradu et luna in opposito quem ergo gradum accipiemus per gradum preventionis vtrum gradum solis vel gradum lune. Dicit auctor per intentionem ptolemei quod gradum illius

luminarie accipere debemus quod fuerit super terram. Sed adhuc restat dubium: ponam quod vnum luminare sit in ortu reliquum in occasu et sic neutrum erit super terram nec sub terra. Dicit auctor quod quidam sapientes dixerunt quod debemus operari per gradum illius luminaris quod fuerit in orientem. Deinde dicit auctor quod ptolemeus dixit si plures planete conuenerint in domino loci conjunctionis vel preventionis scilicet quod duo planete vel tres in loco illo habebunt equales fortitudines videlicet quod vnus haberet ibi tot fortitudines quot alter: tunc debemus accipere illum qui fuerit in suo habitum: et si quilibet eorum fuerit in suo habitum debemus accipere illum qui citius deberet mutari ad melius esse idem illum qui citius intrabit signum in quo habet plures fortitudines quam in illo signo in quo est. Et si fuerit orientales a sole eligat eum qui fuerit et soli propinquior: dummodo non sit combustus. **¶** *Surta istam partem notandum est quod alter est modus inuestigandi gradum ascendente nativitate et ille modus accipitur a sententia ptolemei in 51. propositione centiloqui vbi dicit. Locus lunaris in nativitate est ipse gradus ascendens de circulo in hora casus spermatice in matrice et locus lune hora casus spermatice est gradus ascendens hora nativitate. Est etiam intelligendum ad evidentiam dicendum quod more infantum in vteris matrum non sunt equales per quod dicit Isaly in commento propositionis iam allegate. **¶** *More autem sunt distincte in 3. scilicet maioris moram et in media et in minoris moram autem moram distincte in 288. dies. Et differentia inter maiorem et in minoris sunt 30. dies. Istud est intelligendum de his que nascuntur per cursum naturalis. De abortiuis autem et de his qui nascuntur in septimo mense hec regula non tenet. Quantitas autem more infantis in vtero accipitur a loco lune in figura hora nativitate. Si ei in hora nativitate luna fuerit in principio septime domus super terram: scilicet supra orientem occidentalem: tunc infans fuit in vterio matris per moram minoris: scilicet per 258. dies. Et si luna fuerit in hora nativitate in gradu ascendente: tunc infans fuit in vtero per moram mediam: scilicet per 273. dies. Et si luna fuerit hora nativitate in gradu qui est ante gradum occidentis: tunc infans fuit in vtero per moram maiorem: scilicet 288. dies. **¶** *Et nota quod cum luna in nativitate est in parte occidentali prope orientem si astronomus credit eam esse super terram quando est sub terra vel contra errabit in hora conceptionis per 30. dies. Si vero luna fuerit super terram elongata ab occidente idem inter orientem et occidentem mora in vtero est maior: minor mora et minor media. Dico quod est maior minor mora per quantitatem elongationis lune ab occidente. Et si luna fuerit sub terra elongata ab ascendente mora in vtero est maior media et minor: maior et est maior media per quantitatem elongationis ab ascendente. Cum per hanc viam volueris gradum ascendente nativitate alicuius inuestigare consue ascendens a hora nativitate secundum estimationem propinquioris quam potueris veritatem et equa lunam ad illam horam: et vide in quo loco ceciderit in figura: quod si ceciderit in principio septime domus subtrahere ab hora nativitate. 258. dies. Et remanebit hora conceptionis. Si vero ceciderit inter septimam domum et ascendens. si super terram vide per quot gradus sit elongata a gradu occidentis et pro quibuslibet. 12. gradibus accipe vnum diem et pro quolibet gradu qui fuerit ultra. 12. accipe duas horas quos dies et horas adde super moram minoris. scilicet super 258. dies. Et totum subtrahere ab hora nativitate et rema-***

nebit tps cōceptionis. Si vero ceciderit in ascēdēte subtrahē ab hora natiuitatis. 2. 7. dies. remanebit tps cōceptionis. Si nō ceciderit inter ascēdēns & septimā. i. sub terra cōsidera q̄sū sit elōgata a gradu ascēdēte & p̄ q̄buslibet. 12. gradib⁹ accipe vnum diē & p̄ quolibet gradu residuo duas horas & numerū dierū & horarū p̄uenientē adde sup̄ mox mediā & totū subtrahē ab hora natiuitatis. Si nō luna ceciderit in fine sexte dom⁹ subtrahē ab hora natiuitatis mox maiore & remanet hora cōceptionis. Hora igit cōceptionis nota: equa lunā ad illā horā & gradus i q̄ inuēta fuerit fuit ascēdēs in hora natiuitatis. Licet hec via sit vera scōz intētionē fere oīz sapientū. videt in mib⁹ & cert⁹ sum q̄ nō sufficit ad inuestigandū in casu vbi nō habeo gradū ascēdētē nisi p̄ estimationē. Supponit ei q̄ sciā elōgatione lune a gradu occidētis vel ab ascēdēte: & si ignozē gradū ascēdētē & p̄ cōsequens gradū occidētis quō potero scire distātiā lune ab aliquo illoz nescio. Polito ei q̄ estimatio mea deficiat p. 12. gradus distātia lune ab occidēte vel ab ascēdēte etiā deficiet p. 12. gradus & p̄ illis deberet accipi vna dies & sic deficiet hora cōceptionis in vna die & defect⁹ vltim⁹: scz in gradu ascēdētis erit quātū luna mouet vna die. **Ad dñto.** Adequabis gradū ascēdētis vel decime vlt⁹ septime vlt⁹ q̄rte dom⁹ cui fuerit p̄p̄iquoz almutē & iunctiōis vlt⁹ oppositiōis luminarioz. Almutē autē habebis a domo vel exaltatiōe vlt⁹ vlt⁹ vel facie q̄ cōtingit q̄n p̄cedētes sunt retrogradū.

Ad dñto.

De significatore vite.

Lex hoc hylech .i. locus vite in natiuitatib⁹ cui⁹ scientia vite accipies a sole: q̄ si fuerit an gradu signi ascēdētis p. 5. gradus aut infra: aut fuerit i. 10. vel. 11. siue masculinū fuerit ipsū signū seu feminū apt⁹ erit: vt sit hylech. Si aut fuerit i his trib⁹ locis i signo feminino non erit apt⁹: vt sit hylech. Si aspices lunā q̄ si fuerit i ascēdēte vlt⁹ scda vlt⁹ tertia: aut i septia vel octaua erit apta hylech siue masculinū siue femininū fuerit signū. Et si fuerit an gradu signi ascēdētis p. 5. gradus vel infra: aut fuerit in. 10. vel. 11. aut in q̄rta vel quinta vel in septima in signo feminino apt⁹ hylech. Si aut fuerit in aliq̄ istoz i signo masculino nō erit apta hylech si fuerit i die natiuitatis. Si nō natiuitas fuerit nocturna icipiam⁹ a luna q̄ si fuerit i aliq̄ pdi ctioz loco: p̄ q̄ pdixim⁹ erit apta hylech. Si aut luna nō fuerit i ets aspices post h̄ ad solē. q̄ si fuerit an gra. 7. per. 5. gra. vlt⁹ ista: aut si fuerit in. 4. vel. 5. erit apt⁹ vt sit hylech siue signū fuerit masculinū siue femininū si nō fuerit an ascēdētē. 5. gradib⁹ vel infra: aut in ascēdēte: vel in scdo signo mas. aptabit etiā hylech. Si aut fuerit in aliquo istoz loco: in signo feminino nō erit aptus hylech. Ad si luminariū aliq̄ non fuerit apū hylech Aspice post hoc natiuitatē: vtrū sit cōiunctio aut p̄uentionalis i. vtrū sit post cōiunctiōē vel p̄uentionē. Ad si fuerit natiuitas cōiunctioalis & fuerit gradus cōiunctiōis in aliquo anguloz. vel in succedēt angulo: erit i loco apto hylech. Si nō predict⁹ grad⁹ fuerit cadens ab his octo locis idest ad angulis & a succedētib⁹ angulis nō erit hylech. Aspices tunc gradū patris fortunē: qui si fuerit in aliquo angulorum vel in

succedentibus angulis: erit in loco apto hylech. Si nō cadens fuerit ab his octo locis. Aspices post hoc gradū ascēdētis & p̄stitues eū hylech. Si nō natiuitas p̄uentionalis fuerit: incipies a gradu p̄uentionis. Aspices q̄ eū sicut p̄us fecisti in gradu p̄uentionis: & post ipsum gradū p̄tis fortunē post ipsuz gra. ascēdētis eo ordine q̄ pdiximus in gra. p̄uentionis. De sexu aut signoz nō curabis idest nō aspices vtrū sint signa illa mas. vel femi. nisi t̄mō in luminariib⁹ hoc est in gradu p̄uentionis vel p̄uentionis & ascēdētis & p̄tis fortunē nō p̄sideres vtrū sint in mas. signis vel femi. tā in angulis q̄ in succedētib⁹ anguloz. h̄ hec q̄rta: t̄m erit: tunc apta hylech cū fuerint in his octo locis. i. in angulis vel succedētib⁹ eoz: si nō fuerint in locis recedentibus. i. cadētib⁹ ab angulis non erit apta hylech. Apparet itaqz q̄ sol sit hylech aptus i die & nocte sup̄ terrā & sub terra in. 11. locis sup̄ terrā in. 6. locis: & sub terra i. 5. Luna q̄z apta erit hylech i die & nocte sup̄ terrā & sub terra s̄nt in. 11. locis sup̄ terrā in. 5. & sub terra in. 6. & cū hoc si fuerit luna in his locis sub radiis solis nō erit apta hylech. Aspiciēs aut hylech in angulis & succedētib⁹ eoz. s̄m q̄ equatur. 12. domus circuli p̄ grad⁹ horarū ascēdētis s̄m q̄ exponit ei⁹ opus in canone planetaz. i. in libro cursū planetaz. Lūqz equeris domos hoc in ois planeta q̄ fuerit an gradu signi ascēdētis vel cuiuslibet domus per. 5. gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que ei succedit: et ois locus ex locis que pdiximus est aptus hylech: si aspererit euz aliquis dominorū illius qui sit dominus domus: aut domin⁹ exaltationis: aut dominus terminū: aut triplicitatis: aut dominus facti: & si non: non erit aptus hylech.

Stossa sup̄ textu et ex hoc hylech.

Lex hoc hylech .i. In hoc capitulo auctor docet eligere hylech. i. significatōē vite in natiuitatibus. Scia littere est ista. In eligendo significatōē vite debem⁹ incipere a sole si natiuitas fuerit in die & si inuenerimus ipsuz ante gradū ascēdētē per. 5. gradus vel infra idest si inuenerimus ipsuz solē. in. 5. gradibus q̄ ascenderunt super orizontem: scilicet in fine. 12. domus aut si inuenerimus ipsum in. 10. domo vel. 11. domo accipiemus soles pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis femininis. Si nō fuerit in his signis debem⁹ incipere: si fuerit in. 7. vel. 8. vel. 9. domo in signis masculinis adhuc accipiem⁹ ipsuz pro hylech. Si nō his tribus locis iaz dictis: scilicet in septima domo octaua vel nona erit in signis femininis nō erit apt⁹ ad hoc q̄ esset hylech. Si igit sol nō fuerit aptus hylech aspiciem⁹ ad lunā si eā inuenerim⁹ in ascēdēte vel in. 2. vel in. 3. domo aut in. 7. vel. 8. domo ipsa erit hylech siue fuerit in signo masculino siue feminino. Si nō fuerit i his locis aspiciem⁹ si inuenerim⁹ eā ante gradū signi ascēdētis p̄ quinqz gradus vel infra aut in. 10. domo. 4. aut in. 5. in signo feminino adhuc ipsa erit hylech. Si autē in his locis erit in signis masculinis nō erit apta hylech. Si nō natiuitas fuerit in nocte debem⁹ incipere p̄mo a luna. Si inuenerimus eā ante gradū occidentem per quinqz gradus vel infra idest in illis quinqz gradibus qui sunt sub terra ex parte occidentis aut in aliquo altorum locorum

hylech si significatōē vite.

predictorū s; modū dictū ipsa erit hylech. Et si ipsa nō fuerit apta aspicim⁹ ad solē q̄ si fuerit ante gradū septime dom⁹ p. 5. gradus vel infra: scilicet sub terra aut fuerit in. 4. vel. 5. domo erit aptus hylech siue signa sint masculina sine feminina. Et si fuerit in ascendēte vel in. 2. domo in signo masculino erit apt⁹ hylech in feminino nō. Si s; luminaria nō fuerint apta ut sint hylech aspiciemus vtrū cōiunctio precessit natiuitatē vel oppositio q̄ si precessit cōiunctio aspiciemus gradū cōiunctionis: scilicet illū gradum in quo luminaria fuerit cōiuncta ante natiuitatē. et si inuenerimus ipsius gradū in aliquo quattuor anguloꝝ vel in aliquo succedenti accipiemus ipsius p hylech. Et si nō inuenerimus ipsius in aliquo anguloꝝ neq; succedentiū. Debemus aspicere ad gradū partis fortune qui si fuerit in aliquo anguloꝝ vel succedentiū debemus ipsius accipere pro hylech. Si vero nō fuerit in aliquo horū locoꝝ debemus vltimo accipere gradum ascendētes natiuitatis. Si autē oppositio precessit natiuitatē debem⁹ aspicere ad gradū oppositiois sicut dictū est de gradu cōiunctionis et postea ad partē fortune et vltimo ad gradū ascendēte natiuitatis: nec oportet in gradu cōiunctionis vel puenionis vel partis fortunā aspicere vtrū signa sint masculina vel feminina. Et sic patet q̄ sol pōt esse hylech i die et nocte sup terrā et sub terra in. 1. locis. Pōt em̄ esse sup terrā hylech in sex locis et sub terra in. 5. Et luna sicut esse hylech in. 11. locis. Pōt em̄ sub terra esse hylech i sex locis et sup terrā in. 5. Si autē luna in aliquo predictoꝝ locoꝝ fuerit cōiuncta sub radijs solis nō erit apta hylech. Et cū fuerint domus equate scdm doctrinā traditam in canonicis astralibus et tabularū primi mobilis ois planeta qui fuerit ante ascendēs vel ante principiū altitudo alterius domus per quinq; gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo q̄ succedit. Et ois locus ex locis predictis nō pōt esse hylech nisi aspiciat eū alius planetā habens dignitatē in loco illo: scilicet q̄ sit dñs domus vel dñs exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciet. Nota sentētia littere potestreduct ad pauca s;ba. Quinq; sunt loca a quibus recipitur hylech id est significatoꝝ vite q̄ sunt hec: sol: luna: gradus cōiunctionis vel puenitiois p̄ fortune grad⁹ ascendēs natiuitatis si natiuitas fuerit i die icipiēdū est a sole. Et si nō fuerit in locis aptis s; q̄ p̄dictū est recipienda est luna. Et si nō fuerit apta recipiēdus est gradus cōiunctionis vel puenitiois q̄ si nō fuerit aptus recipiēdus est pars fortune. Et si non fuerit apta rectus piēdus est gradus ascendētis natiuitatis. Dicit ptolomeus q̄ hylech nūq; debeat accipi ab aliq; loco existēte sub terra. Dicit em̄ et cōuenit vt nō ope remur in re tā nobilit sicut ista p̄ id totū qd est sub terra sed semp per id qd ascendit et apparet sup terrā. Nec conuenit nō operari per signū qd ascendens non aspiciat nec p̄ signum qd ascendit ante ascendens qd dicitur domus laboris id est domus. 12. quia est cadēs ab anguloꝝ plus etiā: quoniam fumositates que eleuantur ab humorib⁹ terre turbant virtutē eius que videntur qd apparet colores et magnitudines stellarū existētium in hac domo alterius maneriet q̄ sint p̄ naturā eorū. Haly Ebenragel dicit sapienter in hoc sunt plurimū discordati: tamen id in quo maior pars eorū cōcordat est q̄ incipiunt primitus in natiuitatib⁹ diurnis a sole et incipiunt si est in aliquo anguloꝝ vel succedēt et in signo masculino et in q̄rta masculina et

hylech qd

aspexerit aliquā dignitatū suarū erit ipse hylech: et si ita nō fuerit nec aspexerit aliquā dignitatū suarū nō erit ipse aptus pro hylech: et perquires tūc hylech a luna et si eā inueneris in angulo vel in succedenti et in signo feminino et in quarta feminina et aspexerit aliquā dignitatū suarū accipe eam pro hylech alioquin nō erit apta: tunc aspice natiuitatē si fuerit cōiunctio nalis accipe hylech a gradu ascendente: et si dñs aliquis habēs ibi aliquā dignitatē aspexerit gradū illū accipies eū pro hylech. Et si ascendens nō fuerit aptū perquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a loco cōiunctionis vel oppositiois precedentis natiuitatē. Et si nō fuerint apti natiuitas nō habebit hylech. Et oportet bit te necessario reuertā ad dirigendū per athenas loca hylech ad loca fortunarū et ad radios earū et ibi inuenies locū finis. Et si natiuitas fuerit nocturna perquiras primitus hylech a luna sicut incepisti perquire de die a sole. Et si eā inueneris in angulo vel in succedenti in signo feminino et in quarta feminina et aspexerit aliquā dignitatū suarū ipsa erit hylech. Alioquin perquiras hylech a sole et si eā inueneris in angulo vel in succedenti in signo masculino: et in quarta masculina et aspexerit eū habēs dignitatē ibide accipias eū pro hylech alioquin nō erit aptus. Et tunc si natiuitas fuerit puenionalis perquiras hylech a parte fortune sicut perquisisti a luna et sole. Et si pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a gradu ascendente. Et si aliquis eorū nō fuerit apt⁹ pro hylech perquiras hylech a gradu cōiunctionis vel puenionis precedentis natiuitatē. Et si fuerit in angulo vel in succedenti: et fuerit aspectus ab aliquo habēte ibi aliquā ex quinq; dignitatibus accipe eū pro hylech. Et qñ sol fuerit hylech et nō habuerit alcohodē perquiras hylech a gradu lune et si ille. i. gradus lune fuerit hylech et nō habuerit alcohodē perquiras hylech a gradu ascendēte si natiuitas fuerit cōiunctionalis. et si gradus ille fuerit hylech et nō habuerit alcohodē perquiras hylech a parte fortune. Tamen si natiuitas fuerit puenionalis incipe primitus a parte fortune: et si fuerit hylech et nō habuerit alcohodē aliquis horū perquiras hylech a gradu cōiunctionis vel oppositiois antecedentis natiuitatē: et si nullus eorū habuerit alcohodē: quoniam natus nō habuit hylech nec alcohodē est significatio vite ac durabilitatis modice. Et scias q̄ in hylech qui perquiratur ab ascendente a parte fortune et a gradu cōiunctionis vel puenionis nō aspiciat masculinitas nec femininitas signorū neq; quartarū. Et dicit maior pars sapētiū q̄ luna i tertia domo apta est vt sit hylech: q̄ gaudet i ea et dicunt sicut q̄ sol i nona domo conuenit esse hylech: q̄ gaudet ibidem.

De alcohoden.

Tertus.

Tex hoc alcohoden qui est significatoꝝ vite. i. dominus annorum vel dans annos quē cum volueris sci re et iam prenossi hylech eo ordine quē predicti: aspices dominum domus hylech: aut dominū exaltationis eius: aut dominum termini eius aut dominum triplicitatis: aut faciet eius quis horum fortior fuerit et attentior in loco hylech: et si aspexerit hylech erit digno: alcohodē. q̄ si nō aspexerit hylech qui fuerit plurius auctior

tatis aspicias eū qui fuerit auctioritatis minoris donec inuenias aliquem ex illis qui aspiciat: q̄ si non aspererit hylech nō poterit ille locus esse hylech: tūc queres ab alio hylech ⁊ iterū queres ab eodem secūdo hylech alcochoden eo ordine quo predictimus: q̄ si equales fuerint duo planete vel tres in auctioritate gradus hylech: ⁊ aspererit uterq̄ erit dignior: alcochoden qui fuerit fortior loco. Si vero fuerint equales in fortitudine loci scilicet vbi fuerint ipsi planete erit ille alcochoden qui prior: fuerit gradus hylech. **¶** Quibusdam autem videbatur melius inspicere a domino domus qui si aspererit hylech ponebant eū alcochoden: nō cōsiderabāt alterum: et si non inuenissent dñm domus aspicientem hylech accipiebāt dominum exaltationis quē si aspiceret viderent hylech ponebāt alcochoden eum et non cōsiderabant alium: similiter faciebant de domino triplicis citatis termini atq̄ faciet per ordinem: et erat Dorothius preponens dominum terminum in hoc domino domus. **¶** Et quidam dixerunt q̄ si equales fuerint duo planete vel tres vel plures in dignitate: et in propiuitate aspectus gradus hylech ille erit alcochoden qui erit in loco laudabili a sole idest qui fuerit cum sole in vno gradu per .5. minuta. aut infra: vel propinquior gradui angulū. aut in initio ortus sui idest cum mane apparuerit aut fuerit in statione sua secunda: vel in aliquo esse scilicet laudabili a sole sicut predictimus ipse erit alcochoden. Si vero gradus Solis fuerit hylech et fuerit in Ariete vel in Leone erit Sol hylech: et alcochoden simul et non considerabitur alius alcochoden preter eum: similiter si fuerit gradus Lune hylech: et fuerit in Tauro vel in Cancro habeto eam pro hylech et alcochoden: simul et non considerabis alcochoden aliū preter eā.

¶ Glossa super textu alcochoden.

Lex hoc alcochoden. **¶** In hoc capitulo docet auctoritas eligere alcochoden qui ē dator anno vite. Sentētia littere est talis cū volueris scire quos planetarū est dator anno vite debemus aspiceret quis planetarū habeat plures dignitates siue fortitudines in loco hylech tūc si sol fuerit hylech debem⁹ respicere planetā fortiorē in loco fortis. Et si luna fuerit hylech debem⁹ respicere fortiorē in loco lune: et sic de alijs locis intelligendū est. **¶** Et si talis planeta aspererit locū hylech a quocūq̄ aspectu debem⁹ ipm accipere pro alcochoden. Si vero nō aspererit debemus respicere aliū post illū. s. planetā qui h3 in loco hylech aliquas fortitudines: sed non tot sicut primus dñs gradus. **¶** Verbi gratia: si vnus habeat in loco hylech sex fortitudines ⁊ alius habeat ibi .5. vl. 4. fortitudines si prim⁹ nō aspererit locū hylech nō poterit esse alcochoden: tūc si scōsus aspererit locū hylech debem⁹ ipm accipere pro alcochoden: et si ille etiam nō aspererit debem⁹ aspiceret iterū ad alium habentē pauciores dignitates ⁊ sic debem⁹ pcedere: donec inueniam⁹ aliquē aspicientē locū hylech qui habeat aliquā dignitatē in loco hylech: ⁊ si nullā planetā inuenierim⁹ aspicientē locū hylech qui habeat ibi dignitatē vel dignitates ille locus nō potuit eē hylech: s. in hoc casu oportet querere aliud hylech scōsus modū prius dictū. **¶** Verbi gratia: si natiuitas fuerit diurna. ⁊ sol fuerit loco apto

ad hoc q̄ sit hylech: tamē nullus habet dignitatem in loco solis aspiciens ipsum sol nō poterit esse hylech: qui a nō habet alcochoden: idco oportet tūc perquirere hylech a luna: ⁊ si ipsa fuerit in loco apto hylech ⁊ nullus habens in loco eius dignitatē sit aspiciens eū oportet perquirere hylech a parte fori: vne vel a gradu cōiunctōis vel peruentōis vel gradu ascēdente s̄m ordinem predictū. **¶** Et videbatur quibusdam esse incipiendū a domino domus ita videlicet q̄ si dñs dom⁹ loci hylech aspererit hylech aspiciant eum pro alcochoden ⁊ nō aspererunt aliquem alium. Si autem dñs domus nō aspererit aspiciant ad dñm exaltationis qui si aspererit ponebant illum alcochoden. **¶** Et si ille nō aspererit aspiciant dñm triplicis citatis. Deinde ad dñm terminum: deinde ⁊ vitimo ad dñm faciet. Dorothius asperit primo dñm terminum ⁊ preposuit eum domino domus: sed hoc non videtur veritati cōsonum. **¶** Et quidam dixerunt si duo vel tres vel plures planetæ cōueniant dignitatibus q̄ habeant equales fortitudines essentiales in loco hylech ⁊ omnes aspererint illum locum accipiendus est ille qui propinquius aspiciat: ⁊ si in hoc etiam cōueniant q̄ raro cōtingit accipiendus est ille qui fuerit in esse laudabili a sole: ita q̄ sit cōiunctus cum sole in vno gradu ⁊ nō sit elongatus ab ipso per .16. minuta. **¶** Et accipiendus est ille qui fuerit propinquior angulo aut ille q̄ fuerit in initio ortus matutini: sc̄z qui icipit apparere in mane aut ortū solis aut ille qui fuerit in statione sua secūda ⁊ tens ad directionem aut qui fuerit in alto esse laudabili a sole sc̄z q̄ sit orientalis: si fuerit aliquis trium superiorū aut occidentalis si fuerit aliquis trium inferiorū. Si vero cōtingat q̄ sol fuerit hylech ⁊ fuerit in Leone vel in ariete sc̄z in domo vel exaltatione sua erit ipse hylech ⁊ alcochoden. **¶** Et si luna fuerit hylech ⁊ fuerit in cancro vel in tauro erit ipsa hylech et alcochodē ⁊ nō oportet cōsiderare aliquem aliū. Ptolomēus dicit q̄ ille est alcochodē q̄ habeat plures fortitudines in loco hylech siue aspiciat siue nō aspiciat ipsum locū: sed null⁹ sapientū cōcordat cū eo. Ideo tūc⁹ videt⁹ multū tenere vā sapientū. De ānis vero quos dat alcochodē licet auctor nihil dicat: volo in s̄m s̄m haly abenragel pauca ⁊ veritati magis cōsona narrare. **¶** Dicit haly abenragel maior pars sapientū hui⁹ sciētie dicit q̄ qñ alcochodē fuerit in angulis dat ānos suos maiores: ⁊ qñ in succedētib⁹ dat ānos suos medios. ⁊ qñ in cadētib⁹ dat ānos suos minores nec dat meliorā mētrū alicui succedētū super aliū ⁊ est error. **¶** Dicit haly abenragel scias q̄ de secretis cooperit⁹ ⁊ signalib⁹ celatis hui⁹ sciētie est qñ alcochodē fuerit in gradu decime dom⁹ dat ānos suos maiores. **¶** Et qñ fuerit in gradu vndecime dom⁹ dat ānos suos medios. **¶** Et qñ remouetur ab vno istorum duorū locorū ⁊ vadit ad alium aspice quot gradus sunt ab vno ad alium ⁊ diuide per eos ānos qui sunt inter ānos maiores ⁊ ānos medios. **¶** Verbi gratia: pono q̄ gradus .10. dom⁹ sit tertius gradus pisciū: ⁊ pono q̄ ven⁹ sit alcochodē ⁊ sit in .13. gradu piscium: est ergo elongata a puncto .10. domus per .10. gradus. ⁊ pono q̄ a principio .10. dom⁹ vsq̄ ad principium .11. sunt .30. gradus. Scio q̄ si esset in principio .10. dom⁹ daret ānos maiores qui sunt .82. **¶** Et si esset in principio .11. dom⁹ daret ānos suos medios qui sunt .45. nūc aut in neutro horū duorum punctorū est. subtrahā ergo .45. ānos: sc̄z medios ab ānis maioribus scilicet .82. ⁊ remanēt .37. āni quos multiplicabo per distantiam venientis a principio decime domus ⁊ prouen-

h ij

De annis
quod datur
cochoden.

nient. 37. et diuidam per. 30. scilicet per longitudinem inter decimam do
 mum et undecimam et eribunt. 12. anni et remanent post diuisione. 10. que
 multiplicabo per. 12. et diuidam per. 30. et eribunt quatuor. menses. subtra
 ham ergo. 12. annos et quatuor. menses ab annis maioribus ueneris et re
 manebunt. 69. anni. et 8. menses: et erunt anni quos dat. uenus in tali ca
 su. Istud exemplum poterts applicare ad altos angulos et domos. Dicit
 haly abenragel quando alcochoden fuerit combustus et ipse iens ad so
 lem ita q non appareat perdit totum datum suu. quia quando est in hoc
 statu non dat nisi dies vel horas vel res que nomen non habent. et termi
 nus combustionis est iste. Postq saturnus fuerit occidentalis a sole et sol
 fuerit ad eum et fuerint inter eos. 15. gradus donec remanserit et orientalis
 fuerit et fuerint inter eos decem gradus. Mercurius tamen facit facta
 tamen postq inter eum et soles in occidente fuerint. 15. gradus quousq sit
 orientalis. et inter eos sint nouem gradus. Mercurius tamen facit facta
 sua et dat dona sua completa quando fuerit directus: dummodo non sit
 appropinquatus soli ad minus de septem gradibus et a septem gradibus
 vsq ad. 5. dat non tamen complete. Sed a principio septem graduum do
 nec transeat solem per quinq gradus perdit suum datum et a quinq
 q gradibus vsq ad complementum septem graduum dat modicum: ve
 rum postq transiuit. 7. gradus dat suum datum completum. et hoc idem
 facit uenus excepto q quando apparet visibiliter ad minus horuz quinq
 q graduum dat tunc datum suum completum. Luna tamen quando ap
 plicat soli eundo ad euz et fuerint inter eos. 15. gradus debilitatur eius fa
 ctum et dat modicum rem: scilicet dies vel qd huic assimilatur. Et quan
 do applicuerit soli ad. 12. gradus perdit totum eius datum donec transi
 uerit gradum solis per. 10. gradus et tunc dat modicum datum dies: scilicet
 vel qd ei assimilatur quousq transiuerit soles per. 12. gradus. et tunc dabit
 totum eius datum completum. Casus autem planete qui est contrarius
 exaltationi aufert medium dati. et terminus huius casus et ita sol cum fue
 rit in quinto gradu libre quousq transeat. 25. gradus eiusdem est in casu
 suo. residuu signi iudicabitur sicut detrimentum. Saturnus est in suo casu
 su a principio duodecim gradus arietis donec transeat. 26. gradum eius
 dem: et residuum signi pro detrimento iudicabitur. Iupiter est in suo casu
 a quarto gradu capricorni vsq ad complementum. 20. graduum. et residuu
 signi iudicabitur sicut detrimentum. Mars est in suo casu a principio. 19.
 gradus cancri vsq ad finem ipsius cancri. et in principio ipsius signi iudica
 tur sicut detrimentu. Et uenus est in suo casu postq transiuit terminu Jov
 uis vsq ad. 21. gradum uirginis. Istud de uenere qd dicit non potest sta
 re nisi intelligas q terminos ptolomei. qm enim terminos illos. 14. gra
 dus uirginis est finis termini touis. Sed uero terminos posiros in alcha
 bitio non est ita. ibi enim terminus touis finitur in. 21. gradu uirginis. Et
 igitur littera haly est corrupta. vel non potest dicitur suum intelligi nisi qm
 terminos ptolomei. Et mercurius est in suo casu a principio. 8. gradus pt
 scium vsq ad complementum. 19. graduum ipsius: et in residuo eiusdem
 signi iudicatur tanq si esset in detrimento suo. Retrogradatio trium su
 periorum planetarum a principio sue retrogradationis vsq oppositione
 solis. i. vsq ad medium retrogradationis aufert medietatem dati et alia

medietas remanet. et quando transiuerit oppositionem solis a spice quot
 gradus et minuta ibi retrogradando ab oppositione solis et quot fuerint
 a spice quam partem proportionalem habent ad omnes gradus quos ha
 bet retrogradari ab oppositione vsq ad directionem et tantum addas me
 dietati dati et dirigas gradus illos recte cu suis minutis tali modo q qua
 do planeta fuerit in principio directionis sue dabit recte suum datum co
 pletum. Pono in hoc exemplum: pono q mars fuerit alcochoden et fuerit
 datum suum totum. 60. anni secundu proportionem puius factam inter an
 gulum succedentem et ponatur q sit ipse retrogradus inter medium retro
 gradationis amisit ergo in medio retrogradationis suer ante medium re
 trogradationis medietatem horum annorum remanserunt. 30. anni: et po
 no q terit ultra medium retrogradationis sue. i. oppositione solis retro
 gradando per duos gradus: et pono q ab oppositione vsq ad directione
 debeat ire retrogradando per. 10. gradus multiplicabo igitur duos gra
 dus per medietatem dati qd amisit. i. per. 30. annos et prouenient. 60. que
 60. diuidam per. 10. et eribunt. 6. anni quos annos adda medietati dati
 scilicet. 30. annis et prouenient. 36. anni. hoc esset datum martis in casu p
 posito. Amen uenus et mercurius postq quilibet eorum incipit retrogra
 dari perdit medietatem dati eius qd dat quado est directus. et postmodu
 a spice quot gradus et minuta sibi remanent vsq ad occultatione sua recte
 qto plus poterts: quia uenus forte apparebit existendo inter ea et sole mi
 nus. 5. gradibus. Et quando fuerit apparens dabit medium datum nisi ap
 paruit existendo inter ea et sole minus. 5. gradibus. q tunc non prodest illi
 apparitio illa in hoc statu. Postmodu dirigas illos gradus et minuta postq
 retrogradari incepit quousq occultauerit se subtiliter et recte diuidas per
 hoc medium dati qd remanit in modo predicto: q quando occultatur to
 tum perdit eius datum sicut predictimus q nihil remanet ei. Et potest exē
 plificari ad similitudine exempli dati in retrogradatione trium superioru.
 Dicit haly q iupiter et uenus quado conuincit fuerint corporaliter vel qn
 aspiciunt alcochoden de tertio vel sextu addunt numero annorum quos
 dedit alcochoden qm numeru annoru suo: u minorum annos vel menses
 vel dies vel horas iuxta virtutes vel debilitates eoru et tamen ambe infor
 tune saturnus et mars quando iunguntur corporaliter cum alcochode vel
 ipsum aspiciunt de opposito vel quarto minuunt ei numerum annoru suo
 rum minorum. Sed quando mercurius fuerit cum fortunis addentibus
 alcochoden addit ipse similiter numeru annoru suo: u minoru: et quando
 fuerit cum infortunis minuuntibus alcochoden minuunt etiam partem sua
 et quando mars et saturnus aspererint de tertio a signis breuium ascen
 sionu aut de sextu longaru ascensionum minuunt. Et dico qd sol in quar
 ta oppositione minuunt numerum annorum suorum minorum: et addit de
 tertio et sextu. Paulti et astrologis antiquis et modernis dicunt qd luna
 fortunata addit de tertio vel sextu et omnes sapientes huius scientie con
 fitem qd quando natus non habuerit hylech et habuerit aliqua duarum
 fortunarum in ascēdente vel medio celi. possibile est qd uiuet qm quantita
 tem annorum minorum illius fortune que vitam significauit nisi gradus
 ascendens et luna fuerint infortunati vel fuerit eadem fortuna domina do
 mus mortis: quia tunc significat modicam durabilitatem et vitam.

p. liij

Alkabitij astronomi tractatus.

¶ Tertius.

Almutem est qui preest nativitate: ab eo significatur esse nati post hylech & alcohode: & ipse planetis ceteris est pluris auctoritate in ascendente et in locis luminariū atq; in loco partis fortune in loco quoq; conjunctionis vel preuentionis que est aū nativitate. Quod si preuerit aliq; planeta duob' locis aut trib' aut quatuor aut plurib' pre multitudine partis sue erit ipse almutē. i. aucto: & sigro: vite post hylech: & alcohoden & per eū significat esse nati: & quidā habet eū p alcohode ad dandū vitā.

¶ Glossa super textu Almutem est.

Almutem vero qui preest nativitate. ¶ Ilic aut elgere almutem. i. planetā dominatōre in figura a quo accipitur esse nati post hylech & alcohode. Sententia littere est ista. planeta habens maius dominiū siue plures fortitudines in .5. locis predictis a quibus accipit hylech que sunt loc' solis locus lune locus conjunctionis vel preuentionis pars fortune gradus ascendens: ille planeta est almutem. i. vincens. Et si aliquis habuerit dignitates in secunda vel tertia vel pluribus locis ex locis predictis ille est almutē. Verbi gra: pono q; vnus planeta sit dñs ascendens & dñs termini eiusdē ascendens: & cū hoc dñs faciet eiusdē. talis planeta habet in ascendente. 8. fortitudines & pono q; alter planeta sit dñs ex altationis ascendens: & dñs doctus loci solis & dñs triplicitatis partis fortune: talis planeta esset dignior almutē q̄ primus: quia habet plures fortitudines in locis predictis. Et vt abbrevietur sermo colligende sunt fortitudines cuiuslibet in .5. locis predictis: et ille eorū qui abundauerit in numero fortitudinē ille erit almutē.

¶ De profectione signorum.

¶ Tertius.

Alex hoc signū pfectionis in annis nativitatū atq; mūdū. ¶ In annis nativitatū scientia est: vt a p̄dicas quot anni transierunt nato ex annis solariibus perfectis: a p̄ticipes omni anno signū vnū & incipies ab ascendente nati per successione signorū quousq; finitus fuerit numerus. signū q̄ succedit est signū pfectionis ab ascendente signū videlicet anni intrantis quē nō misisti in numero hoc erit in tali gradu sicut fuit in ascendente nativitate: & dñs eiusdē dicit alcohode cur' interpretatio est dñs anni. Sic militer numerabis a signo solis vnūcuiq; anno signū vnū: & exibat per hoc signū pfectionis a sole. Similiter a signo lune & a medio celi: & a parte fortune in similitudinē grad' radice. i. puncti nativitatis. Quis rei exemplar est q' quidā natus est oriente capricorno. s. 17. gra. eius. & sol erat in pisce 15. gra. & mediū celi scorpionis. 8. gra. & luna in libra. 15. gra. & pars fortune in leone. 17. gra. & tā transierunt nato tres anni p̄fecti puenietos q̄rtus annus ab ascendente in ariete q̄ est quart' a capricorno vsq; ad. 17. gra. eiusdē arietis. & erit mars alcohode: puenit locus solis ad geminos vsq; ad. 15. gra. eiusdē signi: & puenit luna ad capricornū ad. 15. gra. & p̄fect' a medio

Differentia quarta.

So. ix.

celi ad octauū gradū aq̄ris. & p̄fectus a pte fortune puenit vsq; ad. 17. gra. scopii. Quos puenit annus ad gradū p̄fectiois: vt ad. 17. gra. arietis in hoc exēplo: & fuit inter ipsum & simile gradū succedentis signi ad quē d' p uenire annus sequens in eadē domo planeta vel radij ei': & si volueris sci re q̄ puenit p̄fectio ad ipsum planetā vel ad radios ei' aspicias qd sit inter gradū ad quē puenit annus & planetā vel radios ex gradibus & minutis: & multiplicabis illud p. 12. & sexā illius numeri quē multiplicas vel in. 12. gra. & 6. vnus gra. & quot puenierint erūt dies ex anno illo in quo fueris in quibus puenit p̄fectio a gradu in quo incipit vsq; ad gradū ad quē numerasti post fiet p̄fectio ipsius planete. ¶ Profectio aut ex annis mundi dixit alchindus est qd fuerit inter annū p̄uentionis q̄ significauit sarracenoꝝ sectā & inter annū alchegerat in quo cepit p̄mū p̄dicare machometus q̄ fuit primus annoꝝ arabū. 52. anni solares. & 57. dies: & fuit ascē dēs anni illius cōiunctiois p̄dicte secte signū geminoꝝ: & puenit p̄fectio eiusdē anni ad virginē: & inter ipm p̄mū annoꝝ arabū: & p̄mū annoꝝm tezdagird regis persarū fuerūt. 362. 4. dies. s. p̄fecti. Qu' ergo volueris habere noticiā hui' rei accipe annos tezdagird & verte eos in dies sicut iam expositū est in azig in libro cursuū planetarū: & adde desup dies q̄ sunt inter p̄mū annoꝝ arabū & tezdagird: & diuide hoc p. 365. dies & quartā p̄tē diei: & quot diuisiones exierint tot erūt anni solares: & qd remāserit ex mēsi bus & diebus erit ex āno imperfecto: qd cū ita collectū fuerit ex annis ipsi sunt anni solares ab initio annoꝝ arabū: p̄ice ergo omni anno signū vnū & incipe a virgine: et ad quōcūq; signū te p̄duxerit numerus ipm erit signū ad quē puenit annus mundi ab ascensione cōiunctiois p̄dicte secte. ¶ Aliis aut extra alchindū visum est: vt adderet sup annos tezdagird p̄fectos. 61. annos. & 11. menses. & 12. dies. & 16. horas: ex annis persidū q̄ sunt sine fractione. i. sine quarta diei: & extenderent hos annos in dies acveterēt dies in annos solares sicut p̄dixim': & inciperent p̄icere ab initio libe: q' si volueris p̄fectionē a signo cōiunctionis secte sit p̄lectio a scorpionē: si vero volueris p̄fectionē ab ascendente regni minue ex annis tezdagird ānos illos 317. persidos & verte eos in annos solares sicut p̄dixim': & incipe p̄icere a virgine. ¶ Rursus si volueris p̄fectionē ab ascensione p̄fectionis mutatio nis cōiunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatē igneā minue ex annis tezdagird p̄fectis. 176. annos & verte illos q̄ remanēt in annos solares & incipe p̄icere a leone: & quo puenit numer' in eodē signo erit p̄fectus vnūsculq; initij eorū q̄ diximus.

¶ Glossa super textu de profectione signorum.

Alex p̄fectio in ānis nativitatū atq; mūdū. ¶ In hoc capitulo docet opus p̄fectiois. i. mutationis annorū de vno signo ad aliud: & hoc dupl. Primo in annis nativitatū. Secundo in annis magnarū cōiunctionū. Quis in annis nativitatū est facile. & est sententia lre talis. cū volueris scire ad quē si gnū applicat annus nativitatis alicui': vide qd āni p̄fecti trāserint nato & incipies a gradu ascendente nativitatis: & dabis cuiuslibet āno vnū signū & vbi finit' fuerit numer' ibi erit signū p̄fectiois ab ascendente. ¶ vbi ḡ a: ascendens

h. iiii

Alkabitij astronomi tractatus.

alicuius natiuitatis fuit. 10. gra. arietis in fine pmi anni venit. pfectio ad 10. gradū tauri. In fine secūdi anni ad 10. gradū geminorum. 7 sic secūdū hūc ordinem dādo cūlibet anno signum vnum vsq; ad cōplemētum. 12. annorum: tūc enim scilicet in fine. 12. ānoꝝ reuertitur ad locum radicis. Si aut multi anni trāsierint nato subtrahē a toto numero annoꝝ pfectoꝝ q̄ trāsierunt nato. 12. quotiens poteris. i. diuide per. 12. 7 numerū qui remanet infra. 12. proice ab ascendente natiuitatis p̄m modū prius dictū. **Ex** grā: ascendēs cuiusdā natiuitatis fuit. 13. gra. virginis 7 trāsierit nato 32. āni solares cōpleti subtrahā a. 32. annis. 12. bis 7 remanēt. 8. āni cōpleti: dabo ergo. 1. annū virginis. scō; libe. tertiu scorpionis. quartū sagittario. quintū capricorno. sextum aquario. septimū piscibus. octauū arietis: veniet ergo pfectio ad signū quod succedit immediate. scilicet ad taurū ad cōsiamilē gradum gradū radicis. scilicet ad. 13. eiusdem Sicut dixi de gradu ascendēte ita faciēdum est de gradu solis. 7 gradu lune: 7 gradu partis fortune: 7 vbi applicuerit ānus dominus illius signi est dispositio: illius anni. Et ab illo accipiuntur facta de quibus natus se intromittet illo anno et fortuna 7 fortuna que accident sibi illo anno. **A**uctor ponit exempla in littera: ideo nō est necesse multū insistere exemplis. Deinde dicit auctor: cū pfectio anni peruenit ad aliquem gradum alicuius signi et fuerit alicuius planeta vel radij alicuius planete post ipsū gra. in eodē signo vel eadē domo in figura 7 volueris scire quādo perueniet pfectio ad ipsum planetam vel radios eius: vide quot gradus 7 minuta sint inter grad. ad quē puenit ānus 7 ipsum planetā vel radios eius 7 multiplica illos p. 2. 7 sextā vnus. hoc est dicere dabis cūlibet gradū. 12. dies 7 sextā partē vni⁹ 7 pueniet tibi dies qui sunt a principio illius āni vsq; ad tempus in quo pfectio pueniet ad planetā vel eius radios. **R**atio aut quare cūlibet gradū datur. 12. dies. 7. 6. vnus est. q; hoc modo in fine anni cōpletur vnum signū. Si enim multiplicaueris. 30. gradus p. 12. 7 sextā vnus pueniet 365. dies qui sunt dies vnus āni. **D**icit ptolomeus in ppositioe. 236. quartē partis quadripartit sui. 7 sciemus dispositionē facti annoꝝ accipiēdo numerū annoꝝ natiuitatis: 7 proiciemus eos a quolibet locoꝝ hylegiorū secūdum ordinationem signoꝝ vniciq; signū annum 7 accipiem⁹ dispositioe signi in quo applicat numerus gradū. **I**dem haly in commēto dicit q; in hoc dicto vult narrare ptolomeus q; quolibet signum dispositio nō in āno vno. 7 sic tibi signi reuolutio in quo est significato: quolibet. 12. annis vna vice vsq; ad finem vite. 7 hoc sciunt omnes astrologi.

Pfectio autem ex annis mundi.

Hic docet opus pfectionis in annis mundi. Sententia littere est talis. **C**ū volueris scire applicationē annoꝝ alicui⁹ secte vide quot trāsierint anni solares completi a principio illius anni in quo fuit magna cōiunctio que significauit illam sectā: 7 diuide illum numerū annoꝝ per. 12. 7 numerū qui remanserit intra. 12. proice ab ascendente illius anni in quo fuit cōiunctio 7 vbi applicuerit numerus tibi est signum pfectionis. **A**uctor ponit exemplum in littera de secta sarracena. i. machometi: 7 dicit q; inter annū cōiunctiois que significauit legē illā 7 annū apparitionis machometi. f. in quo incepit p̄dicare fuerunt. 61. anni. **A**lta littera h3. 52. āni. **E**go credo q; debent esse. 52. anni: 7. 57. dies

Differentia quarta.

So. lxi.

alioquin nō cōcordabit cū illo qd dicit postea 7 ascendens anni in quo fuit illa cōiunctio fuit signū geminoꝝ 7 puenit ille annus in quo incepit p̄dicare ad signū virginis: sc̄s ad signū illius planete q̄ fuit dñs signi ascendētis anni cōiunctiois. Si enim subtrahātur a. 51. 12. quotiens poterit remanēt. 3. det ergo signo geminoꝝ primus. scōs cācro. tertius leoni. 7 sic ānus in cōpletus q̄ fuit positus in numero peruenit ad signū virginis. **N**ō est nobis magna cura quot āni fuerūt ab āno illius cōiunctiois vsq; ad p̄mū an nū arabū. Sufficiat em nobis scire q; annus ille in quo iceperāt āni arabū puenit ad ḡgine: q; anni arabū sunt nobis nō ex tabulis extractiois eaz 7 poterim⁹ icipe a ḡgine b3 q; dicit auctor: in sra. **E**t q; tpe auctor. ip̄ operabatur i p̄tib⁹ iuis p̄ ānos p̄fariū: iō applicat dictū si. ū ad ānos p̄fariū 7 dicit cū volueris h̄re nocticiā hui⁹ rei. i. scire ad qd signū applicat annus ex āno cōiunctiois que significauit sectā sarracenoꝝ. vide quot āni p̄fariū trāsierūt 7 verre illos in dies p̄ tabulā extractionis earū deseruētē annis p̄fariū. aut qd multiplicetur anni p. 365. tot em dies cōtinet ānus p̄ficus q; anni p̄fici nō habēt q̄rā diet 7 numerū dierū q̄ puenit tibi adde. 3624. dies. tot em dies fuerūt a principio annoꝝ arabū vsq; ad principū annoꝝ p̄fariū 7 qd collectū fuerit diuide p. 395. 7 quartā vnus: 7 pueniet anni solares: si qd residuū fuerit erūt dies anni imperfecti. **E**t potes etiā numerū dierū reducere ad ānos solares p̄ tabulas extractionis earū deseruētē annis solarib⁹. **L**ota intēto auctoris fiat in hoc qd sciamus quot āni solares p̄fecti trāsierūt ab initio ānoꝝ arabū vsq; ad tēpus cōsiderationis 7 datus cūlibet āno vnū signum p̄m modū prius dictū: 7 incipiemus a virginē: 7 ego ponā exēplū applicādo ad computationes nostras p̄m annos dñi n̄ri iesu christi. **C**um volueris scire ad qd signū applicat annus cōiunctiois que significauit legem sarracenoꝝ. subtrahē ab annis xpi. 621. annos: 7. 6. mēses. 7. 14. dies tot em anni fuerūt a principio ānoꝝ christi vsq; ad principū annoꝝ arabū: numerū ānoꝝ p̄fectoꝝ qui remanserit diuide p. 12. 7 illud qd remanet p̄ice a virginē dādo cūlibet anno signum vni⁹ p̄m modū prius dictum 7 remanet annus imperfectus sequēs annos p̄fectos quos diuisisti manet in virginē. **V**erbi gratia: anni xpi sunt modo 1330. cōpleti. 7. 22. dies ab illis subtrahā. 621. annos. 6. mēses. 14. dies remanēt. 708. anni solares perfecti. 6. mēses. 7. 8. dies. **I**llius sunt anni qui trāsierunt a principio annoꝝ arabū vsq; modo quos annos p̄fectos diuidā per. 12. 7 totus numerus surgit ita q; nō remanet aliquis ānus p̄fect⁹. **D**ico ergo q; p̄fectio āni cōiunctiois magne que significauit sectā sarracenoꝝ modo est in virginē p̄m suam auctoris. Sicut exēplificatū est de secta sarracenoꝝ ita pot̄ fieri in alijs sectis si debeat dici secte si sciatur cōiunctio significās illam sectam 7 ascendēs anni cōiunctiois. Sed de hac materia nō expedit multū loqui. est em res que nō cōcordat cū fide nostra: sed si quis delectat in his 7 voluerit reducere mutationes que sūt in legib⁹ ad motus sup̄riorū corpoꝝ legat libros de magnis cōiunctioibus 7 ibi inueniet. **D**einde dicit si volueris p̄fectionē a signo cōiunctiois que significauit predictā sectā p̄ice ānos predictos a scorpionē: q; cōiunctio illa p̄m cum fuit in scorpione. Si vero volueris p̄fectionē ab ascendēte regni vide quot anni solares trāsierūt a principio illius regni. **I**pse exēplificat de vno regno sed nescio de quo regno loquit 7 nō curo q; sine exēplo suo pot̄ intelligi sra.

Sicut autem de ascensione regni ita de illi... ita quod accipiatur anni solares perfecti quod non fuerit a principio fundationis illius... quod si fuerit a principio fundationis illius...

Aluc anno. 1520. est in triplicitate aquea.

Signo: que volueris dirigere per ascensionem regionis de ascensionibus gradus illi... ad que volueris dirigere eum: quod remanserit erit gradus directionis: quod si fuerit significator in gradu septem minus ascensionem nadir: i. oppositi gradus: in quo est significator: de ascensionibus nadir illi gradus ad que volueris...

De directione significatoris. Tertius.

Lex hoc sequitur atque i. directio: est ut dirigas signatores alique ad alique locum signorum: et scias quod sit iter eos ex gradibus directionis accipies: vnicuique graudi annuunt.

cti plus significatore regiois minus equatione de significatore circuli directi: et qd ex eo exierit erit gradus directiois. ¶ Quod si fuerit significatore in aliqua quarta: locus ad quem diriges eum in alia quarta diriges significatore ad angulum qui et succedit: post hoc diriges ab angulo ad locum quem admodum ostendi tibi directione ab angulo et iunges utraque directiones. ¶ Quid cum scueris significatore et volueris scire quo pueniet directio de circulo signorum in aliquo anno: fuerit significator in ascendente: addes numerum annorum: super ascensionem gradus ascendentis: et facies eum arcum in ascensione regionis: et exierit arcus gradu. de circulo signorum ibi pueniet directio in eodem anno. Si vero fuerit significator in septem addes numerum annorum super ascensionem nadir gradus signorum: et arcuabis eum etiam in ascendente regiois: et exierit de circulo signorum: ad eius nadir pueniet directio eodem anno. ¶ Quid si fuerit signorum: ad eius nadir pueniet signorum in circulo directo numerum annorum: et arcuabis eum in ascendente circuli directi: et exierit de circulo signorum ibidem pueniet in eodem anno directio. ¶ Si vero fuerit significator extra hec quatuor loca que sunt anguli scias horas longitudinis ab angulo sicut predicti: quod si fuerit significator in medietate orientali: addes super ascensionem gradus significatoris per circulum directum numerum annorum quos volueris et arcuabis hoc in ascensionibus circuli directi: et quod exierit erit significator circuli directi: serua eum post hoc addes numerum annorum etiam super ascensionem gradus signorum in regione: et arcuabis hoc in ascensione regionis: et exierit significator regionis: post hoc accipies sextam partem residui inter signorum circuli directi: et signorum regiois: et multiplicabis eam in horis longitudinis ab angulo et exierit equatio. ¶ Quod si fuerit significator circuli directi: et si fuerit plus minus eam de eo: et remanserit significatore circuli directi: et si fuerit plus minus eam de eo: et remanserit ibi pueniet directio ex circulo signorum eodem anno. ¶ Quid si fuerit signorum in medietate occidentali facies cum nadir gradus significatoris sicut fecisti cum gradu signorum in opere que est ante eum: et exierit ibidem pueniet directio ex circulo signorum in eodem anno: et locus ad quem pueniet directio dicitur locus diuisionis et dicitur termini illius loci dicitur diuisor: que si fuerit in gradu diuisionis planeta altius aut radius eius aut parte loci eius dicitur hic planeta aut dicitur radius planetarum diuisor in diuisione. ¶ Significatores que qui diriguntur sunt quatuor loca. id est gradus ascendentes et gradus solis a gradus lune gradus quatuor partis fortune ac gradus medij celi. Gradus namque ascendentes diriguntur ad accidentia diuina que accidunt in corpore: et gradus solis ad dignitatis et exaltationis causas: honoris quoque atque regni: et luna propter esse anime et corporis atque coniugii: et pars fortune propter acquisitiones et profectus exigitur et largitate et medium celi propter acquisitiones terras dispositiones particulares et esse eorum. ¶ Si autem fuerit ascendens reuolutionis alicuius annorum mundi vel natuitatum diriguntur significatores eius per hanc directionem vnicuique secundum gradum diem vni. Quibusdam videtur ut dirigantur significatores anni hoc modo omnibus: scilicet 59 minutis: et 8 secundis vnum diem: nam directio regnum et principum sic diriguntur a gradu medij celi per ascensionem circuli directi omnibus 56 minutis: et octo secundis vnum diem: donec pueniat ad bonos vel malos planetas. ¶ Et diriguntur esse regnum in incolumitate: aut infirmitate ex gradu ascen-

dentis ad bonos vel malos planetas omnibus 59 minutis et octo secundis diem vnum per ascensionem regionis: et directio in reuolutione annorum mundi et preno scendum esse vulgi vel rustici ad gradum ascendentes. Si mulier et ad preno scendum esse regis a gradu medij celi: et in reuolutione anni noui natuitatum ad preno scendum esse nati a gradu ascendentes reuolutionis omnibus 59 minutis et 8 secundis per ascensionem regionis diem vnum.

¶ Glossa super tertium de directione significatoris.

Lex hoc directio. ¶ In hoc capitulo auctor docet de quibus locum circuli. Intelligendum est primo quod directio sine dirigere significatore ad quemlibet locum circuli nihil aliud est quam inuenire gradus equinoctialis qui reuoluntur a loco significatoris versus ad locum ad quem debet dirigi. Si locus significatoris fuerit in medio celi vel in angulo terre tunc dirigere est inuenire gradus equinoctialis qui reuoluntur a loco significatoris versus ad locum quem debet dirigi in oriente recto. Si autem fuerit in ascendente vel in occidente tunc est inuenire illos gradus in oriente obliquo. Si autem non fuerit in aliquo horum locorum tunc accipiuntur ascensionem mixtum: scilicet miscendo ascensionem circuli directi cum ascensionibus regionis: proportionatim tamen secundum distantiam loci significatoris ab angulis: et gradus directionis quandoque significat annos quandoque dies quandoque alia tempora. In natuitatibus quilibet gradus significat annum. In reuolutionibus annorum mundi et natuitatum quilibet gradus significat diem. ¶ Et quidam volunt quod in reuolutionibus annorum 59 minuta et 8 secundis motus solis in vno die significant vnum diem. In coniunctionibus solis et lune in oppositionibus secundum quosdam quilibet 13 gradus 10 minuta. quantum luna mouetur in die per medium cursum significant diem. ¶ Cum ergo volueris significatore aliquem dirigere ad quemlibet locum circuli si significator ille fuerit in gradu medij celi vel in angulo terre subtrahere ascensionem circuli directi gradus significatoris ab ascensionibus circuli directi loci ad quem vis dirigere et remanent gradus directionis. Si vero significator fuerit in ascendente aut occidente subtrahere ascensionem circuli obliqui gradus significatoris ab ascensionibus circuli obliqui ad quem vis eum dirigere et remanent gradus directionis. ¶ Exemplum quoniam est in medio celi. Pono quod luna sit in medio celi in 5 gradu aquarii et pono quod radius oppositi sit saturni in 6 gradu piscium. Pono quod velim dirigere lunam ad radios oppositos saturni. Quasi igitur ascensionem gradus lune in circulo directo et inueni 37 gradus 23 minuta. Quasi etiam ascensionem sexti gradus piscium ubi sunt radius oppositi saturni in eodem circulo directo et inueni 67 gradus 48 minuta. Deinde subtraxi ascensionem lune ab ascensionibus radiois saturni et remanserunt 30 gradus 25 minuta. Illi essent gradus directionis in hoc casu. ¶ Exemplum quando est in ascendente. Pono quod luna sit in eodem 5 gradu aquarii et radius saturni in 6 piscium. Quasi ascensionem gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est 48 graduum et inueni 33 gradus 22 minuta. Quasi etiam ascensionem sexti gradus

nuta a quibus subtraxi ascensionis gradus lune: sed q̄ non potuit subtrahere eo q̄ ascensionis gradus lune erāt maiores ascensionibus gradus oppositi additi ascensionibus gradus oppositi lune. 360. gradus & puenerunt. 4-64. gradus. 30. minuta: deinde subtraxi & remanserunt. 134. gradus 8. minuta & hoc fuit totus arcus diurnus gradus lune quē mediavi & fuit medietas. 67 gradus & quatuor minuta. Seruavi itaq; distantia lune a medio celi & medietate arcus diurni lune. Deinde subtraxi ascensionis gradus lune in circulo directo que fuerint. 37. gradus. 23. minuta ab ascensionibus gradus radioꝝ saturni in eodē circulo que fuerunt. 67. gradus. 48. minuta & remanserunt. 31. gradus. 25. minuta: & hoc fuit significator circuitu directi seruavi itaq; eū. Deinde subtraxi ascensionis gradus lune in circulo obliquo qui fuerunt. 330. gradus. 22. minuta ab ascensionibus gradus radioꝝ saturni in eodē circulo obliquo qui fuerunt. 348. gradus. 31. minuta & remansit significator regionis qui fuit. 18. gradus. 9. minuta. Deinde subtraxi significatores regionis a significatore circuitu directi & remansit differentia duorum significatorum que fuit. 12. gradus. 16. minuta. Deinde multiplicavi istam differentiam per distantiam lune a medio celi & diuisi per medietatem arcus diurni gradus lune & prouenit pars proportionalis que fuit. 2. gradus. 25. minuta. 38. secunda quā parte proportionalem etiam subtraxi a significatore circuitu directi: quia fuit maior significatore regionis et remanserunt gra. directionis qui fuerunt. 27. gradus. 32. minuta. 21. secundo accepti per quolibet gradu unū annum & pro quolibet minutis. 5. residuis unum mensem. et pro quolibet minuto. 6. dies: & pro quolibet secundo. 6. minuta dierum cū completus fuerit hoc tempus a tempore natiuitatis: cuius figura fuerit hoc modo disposita moxietur natus. Quando vero significator est inter ascendens et angulum terre operaberis cū distantia ab ascendente & cum medietate & arcus nocturni: & non differt in alto. Cum volueris dirigere contra successione signorum si significator fuerit inter mediū celi & ascendens operaberis cū distantia ab ascendente & cum medietate arcus diurni. Si significator fuerit inter angulum terre & gradum occidentis operaberis cus opposito gradu significatoꝝ & gradu opposito loci ad queꝝ vis dirigere: & tunc est opus tuū inter mediū celi & ascendens. Et si significator fuerit inter gradū occidentis & medium celi operaberis similiter cum gradibus oppositis: & tunc est opus tuū inter ascendens & angulum terre. Nota tamen q̄ secū dū modū dictum diriguntur significatoꝝ quando non habent latitudines: & propter hoc factum fuit instrumentum vocatur directorium. Et debet habere latitudinem & illud instrumentum vocatur directorium. Et debet copiosius seu inuentorū illius instrumenti q̄ significator habes latitudinem non possit dirigi per tabulas ascensionū vel nō sine magna difficultate. Ego autem dico q̄ instrumentum suum non est sufficiens: nisi sit maxime quantitas: ita q̄ possit recipere minuta: tale autem vix potest fieri. In directionibus enim vt plurimū accipitur pro quolibet gradu vnus annus. mō si in directionibus instrumentum nō sit diuisus nisi per gradus vix inueniet in eo certitudines ad annū: & hoc si instrumentus sit bene factus: ita q̄ nō si error in diuidendo: hoc autem non sufficit. Et ego dico tibi q̄ significator habes latitudinem potest dirigi ad locum habentē latitudinē per ta-

bulas ascensionum: et non vidi modum expositū in aliquo libro. Et modus autem est iste cum volueris dirigere significatoꝝ habentē latitudinem ab egyptica ad corpus alicuius planete etiam habentis latitudinem vel ad radios alicuius habentis latitudinem: quere primo gradum cum quo significator mediat celum per doctrinam canonum per mi mobilis. Deinde quere gradum cum quo mediat celum locum ad quem vis dirigere per eandem doctrinam: et accipies gradum cum quo significator mediat celū pro loco significatoꝝ: et per hunc scies distantiam significatoꝝ a medio celi vel ab ascendente per modum prius dictū: nec plus nec minus: & accipies locū cū quo mediat celū locum ad queꝝ debet dirigi pro loco ad queꝝ debet dirigi: et cū istis duobus queres significatoꝝ circuitu directi per modū prius dictum. Deinde quere gradū cū quo oitur significator: regione sua per doctrinā canonū primi mobilis: quere etiā gradū cū quo oitur locus ad queꝝ debes dirigi per eodē canones. Deinde cū gradu cū quo oitur significatoꝝ queres medietatem arcus diurni vel nocturni per modū prius dictū: et queres significatoꝝ regionis cū istis duobus gradibus. s. cū gradu cū quo oitur significator: & cū gradu cum quo oitur locus ad queꝝ debet dirigi in alto nō differt opus. Dico tibi etiā & breuiter oportet quere gradū i quo significator mediat celū & gradū cū quo mediat celū locum ad quem debet dirigi cū primis duobus oportet quere significatoꝝ circuitu directi: cum alijs duobus oportet quere significatoꝝ regionis. Cum gradus cū quo significator mediat celū oportet quere distantia a medio celi si fuerit inter mediū celi & ascendens: cū gradu cū quo oitur significator oportet quere medietatem arcus diurni vel nocturni. Si autē significator fuerit inter ascendens & angulum terre oportet quere distantia significatoꝝ ab ascendente cū gradu cū quo oitur significator: & cū eodē medietatem arcus nocturni in omnibus alijs est idē opus cū opere prius dicto. Est etiā vnus alius casus qui potest contingere in directionibus q̄ significatoꝝ & locus ad queꝝ debent dirigi habent latitudinem: aut vnus eorū habet latitudinem. Potest enim contingere q̄ significator dirigendus & locus ad quem debet dirigi si mul veniant ad lineā meridianā: ita q̄ ambo mediant celū cū eodē gradu licet nō sint in eodē gradu i egyptica. Si aliquis istorū casū eueniat: tūc operaberis eodē modo quo dica. Si significator & locus ad queꝝ debet dirigi veniant cū eodē gradu ad mediū celi: q̄ nō sunt alique ascensionis in circulo directo inter eos pones pro significatoꝝ circuitu directi. o. Postea queres significatoꝝ regionis accipiendo ascensionis in circulo obliquo a loco cū quo oitur significator: vsq; ad locū cū quo oitur locū ad queꝝ debet dirigi: et totū illud. s. significatoꝝ regionis multiplicabis per distantia significatoꝝ ab angulo & productū diuides per medietatem arcus diurni vel nocturni. & proueniet pars proportionalis quā tenebis per gradibus directionis. Si autē significator dirigendus: & locus ad quem debet dirigi oitanf cum vno & eodē gradu pones per significatoꝝ regionis. o. & significatoꝝ circuitu directi multiplica per distantia significatoꝝ ab angulo: & diuide per medietatem arcus diurni vel nocturni: & proueniet pars proportionalis quā tenebis per gradibus directionis. Sed intendo dñō cōcedente in fine istius expositionis ponere equationem vnus natiuitatis: in qua patebit modus inuestigandi ascendente cū gēdi

De algebugthar.

hylech et alcohoden: et ponat ibi aliquas ptectiones radioꝝ et aliquas di-
rectiones. sufficiant hec de opere directionum. Dicit auctor in littera cor-
gnitis annis directionis si volueris scire locum istius directionis in 30 dia-
co adde annos directionis sup ascensionem circuli directi gradus signifi-
catis si significator fuerit in medio celi vel in angulo terre et reduces ad
gradus equales in circulo directo: et ubi perduxerit te numerus in circulo
signorum: ibi est locus directionis: et dicitur locus diuisionis et dominus
termini illius loci dicitur diuisor. Si significator fuerit in ascendente ad-
de annos directionis super ascensionem regionis gradus significatoris et
reduc ad gradus equales in circulo obliquo: et ubi perduxerit numerus
in circulo signorum ibi est locus diuisionis: et dominus termini illius loci
est diuisor. Et istud est idem opus cum opere de protectionibus radioꝝ
rum: et quando feceris directionem et feceris istud opus inuenies in fine eun-
dem locum ad quem direxisti: nisi significator habet latitudinem.

De algebugthar.

Tertius.

Lex hoc sequitur algebugthar in natuitatibus et est dire-
ctio gradus ascendens: hoc est ut aspicias gradum
ascendentis in termino cuius sit planete minus ascensionem
ascendentis de ascensionibus que sunt in directo finis termi-
ni planete per ascensionem regionis: et que remanserit accipies
vnicuique gradum vnum annum et omnibus quinq; minutis mense: et
omni minuto. 6. dies et erit dominus termini dispositio annorum qui dis-
citur diuisor. Post hoc accipies gradus termini qui cum succedit et tres
eos etiam in gra. ascensionum et que fuerit accipies vnicuique gradum annus
vnum: et omnibus. 5. minutis mensem: et omni minuto sex dies. eritq; do-
minus termini diuisor et dispositio illorum annorum. Similiter intrabis
cum omni termino domini per successionem usque in finem vite: et si fuerit in
termino alicuius planete: planeta aut radij eius erunt particeps in diuisi-
one: et hec diuisio dicitur algebugthar.

¶ Glossa super textu de algebugthar.

De hoc algebugthar in natuitatibus.

In hoc capitulo auctor docet dirigere gradum ascendentem in
natuitatibus. Sententia iste est talis. Considera in cuius plane-
te termino sit gradus ascendens et considera finem illius ter-
mini. Deinde quere ascensionem gradus ascendens in circulo obliquo
per tabulam tue regionis et serua eas: quere etiam ascensionem finis illius
termini per eandem tabulam a quibus subtrahere ascensionem gradus ascen-
dentis et gradus qui remanserit sunt gradus directionis. accipe pro quolibet
bet gradu annum vnum. et pro quibuslibet quinq; minutis vnum mensem: et
pro quolibet minuto. 6. dies et pro quolibet secundo duas horas. et 2. 4. minuta
hore et planeta que est dominus termini est dispositio annorum super diuisor
postea considera finem termini: immediate sequentis: et subtrahere ascen-

Differentia quarta.

So. lxxvi.

iones finis termini precedentis ab ascensionibus finis termini illius: et re-
manebunt gradus directionis accipe sicut primus pro quolibet gradu
annum vnum et cetera. et dominus illius termini est dispositio: siue diuisor
et isto modo factes ad finem cuiuslibet signi secundum ordinem signorum usque
ad finem vite. Et si fuerit in aliquo termino aliquis planeta vel radij ali-
cuius planete illa planeta erit particeps in diuisione. Exemplum in hoc po-
no que ascendens alicuius natuitatis fuit quartus gradus virginis com-
pletus ad dirigendum gradum istum considera primo in cuius planete ter-
mino est iste gradus. et patet primo que in termino mercurij et durat terminus
usque ad finem septimi gradus virginis. queliui ascensionem gradus ascen-
dentis in orizonte obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gradus et in-
ueni. 144. gradus. 27. minuta. queliui etiam ascensionem finis termini. i.
finis septem gradus virginis et inueni. 148. gradus. 33. minuta. subtraxi ascen-
siones gradus ascendens ab ascensionibus finis termini et remanet. 4.
gradus. 6. minuta. dedit cuiuslibet gradum annum et quibuslibet. 5. minutis
vnum mensem: et cuiuslibet minuto. 6. dies: et fuerunt quatuor anni. i. mensis
26. dies. et mercurius dominus termini fuit dispositio istorum annorum.
Deinde considera terminum immediate sequentem qui est veneris et du-
rat usque ad finem. 17. gradus virginis. queliui ascensionem finis termini il-
lius. i. veneris et inueni. 162. gradus. 15. minuta a quibus subtraxi ascen-
siones finis termini precedentis mercurij: et remanserunt. 13. gradus. 44. mi-
nuta qui fecerunt. 13. annos. 8. menses. 12. dies. et venus disposuit hos an-
nos. in fine istius termini fuit etas nati. 17. anni. 9. menses. 18. dies. Deinde
sequitur terminus iouis qui durat usque ad. 21. gradum virginis completum
queliui ascensionem eius et inueni. 167. gradus. 93. minuta a quibus subtra-
xi ascensionem finis termini precedentis: et remanserunt quinq; gradus. 28.
minuta que fuerunt quinq; annos. quinq; menses. 18. dies: et iupiter fuit
dispositio istorum annorum. Factus est etas nati in fine istorum annorum.
23. anni tres menses. sex dies. Deinde sequitur terminus martis et faciedum
est ut prius: et finem istum ordinem est directio continuanda usque ad finem vi-
te: et quotiens directio peruenit ad corpus vel radios infortune ventet na-
to infirmitas vel impedimentum in corpore suo finem naturam illius infortu-
ne nisi fortune aspexerint ipsum locum. tunc enim minuent malum.

Sequitur tabula pro algebutharid est ascensionum

	Virgo	Leo	Cancer	Semini	Taurus	Aries
Gradus.	15.	15.	15.	15.	15.	15.
1	0.	28	15.	23	34.	26
2	0.	56	15.	56	35.	12
3	1.	25	16.	29	35.	58
4	1.	53	17.	2	36.	45
5	2.	22	17.	35	37.	33
6	2.	50	18.	9	38.	22
7	3.	19	18.	43	39.	12
8	3.	48	19.	18	40.	1
9	4.	17	19.	52	40.	51
10	4.	56	20.	27	41.	41
11	5.	15	21.	2	42.	32
12	5.	44	21.	38	43.	24
13	6.	13	22.	14	44.	17
14	6.	42	22.	51	45.	11
15	7.	11	23.	28	46.	6
16	7.	40	24.	6	47.	1
17	8.	10	24.	45	47.	81
18	8.	39	25.	23	48.	73
19	9.	9	26.	2	49.	65
20	9.	39	26.	41	50.	57
21	10.	9	27.	21	51.	46
22	10.	40	28.	2	52.	34
23	11.	10	28.	42	53.	26
24	11.	41	29.	23	54.	17
25	12.	12	30.	4	55.	12
26	12.	43	30.	46	56.	4
27	13.	15	31.	29	57.	34
28	13.	46	32.	12	58.	25
29	14.	18	32.	56	60.	17
30	14.	50	33.	4	61.	9

Edita per Magistrum petrum turrellaz dionienem. rectorem.

	Pisces	Aquari	Capcom	Sagitta	Libra
Gradus.	15.	15.	15.	15.	15.
181.	21	222.	20	263.	15
182.	43	223.	42	264.	35
184.	4	225.	4	205.	54
185.	26	226.	26	267.	14
186.	48	227.	49	268.	33
188.	9	229.	11	269.	51
189.	31	230.	34	271.	9
190.	52	231.	57	272.	26
192.	14	233.	20	273.	44
193.	36	234.	42	275.	1
194.	57	236.	6	276.	18
196.	19	237.	28	277.	34
197.	41	238.	50	278.	50
199.	3	240.	12	280.	5
200.	25	241.	34	281.	20
201.	47	242.	57	282.	34
203.	9	244.	19	283.	48
204.	31	245.	41	285.	1
205.	53	247.	3	286.	14
207.	15	248.	25	287.	26
208.	37	249.	47	288.	38
209.	59	251.	8	289.	49
211.	21	252.	30	290.	59
212.	43	253.	51	292.	8
214.	6	255.	12	293.	17
215.	28	256.	33	294.	25
216.	50	257.	54	295.	33
218.	13	259.	14	296.	40
219.	35	260.	35	297.	47
220.	58	261.	55	298.	53

Alkabitij astronomi tractatus.

De duodenarijs planetarum et domorum. Tertius.

Lex hoc duodenarie planetarum aut domorum: hoc est ut quocumque fuerit aut gra. domus que volueris ex gradibus et minutis multiplicabis hoc in 12. hoc addes de sup ipsos gra. atque minuta que multiplicasti in 12. et quod collectum fuerit ex eo proice ab initio gra. eiusdem signi dans vnicuique signo. 30. gra. et quo fuerit finitus numerus ibi erit duodenaria planetarum ac domorum.

Blolla super textu de duodenarijs planetarum et domorum.

Lex B duodenarie planetarum aut domorum. In hoc capitulo auctor docet inuenire dominum duodenarie. Intelligendum est ad evidentiam istius capituli quod libet signum intelligitur diuidi in duodecim partes: et quelibet pars est de duobus gradibus et 30. minutis. Itaque ipalensis ponit hoc capitulum: et duo capitula sequentia inter dignitates planetarum: et dominus duodenarie est dominus signi. Dominus secunde duodenarie est planeta succedens descendendo et sic secundum ordinem. Verbi gratia: dominus prime duodenarie arietis est mars: secunde sol: tertie venus: quarte mercurius: quinte luna: sexte saturnus: septime iupiter: octaue iterum mars. et sic secundum ordinem. Sententia autem talis. Cum volueris scire duodenarias planetarum vel domorum: vide quantum transiit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est et numerum illorum. graduum multiplicata per duodecim: et supra productum adde numerum graduum quos multiplicasti et quod collectum fuerit ab initio signi in quo est planeta dabo vnicuique signo. 30. et vbi finit fuerit numerus ibi erit duodenaria.

De nouenarijs eorundem.

Tertius.

Lex hoc anaubarach que sunt nouenarie. Cuius scientia est ut scias quantum ambulauerit planeta in signo suo ex gradibus minutis: aut gra. domus cuius volueris scire nouenarium. post hoc diuide signum in nouem diuisiones: et vnaqueque diuisio est ex tribus gradibus et tertiam parte vni gradus. Post hoc aspectus in quo nouenario ex nouenarijs ceciderit gradus planete aut domus.

Post hoc dabis primum nouenarium ex signis domo signi mobilis eiusdem triplicitatis secundum nouenarium domo signi cuius est ipsum signum quod succedit donec venias ad aliquem nouenarium ex quo est gradus et signum planeta domus eius in nouenarijs: vbi gra. signum ex quo fuerit gradus ille erat ex triplicitate arietis: erit secundum primum nouenarium eiusdem signi maris domus arietis: et secundum nouenarium veniens domus tauri: et nouenarium tertio mercurij domus geminorum. Similiter versus ad nouenarium nonum. Et si fuerit signum ex triplicitate cancri: erit primum nouenarium eius lune: et secundum nouenarium solis domus leonis: et tertium mercurij domus virginitatis. Et si fuerit signum ex triplicitate libe erit primum nouenarium eius arietis domus libe: et secundum martis domus scorpius: et tertium iouis domini sagittarij. Similiter in triplicitate capricorni primum nouenarium eius est saturni domini capricorni: et secundum similiter saturni domini aquarij:

Differentia quarta.

So. lxxviii.

aquarij: et tertium iouis domus piscium. Deinde que sequitur secundum ordinem successione signorum: vbi gratia: planeta vel aliqua domus ex domibus. 12. erat in 12. gradu aquarij si diuidatur signum per nouem diuisiones erit gradus. 19. in diuisione sexta et quod signum aquarij est in triplicitate libe ponit primum nouenarium eius. Veniens domus libe. secundum martis domini scorpius: et tertium iouis domus sagittarij: et quartum saturni domus capricorni: et quintum etiam saturni domus arietis: et sextum iouis domus piscium: eritque nauharah. 19. gra. aquarij iouis.

Blolla super textu Et ex hoc anaubarach.

Lex hoc anaubarach. Hic docet inuenire dominum nouenarie. Sententia enim est talis. Cum volueris scire nouenariam siue dominum signi mobilis alicuius planetae: vide quod gradus pertransiit planeta de signo in quo est vel de domo in quo est. et diuide totum illud signum in 9. diuisiones: et erit quelibet diuisio ex tribus gradibus et 20. minutis. Deinde vide in qua parte illius diuisionis sit planeta et dabis primam diuisionem domino signi mobilis eiusdem triplicitatis et secundam diuisionem domino signi sequentis: et sic cundo secundum ordinem signorum: quousque venias ad illam nouenariam in qua est planeta cuius queris dominum nouenarie. Verbi gratia: pono quod sit in 24. gradu aquarij. ad sciendum dominum nouenarie gradus solis dedit primo tres gradus aquarij et 20. minuta domino signi mobilis eiusdem triplicitatis. est autem aquarius de triplicitate aerea. Signum mobile illius triplicitatis est libra: dominus eius est venus. est ergo venus domina prime nouenarie aquarij. sex primorum trium graduum et 20. minutorum. Deinde dedit secundam nouenariam maris domino signi sequentis. scilicet scorpius et completi fuerunt a principio aquarij. sex gradus. 40. minuta. Deinde tertiam nouenariam dedit Joui. scilicet domino sagittarij qui succedit scorpius et completi fuerunt tunc a principio aquarij. 10. gradus. Dedit quartam nouenariam saturno domino capricorni qui succedit sagittario: et completi fuerunt a principio signi. 13. gra. et 20. minuta. Dedit quintam nouenariam saturno domino aquarij: et completi fuerunt. 16. gradus et 40. minuta. Dedit sextam nouenariam iouis domo piscium et completi fuerunt a principio signi aquarij. 20. gradus. Dedit septimam nouenariam maris domo arietis: et completi fuerunt a principio signi. 23. grad. et 20. minuta. Dedit octavam nouenariam veniens domus tauri illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu proposito: et completi fuerunt tunc gradus. 26. et minuta. 40. aquarij. Quia ergo inuenies in libris iudiciorum de domino anaubarach luminarium si fuerit in die intelligitur de domino nouenarie solis: si in nocte de domino nouenarie gradus lune. Alia que aucto: dicit patet legendo litteram.

De modis inueniendi dominum decani.

Tertius.

Lex hoc adorigen hoc est ut diuidas ascendens in tres partes et sit omnis diuisio. 10. graduum dabisque diuisionem primam domino ascendenti et secundam domo quoniam si signi ab eo: et tertium domo tertiam ascendens. 5. et 9. vna semper sunt triplicitas: vbi gratia ab initio arietis versus in decimum gradum eius est dorongé. i. decanum. Et si fuerit ex 10. gradibus ad 20. gradus erit eius dorongen sol domus leonis. Et si fuerit a 20. versus in finem

Alkabitij astronomi tractatus.

erit dorongen iupiter dominus sagittarij.

Glossa super textu de adoringen.

Lex hoc adoringen. **S**nia eius est talis. Diuide si gnū ascēdens in tres ptes: 7 q̄libet diuisio erit ex decē gradis bus. dabis primā diuisionē dño ascēdentis. scđay dño secun di signi: 7 tertiā dño tertij signi. Vult dicere q̄ p̄ma diuisio est dñi eiusdē signi q̄ ascēdit. Et scđa diuisio est dñi signi sequētis eiusdē tri plicitatis. tertia diuisio est dñi tertij signi illius triplicitatis. ita q̄ tres des canī sunt dñi triū signorum vnius triplicitatis. Auctor ponit exemplū tale in littera . P̄posito q̄ prima facies artetis sit ascēdens eius decanus est mars. Si secunda facies est ascēdens eius decanus est sol dñs leonis se cundt signi eiusdē triplicitatis: 7 si tertia facies sit ascēdens eius decanus est iupiter dñs sagittarij q̄ est tertium signum illius triplicitatis. Et si pri ma facies leonis sit ascēdens eius decan⁹ est sol dñs euidez signi. Si se cunda facies sit ascēdens eius decanus est dominus signi q̄ succedit leo ni in eadem triplicitate. Si tertia facies sit ascēdens eius decanus est mars dominus tertij signi a leone in eadem triplicitate: scilicet artetis. et p̄m hunc modum intellige de alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dominus orbis.

Lex hoc dñs orbis in natuitatib⁹ hoc est vt aspicias dñs hore in qua ois natus dabis ascēdens 7 dñm hore anno p̄mo natuitatis ei⁹ 7 significabit p̄ esse ei⁹. i. dñm hore sanitas vel infirmitas corpis nati sicut significat p̄ dñm ascē dentis radics. i. natuitatis: 7 dabis dñm scđe hore ab ea scđe domui ab ascēdēte in scđo anno 7 significabit p̄ eū esse suū in eodē ano ec substatie 7c. sicut significat p̄ esse dñi domus substatie: 7 dabis dñs tertie hore ab ea tertie domui ab ascēdēte tertio anno 7 significabit p̄ esse dñi tertie eodē anno esse fratru 7 soroz 7 ceteroz sicut significabit p̄ esse dñi tertie dom⁹ 7 dabis dñm hore quarte domui q̄rte ab ascēdēte in anno q̄rto: 7 si gnificabitur p̄ esse suū in eodem anno esse patrum 7 eorum qui significan tur per domū quartā. Similiter facies de dominis horarum per successio nem dabis scilicet dominum vniuscuiusq̄ hore domui ex domibus radis calibus eritq̄ dñs hore. 12. ab hora natuitatis domus. 12. ab ascēdēte ra dicis 7 annus. 12. 7 dñs. 12. hore a natuitate radics ascēdentis 7 anni. 13. 7 dñs. 14. hore ab ea domus substatie 7. 14. anni. Et nominat dñs hore prime dñs ascēdētis hore. 7 dñs. 2. hore. dñs hore domus substatie 7 dñs hore tertie dñs hore domus fratru: 7 sic de alijs. Similr dñs vniuscuiusq̄ harū horarum nominat nomine domus: 7 nominat etiaz orbis dominus 7 significat per eum omni anno sicut significatur per alcohoden: hoc est per dominum anni. 7 quidam astrologoz ponunt dominum orbis. f. ascē dentis radics anno primo 7. 2. anno planetam qui huic succedit. 7 in ter tio anno planetam qui huic succedit sicut dictum est in domino hore.

Glossa super textu. Et ex hoc dñs orbis.

Differentia quarta. So. lxx.

Lex hoc dominus orbis. **I**n hoc capitulo po nit ordinē in dño horaz in natuitatibus. Sententia littere est talis. Aspice in qua ho ra natus egredit vterū 7 dñm illius hore da primo anno nat uitatis 7 per illū significat esse nati in eodē anno quātū ad sanitates vel infirmitates corpore nati sicut per dñm ascēdentis. Et da bis dñm hore sequentis secūdo anno. 7 per cū significat esse substantie in eodē anno sicut per dñm domus substantie. Dabis dñm tertie hore tertio anno ab hora natuitatis. 7 per eū significat esse fratru in illo anno sicut p dñm tertie domus. 7 illo modo facies de alijs dñs horarū eundo secūdu ordinē horarū 7 domoz vsq̄ ad finē vite. et planum est in littera q̄ dicit. Exemplū in hoc ponat q̄ quidā natus fuit in die solis hora quarta: que hora quarta est hora lune. erit luna domina primi anni. 7 ab ea accipitur esse corpore. Hora sequens est saturni. erit ergo saturnus dominus secun di anni. et ab eo accipitur esse substantie in illo anno. et sic per ordinem.

Textus.

Lex hoc alfridarie dispositio: hoc est cum natuitas fuerit diurna preerit initio vite dispositioni eius fridarie sol fm quantitatē annoz fridarie eius qui sunt decem: post hoc planeta qui succedit soli q̄ est venus cuius fridarie anni sunt octo. et post venerē planeta qui succedit ei 7 est mercurius: et anni eius sunt tredecim deinde luna: 7 anni fridarie ei⁹ sunt nouē: deinde saturnus 7 anni fridarie eius sunt. 11. deinde iupiter 7 anni fridarie ei⁹ sunt 12. deinde mars 7 anni fridarie eius sunt. 7. deinde caput diaconis 7 anni fridarie eius sunt. 3. post hoc cauda: 7 anni eius fridarie sunt duo. sunt au tem anni sunt collecti simul. 75. anni post hoc reuertit dispositio ad solem 7 similiter vsq̄ ad vltimū planetarū. Si aut fuerit natuitas nocturna incl pit dispositio a luna disponetq̄ annos fridarie eius qui sunt nouē. similiter planeta post planetā sicut predictim⁹ in sole. Cūq̄ disposuerit planeta annos fridarie sue disponet pp̄ue primā septimā solū. i. septimā partē fridarie sui. deinde participat 7 in secunda septima: planeta qui eū succedit: post hoc participat et in tertia septima planeta. tertius qui succedit fm: et ita donec participat ei planeta qui est ante eū in vltima septima ex annis fridarie eius: et est vnicuiq̄ iudiciū cū participatur alteri sup natuitate.

Glossa super textu et ex hoc alfridarie dispositio.

Lex hoc alfridarie dispositio. **I**n hoc capitulo d inare annos fridarie 7 gubernationis planetarū in natuis tatibus. Sententia littere talis est si natuitas fuerit in hore incipit fridarie a sole 7 gubernat ipsum natū sol fm quantita tem annoz sue fridarie qui sunt decē. Post solem gubernat ipsum venus fm quantitatē annoz fridarie ei⁹ q̄ sunt octo. Post venerē gubernat mercu rius p. 13. annos. deinde luna p nouē annos. deinde saturnus p. 11. deinde iupiter p. 12. anos. deinde mars p. 7. annos. deinde caput diaconis p tres annos. deinde cauda diaconis p duos annos. deinde reuertit dispositio

ad solē z vadit p ordinē planetarū sicut prius numerus aut oīus ānoz est. 75. z qui trāsit hūc numerum ānoz reuertit ad dispōnē primā sūm q̄ possibile est. si aut natiuitas est i nocte ictipit fridaria a luna z dispo suit luna ānos suos. deinde saturnus deinde iupiter deinde mars deinde sol deinde venus postea mercurius. deinde reuertit ad lunā z vadit sū ordinē planetarū sicut prius. Et q̄n aliquis planeta dispōit ānos sue fridarie dispo nit ipe septimā partē illi loūi annoz solus. In scda aut septima participat et planeta frequēs q̄ ei succedit. In tertia aut participat et planeta terti. In quarta quart. Et in quinta q̄nta z sic vsq̄ ad septē septimas z septē planetas. Merbi gratia: pono q̄ nat' fuit q̄s in die: incipit ergo fridaria a sole z gubernat ipsius sol p̄z quāritatē annoz fridarie sue: q̄ sunt decē anni. z gubernauit ipse sol solus septimā partē istozū decē annoz. s. p̄vnu ānū solarē. z. 156. dies z. 12. horas. Hęc est em septima pars decē annoz. In scda septima parte hoū decem ānoz habuit ven' participatōnē cū sole in fridarie dispositōe p̄ vnu ānū. z. 156. dies. z. 12. horas. z. i fine hui' diuisionis t'ā fuerit nato deinde habuit participatōnem cum sole in dispositione fridarie mercurij p̄vnu ānū. z. 156. dies. z. 12. horas. z. i fine hui' diuisionis t'ā fuerit nato quatuor anni solares. 104. dies. 6. hore: deinde habuit participatōnē cū sole luna p̄ eādē septimā. 10. ānoz. z. i fine hui' diuisionis trāsierit nato quāz āni. 260. dies. 18. hore. deinde habuit participatōnē cū sole saturni p̄ septimā partē. 10. ānoz z. i fine hui' diuisionis trāsierit nato. 7. āni. 52. dies cōpleti. deinde habuit participatōnē cū sole iupiter i dispositōe fridarie p̄ eandē septimā. z. in fine huius diuisionis trāsierit nato. 8. anni solares. 208. dies. 12. hore: deinde habuit participatōnē cū sole i dispositōe fridarie mars in vltima septima parte decē annoz. z. in fine hui' diuisionis trāsierit nato. 10. anni cōpleti. sūm hunc modū est faciēdū in fridarijs oīum planetarū. Caput aut diaconis z caudam quilibet eozū disponit per se annos fridarie sue siue participatōnē planetarū. Hanc are aut euent' cōtinuantes nato in qualibet harū diuisionū esset nimis longū. Itaq̄ aut abenragel in suo libro magno. cōplete posuit oēs diuisiones z iudicia cuiuslibet diuisionis. Ideo qui volunt hęc iudicia legant librum illum.

¶ Textus.

Lex hoc almanar. id est supereminētia qua dicit q̄ planeta vadit sup planetā: hoc est vt aspicias cursum planetę mediū z locū ei' equatū: z si fuerit loc' ei' equat' min' medio cursu ei' erit ascendēs a medio circuli sui vsq̄ ad sumitātē circuli: z si fuerit locus ei' equat' plus medio cursu erit descendēs a medio circuli sui vsq̄ ad infimū ei': z si fuerit loc' ei' eq̄t' eq̄lis medio cursu erit i medio circuli sui deinde locū planetę minus de medio cursu suo possq̄ h̄ certissime cognouer'. i. locū equatū cōuerso minorē d̄ maiorē eozū subtrahēdo z multiplicabis qd̄ remāserit p̄ septē z diuides p. 2.2. z qd̄ de diuisione exierit hoc oī planetę p̄ quantitate ei' ascensionis vel descensionis. De venere z mercurio accipimus qd̄ est inter vtraq̄ loca id est qd̄ est inter locū solis z venere z mercurij z facimus vt supra: q̄ per hoc scimus quis eozū sortio sit in circulo augis: sed venus et mercurius cum fuerit aliquis

Differentia quarta.

eozū orientalis z fuerit locus eius equatus minus loco solis accipies residuum qd̄ est inter locū solis z locū eius: faciesq̄ cū eo quē admodū feceris vt dictū est in planetis altioribus ex multiplicatione z diuisione. ¶ Et p̄ p̄tor ac sortio sit significatio planetarū dū abierint super seinuicē. i. dum abierit alter sup alterū in cōiunctione. ¶ In oppositione aut z in quarto aspectu erit significatio eozū minus appares z debilioz. ¶ Et tñ cū vnus illorū fuerit ascendens z alter descendens tunc ascendens eozū vadit supra descendētē. ¶ Cū vero ambo fuerint descendentes ille qui fuerit minoris descensionis vadit super illum qui fuerit maioris vel pluris descensionis. ¶ Si aut ambo fuerint ascendentes ille q̄ est maioris ascensionis vadit sup illū q̄ fuerit minoris ascensionis. ¶ Dicitur quoq̄ z alto mō. i. vt scias latitudinē vtrorūq̄ planetarū: q̄ septentrionalis eozū vadit sup meridianū. ¶ Et si fuerint ambo septentrionales ille q̄ fuerit pluris latitudinis vadit sup eū qui fuerit minoris latitudinis. ¶ Si aut fuerit vtrq̄ meridiant ille qui fuerit minoris latitudinis vadit sup eū q̄ fuerit maioris latitudinis. Ideo q̄ dicit q̄ luna vadit sup iouē in his duob' operib'. Similiter si fuerit aliq̄ duozū planetarū in medio circuli nullā latitudinē habens tunc ascendēs septentrionalis vadit sup eū q̄ caret latitudine z vadit ipse q̄ sine latitudine est sup descendētē meridianū. ¶ Et ex hoc aptio portarū d̄: cū iungit planetā inferiori planetę superiorē z fuerint cum hoc domus eozum oppolite.

¶ Glossa super textu et ex hoc almanar.

Lex hoc almanar. ¶ In hoc capitulo docet q̄s planetario sua est q̄ planeta qui fuit altior in circulo suo breui. s. in epicyclo dicit eleuat' sup alterū eleuatione de qua hic loquit'. et hoc est qd̄ dicit ptolomeus in. 63. propositione centilloquit'. Dicit em oportet aspicerē in cōiunctione. Saturni z iouis in eodē minuto ad eleuationē vnus super alterū: et iudicia cū fortitudine nature eius in hoc mundo. Et similiter fac in. 21. cōiunctionib' residuis. haly ibidē dicit in cōmēto eleuatio planetę sup planetā est vt sit remotio eius ab auge sui circuli breuis. z ille dicit eleuatus sup alterū. Auctoz aut in s̄ra iubet aspicerē mediū locū planetę z verū locū planetę. et si verus loc' planetę fuerit minor medio motu planetę est descendens a superiorē parte epicycli versus inferiorē partē. Si vero verus locus planetę maior medio motu fuerit planeta est ascendens ab inferiorē parte epicycli versus superiorē partē: z vt breuiter dicat: si argumentū equatū planetę fuerit minus sex signis cōlib' est descendens. z si plus est ascendēs: deinde iubet auctoz subtrahere mediū motū planetę de p̄o motu eiusdē si medius motus fuerit minor p̄o: vel ecōtra: si fuerit maior: ita videlicet q̄ minor subtrahat a maiorē: z residuus iubet multiplicare p̄ septē: z numerū p̄uenientē iubet diuidere p. 2.2. z numerū quotientē iubet tenere p̄ eleuatione quando ascendit vel p̄ depresso ne qd̄ descendit. De venere z mercurio iubet despicerē differentiam inter locū cuiuslibet eozum z locum solis: z iubet facere sicut in alijs. ¶ Hodus prius dictus sū sententiā ptolomet videtur mihi melior z certior: deinde dicit auctoz q̄ sortio significatio planetarū est cū vnus eozū fuerit eleuat' super alterū in cōiunctione. ¶ In oppositione autem et in quarto aspectu

Alkabitij astronomi tractatus.

erit significatio minor apparet. et si vnus planeta fuerit ascendens et alter descendens ille qui fuerit ascendens vadit supra descendens. et si vterque fuerit ascendens ille vadit supra alium qui fuerit maioris ascensionis. et si vterque fuerit descendens ille vadit supra alium qui fuerit minoris ascensionis. Dicitur etiam alio modo planeta eleuari super planetam quantum ad altitudinem: quia septentrionalis vadit super meridiana. Et si fuerit ambo septentrionalis ille qui fuerit plus septentrionalis vadit super illum qui fuerit minus septentrionalis. Si vero fuerit ambo meridionalis ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super illum qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit planetarum in ecliptica carens latitudine: tunc planeta septentrionalis vadit super eum et ipse carens latitudine vadit super meridiana.

Et ex hoc apertio portarum. Dicitur quod apertio portarum dicitur quando inferior superior: et cuius fuerit eorum domus opposita. Verbi gratia: quando luna coniungitur cum saturno vel eum aspiciat. tunc est apertio portarum. Similiter quando sol coniungitur saturno: domus enim solis et lune sunt opposita domibus saturni. Similiter fit apertio portarum quando mercurius coniungitur Jovi: quia ambe domus vtriusque sunt opposita. Similiter quando iungitur venus mari fit apertio portarum: quia eorum domus sunt opposita. Dicitur hyppalensis quod venus significat humiditates. Mercurius significat ventos. saturnus nebulas et frigus. mars ventos a dextro. a meridie et calor. iupiter temperet et ventos a sinistro. id est a septentrione. Dicitur idem hyppalensis quando luna separatur a coniunctione alicuius planete vel ab eius aspectu et coniungitur alteri planete et sint illi planetarum domus opposita: ut est apertio magnarum valuarum: in qua necesse est venire ventos vel pluias: ut est ex natura illorum planetarum. verbi gratia: luna quando separata a venere coniungitur marti: aut separata a mercurio coniungitur Jovi: aut separata a sole coniungitur saturno hoc est apertio magnarum valuarum.

De albus.

Textus.

Lex hoc albus et res quae valde seruabantur indit. Nam ipsi numerant post coniunctionem solis et lune. 12. horas et applicat eas soli et diuidunt. 12. horas trinas. id est in tres partes. scilicet in partem solis. et iudicant super omnes quatuor horas secundum iudicium domini triplicitatis solis hora coniunctionis: deinde dant venneri post. 12. horas et diuidunt eas iterum trinas et iudicant super omnem trinationem secundum dominos triplicitatis venneris hora coniunctionis: post hoc faciunt similiter cum mercurio et aliis planetis per successionem eorum donec reuertitur orbis ad solem post. 84. horas et non cessant sic facere frequenter donec venerit coniunctio secunda. Et quidam dicunt quod albus sic hoc quod post coniunctionem sunt. 12. hore inaequales quod vocantur cōbuste et non oportet aliquem in his incipere aliquid opus: et post horas. 12. sunt. 72. hore incōbuste in quibus est vtilis operum inceptio et post horas. 72. horas incōbustas sunt. 12. cōbuste similiter vltis ad coniunctionem quod succedit. post hoc diuidunt horas. 12. in tres diuisiones id est in partes. Dixeruntque cum quod incipit in quatuor hore perambulare vel bellare timenda erit perditio aie sue: et in quatuor hore

Differentia quinta.

So. lxxi.

secundis timendum erit detrimendum corporis sui sine amissione anime: et in quatuor hore vltimis timendum est detrimendum substantie sue et suorum et omnium quod possidet.

Glossa super textu albus.

Lex hoc albus. Ubi loquitur de hore fortunatis et infortunatis: dicit quod indit iuenerat 12. horas post coniunctionem solis et lune et dant eas solis diuidunt eas in tres partes: et iudicant supra quatuor horas secundum iudicium primi domini triplicitatis loci solis. et iudicant supra quatuor horas secundum iudicium secundi domini triplicitatis loci solis. et supra quatuor vltimas. scilicet iudicium tertii domini triplicitatis loci solis hora coniunctionis. Postea dant venneri. 12. horas sequentes et diuidunt eas similiter in tres partes. et iudicant supra quilibet quatuor secundum iudicium domini triplicitatis loci venneris hora coniunctionis. Postea faciunt similiter cum mercurio et luna et cum ceteris planetis secundum ordinem planetarum: donec reuertatur orbis ad solem post. 87. horas et tunc recipiunt a sole secundum eundem ordinem. et hinc continuant vltis ad coniunctionem secundam. Et quidam dicunt quod post coniunctionem sunt. 12. hore quod vocantur cōbuste in quibus non est bonum incipere aliquid opus. et post horas. 12. cōbustas sunt 72. hore incōbuste in quibus vtilis est inceptio operum: et post horas. 72. incōbustas sunt 12. cōbuste. et sic vltis ad coniunctionem sequentem. Et vt breuiter dicat de his. 12. hore que dantur soli secundum ordinem planetarum sunt combustae. et 72. que sunt aliorum planetarum sunt incōbuste. Deinde dicit auctori et diuidunt horas. 12. horas cōbustas in tres diuisiones et quelibet diuisio erit ex quatuor hore. Et dicit quidam quod qui inceperit bellum in quatuor primis hore cōbustis timenda est perditio anime sue. Auctori non intelligit perditio anime post vltima ista: ita quod post separationem aie a corpore rapiant eam diaboli et deducant ad inferos. Sed intelligit aie perditionem id est amissionem vite presentis hoc modo intelligitur in omnibus locis iudiciorum astronomie. De his enim perditio pertinet ad eos loqui. De prima autem perditio pertinet theologis. Et qui inceperit bellum in scolis quatuor hore timendum est detrimendum sui corporis scilicet absque perditio vite: et qui inceperit bellum in vltimis quatuor hore timenda est perditio omnium quod possidet et timet perditio illorum quod pertinet ad ipsum: et sic completa expositio quare differentie alchabici introductorij ad magistrum iudicioz astroz.

Differentia quinta in commemoratione vniuersarum partium. Textus.

Lex quia expleuimus expositiones eorum que sequuntur ex nominibus astrologorum. Exequatur nunc commemorationem vniuersarum partium. Et cum notauerim in loco partium accipere a loco illo in locum illum et proice hoc ab ascendente vel de alto loco: dicimus vt addas super illud quod fuerit inter vitas loca gradus ascendentes: et proice ab ascendente vel ab initio signi a quo proiciat. Locus etiam par est opus partis fortune quia accipis quicquid est inter solem et lunam ex gradibus. et addas super eos gradus ascendentes signi: et quod collectum fuerit proiciat illud a. 30. i. 30. gradus et incipit proicere

Alkabitij astronomi tractatus.

ab initio ascendētis signi et quod significat numerus ibi est pars fortune et in nocte et a luna in sole et addes gradus desuper signi ascendētis et proice hoc de 30. in 30. et incipe piscere ab initio signi ascendētis. ¶ Incipiamus hinc ita quod post partem fortune partis. 2. domo. 1. et incipiamus ab ascendente.

¶ Glossa super textu quinta differentie.

Differentia quinta in comemoratioe vniuersali. Hinc est quinta dicitur istius libri i qua auctor docet projectione primu et pot diuidi in duas partes: quoniam in prima parte ponit partes que cadunt in nativitate. Et in secunda parte ponit partes que cadunt in revolutionibus annorum mundi. Secunda pars incipit ibi: et quod auxiliante deo. Prima pars diuidit in duas partes: quoniam in prima parte dat modum projectionis partium in generali et explicat de parte fortune. In secunda parte ponit in specialibus partes. 12. domo. 1. Secunda pars incipiamus itaque post partem fortune. Sententia prime partis est talis. Et dodus in projectionibus partium est quod accipiuntur gradus equales que sunt inter unum locum et alium: et numerus ille piscit ab ascendente vel alto loco. vel addunt super gradus equales que fuerunt inter ambo loca gradus que sunt ab initio signi ascendētis et productum computat ab initio signi ascendētis dando cuiuslibet signo. 30. gradus. et ubi finis fuerit numerus ibi est pars fortune. Verbi gratia: pono quod sit sol in fine sexti gradus piscium et luna sit in fine. 14. gradus geminorum et gradus ascendētis sit. 10. gradus arietis subtraham verum locum solis a vero loco lune et remanent. 98. gradus super quos addam. 10. gradus que sunt a principio arietis usque ad gradum ascendentem et proveniunt. 108. gradus incipiamus proicere ab initio arietis dādo cuiuslibet signo. 30. gradus: et terminatur numerus iste in. 28. gradu cancri. ibi ergo est pars fortune in exemplo preposito.

¶ De prima domo.

¶ Textus.

Prima domus.

Prima domus est pars vite et accipit in die a Ioue et saturno et accipit in nocte et piscit ab ascendente. ¶ Pars hyleche accipit a gradu coniunctionis seu punctionis que fuerit ante nativitatem usque in gradum lune: et piscit ab ascendente. ¶ Pars futuro. i. pars solis accipit in die a luna in sole et in nocte et piscit ab ascendente. ¶ Pars dilectionis et concordie. i. pars veneris accipit in die a parte fortune in parte futuro: et in nocte et piscit ab ascendente. ¶ Pars stabilitatis et fidei accedētis durationis nati est sicut pars concordie et dilectionis. ¶ Pars auctoritatis et audacie. i. pars martis accipit in die a Marte in gradu partem fortune et in nocte everso. et piscit ab ascendente. ¶ Additio. Si dominus ascendētis et plane ta in cuius terminis vel finibus ceciderit pars fortune fuerit eius triplicitatis vel vni: id est dominus: vit a nati erit felix et sine labore. Si non fuerit eius triplicitatis citas: vita: erit laboriosa et infelix. ille dicitur dominus geniture: hoc dominus projectionis. ¶ Incipiamus itaque 12. domo: et ponendo in quibus partibus domo partes ad illa priores. Et potest diuidi in tot partes quot sunt domus ubi partes incipiunt patet in

¶ Additio

Differentia quinta.

So. lxxii.

¶ Dicitur ponit partes prime domus et sunt sex. Prima est pars vite. Secunda est pars hyleche. Tertia est pars futuro: sive pars diuinationis. Quarta est pars dilectionis et concordie. Quinta est pars stabilitatis et durationis. Sexta est pars animo litatis et audacie. Dicitur in ista cum volueris scire partem vite accipe gradus que sunt a Ioue usque ad saturnum in die et in nocte gradus que sunt a saturno usque ad Ioue et proice ab ascendente. Albumazar dicit in suo introductorio magno quod hec pars significat vitam naturalem et esse corporis ac vice: que si fuerit bona esse significat plenitudinem vite et sanitatem corporis et gaudium anime. Si fuerit impedita significat paucitatem vite et multitudine infirmitatum animique merore et tristitia. Deinde dicit auctor pars hyleche accipit a gradu coniunctionis que precessit nativitate: si nativitas fuerit coniunctionalis. vel a gradu punctionis. id est oppositionis: si nativitas fuerit preventionalis usque ad gradum lune et piscit ab ascendente nativitatis: ubi finitus fuerit numerus ibi est pars hyleche. Albumazar dicit quod hec pars dirigunt que ad modum sit de hyleche. cumque puenierit eius directio vel perfectio ad malos significat impedimentum et periculum. Et erant multi sapientium astrologorum cum inuenirent homines patientem periculum maxima in quibusdam temporibus. et non inuenirent in eodem tempore suum hylech peruenisse ad loca malorum. nec inuenirent idem impedimentum patere significatione in revolutione eiusdem anni nesciebant causam huius rei. Et ideo latebit eos hoc: quod non dirigebat hanc partem et si direxissent eam inuenissent hoc malum accidere in eodem tempore quo peruenisset hec pars ad loca quedam significantia ipsum periculum. Pars futuro: accipit in die a luna usque ad sole: et in nocte everso: et piscit ab ascendente et proprietates istius partis sunt Albumazar est significare animam et corpus et esse eorum: et significat fidem et prophetiam et regionem dei cultum et secreta et cogitationes atque intentiones et res occultas et celatas et omne quod absens est et rebus per hunc modum applicabis iudicia in alijs et a quo loco in quem accipiat quelibet et a quo loco proiciatur patet in littera.

¶ De secunda domo.

¶ Textus.

Secunda domus.

Secunda domus est pars substantie et accipit in die et nocte a domino domus substantie in gradu atque minutum domus substantie et piscit ab ascendente. ¶ Pars paupertatis et paruitatis ingenij. i. pars mercurij accipit in die a futuro: et in parte fortune: et in nocte everso. et piscit ab ascendente. ¶ Pars beatitudinis et triumphus atque victorie. i. pars iouis accipit in die a parte fortunarum in Ioue et in nocte everso et proicitur ab ascendente.

¶ Glossa super textu secunde domus.

Secunda domus. Hinc ponit partes secunde domus et sunt tres. Prima est pars substantie. Secunda est pars paupertatis et paruitatis ingenij. Tertia est pars beatitudinis triumphus et victorie. Albumazar dicit quod pars substantie significat perfectum et victum ac cibum quibus sustentatur corpus que si fuerit in bono loco significat bonum esse in substantia cibo et victu. Et si fuerit impedita significat malum esse in his que diximus. Ceteras autem species fortunarum e apparentes ex substantia scilicet que thesaurizat et seruat ac acquiruntur significat ceteri significatores substantie et pars fortune.

Alkabitij astronomi tractatus.

desponsationis mulierum vel coniugij ab hermete accipit in die ac nocte a venere in saturnum et piscis ab ascendente. Et hec pars congruit pti cibus terre. Et pars desponsationis multe et finellum accipit in die ac nocte a sole in marie et piscis ab ascendente. Pars delectationis et voluptatis accipit in die ac nocte a venere in gradum septime et piscis ab ascendente. Pars nuptiarum accipit in die ac nocte a saturno in venere et piscis ab ascendente.

Septima domus. Hic ponit pres septime domus et nis viroz. Secda est pars desponsationis mulierum et hec accipit duobus modis. Tertia est delectationis et voluptatis. Quarta est pars nuptiarum. Non pars desponsationis puenit p directione ad boue vel venere est significatio desponsationis. Et ego inueni in vna nauitate tps desponsationis quoniam dñs parv desponsationis puenit ad ipsas parie p directione dādo cuiuslibet gradus annu vnu. De octava domo. Tercia.

Octava domus. Hic ponit pres octave domus et sunt est ps planete q interficat. Tertia est ps ani in quo veniet nato mors aut paupertas et. Quarta est ps coretionis et litigatiois. Dicit Albumazar si ps mortis fuerit ipedita et dñs ei et non aspererit eos fortune interficet nat morte turpissima. Si vero aspererit fortune erit epiuo. Si luna sol aspererit parie planete interficet et ipsa luna fuerit in signo mebroz abscissoz nat interficet patiedo. Et si luna fuerit impedita abscidet et aliquid de membris. Non pars anni in quo timet nato mors dñs ei cu dno ascendetis fuerint ipediti erit nat multaz infirmitatu et afflictiois i corpe atq substātia: et multoties appropinquet pditioi corpis et amissioe substātie. et quotiescuq pfectio ani puenit ad hac pte: aut p uenerit hec pars p pctione: aut directione ad ascēdes aut ad dñm eius inueniet nat picula in corpe infirmitatibz inueniet angustia et horribile substātia. timebit qz morte ex diuersis partibz. De nona domo. Tercia.

Nonā domus. Hic ponit pres octave domus et sunt est ps planete q interficat. Tertia est ps ani in quo veniet nato mors aut paupertas et. Quarta est ps coretionis et litigatiois. Dicit Albumazar si ps mortis fuerit ipedita et dñs ei et non aspererit eos fortune interficet nat morte turpissima. Si vero aspererit fortune erit epiuo. Si luna sol aspererit parie planete interficet et ipsa luna fuerit in signo mebroz abscissoz nat interficet patiedo. Et si luna fuerit impedita abscidet et aliquid de membris. Non pars anni in quo timet nato mors dñs ei cu dno ascendetis fuerint ipediti erit nat multaz infirmitatu et afflictiois i corpe atq substātia: et multoties appropinquet pditioi corpis et amissioe substātie. et quotiescuq pfectio ani puenit ad hac pte: aut p uenerit hec pars p pctione: aut directione ad ascēdes aut ad dñm eius inueniet nat picula in corpe infirmitatibz inueniet angustia et horribile substātia. timebit qz morte ex diuersis partibz. De nona domo. Tercia.

Decima domus. Hic ponit pres decime domus et sunt. Prima est ps regis atq regni. Tertia est ps picipatu opus regni. Quarta est ps signifi cas vtru sit ca regni vno. Quinta est ps matru. Tercia.

Undecima domus. Hic ponit pres undecime domus et sunt due. Prima est pars amicoz scda est pars significans profectum et effectum et amicitiam amicoz.

Dodecima domus. Hic ponit pres dodecime domus et sunt due. Prima est pars amicoz scda est pars significans profectum et effectum et amicitiam amicoz.

Differentia quinta

So. lxiiiij.

Una domus. Hic ponit partes none domus et sunt due. Prima est ps pegrinationis. Secda est ps itinere in aq. Ab istis accipiunt pegrinationes nati et itinera p aqs. Albumazar dicit. Si ps itinere i aq ceciderit in signo aqti co faciet nati multa itinera p aqs: et si ibi fuerit fortunata habebit luis itinere: et si fuerit fortunata sigt pnu. Tercia.

Decima domus. Hic ponit pres decime domus et sunt. Prima est ps regis atq regni. Tertia est ps picipatu opus regni. Quarta est ps signifi cas vtru sit ca regni vno. Quinta est ps matru. Tercia.

Undecima domus. Hic ponit pres undecime domus et sunt due. Prima est pars amicoz scda est pars significans profectum et effectum et amicitiam amicoz.

Dodecima domus. Hic ponit pres dodecime domus et sunt due. Prima est pars amicoz scda est pars significans profectum et effectum et amicitiam amicoz.

Una domus. Hic ponit partes none domus et sunt due. Prima est ps pegrinationis. Secda est ps itinere in aq. Ab istis accipiunt pegrinationes nati et itinera p aqs. Albumazar dicit. Si ps itinere i aq ceciderit in signo aqti co faciet nati multa itinera p aqs: et si ibi fuerit fortunata habebit luis itinere: et si fuerit fortunata sigt pnu. Tercia.

Decima domus. Hic ponit pres decime domus et sunt. Prima est ps regis atq regni. Tertia est ps picipatu opus regni. Quarta est ps signifi cas vtru sit ca regni vno. Quinta est ps matru. Tercia.

Undecima domus. Hic ponit pres undecime domus et sunt due. Prima est pars amicoz scda est pars significans profectum et effectum et amicitiam amicoz.

Dodecima domus. Hic ponit pres dodecime domus et sunt due. Prima est pars amicoz scda est pars significans profectum et effectum et amicitiam amicoz.

Undecima domus ¶ Hic ponit vna sola parte i hac domo q̄ e pars inimicorum. Et hec sunt partes alie qb̄ vtunt magistri iudicio. Hic ponit quat da alias partes q̄ no sunt in aliqua domo et sunt sex. Prima est pars mendacij ru mori: secunda est pars rationis et profun dationis sensus. Tertia est pars sapientie et discipline. Quarta est pars guerre et preloij. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in re uolutioib̄ an noui: et omnes iste prouincuntur ab ascendente.

¶ De partibus reuolutionum in causis regnorum. **Tertius.** ¶ **Quia** auxiliate deo introduxim̄ has partes q̄ conueniunt in reuolutioe annoū mundi et conuentioni significatiū causas regni et stabilitate seu duracione ei. Et qb̄ est pars q̄ dicitur pars regni seu iperij q̄ exercet in reuolutioe mundi: accipitur a marte in luna et proicit ab ascendente conuentionis q̄ significat mutatio ne regni. Sic quoq; alio mo accipit scz a gradu ascendente conuentionis in gradu conuentionis et proicit a gradu ascendente reuolutionis. Itē fit alio mo accipit a gradu medij celi. reuolutiois vsq; ad solem et proicit a ioue id est a gradu iouis. ¶ Pars repositis regis. i. q̄ diu debet durare: accipitur a hora electiois regis a sole in .15. gradu signi leonis et proicit a luna deide accipit a luna in .15. gradu signi cancri et proicit a sole. Alia pars de tpe electionis regis accipit hora electiois regis in die a Joue in Saturnu et in nocte eouerso et proicit ab ascendente reuolutiois anni in quo surrexerit rex q; si fuerit iupiter in signo comuni et fuerit reuolutio diurna: fueritq; iupiter cadēs ab angulis tuc accipit a saturno in ioue. et addunt de sup. 30. gradus et proicitur ab ascendente. Si vero saturnus et iupiter fuerint sibi oppositi et fuerint ambo cadentes ab ascendente mediatat q; extierit inter eos. i. accipiat medietas graduum qui sunt inter eos. et proicit ab ascēdē te. Et si fuerit iupiter in exaltatioe sua: et fuerit reuolutio in nocte numera tur ab eo in saturnum et proicitur ab ascendente.

¶ **Duo** partes maxime sunt ex qbus extrahit tps electiois regis et est du rationis. ¶ Prima earū est vt aspicias hora electionis regis qua peruenit pfectus anni a conuentione triplicitatis q̄ significauit sectam et numero quo dat oib̄ .30. gradib̄ annus et oibus gradib̄ duob̄ cū dimi dio mens vnus: et cū sciueris in quo gradu vel signo sit hic serua eū q; hic est locus a quo equabis primā partē: et cum uuleris aptare eum aptabis ascēdēs reuolutiois anni in quo surrexit ipse elect: post hoc aspice a plan eta orientali a sole ex saturno et ioue in ipso anno vsq; ad gradu equationis partis p̄me qua serua sit et p̄ice ab ascēdēte reuolutiois anni et quo perue nit numerus ipse est locus p̄ime partis. ¶ Pars sc̄a sic inuenit accipe in conuentione in qua surrexit rex vel cepit regnū ad qd signū vel gradu p uenit pfectio anni ex numero quo dat oibus .30. gradib̄ annus et .2. gradib̄ bus cū dimidio mens vsq; ad diē quo surrexit rex: et ipse erit loc⁹ equa tionis sc̄e partis: serua quoq; cū: post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno et ioue vsq; ad locum equationis partis secūde qua serua sit et p̄ice eū ab ascendente reuolutiois: et quo puenit erit locus partis sc̄e. Hec sunt partes que significant fortitudinē regis et eius duracionem.

¶ **Quia auxiliante deo** ¶ **Q**uia auxiliante deo. cadit i natuitatib̄. Hic po nit ptes q̄ cadit in reuolutionib̄ annoz mundi. Et p̄t diuidi i duas ptes. qm̄ p̄mo ponit ptes quib̄ vtunt magistri iudicioz in reuolutionib̄ in causis regnoz. Sc̄o ponit ptes qb̄ vtunt magistri iudicioz i p̄sc̄o futuroz rex. sc̄a est ibi. Itē sunt hic alie ptes. dicit q; et p̄t q̄ exercetur in reuolutioib̄ annoz mundi ad sc̄edēte conuentionis q̄ sigt mutacionē regni: et accipit alio mo a gradu ascendente conuentionis in gradu conuentionis. intelligendo a gradu ascendente reuolutiois anni i quo est conuentionis ad locū in quo planete coniungunt. et nisi hoc mo intelligat impossibile est. Supponit em̄ qd hō sciat gradu ascendente in hora conuentionis planetaz superiorū. Hoc aut est impossibile scdm̄ q; dicit Abrahaz Auenestre: dicit em̄ si possem̄ scire diē in q; coniungi debeant: esset hec res magna. Sit etiā ps alio mo videlz accipit a gradu medij celi reuolutiois illi⁹ anni in q; fuit conuentionis vsq; in solē et p̄icit a gradu iouis. Sc̄a ps p̄ qua sc̄i q̄ diu debet durare rex i regno. Hic accipit hora electionis regis a sole in .15. gradu signi leonis. Et p̄icit a luna. accipit etiā a luna in .15. gra dū cancri et p̄icit a sole. tertia ps est de tpe electionis regis. hic accipit hora electionis regis in die a ioue in saturnū et in nocte eouersa: et p̄icit ab ascēdēte reuolutiois anni in q; surrexit rex. Et si iupiter fuerit in signo cōi reuo lutio fuerit diurna: et cū hoc fuerit iupiter cadēs ab agulo: tuc accipit a sa turno in ioue et addunt de sup. 30. grad⁹: et p̄icit ab ascendente. Si iupiter et saturnus fuerint sibi oppositi et ambo fuerit cadētes ab ascendente accipit medietas graduū q; sunt inter eos et p̄icit ab ascendente. Et si fuerit iupiter in exaltatioe sua et fuerit reuolutio in nocte numerat ab eo in saturnū et p̄icit ab ascendente. Deinde dicit auctor q; due sunt ptes maxie ex qbus extrahit tps electionis regis et est duratiois. Prima earū est vt aspicias hora electiois regis et aspicias vbi puenit pfectio anni a conuentione triplicitatis q̄ signifi cauit illā sectā in q; est illud regnū sc̄o q; dat oib̄ .30. gradib̄ annus et oib̄ duob̄ gradib̄ cū dimidio mens. et sic scdm̄ istam p̄portionē vsq; ad hora electionis. et cū sciueris in q; gradu signi sit serua illū gradu: et ab eo equabis primā p̄tē. Et cū uuleris equare eā aptabis ascēdēs reuolutiois anni in quo surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnū et ioue et qe coz fuerit orientalis a sole accipe ab illo vsq; in gradu equationis p̄me partis qua serua sit: et p̄ice ab ascendente reuolutiois et q; puenit numerus ipse est locus p̄ime partis. ¶ Nota q; auctor dicit accipe a planeta orientali a sole et saturno vel ioue: et nō dicit qd sit faciendū qm̄ ambo sunt orientales. ego credo q; tuc d̄s accipi ab eo q; soli fuerit p̄pinguor. Itē nō dicit qd debeat fieri qm̄ null⁹ coz est orientalis vt breuiter dicā nescio qd fieri debeat. q; nō vidit istas duas par tes p̄ hūmodū positas in aliquo alio libro. Sc̄a ps sc̄i hoc mo. Aspice conuentionē iouis: saturni in q; surrexit rex vel cepit regnū ad qd signum et gradu puenit pfectio anni dato cultibet ano. 30. gra. et cultibet mē. 2. gra. cū dimidio vsq; ad diē in q; surrexit rex et ipse est loc⁹ equationis partis secūde serua eū. Post hoc accipe a saturno vel ioue qe coz orientalis fuerit vsq; ad locū partis sc̄e: et p̄ice ab ascendente reuolutionis anni et quo puenit

Alkabitij astronomi tractatus.

rone cuius habet tres fortitudines. est etiam facies sua rone cuius habet unam fortitudinem: habet ergo saturnus in loco pris tritici. 8. fortitudines. Post saturnum est venus quia est domus sua et habet ibi 5. fortitudines. et iupiter habet ibi terminum. Aspiciam statum cuiuslibet istorum in figura et sim statum eorum videbo de sorte tritici. Aspiciam primo ad saturnum quem statum ipse habet in figura: et in angulo ipsum in angulo terre non distantem ab angulo per. 4. gra. significat hoc quod triticum debet esse charum non tamen multum: quod angulus non est fortis. fortior est angulorum quantum ad hoc est medius celi: deinde ascendens postea angulus terre et ultimo angulus occidentalis: tamen quod saturnus est retrogradus et in loco suo pegrinus nulla hinc in loco suo dignitate significat quod triticum in principio anni erit parvi pretii. Et quod saturnus incipiet dirigi ascendet precium eius et erit magis charum hec est significatio saturni. Deinde aspiciam ad statum veneris et inuenio eam in domo. 11. sua propria domo significat hoc similiter quod triticum erit aliquantulum charum. Aspiciam etiam eandem partem in figura reuolutionis anni eiusdem.

Dico quod ascendens reuolutionis secundum tabulas predictas erit. 4. gra. 15. minuta. 16. scda libra. Distantia inter solem et martem erit. 1. signum. 45. gra. 3. minuta. 59. scda. Computabo hunc numerum ab ascendente: et terminat numerus in capricorno. 19. gra. 19. minuta. 25. scda o mars hinc in loco istius pris exaltatione et triplicitate. hinc ibi septem fortitudines saturnus. hinc ibi domus in loco et hinc ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco et ipse in angulo medij celi si sit hoc quod triticum de esse charum: si quod mars est in casu ab exaltatione sua non erit charum donec exierit casum suum. Additio. Dicit meschala quod superiores planetes scilicet saturnus et iupiter in reuolutione anni si fuerint in signis fertilibus scilicet terre vel aque significanc fertilitatem. In signis vero sterilibus scilicet terre vel igneis significanc sterilitatem. Et si alter sit sic et alter non significanc mediocritatem. Et hec experientia cognouimus.

Alkabitij tractatus feliciter finit.

Tractatus. Os. petri turrelli. 50. lxxvij.

Tractatus infirmitatum a multis authoribus per magistrum petrum turrellum astrophilum gymnasi diuionensis rectorem deceptus.

Quis in infirmitatem occiderit ad bonam illius casus figuram celi per astrolabium vel per tabulas ante ephemerides communes positas eriges. et si horam casus infirmitatis ignoraues: ad horam questionis vel interrogationis recurre vel quando medicus accedit ad infirmum: vel quando nucus infirmi querit medicum et similiter iudicabis. Scito igitur quod multa sunt mortis signa. Quedam se tenent ex parte aliumem id est domus mortis: quedam ex parte aliumem ascendens. Quedam ex parte domus infirmitatis. Et quedam ex parte lune et domini eius. Leneto primum quod non sit iudicium mortis nisi vnus significatorum scilicet dominus ascendens vel luna fuerit corruptus vel vnus alterum debilitet et quod fortune sint cadentes ab angulis. Hora etiam quod omnis malus petor est in angulis quod in cadenti et quanto tardior in motu vel retrogradus tanto peior. Tres nota quod in omnibus signis malis receptio minuit malum maxime quando est fortis.

De signis mortem indicantibus.

Primum igitur mortis signum est tale quando dominus ascendens et luna iungunt domino mortis nisi sit receptio. Et si dominus mortis iungatur domino ascendens similiter dicendum est nisi sit receptio fortis. Et scias quod deterius est dominum ascendens iungit malo vel domino domus mortis quod malus vel dominus mortis iungatur ascendenti.

Secundum signum: si dominus ascendens vel significator principalis celi dederit vim aut iungat planete existenti in quarta domo maxime per malum aspectum: quoniam illa est domus fouee sic sequitur mors.

Tertium signum: si dominus ascendens et luna sint in quarta domo vel cubus aut cadentes vel coniuncti domino octaue domus. Et etiam si alter ipsorum sic se habuerit dictum est sequitur mors. Item si dominus ascendens est retrogradus vel cadens mortem indicat. Et nota quod stelle que sunt super terram significant vitam: et que sunt sub terra mortem ampliant.

Quartum signum: si dominus ascendens vel luna vel dominus sexte domus sint cubus vel retrogradi: et dominus ascendens sit in domo mortis marti coniunctus vel saturno sequitur mors.

Quintum signum: si dominus ascendens et septe sint male influentie et reperiantur in octaua domo sequitur mors.

Sextum signum: si dominus ascendens vel luna sint impediti significat mortem vel longuam infirmitatem. Et hec oia vera sunt nisi vincant si gnate vel boni. Item si idem planeta ceteros habeat dignitates essentiales i accedente vel in octaua domo. Item dominus septe vel octaue signum est mortis vel longe infirmitatis.

Sunt et alia signa que se tenent ex parte domini domus mortis quod

Tractatus. O. petri turreli.

primus est: si dominus mortis fuerit in quarta domo impeditus.
¶ Secundum signum: quando malus est dominus octave et bonus plane-
ta separatur ab eo qui est dominus infirmitatis. et ille dominus infirmitatis re-
peritur in ascendente maxime in prima medietate signi est mortis: quia
transierit naturam domini mortis ad dominum vite. Et fortius est quando domi-
nus domus mortis est retrogradus vel aliter impeditus: et deterius quā-
do dominus sexte malus est in ascendente. Et nota quod dominus sexte cuius
almutem iunctus significat mortem.
¶ Tertium signum: quando dominus rei que sita vel luna recedit ab infor-
tuno et vadit ad aliud infortunium per malum aspectum vel per applicatio-
nem corporalem. tunc enim malus effectus significatur.
¶ Quartum signum: malus in octava vel dominus octave malus mortem
denotat. si recipiat dominum ascendentes vel lunam qui non sint aliunde infortu-
nati significat casualiter post mortis timorem et hoc propter receptionem fiet.
¶ Quintum signum: associatio significatorum domini triplicitatis prime et do-
mini hore et si plures infortunati fuerint in sexta vel octava vel duodeci-
ma domo aut domini domus eorum mors erit.
¶ Sunt et alia signa ex parte lune: quorum primum est. Quando luna est cum
marte in quarta domo sine aspectu benivolenti planetę.
¶ Secundum signum: si luna fuerit in angulo terre cum marte et planete
benivoli sint cadentes.
¶ Tertium signum: si luna sit orientalis ad duodecim gradus prope solem
mors aderit. et quanto propinquior soli tanto perit.
¶ Quartum signum: luna intra tres gradus scorpionis primos corrupta
ex saturno fert mortem.
¶ Quintum signum: si gradus qui sunt inter lunam et primum gradum mor-
tis sint subtrahi a principio signi ascendentes accipiendo pro quolibet sig-
no triginta gradus si fuerit mali planetę vel qui receptori dispositio fuerit
rit malus ubi talis numerus fructur signum est mortis. Item si malus solis
vel lunam corrumpat ita quod non sit restis fortune.
¶ Item nota quod si luna fuerit cum saturno in decremento in principio infir-
mitatis significat longam infirmitatem vel mortem sed in cremento signifi-
cat sanationem. Et eductio de marte cuius luna: quia cremenium lune est ca-
lidum et decrementum frigidum. Et scito quod plurimi cauent ne sit luna in
principio mensis lunaris cum marte: in fine enim eius non nocet.
¶ Item abentragel vult quod si tres significatores scilicet sol: luna: vel almus
tem ascendentes: aut fortior eorum et maxime si sol vel luna fuerint domi-
ni temporis et habuerint aspectum cum domino domus mortis non potest
eger liberari. Si vero fuerint liberi ab infortunis et non habuerint aspe-
ctum cum domino domus mortis et si duo sint liberi non habedo respectum
ad dominum mortis euadet.
¶ Omnis almutem ascendentes habens vicinitatem cum domino domus
mortis vel quarte maxime quando est malus: signum est mortis. Et si lunam
in principio infirmitatis aspererit infortuna vel iuncta fuerit cum ea mor-
tem significat. quod etiam Boethius rex affirmat.
¶ Si dominus ascendens et dominus domus mortis se aspiciat aliquo aspe-
ctu maxime inimico pelus si iungantur per corpus signum est mortis nisi
inter eos fuerit receptio.

De cognoscendis infirmitatibus. Fo. lxxvij.

¶ Quando dominus querentis et dominus rei que sita conueniunt signum
est potes consecutio effectus ut si fiat questio hora martis et aries ascenderit
tunc octava habet scorpionem signum est mortis etc. Et si scorpio hora martis
ascenderit tunc aries esset sexta domus et esset signum peiorationis infirmitatis.
¶ Sed nota unum scitu dignum. scilicet quod mali planetę iuuat suos: iterficiendo alios.
¶ Si luna vel dominus sexte domus vel dominus ascendens fuerit cõbustus vel retro-
gradus aut dominus ascendens fuerit in octava iunctus marti vel saturno aut lun-
na impedita iuncta domino domus mortis de vita desperatur.
¶ Item nota hoc signum mortis. Si in gradu ascendens vel prope ad
duos gradus et numerus graduum illius distantię ab ascendente cõside-
retur ostendet effectuum tempus. nam signa mobilia denotant dies: fixa
plus: et communia mediocriter ostendunt.
¶ Si dominus octave est in fortuna et det et vim dominus ascendens et
non sit receptor signum est mali et maxime si dominus octave sit in aliquo angu-
lo. Si dominus ascendens sit infortunatus a domino domus sexte vel duodecime et
ipse vel luna aspiciat infortunium quouis aspectu: et per se si fuerit in signis fi-
xis cum saturno mortis eger.

¶ Signa mali ascendens.
¶ Primum: si in ascendente est malus planeta vel dominus ascen-
dens est malus significat malum.
¶ Secundum signum: si dominus ascendens vel sexte est
retrogradus vel cõbustus vel in domo mortis iunctus marti
vel saturno maxime per malum aspectum signum est mali.
¶ Tertium signum: si dominus ascendens fuerit in domo quinta vel vn-
decima nisi fuerit feliciter receptor signum est mali.

¶ Quartum signum: si dominus ascendens vel luna vel pars fortune fue-
rit in gradu azemena tenebroso vel puteali significat infirmitates radica-
les. In gradu lucido recetes et pelus in ariete cancro scorpione capricor-
no et piscibus.

¶ Signa mali ex parte lune.
¶ Primum est si luna aspiciat malos quarto vel opposito aspectu.
¶ Secundum signum est: si luna fuerit in malo loco et in signo fixo
prolongabitur morbus et si in mobili cito sanabitur. et si locus lu-
ne dederit vim domino sexte fortificabitur morbus.
¶ Tertium signum: luna impedira vel domus mortis vel in domo mor-
tis vel in duodecima aut quarta malum significat.
¶ Luna saturno iuncta in ariete si aries fecerit ascendens vel sextas vel
octava domus significat reciduationem. Luna in tauro cum saturno ut prius
dictum est de ariete iuncta non significat malum quia ipsa est in exaltatione sua.
¶ Luna in geminis cum saturno ut prius significat malum in cancro bonum: in leo-
ne malum: in virgine est idifferens: in libra et scorpione malum: in sagittario reire-
nat saturnus: in capricorno et aqrio malum: in piscibus indifferens sic de alijs pla-
netis tute colecta.
¶ Signa mali ex parte domus sexte que est infirmitatum.
¶ Primum si dominus sexte sit in malo loco ut in sexta vel duodeci-
ma vel octava.
¶ Secundum si idem dominus sexte fuerit impeditus a domino ascendens sup malum
aspectum vel in gradu azemena et in angulis talis infirmitas e icurabilis.
¶ Tertium si in sexta domo est malus eger transibit de egritudine in egrit-
udinem: si bonus ipse curabitur.

Tractatus. D. Petri turrelli.

Si separetur planeta a domino domus mortis et transferat lumen mortis per conjunctionem vel aspectum ad domum ascendens hoc significat malum detestabile in significatione egroti est ut si significato interrogationis ingrediens radios vel pars fortune infortunata.

Lunor magnus est super infirmo cum interrogacionis hora ambo luminaria sunt sub terra.

¶ Sequitur de parte fortune.

¶ Si pars fortune fuerit prope caudam draconis ad quartum gradum sub terra vel in octava vel vadat ad caudam vel malos vel habeat aspectum malum luna ad malos: et numerus gradus in partem fortune vel caudam vel inter lunam et partem fortune vel inter illum qui erit propior parti fortune infortunata. Et si ascendens sexta et octava sint signa firma dic esse ctus mali plusquam dies.

¶ Et nota re cognitione dignissimam si luna sit domina sexte vel octave effectus erit hora lune et sic de alijs horis aliquorum dominorum harum domorum.

¶ Signa boni que omnia fere sumuntur ex parte almutē ascendētis. Primum si dominus ascendens fuerit fortunatus sitque in vno angulo et fuerit bonus planeta sine malo aspectu et non sub radijs solis neque retrogradus fueritque in situ celi fortunato signum est vite.

¶ Secundum signum si dominus ascendens sit fortunatus quando luna parvenit ad eum corporaliter incipiet apparere crasis ad bonum maxime si luna non sit infortunata.

¶ Tertium signum si dominus ascendens fuerit velox et aliud ingrediatur signum vel aliam domum cito deficiet morbus: dum tamen non sit in octava vel duodecima domo.

¶ Quartum signum si dominus ascendens recipiat dominum domus mortis iunctum sibi directum licet appareat mors medico et alijs tamen evadet.

¶ Quintum signum luna aspiciens venerem: venus solem vel iouē: maxime si iupiter sit in ascendente vel in nona domo aut fuerit almutē significat bonum: et fortune habent naturam vite nisi sint domus mortis. Si almutē fuerit fortunatus in quarta domo sanabitur eger quod si fuerint illi boni et mali iudica secundum fortiores. Sed si postea eger se in lectum strasuerit morietur.

¶ Si significato fuerit in decima domo crescens lumine et numero abiurabitur morbus.

¶ Saturnus orientalis a sole et mars occidentalis egros minus impedit

¶ Iupiter in septentrione: venus in meridie bonum augent cum ipsi fuerint domini ascendens infirmi vel questionis.

¶ Directorium figure celli.

¶ Nota vera prognostici habenda et infirmitatis cognitione declaranda multa sunt consideranda.

¶ Primum quod planete sumentur in domibus secundum quod in celo inveniuntur in gradibus et minutis.

¶ Secundo considerande sunt planetarum dignitates tam essens

De cognoscendis infirmitatibus. Fo. lxxix.

¶ tiales non accidentales non pretereundo signorum infortunatum quod est finis libere et signum scorpionis.

¶ Tertio si sint in domo amici vel inimici in domo in exaltatione vel de trimento et sic de alijs. Ascendens et decima domus sepe quarto aspectu aspiciunt et sic de alijs domibus.

¶ Quarto considerandum est si planete retrogradationem patiantur. Item habitum planetarum. Item diurni planete gaudent quando sunt orientales sicut nocturni quando sunt occidentales.

¶ Quinto diurni gaudent in signis masculinis: nocturni in signis femininis.

¶ Sexto mercurius gaudet cum fuerit orientalis in geminis et occidentalis in virgine: et cum fuerit sub radijs solis non tamen combustus que combustio est per gradus ante et totidem retro. Item nota quod aspectus durant quantum orbes luminis.

¶ Septimo solis durat quinque gradibus ante et totidem retro.

¶ Octavo lune durat duodecim gradibus ante et totidem retro.

¶ Nono saturni novem ante et totidem retro.

¶ Decimo iouis similiter se habet.

¶ Undecimo martis octo ante et totidem retro.

¶ Duodecimo veneris sex ante et totidem retro.

¶ Tredecimo mercurij quinque ante et totidem retro.

¶ Nota preterea quod domus prima et eius dominus assignant egro scilicet medico sexta infirmitatibus quarta medicinis et pharmaceuticis. Si ascendens habeat bonos planetas eger erit boni regiminis: si e contrario: eductio erit. Si decima fuerit infortunata medicus non proficiet: si e contrario: eductio erit. Si sexta domus sit de signo terreo morbus erit de melencolia: si de igneo de colera. si de aqueo erit de pituita. si de flegmate: si de aere de sanguine erit. Letera que ad hec pertinent amplius reperies superius in additionibus sexte et octave domorum.

¶ Finis.

¶ Tractatus alkabitij cum apparatu iohannis saxonijs sine finē sicut est in inclyta vrbē Lugd. Bpera. 218. Guilhelmi Bayron calchographi. Impensis vero honesti viri Bartholomei trot bibliopole.

¶ Registrum.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. omnes sunt quaterni.

Tabula.

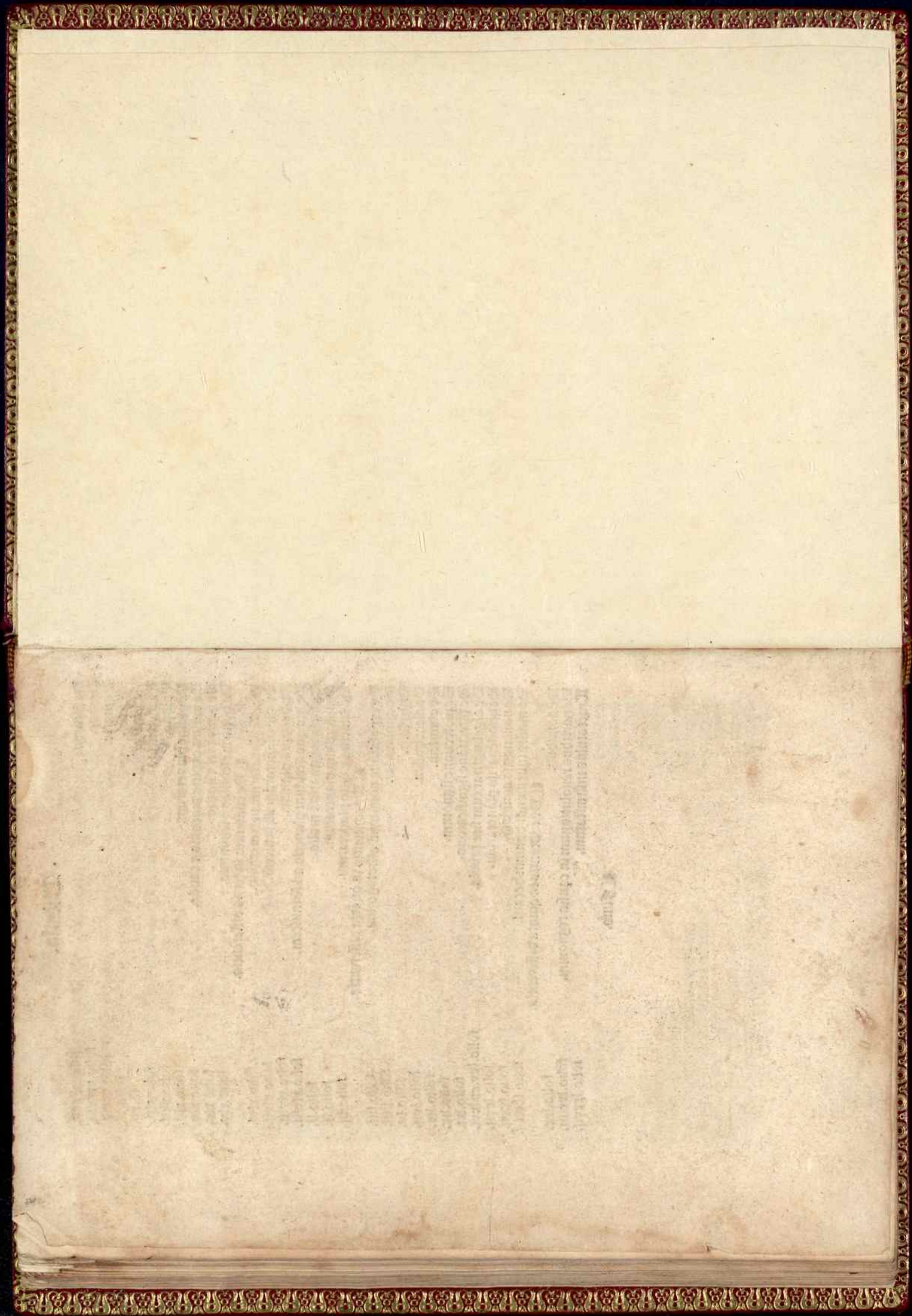
¶ Sequitur tabula quinqs differentia
rū alkabitij omnia singularia contenta
in qualibet differentia complectens.
¶ Et primo contēta in prima differentia.

- ¶ Proemium. folio. ii.
- ¶ De diuisione signorum. folio. vi.
- ¶ De domibus planetarum. folio. ix.
- ¶ De exaltationibus planetarum. folio. x.
- ¶ De triplicitatibus. folio. x.
- ¶ Tabula domorum exaltationum. folio. xi.
- ¶ De signis mobilibus fixis et communibus. folio. xv.
- ¶ Figura aspectum. folio. xvi.
- ¶ De terminis planetarum. folio. xv.
- ¶ Ubi preponuntur triplicitates terminis. folio. xvi.
- ¶ De faciebus signorum. folio. xvii.
- ¶ De virtutibus planetarum. folio. xvii.
- ¶ De essentis signorum. folio. xviii.
- ¶ De significationibus signorum. folio. xviii.
- ¶ De significatione planetarum. folio. xxi.
- ¶ De gradibus signorum masculinis et femininis. folio. xxi.
- ¶ De gradibus lucidis tenebrosis ꝛc. folio. xxj.
- ¶ De gradibus putealibus. folio. xxii.
- ¶ De gradibus azymena. folio. xxii.
- ¶ De gradibus augmentantibus fortunam. folio. xxiii.
- ¶ De gradibus compotentibus. folio. xxiii.
- ¶ De esse circuli accidentali. folio. xxiii.
- ¶ De domibus et significationibus earum. folio. xxv.
- ¶ De secunda domo. folio. xxvi.
- ¶ De tertia domo. folio. xxvii.
- ¶ De quarta domo. folio. xxviii.
- ¶ De quinta domo. folio. xxix.
- ¶ De sexta domo. folio. xxx.
- ¶ De septima domo. folio. xxxi.
- ¶ De octaua domo. folio. xxxii.
- ¶ De nona domo. folio. xxxiii.
- ¶ De decima domo. fo. xxxiii.
- ¶ De undecima domo. folio. xxxiii.
- ¶ De duodecima domo. folio. xxxiii.
- ¶ De coloribus duodecim domorum. folio. xxxiii.
- ¶ De gaudijs planetarum in domibus. folio. xxxiii.
- ¶ De fortitudine angulorum. fo. xxxiii.
- ¶ De significationibus dominorum angulorum. folio. xxxiii.
- ¶ Qualiter sciatur quis planeta sit dominator. folio. xxxv.
- ¶ De contentis in scda differentia.

Tabula.

- ¶ De saturno. folio. xxxvii.
- ¶ De ioue. folio. xxxviii.
- ¶ De marte. folio. xxxix.
- ¶ De sole. folio. xl.
- ¶ De venere. fo. xli.
- ¶ De mercurio. folio. xlii.
- ¶ De luna. folio. xliii.
- ¶ De ordine planetarum. folio. xliii.
- ¶ De natura capitis diaconis ꝛ caude. folio. xliii.
- ¶ De horis diet ꝛ noctis. folio. xliii.
- ¶ De horis masculinis ꝛ femininis. folio. xliii.
- ¶ De contentis in tertia differentia. folio. xliii.
- ¶ De esse planetarum in semetipsis. folio. xliii.
- ¶ De esse planetarum ab inuicem. folio. xliii.
- ¶ De ductoria planete. folio. xliii.
- ¶ De his que accidunt planetis ad se inuicem. folio. xliii.
- ¶ De locis fortunatis ꝛ malis. folio. xliii.
- ¶ De infortunis planetarum. folio. xliii.
- ¶ De amicitia ꝛ odio planetarum. folio. xliii.
- ¶ De contentis in quarta differentia. folio. xliii.
- ¶ De expositione nominum astrologorum. folio. xliii.
- ¶ De animodar. folio. xliii.
- ¶ De hylech. folio. xliii.
- ¶ De alcohoden. folio. xliii.
- ¶ De almutem. folio. xliii.
- ¶ De profectione signorum. folio. xliii.
- ¶ De directione significatois. folio. xliii.
- ¶ De algebugthar cum sua tabula. folio. xliii.
- ¶ De duodenarijs planetarum. folio. xliii.
- ¶ De nouenarijs eorūdem. folio. xliii.
- ¶ De modis inueniendi domum decani. folio. lxxv. et. lxxvi.
- ¶ De contentis in quinta differentia. folio. lxxv.
- ¶ De domibus. folio. lxxv.
- ¶ De partibus reuolutionum in causis regnorum. folio. lxxviii.
- ¶ Tractatulus infinitatum. folio. lxxviii.

¶ Suis.

2002

Q. 10

¹⁰ ALCABITIUS. *Astronomie iudicarie principia tractatus cum Johannis Saxonii commentario ordine textus nuperrime distincto. Additis annotationibus et in margine et in textu atque glossa per Petrum Turrel ... cum tractatulo do cognoscendis infirmitatibus.* [Colophon:] Lyons, Guillaume Huyon for Bartélemi Trot, [between 1519 and 1523].

8vo, title printed in red and black and with woodcut printer's device, with six woodcut astronomical diagrams in text, woodcut initials throughout; slight browning; red morocco, gilt panelled sides, by R.R. Luna of Madrid.

An attractively printed edition. The chapter on astrological influences on medicine by the French philosopher and astrologer Petrus Turrellus appears here for the first time. The publisher, Bartélemi Trot, was a Croat who arrived in Lyons in 1491. He specialised in pirated editions of the Aldine classics and used various printers, among them Guillaume Huyon.

Baudrier VIII p. 415; BMSTC French Books p. 1; Carmody p. 146; LA 102.860; Houzreau & Lancaster 3847; NUC records two locations, University of Wisconsin, and Columbia University, New York.

CC

80 (A4)

29/3/93

DVE $\frac{1}{2}$

SK 58

UK 49

